

Kommunstyrelsen

Tid

08:30-12:15

Plats

Sottern, kommunhuset Hallsberg

Beslutande ledamöter

Magnus Andersson (S) (ordförande)
Andreas Tranderyd (MP)
Torbjörn Appelqvist (M)
Siw Lunander (S)
Conny Larsson (S)
Veronica Wallgren (S)
Inga-Britt Ritzman (S)
Hans Karlsson (S)
Tryggve Thyresson (V)
Lennart Pettersson (M)
Erik Storsveden (L)
Tomas Hagenfors (KD)
Ulf Ström (S)
Ingemar Hallberg (M) ersätter Sinnika
Johannesson (SD)
Gösta Hedlund (C) ersätter Anders Lycketeg (C)

Ej tjänstgörande ersättare

Övriga

Marianne Christiansen (Samhällsbyggnadschef)
Maria Fransson (Kommunsekreterare)
Maria Almquist
Lena Fagerlund (Tf. Kommundirektör)
Beatrice Rimmi (Planarkitekt) §44
Torbjörn Sandberg (WSP) §46
Susanne Jarl (Teknisk chef, Kumla Kommun) §43

Protokollet innehåller paragraferna §§40-53

Ordförande

Magnus Andersson

Justerare

Erik Storsveden

Sekreterare

Maria Fransson

Justerare signatur	Utdragsbestyrkande
--------------------	--------------------

HALLSBERGS KOMMUN	ANSLAG/BEVIS
Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.	
Styrelse/Nämnd	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum	2018-04-03
Protokollet innehåller paragraferna	§§
Datum för överklagan	2018-04-05 till och med 2018-04-26
Förvaringsplats för protokollet	Kommunstyrelseförvaltningen
Underskrift/anslaget av	_____

Justerare signatur	Utdragsbestyrkande
--------------------	--------------------

Kommunstyrelsen

Ärendelista

- § 40 Sammanträdets inledning
- § 41 Ändring av sammanträdeskalender
- § 42 Val av dataskyddsbud
- § 43 Information nytt vattenskyddsområde Blacksta
- § 44 Information om samrådogörelse, Detaljplan för Samsala, etapp 2 del av fastigheten Hallsberg-Falla1:9 i Hallsberg, Hallsbergs kommun
- § 45 Strategiska investeringar, Ridhuset Lindhult
- § 46 Information Bredbandstrategi
- § 47 Bokslut och årsredovisning 2017 för Hallsbergs kommun och koncernen
- § 48 Särredovisning av Vatten- och avloppsverksamheten 2017
- § 49 Kommundirektörens rapport, mars 2018
- § 50 Ekonomichefens rapport, mars 2018
- § 51 Meddelanden
- § 52 Övrigt
- § 53 Sammanträdets avslutning

Justerare signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

§ 40- Sammanträdetets inledning

Ärendebeskrivning

1. Ordförande förklarar mötet öppnat
2. Ordförande utför upprop, närvarolistan framgår av protokollets framsida.
3. Erik Storsveden (L), väljs tillsammans med ordförande justera protokollet 5 april kl. 13:00
4. Föredragningslistan fastställd enligt vad som följer av detta protokoll.

Paragrafen är justerad

Justerare signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

§ 41 - Ändring av sammanträdeskalender

(17/KS/206)

Ärendebeskrivning

På grund av ny kommunallag som trädde i kraft 1 januari 2018 behöver sammanträdeskalendern för 2018 ändras, med hänvisning till kap 5, § 9 i kommunallagen. Konstituerande kommunfullmäktige flyttas till den 15 oktober.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta föreslå kommunfullmäktige besluta att anta ändring av sammanträdeskalender för 2018.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta att anta ändring av sammanträdeskalender för 2018.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, Ändring av sammanträdeskalender
- Bilaga, Ändrad Sammanträdeskalender 2018 med inlämning

Expedieras till

Kommunstyrelseförvaltningen

Paragrafen är justerad

Justerare signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

§ 42 - Val av dataskyddsbud

(17/KS/205)

Ärendebeskrivning

Dataskyddsförordningen börjar gälla som lag i Sverige den 25 maj 2018 och ersätter personuppgiftslagen. Förordningen innehåller många stora förändringar och vissa helt nya bestämmelser. Den ställer bland annat högre krav på hur vi hanterar och dokumenterar personuppgiftsbehandlingar. Förordningen ställer också krav på att alla offentliga myndigheter utser ett dataskyddsbud. Rollen som dataskyddsbudet har är att vägleda kommunens verksamheter i arbetet med att följa den nya dataskyddsförordningen. Nämnden är personuppgiftsansvarig och ansvarar för att utse dataskyddsbudet. Enligt beslut §101, fattat av kommunstyrelsen 2017-10-10 så ska ett gemensamt dataskyddsbud utses för kommunen och nedanstående förslag kommer att föreslås samtliga nämnder.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att utse Ellinor Halldan till dataskyddsbud från och med den 25 maj 2018

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att utse Ellinor Halldan till dataskyddsbud från och med den 25 maj 2018

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Val av dataskyddsbud
- §101 KS Resursbehov vid förberedelser, implementering och fortlöpande arbete för att säkerställa efterlevnad av dataskyddsförordningen

Expedieras till

Kommunstyrelseförvaltningen

Paragrafen är justerad

Justerare signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

§ 43- Information nytt vattenskyddsområde Blacksta

Ärendebeskrivning

Muntligt information från Susanne Jarl gällande nytt vattenskyddsområde Blacksta.

Beslut

Informationen läggs till handlingarna

Paragrafen är justerad

Justerare signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

§ 44 - Information om samrådsredogörelse, Detaljplan för Samsala, etapp 2 del av fastigheten Hallsberg-Falla1:9 i Hallsberg, Hallsbergs kommun

(16/KS/151)

Ärendebeskrivning

Beatrice Rimmi informerar om samrådsredogörelse angående Detaljplan för Samsala, etapp 2 del av fastigheten Hallsberg:Falla 1:9 i Hallsberg, Hallsbergs kommun

Beslut

Informationen läggs till handlingarna

Beslutsunderlag

- DPL Samsala etapp 2 -Plankarta -Granskning
- DPL Samsala etapp 2 - Planbeskrivning - Granskning
- Samrådsredogörelse Samsala etapp 2 ny

Expedieras till

Samhällsbyggnad

Paragrafen är justerad

Justerare signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

§ 45 - Strategiska investeringar, Ridhuset Lindhult

(18/KS/9)

Ärendebeskrivning

Hallsbergs Ridklubb är en förening med cirka 200 medlemmar verksam i Lindhult utanför Östansjö.

Föreningen bedriver en verksamhet där alla ska ges möjlighet att medverka i ridanläggningens verksamhet. Idag är detta svårt då nuvarande ridhus inte tillgodoser grundläggande tillgänglighetskrav. Föreningen arbetar aktivt med att göra ridning tillgänglig för alla i samhället, oavsett funktionshinder eller andra förutsättningar. En ombyggnation tar tillvara detta och kommer innebära ett tillgängligt, funktionellt och säkert ridhus.

Under våren 2017 hade föreningen Hallsbergs ridklubb kontakt med fastighetsavdelningen samt fritidsavdelningen inom Hallsbergs kommun gällande planer för om- och tillbyggnad av ridhuset som föreningen sedan många år hyr av kommunen. Respektive avdelning inom kommunen ställde sig positiva till tankarna som föreningen hade varvid fastighetsavdelningen gav sitt medgivande ett fortsätta med planerna. Avdelningen valde även att stå för kostnader för bygglov och liknande. Skicket på de delar av byggnaden som man önskar bygga om- och till är dåligt.

Genom ombyggnationen plockas dessa delar av bygganden bort och ersätts med nya. Föreningen har genom sitt arbete tilldelats pengar från allmänna arvsfonden, närmare bestämt

3 970 000:- samt från Örebro läns idrottsförbund 400 000:- Den estimerade kostnaden för ombyggnationen är 4.5 miljoner kronor exklusive moms. Inklusivt moms är summan 5 625 000 kronor. Föreningen efterfrågar om stöd för att täcka resterande kostnader för ombyggnationen.

Utifrån den estimerade kostnaden för ombyggnationen så blir kommunens del alltså 1 255 000 kronor. Affärsmodellen från vilken summorna kommer ger att Allmänna arvsfonden står för 70 procent av kostnaden för ombyggnationen upp till 3 970 000 kronor vilket beviljats. Örebro läns idrottsförbund står för en fast summa om 400 000 kronor. Kommunens del kan därmed variera beroende på vart slutnotan landar, dock maximalt på 1 255 000:-

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att tilldela strategiska investeringsmedel på 1 255 000 miljoner kronor avseende om- och tillbyggnad av ridhuset i Lindhult, Östansjö.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att tilldela strategiska investeringsmedel på 1 255 000 miljoner kronor avseende om- och tillbyggnad av ridhuset i Lindhult, Östansjö.

Justerare signatur	Utdragsbestyrkande
--------------------	--------------------

Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Strategiska investeringar, Ridskolan Lindhult
- Protokollsutdrag, §21 DOS Upprustning_ombyggnation ridhus Lindhult Östansjö

Expedieras till

Drift- och serviceförvaltningen

Paragrafen är justerad

Justerare signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

§ 46- Information Bredbandstrategi

Ärendebeskrivning

Muntlig information från Torbjörn Sandberg, WSP, angående Hallsbergs kommuns bredbandstrategi.

Beslut

Informationen läggs till handlingarna.

Paragrafen är justerad

Justerare signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

§ 47 - Bokslut och årsredovisning 2017 för Hallsbergs kommun och koncernen

(18/KS/34)

Ärendebeskrivning

Av kommunallagen 8 kap § 16-18 framgår hur hanteringen av bokslut och årsredovisning ska gå till. Årsredovisningen ska upprättas av kommunstyrelsen och överlämnas till kommunfullmäktige senast den 15 april året efter redovisningsåret.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta föreslå kommunfullmäktige besluta att godkänna bokslut och årsredovisning för Hallsbergs kommun och koncernen 2017.

Kommunstyrelsen föreslås besluta föreslå kommunfullmäktige besluta att i bokslutet ej utnyttjade bidrag från Migrationsverket avseende flyktingverksamhet och ensamkommande barn inte resultatförs utan redovisas som kortfristig skuld.

Kommunstyrelsen föreslås besluta föreslå kommunfullmäktige besluta att reservering till Resultatutjämningsreserv (RUR) görs med 5 mkr i bokslut 2017.

Kommunstyrelsen föreslås besluta föreslå kommunfullmäktige besluta att inga resultatöverföringar från bokslutet 2017 görs.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta att godkänna bokslut och årsredovisning för Hallsbergs kommun och koncernen 2017.

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta att i bokslutet ej utnyttjade bidrag från Migrationsverket avseende flyktingverksamhet och ensamkommande barn inte resultatförs utan redovisas som kortfristig skuld.

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta att reservering till Resultatutjämningsreserv (RUR) görs med 5 mkr i bokslut 2017.

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta att inga resultatöverföringar från bokslutet 2017 görs.

Förvaltningen får i uppdrag att göra redaktionella ändringar och förtydligande i text i årsredovisningen.

Justerare signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Bokslut 2017
- Årsredovisning 2017, Hallsbergs kommun

Expedieras till

Ekonomiavdelningen

Paragrafen är justerad

Justerare signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

§ 48 - Särredovisning av Vatten- och avloppsverksamheten 2017 (18/KS/65)

Ärendebeskrivning

Enligt VA-lagen ska en särredovisning av Vatten- och avloppsverksamheten upprättas av huvudmannen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta föreslå kommunfullmäktige att fastställa särredovisningen av Vatten- och avloppsverksamheten för 2017.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige att fastställa särredovisningen av Vatten- och avloppsverksamheten för 2017.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, Särredovisning VA 2017
- Förvaltningsberättelse VA 20171231
- Särredovisning BR VA 20171231
- Särredovisning Noter VA 20171231
- Särredovisning RR VA 20171231

Paragrafen är justerad

Justerare signatur	Utdragsbestyrkande
--------------------	--------------------

Kommunstyrelsen

§ 49 - Kommundirektörens rapport, mars 2018

(18/KS/6)

Ärendebeskrivning

Lena Fagerlund informerar angående kommundirektörens rapport för mars 2018

Förslag till beslut

Informationen läggs till handlingarna.

Beslut

Informationen läggs till handlingarna.

Beslutsunderlag

- Kommundirektörens rapport, mars 2018

Justerare signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

§ 50 - Ekonomichefens rapport, mars 2018

(18/KS/7)

Ärendebeskrivning

Muntlig information angående ekonomichefens rapport för mars 2018.

Förslag till beslut

Informationen läggs till handlingarna.

Beslut

Informationen läggs till handlingarna.

Beslutsunderlag

- Ekonomichefens rapport, mars 2018

Justerare signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

§ 51 - Meddelanden
(18/KS/67)

Beslut

Informationen läggs till handlingarna.

Beslutsunderlag

- Synpunkter på situation i Östansjö

Justerare signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

§ 52- Övrigt

Beslut

Punkten utgår då inga övriga frågor lyftes.

Justerare signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

§ 53- Sammanträdet avslutning

Ärendebeskrivning

Ordföranden tackar för sammanträdet och avslutar detsamma.

Justerare signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdets inledning

§ 40

Ändring av sammanträdeskalender

§ 41

17/KS/206

Ändring av sammanträdeskalender

Ärendebeskrivning

På grund av ny kommunallag som trädde i kraft 1 januari 2018 behöver sammanträdeskalendern för 2018 ändras, med hänvisning till kap 5, § 9 i kommunallagen.

Konstituerande kommunfullmäktige flyttas till den 15 oktober.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta föreslå kommunstyrelsen besluta föreslå kommunfullmäktige besluta att anta ändring av sammanträdeskalender för 2018.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Tf. Kommundirektör

Maria Fransson
Kommunsekreterare

Bilagor

Ändrad sammanträdeskalender 2018

Sammanträdeskalender 2018 med inlämning- och utskicksdatum

Gäller kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU), kommunstyrelsen (KS) och kommunfullmäktige (KF)

Senast inlämning av material till KSAU Måndagar	Kallelse skickas till KSAU Torsdagar	KSAU sammanträde Måndagar 13:15	Kallelse skickas till KS Torsdagar 14:00	KS sammanträde Tisdagar 8:30	Kallelse skickas till KF Torsdagar 14:00	KF sammanträde Måndagar 18:30
8 jan	11 jan	15 jan	18 jan	23 jan	1 feb	12 feb
19 feb	22 feb	26 feb	1 mars	6 mars	15 mars	26 mars
19 mars	22 mars	26 mars	29 mars	3 april	12 april	23 april
30 april	3 maj	7 maj	17 maj	22 maj	31 maj	11 juni
20 aug	23 aug	27 aug	30 aug	4 sep	13 sep	24 sep
						15 okt Konstituerande KF
24 sep	27 sep	1 okt	4 okt	9 okt	18 okt	29 okt
15 okt	18 okt	22 okt	25 okt	30 okt	8 nov	19 nov Budget
12 nov	15 nov	19 nov	22 nov	27 nov	6 dec	17 dec Val och KS konteringsbudget mm

Val av dataskyddsbud

§ 42

17/KS/205

Val av dataskyddsbud

Ärendebeskrivning

Dataskyddsförordningen börjar gälla som lag i Sverige den 25 maj 2018 och ersätter personuppgiftslagen. Förordningen innehåller många stora förändringar och vissa helt nya bestämmelser. Den ställer bland annat högre krav på hur vi hanterar och dokumenterar personuppgiftsbehandlingar. Förordningen ställer också krav på att alla offentliga myndigheter utser ett dataskyddsbud. Rollen som dataskyddsbudet har är att vägleda kommunens verksamheter i arbetet med att följa den nya dataskyddsförordningen. Nämnden är personuppgiftsansvarig och ansvarar för att utse dataskyddsbudet. Enligt beslut §101, fattat av kommunstyrelsen 2017-10-10 så ska ett gemensamt dataskyddsbud utses för kommunen och nedanstående förslag kommer att föreslås samtliga nämnder.

Förslag till beslut

Nämnden föreslås att

Utse Ellinor Halldan till dataskyddsbud från och med den 25 maj 2018

Ärendet

Den 25 maj 2018 träder Dataskyddsförordningen (GDPR) i kraft och den ersätter den gällande personuppgiftslagen (PuL). I jämförelse med PuL ställer dataskyddsförordningen högre krav på hur personuppgiftsbehandlingar hanteras och dokumenteras. De enskildas rättigheter förstärks, de personuppgiftsansvarigas ansvar och skyldigheter förtydligas samt sanktionsavgifter kan delas ut om den personuppgiftsansvarig missköter sina uppgifter. Personuppgiftsansvarig är den myndighet som behandlar personuppgifter i sin verksamhet och som bestämmer vilka uppgifter som ska behandlas och vad de ska användas till.

Dataskyddsförordningen (GDPR) ställer krav på att alla offentliga myndigheter ska ha ett utsett dataskyddsbud. När ett dataskyddsbud ska utses, vilken kompetens den ska besitta och vad den personuppgiftsansvarige ska tillhandahålla för att dataskyddsbudet ska kunna fullgöra sitt uppdrag anges i artikel 37–39 i dataskyddsförordningen.

Dataskyddsbudet är en oberoende roll/funktion vars uppgift är att informera och ge råd till den personuppgiftsansvariga organisationen kring vilka skyldigheter som gäller enligt dataskyddsförordningen. Dataskyddsbudet ska kontrollera att dataskyddsförordningen efterföljs i organisationen genom att bland annat samla in information om hur organisationen behandlar personuppgifter. Dataskyddsbudet ska rådfrågas i samtliga frågor som rör dataskydd och uppdraget innebär bland annat regelbundna rapporter direkt till högsta förvaltningsnivå och avstämningsmöten med nyckelpersoner i organisationen. Ombudet ska också fungera som kontaktperson för Datainspektionen, för de registrerade och för personalen inom organisationen och ska därför ha officiella och tydliga kontaktvägar för samtliga intressenter.

Personuppgiftsansvarig nämnd i varje kommun ansvarar för att Dataskyddsförordningens regler följs. Det är alltså inte ombudet som ansvarar för att reglerna följs, utan organisationen.

Kompetensområden

Dataskyddsombudet ska utses baserat på yrkesmässiga kvalifikationer. För att kunna utföra sitt uppdrag bör dataskyddsombudet ha goda kunskaper om Dataskyddsförordningen och om den nationella lagstiftning som påverkar personuppgiftsbehandlingar. Vidare bör ombudet ha goda kunskaper om organisationens verksamheter och ha en god kommunikations- och samarbetsförmåga.

Följande resurser/förutsättningar behöver Dataskyddsombudet:

Den personuppgiftsansvariga nämnden ansvarar för att säkerställa att ombudet har ledningens stöd och de befogenheter och tillräckliga resurser som krävs för att kunna utföra sitt uppdrag på ett effektivt och oberoende sätt.

- Ledningens stöd
- Officiella och tydliga kontaktvägar för alla intressenter
- Tillräcklig tid att för utföra/uppfulla sina skyldigheter
- Tillgång till administrativt stöd, finansiella resurser, teknik, utrustning, personal etc. efter behov för att utföra/uppfulla sina skyldigheter
- Ha rätt och möjlighet att samla information för att identifiera personuppgiftsbehandling
- Ha rätt och möjlighet att analysera och kontrollera efterlevnaden av behandlingen
- Ha rätt och möjlighet att informera, ge råd och utfärda rekommendationer till personuppgiftsansvariga, personuppgiftsbiträden och andra intressenter

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Tf. förvaltningschef

Evelyn Boström
Tf. administrativ chef

Bilagor

Protokollsutdrag §101 KS Resursbehov vid förberedelser, implementering och fortlöpande arbete för att säkerställa efterlevnad av dataskyddsförordningen.

Kommunstyrelsen

Tid

08:30-12:00

Plats

Utsikten, kommunhuset Hallsberg

Beslutande ledamöter

Magnus Andersson (S) (ordförande)
Andreas Tranderyd (MP)
Torbjörn Appelqvist (M)
Siw Lunander (S)
Conny Larsson (S)
Veronica Wallgren (S)
Tryggve Thyresson (V)
Inga-Britt Ritzman (S)
Lennart Pettersson (M)
Anders Lycketeg (C)
Erik Storsveden (L)
Tomas Hagenfors (KD)
Majlis Telemo (SD)
Christina Johansson (S) (Ersätter vakant)
Ulf Ström (S) ersätter Hans Karlsson (S)

Ej tjänstgörande ersättare

Lotta Öhlund (MP)

Övriga

Lena Dibbern (Kvalitets- och administrativ chef)
Lena Fagerlund (Ekonomichef)
Izabelle Svanström (Sekreterare)
Torbjörn Dybeck (Kommundirektör)

Protokollet innehåller paragraferna §101

Ordförande

Magnus Andersson

Justerare

Erik Storsveden

Sekreterare

Izabelle Svanström

HALLSBERGS KOMMUN	ANSLAG/BEVIS
Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.	
Styrelse/Nämnd	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum	2017-10-10
Protokollet innehåller paragraferna	§§
Datum för överklagan	till och med
Förvaringsplats för protokollet	Kommunstyrelseförvaltningens kansliavdelning
Underskrift/anslaget av	<hr/>

Justerare signatur	Utdragsbestyrkande
--------------------	--------------------

§ 101 - Resursbehov vid förberedelser, implementering och fortlöpande arbete för att säkerställa efterlevnad av dataskyddsförordningen

(17/KS/205)

Ärendebeskrivning

Kommunen behöver förbereda sig inför ikraftträdandet av dataskyddsförordningen. Förordningen kommer att börja gälla som lag i Sverige 25 maj 2018 och ersätter den svenska personuppgiftslagen, PUL, samt delvis patientdatalagen. Dataskyddsförordningen (GDPR) innehåller flera förändringar jämfört med nuvarande regler. Förordningens fullständiga namn är *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning)*.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta föreslå kommunstyrelsen att

1. Inrätta en tjänst som dataskyddsombud för Hallsbergs kommun
2. finansiering av tjänsten sker genom att avsätta medel ur kommunstyrelsens planeringsreserv.

Kommunstyrelsens behandling av ärendet:

Tomas Hagenfors (KD) yrkar på återremiss för att undersöka om eventuellt samarbete med en gemensam tjänst i sydnärke kommuner.

Ordföranden ställer frågan om återremiss mot om frågan kan beslutas idag, och finner att beslut kan fattas idag.

Tomas Hagenfors (KD), Torbjörn Appelqvist (M), Lennart Pettersson (M), Erik Storsveden (L) , Anders Lycketeg (C) reserverar sig mot beslutet att inte återremittera ärendet.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att

1. Inrätta en tjänst som dataskyddsombud för Hallsbergs kommun
2. finansiering av tjänsten sker genom att avsätta medel ur kommunstyrelsens planeringsreserv

Justerare signatur	Utdragsbestyrkande
--------------------	--------------------

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Resursbehov vid förberedelser, implementering och fortlöpande arbete för att säkerställa efterlevnad av dataskyddsförordningen

Justerare signatur	Utdragsbestyrkande
--------------------	--------------------

Information nytt vattenskyddsområde
Blacksta

§ 43

Information om samrådredogörelse,
Detaljplan för Samsala, etapp 2 del av
fastigheten Hallsberg-Falla1:9 i Hallsberg,
Hallsbergs kommun

§ 44

16/KS/151

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom området med nedanstående beteckningar. Endast anropen användning och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckning gäller från hela området.

GRÄNSER

- Detailplanegräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänna platser

- VÄG Trafik mellan områden
- GATA Gata
- PARK Park
- NATUR Naturområde

Kvartersmark

- B Bostäder
- E Transformatorstation

UTNYTTJANDEGRAD/FASTIGHETSINDELNING

e:25 Största byggnadsareal i procent av fastighetsarean

BEGRENSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

Marken får inte förses med byggnad

MARKENS ANORDNANDE

Utfart och stängsel

Utfartsförbud med Användningsgräns

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

Placering

Huvudbyggnad ska placeras i förgårdslinje

Fristående garage, förrad, komplementbyggnader och dylikt ska placeras minst 1,0 m från fasthetsgräns. För parthus och kedjelhus får dessa sammanbyggas i fasthetsgräns.

Högsta nockhöjd för fristående garage, förrad, komplementbyggnad och dylikt är 5,0 m.

Utformning och omtätning

Vind får inte inredas

Högsta nockhöjd för huvudbyggnad i meter

Byggnadsteknik

Endast källarösa hus

Dagvatten från tak och handgjorda ytor ska fördröjas på egen fastighet genom avledning till grönytor eller dagvattenmagasin innan anslutning sker till det kommunala ledningsnätet.

SKYDD MOT STÖRNINGAR

Vare bostad ska ha tillgång till en balkong eller uteplats med en ljudnivå på högst 50 dbA ekvivalent nivå och 70 dbA maximal ljudnivå i anslutning till bostaden

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetid

Genomförandetiden är 10 år från den dag planen vinner laga kraft.

Tekniska anläggningar

Teknisk anläggning ska uppföras med minst 5 meters brandskyddsavstånd till brännbar byggnad och/eller brännbart utlägg.

ILLUSTRATION

Illustrationslinje

Detailplan för	Granskningshandling
----------------	---------------------

Samsala etapp 2

Hallsberg, Hallsbergs kommun, Örebro län

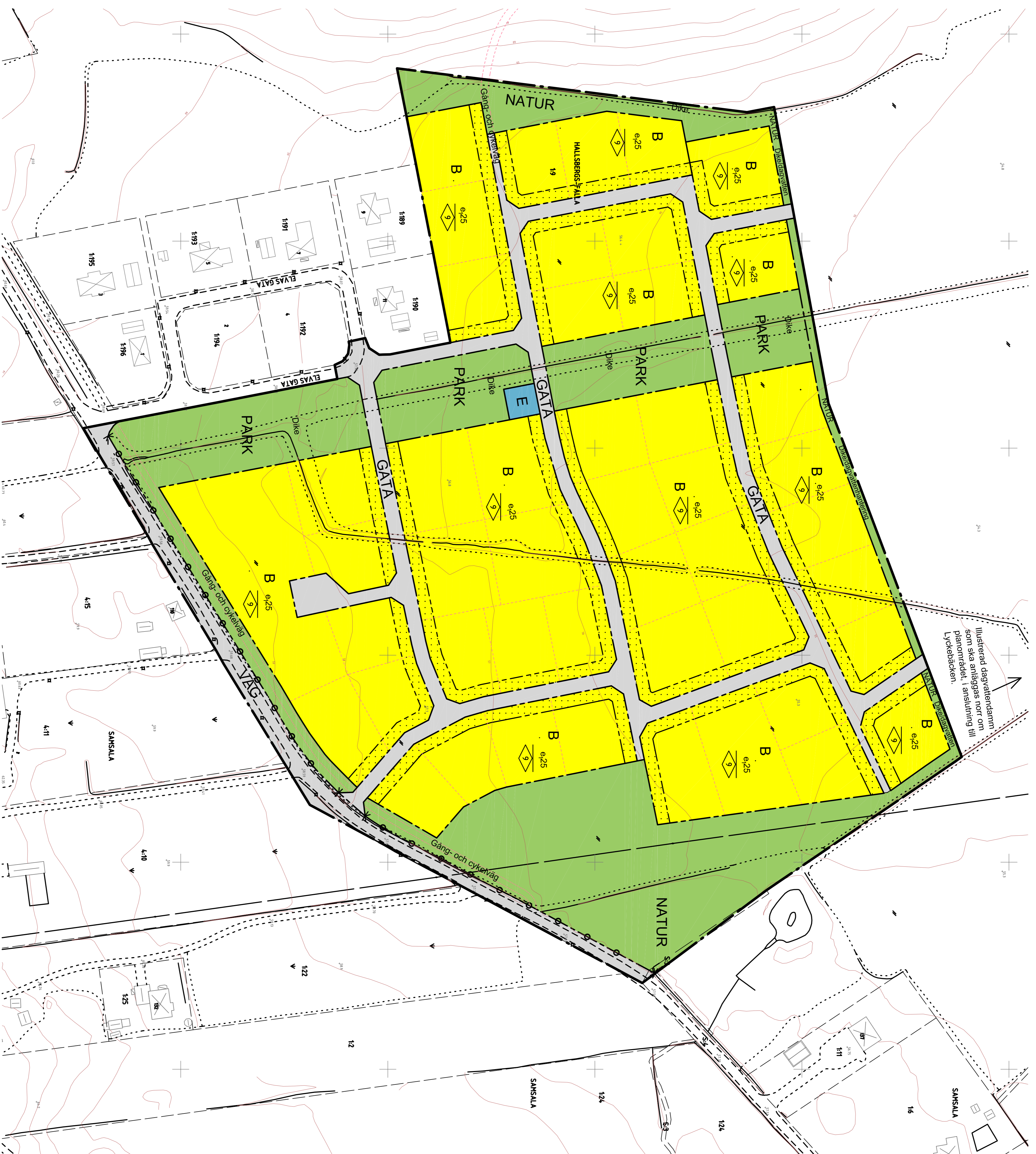
Upprättad 2018 03 20

Bestånd: Rimmi

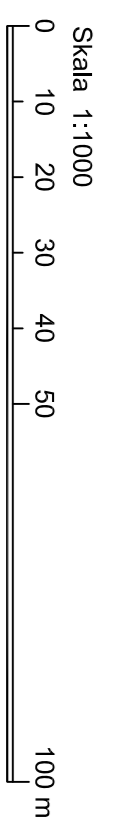
Planarkitekt: Johannes Ludvigsson

Planarkitekt: Flancherl

16/KS/151

Illustrerad dagvattenledning som ska anläggas norr om planområdet, i anslutning till Lyckebäckens.

- Skala 1:1000
- GRUNDKARTBETECKNINGAR
- Kvarteregräns enligt plan
 - Fasthetsgräns/Kvarteregräns
 - Traktgräns
 - Vägen/gångbänkant
- 13 14 Fastighetsbeteckning
- Bostadshus/uthus
 - Industri-/Verksamhets-/offentlig byggnad
 - Garnehöjd
 - Markhöjd
 - Servitutsområde
 - Ledningsratsområde
- Grundkarta Samsala
- Koordinatsystem: Sverref 99 15 00 i plan och RH70 i höjd
- Mätning: OS/LBF
- Upprättad: 2016-11-08
- Barbro Göthlin Karttekniker

GRANSKNING

Detaljplan för

Samsala, etapp 2

Del av fastigheten Hallsbergs-Falla 1:9

Hallsberg, Hallsbergs kommun, Örebro län

STANDARDFÖRFARANDE

(Plan- och bygglagen SFS 2010:900)

Samråd: 2017-02-02 – 2017-02-27

Granskning: 2018-03-xx -2018-03-xx

Antagen av KS:

Laga kraft:

Vad är en detaljplan?

Med en detaljplan reglerar kommunen vad man får göra inom ett visst område. En detaljplan krävs vid utbyggnad av nya områden och vid ändrad markanvändning av en fastighet eller område. Detaljplanen innehåller bestämmelser om var man får bygga, markens användning och bebyggelsens utformning. Detaljplanen är juridiskt bindande och är styrande vid prövning av lov. Läs mer på www.boverket.se/pblkunkskapsbanken.

En detaljplan visas som ett bestämt område på en plankarta. Till detaljplanekartan hör en planbeskrivning, som förklarar syftet och innehållet i planen. Ibland ingår även andra handlingar som till exempel illustrationskarta eller en miljökonsekvensbeskrivning.

Vad är en planbeskrivning?

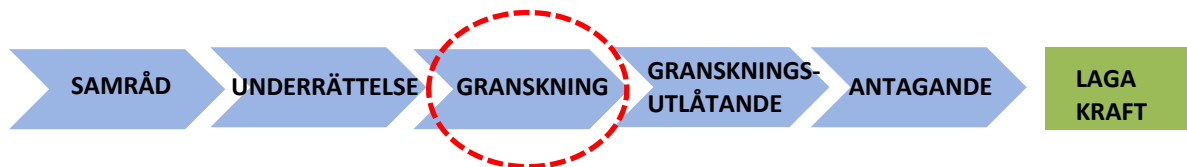
Planbeskrivningen är ett dokument som anger syftet med detaljplanen och förklarar innehållet av detaljplanekartan. Dessutom ska det framgå i planbeskrivningen de konsekvenser som genomförandet av detaljplanen medför för sakägare, andra berörda och miljön. Planbeskrivningen är en obligatorisk handling men har ingen egen rättsverkan. Plankartan däremot är ett juridiskt bindande.

Val av planförfarande

Standardförfarande

(Plan- och bygglagen SFS 2010:900)

Kommunstyrelseförvaltningen får i uppdrag av Hallsbergs kommunstyrelse att upprätta en detaljplan. Detaljplanen handläggs med ett så kallat standardförfarande vilket innebär att ett förslag till detaljplan, samrådshandling tas fram och skickas ut till myndigheter, sakägare och andra berörda. Därefter sker en bearbetning av planförslaget som sedan ställs ut för granskning där man har ytterligare en chans att lämna synpunkter. I antagandeskedet antas detaljplanen av Kommunstyrelsen eller i vissa fall av Kommunfullmäktige. Antagandebeslutet vinner efter tre veckor laga kraft om inte beslutet överklagas. *Se flödesprocessen nedan.*

Handlingar

Detaljplaneförslaget består av:

- Planbeskrivning med genomförandefrågor
- Plankarta med bestämmelser i skala 1:1000
- Fastighetsförteckning

För övrigt planeringsunderlag till detaljplanen hänvisas till Hallsbergs kommuns hemsida www.hallsberg.se/detaljplan.

Handläggare
Beatrice Rimmi
019-58 89 04
Beatrice.rimmi@kumla.se
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Planbeskrivning

Detaljplanens syfte och huvuddrag

Detaljplanens syfte är att planlägga nästa etapp av bostadsområdet Samsala för främst villabebyggelse men även mindre flerfamiljshus så som, radhus, kedjehus och mindre grupphusbebyggelse.

Bakgrund

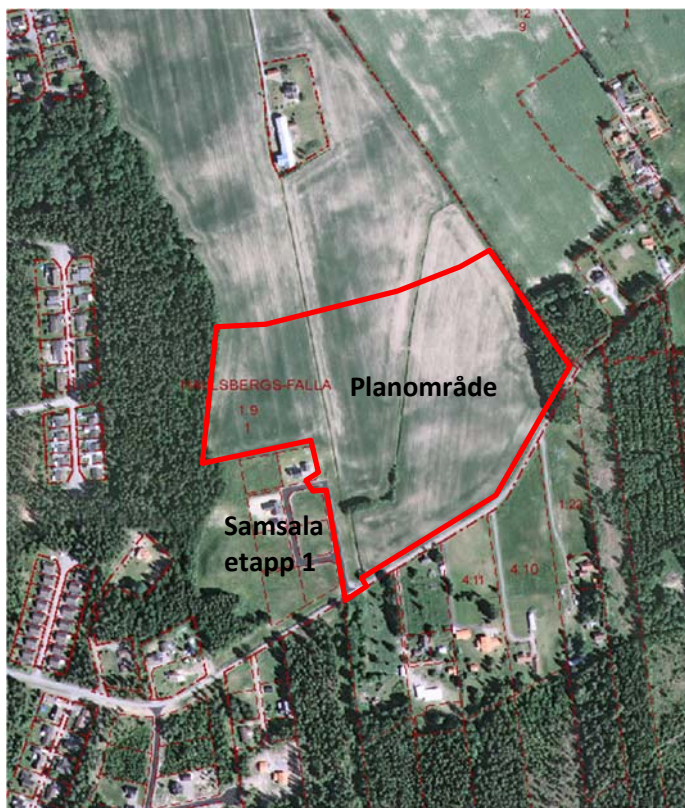
Kommunstyrelseförvaltningen i Hallsbergs kommun har fått i uppdrag (KSAU §93 2016-10-04) att ta fram en detaljplan för Samsala, etapp 2.

Detaljplanen för etapp 1 av området Samsala vann laga kraft år 2007. Området består av 16 villatomter, 8 norr om Korsbergsgatan och 8 söder om gatan. Alla tomter förutom en i den norra delen är sålda och bebyggda. Det finns nu efterfrågan på fler tomter i detta område. En förstudie för etapp 2 genomfördes under våren/sommaren 2016. Förstudien visar att det inom området kan inrymmas både villatomter, radhus och grupphusbebyggelse.

Plandata

Läge

Planområdet ligger i den sydöstra delen av Hallsbergs tätort i området Samsala. Området begränsas i väster av detaljplan för Samsala, etapp 1 och detaljplan för Långängen, i öster av fastighetsgränsen mot Samsala 1:2, i norr går gränsen över åkrarna, ca 100 m från fastigheten Lyckan 1:7 och i söder begränsas området av Korsbergsgatan.

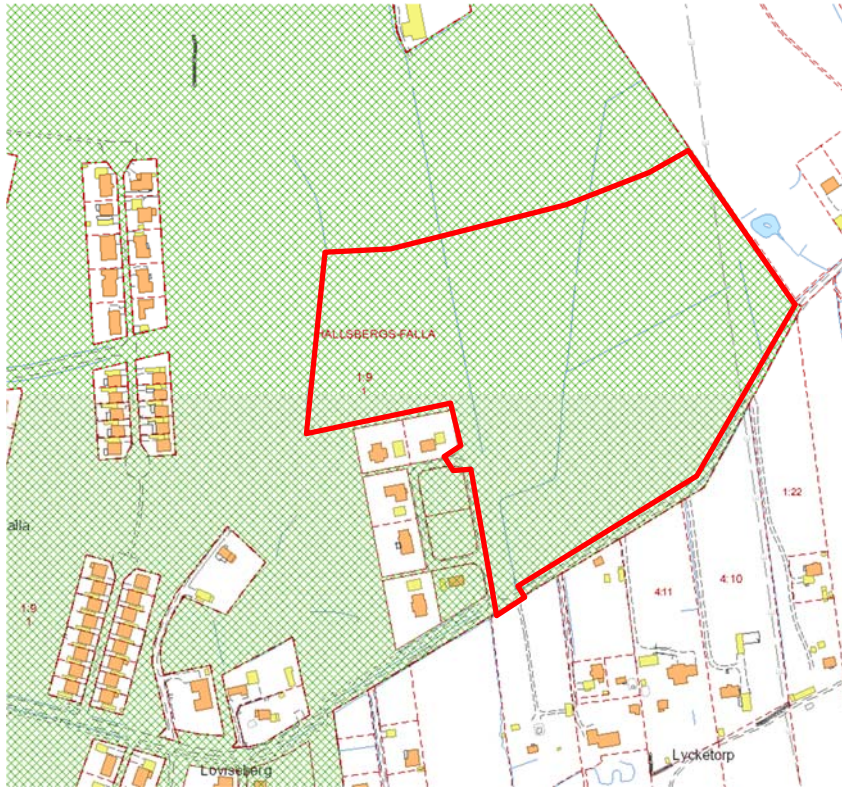
Planområdet, röd linje är föreslagen plangräns.

Areal

Planområdet har en areal på ca 9 ha.

Markägoförhållanden

Hallsbergs kommun äger den berörda marken, fastigheten Samsala 1:9.

Kommunägd mark, grönt skrafferat område, röd linje är föreslagen plangräns.

Tidigare ställningstaganden

Riksintressen

Det finns inte några riksintressen inom planområdet.

Miljöbalken 7 kap 11 §

Inom planområdet finns diken som omfattas av det generella biotopskyddet då de ligger i jordbruksmark.

Småvatten och våtmarker och öppna diken i jordbruksmark är värdefulla inslag i jordbruksmark med mycket höga naturvärden. Diken fungerar som livsmiljöer, tillflyktsorter, spridningskorridorer och ledlinjer i landskapet. De flesta groddjur, fåglar, insekter och smådäggdjur som är knutna till odlingslandskapet, som till exempel grodor, salamandrar och fåglar som kornknarr och törnsångare, gynnas av såväl det skydd som den tillgång på föda som småvatten och våtmarker ger. För att ett öppet dike omfattas av biotopskyddsbestämmelsen ska minst en sida av diket gränsa till åkermark. Definitionen enligt miljöbalken är ett småvatten eller en våtmark med en areal av högst ett hektar i jordbruksmark som ständigt eller under en stor del av året håller ytvatten eller en fuktig markyta såsom kärr, gölar, våtar, översilningsmarker, kallkällor, mörkelgravar, öppna diken, dammar och högst två meter breda naturliga bäckfåror.

Det dike som går diagonalt inom planområdet kommer att behöva tas bort för att kunna bygga i området. Skada på den skyddade biotopen (diket) går inte att undvika vilket innebär att biotopskyddsdispens behöver sökas hos Länsstyrelsen.

Diket som tas bort kommer att kompenseras genom att nya öppna diken anläggs.

Övriga diken kommer att bevaras men de kommer inte ligga i åkermark utan i anslutning till bebyggelse och skogsmark inom planområdet. Det dike som går i nord-sydlig riktning kommer att omformas för att utgöra del i områdets dagvattenhantering.

Översiktsplan

I kommunens översiktsplan antagen år 2016 är planområdet utpekade som område för framtida bostadsbebyggelse.

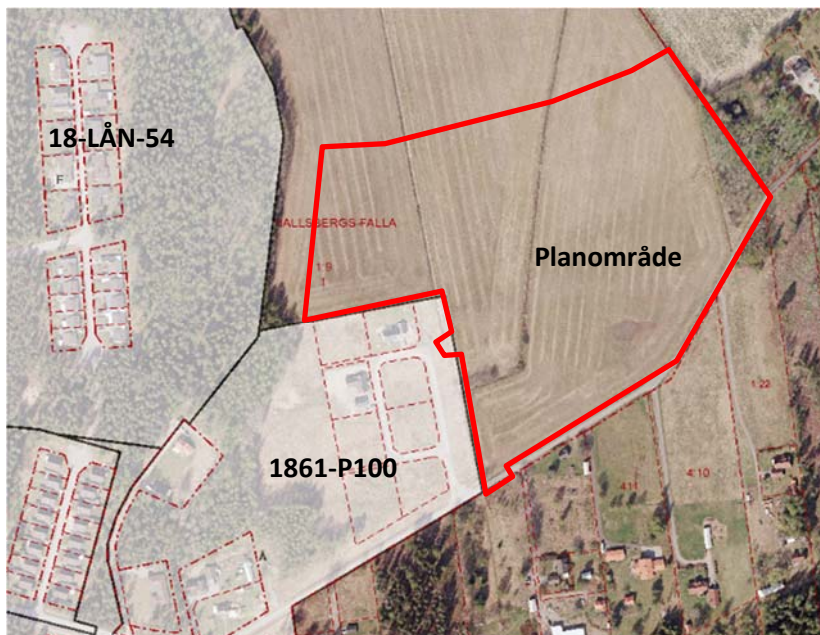
Utdrag ur kommunens översiktsplan.

Detaljplaner

Området berörs delvis av följande detaljplaner:

- 1861-P100 "ett område i Samsala del av fastigheten Hallsbergs-Falls 1:9 m.fl" laga kraft 2007-02-15.
- 18-LÅN-54 "Långängen Kv Tranbäret, Oxbäret m.fl." laga kraft 1972-01-18.

I övrigt angränsar planområdet inte till någon detaljplan.

Gällande detaljplaner inom och i angränsning till planområdet.

Behovsbedömning

Miljöaspekter

Vid upprättandet av en detaljplan ska en miljöbedömning göras, enligt 6 kap. 11 § Miljöbalken för att utreda om genomförandet av planen kan antas få en betydande miljöpåverkan (PBL 4 kap. 34 §). Enligt gjord behovsbedömning (Bilaga) bedöms planförslaget inte medföra någon betydande miljöpåverkan och därför kommer en miljökonsekvensbeskrivning enligt PBL 4 kap. 34 § inte att göras. Ett genomförande av detaljplanen kommer heller inte att leda till ett överskridande av miljökvalitetsnormer för vatten eller luft. Detaljplanen motverkar inte Hallsbergs kommuns miljökvalitetsmål. Hallsbergs kommun bedömer detaljplanen vara förenlig med 3,4 och 5 kap Miljöbalken.

Förutsättningar och förändringar

Mark och vegetation

Planområdet består till största del av jordbruksmark och är inte bebyggt i dagsläget. Väster och söder om planområdet finns bostadsbebyggelse. Mellan bostadsbebyggelsen i Falla och planområdet finns ett skogsområde som sluttar mot öster. Mellan detta skogsområde och den nya bostadsbebyggelsen planläggs marken för NATUR. I östra delen utav planområdet finns ett mindre skogsparti som bevaras och planläggs som NATUR. Skogen ramar in och ger en tydlig gräns för området. Flera diken finns inom planområdet, se även *Dagvatten*.

Förändring

Planförslaget innebär att jordbruksmarken inom planområdet kommer att bebyggas för bostäder.

Området är utpekad i översiktsplanen som ett utbyggnadsområde för bostäder. Att bygga på jordbruksmark kan godtas när det sker i direkt anslutning till befintlig bebyggelse. Kommunen har prioriterat bostadsbyggandet i detta läge då det ligger i direkt anslutning till befintlig bebyggelse och att det finns ett behov av fler bostäder i attraktiva lägen.

Kommunen har vägt jordbruksmarkens värde mot en utveckling av Samsala med attraktiva tomter mot varandra och kommit fram till att i detta fall prioriteras bebyggelse över bevarandet av

jordbruksmark. LRF har i sin kommentar till samrådshandlingen skrivit att "detta område är mindre odlingsvärt, där skadan inte blir så stor av bebyggelse".

Genom området, i nordsydlig riktning har det lagts in ett parkområde i detaljplanen, PARK, som ligger längs med ett befintligt dike. Inom ytan ligger även ett stråk med kommunala vatten- och spillvattenledningar som kommer att bevaras i sitt nuvarande läge. Området, som blir en fin tillgång till boende i området, kommer ha träd och buskar och eventuellt översvämningssbara ytor. I öster och mot Korsbergsgatan planläggs ytor för PARK.

Diket som går diagonalt genom området kommer att behöva tas bort för att bygga i området, diket kommer att ersättas med andra diken, övriga diken kommer att bevaras.

Geotekniska förhållanden

Inom planområdet är det främst lera (postglacial), gult område på karta nästa sida. I en liten del i söder är jordarten sand (svallsediment).

Geoteknisk undersökning

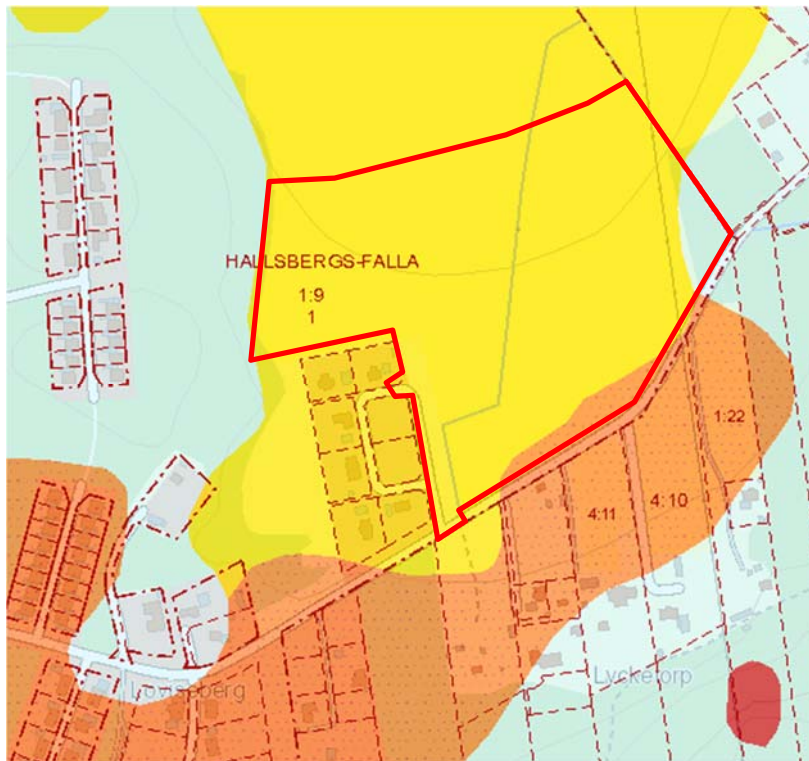
För etapp 1 av Samsala genomfördes det år 2006 en geoteknisk undersökning av konsultföretaget VAP VA-Projekt AB. Denna undersökning täcker dock inte in det aktuella planområdet men kan ge en bild av förhållandena i området. En sammanfattning av den geotekniska undersökningen redovisas nedan:

Grundförhållanden

I området norr om Korsbergsgatan utgörs jorden av lera vars mäktighet ökar mot norr. Vid slagsondering norr om Korsbergsgatan har stopp erhållits i mycket fast lagrad jord alt. mot förmodad sten, block eller berg på 2,8 – 7,5 m djup.

Geotekniska rekommendationer hämtade från geotekniska undersökningen år 2006

I området norr om Korsbergsgatan bedöms grundläggning med spetsbärande pålar krävas inom större delen av tomterna.

Jordartskarta för planområdet, lera gult, sand, orangeprickigt.

Det har även gjorts en geoteknisk undersökning som täcker det aktuella planområdet, daterat 2 juni 1965 (VIAK).

Grundläggning inom planområdet redovisas i tabellen nedan:

Marktyp	1-plans byggnad	2-plans byggnad	3-plans byggnad	Tyngre byggnader	Vägar, ledningar
0,5-12,0 halvfast-lös mo-mjåla, lera på fast friktionsmaterial, fast ytlager minst 1 m tjockt	Plattor, undantagsvis hel styv bottenplatta	Helt styv bottenplatta eller pålar-plintar	Pålar-plintar	Pålar-plintar	Begränsad vägbankshöjd m.h.t sättning och stabilitet. Ev. grundförstärkning för ledningar. Spont i rörgravar vid schakt under fasta ytlagret. Risk för flytjord.

Förutom vad som anges i tabellen ovan ska följande förhållanden även beaktas:

På ler- och torvområdena bör uppfyllningar undvikas då dessa medför sättningar. På torvområdet ska, innan grundläggning sker, torvlagret avlägsnas. Detta gäller även under gator och planer.

På lerområdet har i tabellen angetts att 1-planshus kan grundläggas med plattor. För att uppkommande sättningar ska bli så jämna som möjligt är det dock på stora delar av detta område lämpligt att plattorna förlägges nära markytan, vilket innebär att husen lämpligen bör utföras utan källare.

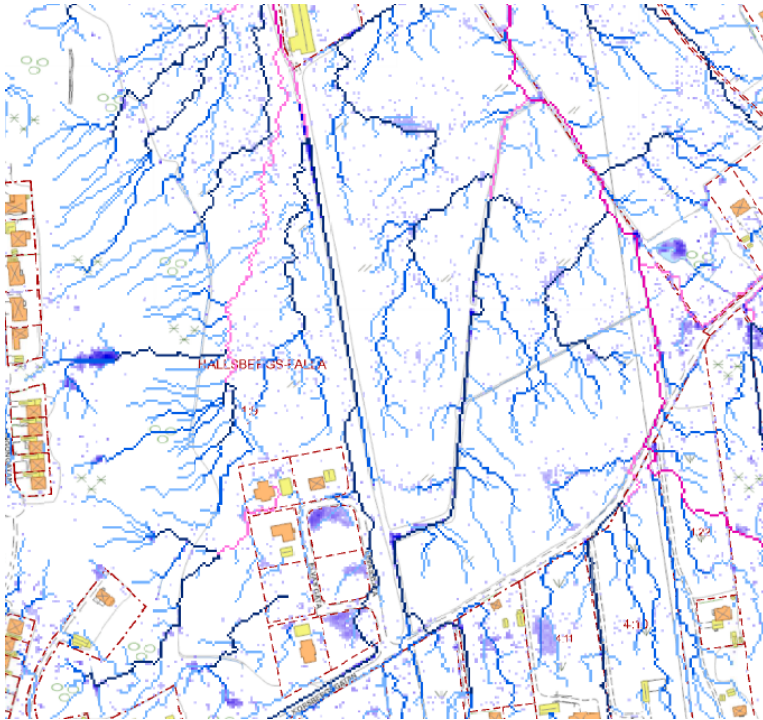
Huvudavrinningsområde

Planområdet tillhör huvudavrinningsområde Norrströms samt delavrinningsområde Ovan Ralaån.

Lågpunktskartering

En lågpunktskartering är gjord för Hallsbergs kommun, ett utdrag ur den redovisas nedan.

Lågpunktskarteringen visar inte vattendrag utan flödesvägar för regnvattnet, t.ex. ytavrinning. Ju mörkare färg det är på flödesvägarna desto fler flöden går samman. Bilden nedan visar tydligt de två dikena genom området, i mörkblått. I den östra delen av området går många vattenflöden ihop i Lyckebäcken, lila färg på kartan.

Utdrag ur lågpunktskartering för Hallsbergs kommun.

Dagvatten

Hallsbergs kommun förespråkar lokalt omhändertagande av dagvatten där det finns förutsättningar för det. Inom planområdet ska dagvatten från tak och hårdgjorda ytor fördröjas på egen fastighet genom avledning till grönytor eller dagvattenmagasin innan anslutning sker till det kommunala ledningsnätet.

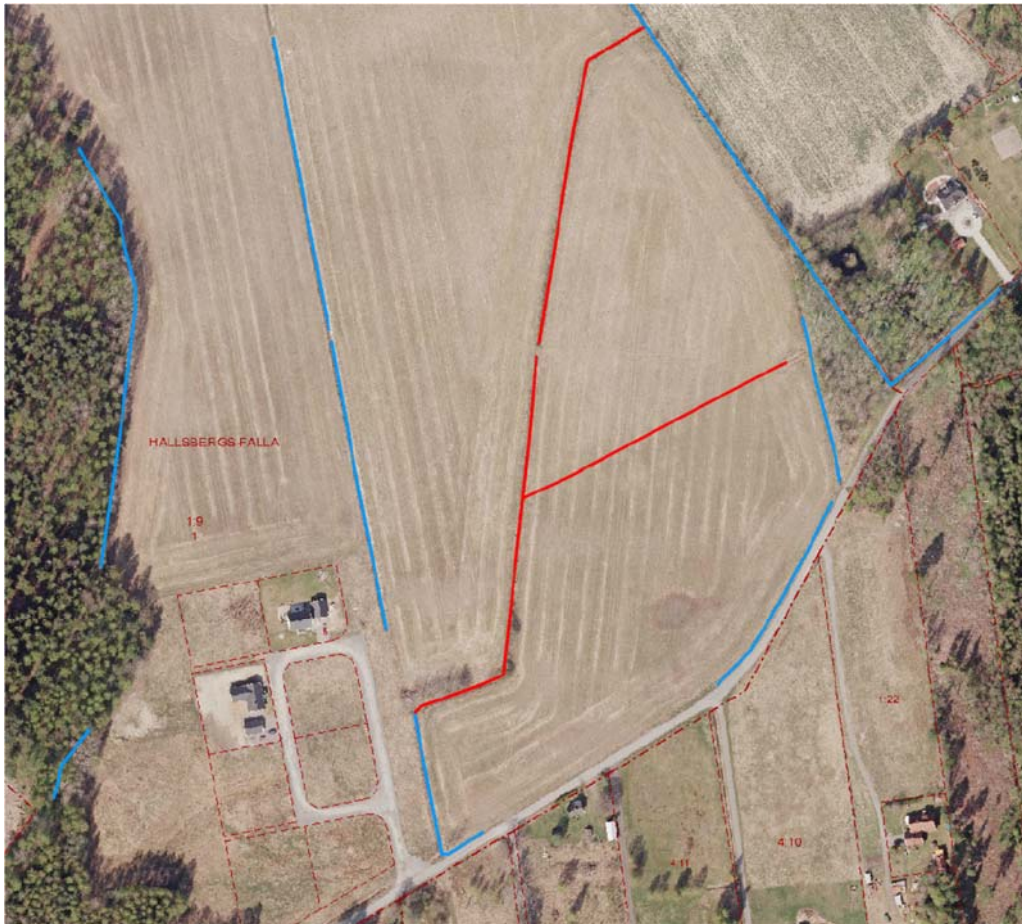
Planområdet avgränsas i öster av Lyckebacken och längs med Korsbergsgatan finns ett dike. Det finns även ett dike i västra delen utav planområdet i kanten mot skogen. Genom området, i nordsydlig riktning har det lagts in ett parkområde i detaljplanen, ca 30-45 m brett, som ligger längs med ett befintligt dike. Det är lämpligt att göra detta till en översvämningbar yta, en yta som under vissa perioder har en vattenspegel och som under andra perioder är helt torr. Dikena inom planområdet kommer användas för hantering av dagvatten från området. Detta har illustrerats i plankartan.

I plankartan har även ett naturområde (NATUR) som är 4 m brett lagts in i den norra delen av planområdet. Detta område är till för dike/dagvattenhantering.

Det dike som går diagonalt genom området behöver tas bort för att kunna bygga i området. Detta innebär vattenverksamhet och för det behöver anmälan sökas hos Länsstyrelsen eller tillståndsansökan göras hos mark- och miljödomstolen beroende på åtgärdens storlek. Både igenläggning och omgrävning av dike är vattenverksamhet.

En dagvattendamm är tänkt att anläggas nordost om planområdet i anslutning till Lyckebacken, strax utanför planområdet. Området norr om aktuell detaljplan är även det tänkt att planläggas. En dagvattenutredning över aktuell plan och den nästa, norra etappen, kommer att upprättas.

För att förtydliga vilka diken som ska bevaras och vilka diken som ska tas bort och ersättas med andra diken, har en enkel kartbild tagits fram. Blå linjer på kartan visar diken som ska bevaras och röda linjer diken ska tas bort.

Kartbild över diken som ska bevaras eller tas bort i området (blå ska bevaras, röda ska tas bort).

Förorenad mark

Inga kända föroreningar finns inom planområdet.

Radon

Förekomsten av radon kommer att utredas under det fortsatta planarbetet. Man förutsätter normalt att radon kan förekomma i grusåsar och morän medan lermarker normalt är fria från radon.

Fornlämningar

En arkeologisk utredning, etapp 1 och 2 (Hallsbergs-Falla 1:9, Hallsbergs socken och kommun) har genomförts för det aktuella planområdet. Fältarbetet genomfördes 26-28 april 2017.

Inom området hittades lämningar från historisk tid och ett mindre område med boplatslämningar. Ett flertal dränneringsrännor påträffades. Tillsammans med plog- och årderspår samt rotbränder visar marken på ett långsiktigt bruk som åkermark. Rotbränder och en stor mängd kol i jorden tyder på att marken har svedjebränts. Kol från ett dike har daterats till medeltiden. Längst i söder hittades fem anläggningar av boplatsskäraktar. En grophärd inom objektet har daterats till folkvandringstid. Länsstyrelsens bedömning: tillstånd till ingrepp i fornlämning, utan krav på arkeologisk undersökning.

Friytor

I detaljplanen planläggs två områden för PARK, det blir grönområden med träd och buskar och eventuellt översvämningbara ytor som blir en fin tillgång till boende i området. Området ut mot vägen planläggs också som parkmark.

Skogsområden finns både väster, öster och söder om planområdet.

Lek och rekreation

Väster om bebyggelsen vid Elvas gata finns ett område för lek och rekreation, där finns bland annat en kulle för pulkaåkning. Det finns idag inte någon lekpark i anslutning till området. Kommunen kan heller inte lova att en sådan byggs. Men då det idag är många barn i området och det med stor sannolikhet kommer att bli fler barn kommer behovet av en lekpark att öka. Var en sådan skulle kunna placeras kommer inte att pekas ut i detta läge.

Planområdet är beläget i närheten av motionsspåret Långängsspåret. Orienteringsklubben OK Tisaren har sin klubbstuga i anslutning till spåret.

Bebyggelseområden

Befintliga bostäder

Det finns inte någon befintlig bebyggelse inom planområdet. Närmaste bostadsbebyggelsen ligger direkt väster om området inom detaljplanen för Samsala etapp 1. Strax öster om planområdet ligger det äldre villabebyggelse med lantlig karaktär. Ca 130 m väster om planområdet ligger bostadsbebyggelse längsmed Lingongatan, denna bebyggelse avskärmas från planområdet med en skogsridå. Det finns även bostadsbebyggelse söder om planområdet, på andra sidan Korsbergsgatan. Norr om planområdet ligger fastigheten Lyckan 1:7.

Befintlig villabebyggelse, Samsala etapp 1, väster om planområdet.

Arbetsplatser övrig bebyggelse

Det finns inte någon övrig bebyggelse eller arbetsplatser inom eller i nära anslutning till planområdet.

Ny bebyggelse

Planförslaget omfattar ca 40 tomter för villor, en till två tomter för radhus/kedjehus eller grupphusbebyggelse, se illustration. Planbestämmelserna för kvartersmark bostäder hålls öppna och pekar inte ut om det är villabebyggelse, kedjehus eller radhus som tillåts, utan bara bostäder (B). Största byggnadsarea i procent av fastighetsarean är 25 % och nockhöjden för huvudbyggnad är 9,0 m och för fristående garage, förråd, komplementbyggnad och dylikt är nockhöjden 5,0 m. Huvudbyggnad ska placeras i förgårdslinje.

Offentlig service & kommersiell service

Serviceboende, vårdcentral, F-6 skola ligger ca 1800 m nordväst om planområdet. Närmaste förskola, ca 1 km från planområdet är förskolan Vibytorp. Till Hallsbergs centrum är det ca 2,5 km.

Tillgänglighet

Den nya bebyggelsen ska uppfylla kravet på tillgänglighet enligt plan- och bygglagen. Detta innebär att bostaden med tillhörande gemensamma utrymmen är tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga.

Lagstiftningen ställer särskilda tillgänglighetskrav för allmänna platser och lokaler dit allmänheten har tillträde.

Illustration

Ej i skala.

Gator och trafik

Gatunät

Tisarvägen, som ligger ca 800 m väster om planområdet, är huvudvägen för att nå sydöstra delen av Hallsberg och därmed planområdet. Gatan som passerar söder om planområdet och som är anslutning till planområdet är Korsbergsgatan.

Korsbergsgatan är inom Fallområdet, gatans västra del, ca 6 m bred och på den södra sidan om vägen finns det en separerad gång- och cykelväg. Hastigheten utanför planområdet, på Korsbergsgatan är begränsad till 30 km/h.

Gång-, cykel- och mopedtrafik

Längsmed Korsbergsgatans södra sida finns en separerad gång- och cykelväg, den går på den södra sidan fram till ca 80 meter öster om Rudolf gata där den korsar gatan och går på den norra sidan gatan fram till Elvas gata.

Gång- och cykelvägen mellan Rudolf gata och Elvas gata.

Förändring

I förslaget till detaljplan föreslås att en ny gata med anslutning till Korsbergsgatan anläggs ca 225 m öster om Elvas gata. Befintliga Elvas gata kommer också att användas som in- och utfartsgata till och från planområdet. De nya gatorna inom planområdet utformas som bostadsgator, med ett vägområde som är 7 meter brett. Befintlig gång- och cykelväg bör förlängas förbi planområdet längs med Korsbergsgatan. En gång- och cykelbana ska också anläggas i västra delen av planområdet som ansluter till Lingogatan, vilket ger en genare väg in till centrala Hallsberg.

Korsbergsgatan föreslås breddas. Vägen är smal idag och med en ökad trafik till området behövs en bredare väg för framkomligheten. Detta möjliggörs i detaljplanen genom att vägområdet VÄG omfattar ett större område än bara själva vägen.

Järnväg

Järnvägsspåret mellan Motala och Mjölby ligger ca 720 meter väster om planområdet och utgör inte någon störande effekt på planområdet. Spåret ligger parallellt med Tisarvägen och är en barriär mot övriga Hallsbergs tätort. En gång- och cykelpassage finns mellan Korsbergsgatan och Bondevägen och närmaste bilpassage över järnvägen är Kullängsvägen som är en plankorsning.

Kollektivtrafik

Närmaste hållplats för kollektivtrafiken är vid korsningen Östra Storgatan och Tisarvägen ca 2 km norr om planområdet. Planförslaget möjliggör för ca 44 fastigheter. I Samsala etapp 1 är det 8 fastigheter. Skulle man räkna med 2,2 boende (snitt från SCB) per fastighet skulle det bli 114 personer. Vilket skulle ge ett bättre underlag för att eventuellt utöka kollektivtrafiken till området.

Parkering och utfarter

In- och utfarter till det nya planområdet kommer att ske via en ny gata som ansluts till Korsbergsgatan i östra delen utav planområdet samt via Elvas gata.

Parkering ska lösas på den egna fastigheten. För att det ska vara möjligt att parkera framför garage eller carport så ska byggnaden placeras minst sex meter från gatan.

Risker och störningar

Trafikbuller

I Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader gäller följande riktvärden:

3 § Buller från spårtrafik och vägar bör inte överskrida

1. 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad,
2. 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.

(För en bostad om högst 35 m² gäller istället för vad som anges i första stycket 1 att bullret inte bör överskrida 65 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnadens fasad.)

4 § Om den ljudnivå som anges i 3 § första stycket 1 ändå överskrids bör

1. minst hälften av bostadsrummen i en bostad vara vända mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids vid fasaden, och
2. minst hälften av bostadsrummen vara vända mot en sida där 70 dBA maximal ljudnivå inte överskrids mellan kl. 22 och 06 vid fasaden.

Söder om planområdet ligger Korsbergsgatan där hastigheten är begränsad till 30 km/h.

En trafikmätning genomfördes under perioden 11-18 augusti 2015. Årsmedeldygnstrafiken (ÅDT) var då 575 varav 4 % var tung trafik.

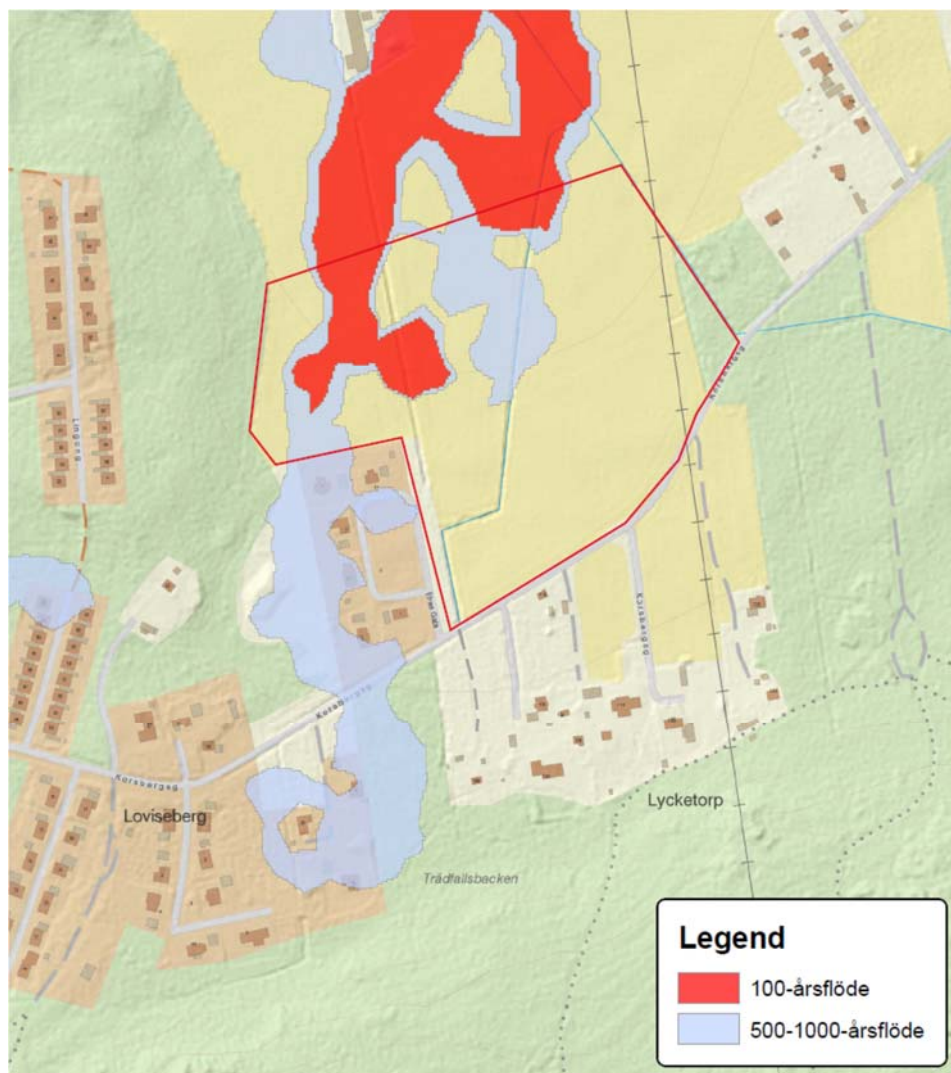
En beräkning av trafikbuller i programmet Trivector visar att ekvivalentnivån inom planområdet är 50 dBA. Vilket innebär att bullerkravet på 50 dBA ekvivalent ljudnivå innehålls.

Riktvärden för buller vid uteplats 50 dBA ekvivalent ljudnivå klaras inom hela området.

Trafikmätningen visar dock att riktvärdet för buller vid uteplats är 80 dBA maximal ljudnivå, vilket överstiger riktvärdet på 70 dBA. En planbestämmelse som anger att riktvärdena för uteplats ska klaras inom hela planområdet finns på plankartan.

Översvämningsrisk

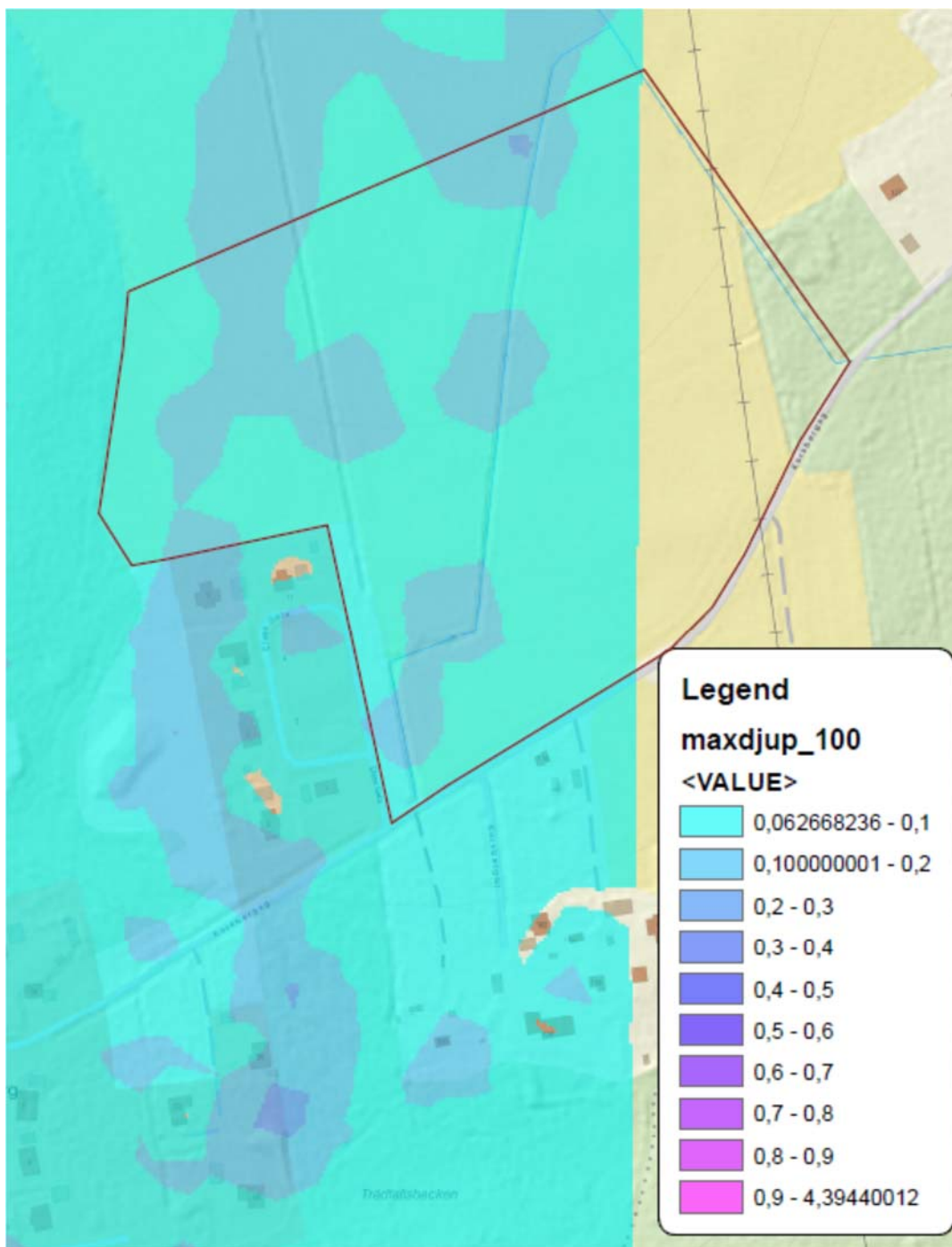
Enligt Länsstyrelsens översvämningskartering av Täljeåns avrinningsområde (2016) kan delar av planområdet, främst i nordvästra delen, komma att översvämmas av ett 100-årsflöde. Se kartbild nedan.

Översvämningskartering Täljeån.

Enligt skyfallskarteringen som Hallsbergs kommun har låtit tagit fram (2016) riskerar stora delar av planområdet att översvämmas av ett vattendjup på 6-10 cm vid ett 100-årsreg. Delar av planområdet kan komma att översvämmas av ett vattendjup på 10-15 cm, se kartbild på nästa sida. Hänsyn måste tas till detta vid utbyggnad av planområdet.

Befintlig markhöjd ligger idag på ca +56 (RH 70). I detaljplaner som gjorts tidigare i Hallsberg har man använt sig av bestämmelse om minimihöjd för sockel eller andra byggnadsdelar som kan skadas av vatten. Dämmningsgränsen ligger på +48,65 (RH 70), vilket betyder att inga byggnader bör ligga lägre än detta. I det aktuella området ligger befintlig marknivå redan över +48,65 (RH 70) och någon planbestämmelse om detta är ej nödvändig.

Skyfallskartering vid 100-årsregn.

Inom detaljplanen har ett parkområde ritats in parallellt med diket som går genom området. Denna yta är tänkt att fungera som översvämningsyta/våtmark. En planbestämmelse för källarlösa hus finns i plankartan för att skydda mot översvämning.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Befintlig bebyggelse inom Samsala, etapp 1 är anslutet till kommunalt vatten och avlopp. Bebyggelsen på den östra sidan om planområdet är inte ansluten till kommunalt vatten och avlopp. Ny bebyggelse inom planområdet ska anslutas till det kommunala vatten- och avloppsnätet. Det går ett stråk med kommunala vatten- och spillvattenledningar genom området. Dessa kommer att bevaras i sitt nuvarande läge då de kommer att ligga inom parkstråket i detaljplanen.

Värme

Det finns inte fjärrvärme framdraget till området.

El, tele, bredband m m

Det ligger en datakabel strax öster om den befintliga bebyggelsen i Samsala etapp 1. Datakabeln sträcker sig vidare norr ut igenom det aktuella planområdet. Denna kommer att bevaras i sitt nuvarande läge då den kommer att ligga inom parkstråket i detaljplanen.

I planområdets sydöstra del går det en 10 kV luftledning. Det är EON Elnät som är ledningsägare. Det finns en ledningsrätt för sträckan med rättighetsbeteckning 1861-84/29, den säger att upplåtet utrymme är 5-8 m brett på vardera sida om ledningen. Rent elektriskt gäller ett avstånd på 7 m från ledningens centrum och till byggnad, (utskjutande del på byggnad). I detaljplanen används ett skyddsområde på 10 m på vardera sidan om luftledningen, betecknat I i detaljplanen.

Ett område för transformatorstation (E) har lagts in i plankartan. Det är ett område på 15 x 15 m.

Avfall

Avfallshanteringen föreslås ske med avfallskärl placerade på den enskilda villafastigheten. Källsorterat avfall lämnas till närmaste återvinningsstation. Avfallshandling för gruppbestäder och radhus/kedjehus sker i gemensamma avfallskärl placerade i nära anslutning till bostäderna.

Brandvattenförsörjning

Brandvattenförsörjningen inom planområdet ska enligt Nerikes Brandkår vara 600 liter/min och brandposter ska placeras med ett inbördes avstånd på max 250 meter.

Fastighetsrättsliga genomförandefrågor och konsekvenser

Tidplan (preliminär)

Detaljplanen kommer att handläggas med standardförfarande. En preliminär tidplan redovisas nedan.

- KSAU:s beslut att påbörja planarbetet 4 Oktober 2016
- KSAU:s beslut att skicka förslaget på samråd Januari 2017
- Samråd Februari 2017
- KSAU:S beslut om granskning Mars 2018
- Granskning Mars/april 2018
- Kommunstyrelsens beslut att anta detaljplanen Maj 2018
- Planen vinner laga kraft efter tre veckor om inget överklagande sker Juni 2018

Uppförande av bebyggelse och liknande kan ske när erforderliga planbeslut är fattade och bygglov erhållits och i den takt byggherrarna finner det lämpligt.

Huvudmannaskap & ansvarsfördelning

Hallsbergs kommun är huvudman för allmän platsmark. Huvudmannaskapet innebär ett formellt ansvar för iordningställande, drift och underhåll av mark och anläggningar inom allmän platsmark.

Samhällsbyggnadsförvaltningen i Kumla kommun upprättar, på uppdrag av Hallsbergs kommun detaljplan och svarar för myndighetsutövning vid bygglov och bygganmälan. Lantmäterimyndigheten genomför fastighetsbildningsåtgärder efter att detaljplanen vunnit laga kraft.

Exploatören ansvarar för genomförande av planen inom kvartersmark med ansökan om bygglov och bygganmälan, uppförande av bebyggelsen, och iordningställande av tomtmark.

Fastighetsrättsliga frågor

Kommunen ansöker om fastighetsbildning i princip enligt planillustrationen om inte annat avtal träffas.

Servitut, ledningsrätter och andra rättigheter

Ledningsrätt

Det finns en ledningsrätt i planområdets östra del, med rättighetsbeteckning 1861-84/29. Det gäller en luftledning på 10 kV som ägs av EON.

Samfällighet

För Lyckebacken finns samfälligheten Samsala S:3. Bäckens har delats upp i flera samfälligheter.

Fastighetskonsekvenser

Fastigheter inom planområdet:

Nedan beskrivs den påverkan som ett genomförande av förslaget till *Detaljplan för Samsala etapp 2* får på fastigheterna inom planområdet.

- **Hallsbergs-Falla 1:9**

Fastigheten är tidigare delvis planlagd för bostäder och gata.

Fastigheten planläggs nu för bostadsändamål (B), gata (GATA), väg (VÄG), park (PARK), natur (NATUR) och transformatorstation (E). Största byggnadsarea i procent av fastighetsarean är 25% och högsta nockhöjd för huvudbyggnad är 9 meter.

Fastigheten kommer att avstyckas och fastighetsbildas, vilket Hallsbergs kommun som ägare kommer att initiera och bekosta. I samband med planarbetet kommer fastighetsägare att ansöka om en fastighetsförrättning för att reglera fastigheter inom planområdet.

Fastigheter utom planområdet:

Nedan beskrivs den påverkan som ett genomförande av förslaget till *Detaljplan för Samsala etapp 2* får på fastigheterna som gränsar till planområdet.

- **Hallsbergs-Falla 1:189, 1:190, 1:191, 1:192 1:193, 1:194 1:195, 1:196**

Detaljplanen kommer, förutom en gata i den östra delen av planområdet, att anslutas till Elvas gata vilket kommer att leda till mer trafik på gatan där ovanstående fastigheter ligger.

- **Lyckan 1:7**

Plangränsen ligger ca 165 m söder om fastigheten. Fastigheten kommer inte påverkas av planläggningen.

- **Samsala 1:2**

Fastigheten påverkas inte av planläggningen.

- **Samsala 1:22, 4:10, 4:11, 4:15, 4:7**

Fastigheterna ligger på andra sidan gatan (Korsbergsgatan) från planområdet. Planläggningen kommer att leda till ökad trafik förbi fastigheterna. En infart till det nya planområdet föreslås anläggas mitt för fastigheten Samsala 4:10.

- **Blåbäret 1-3**

Fastigheterna kommer inte att påverkas av planläggningen.

- **Blåbäret 4-5**

Planområdesgränsen ligger ca 130 m öster om fastigheterna. Trädridån som idag ligger öster om fastigheterna kommer att bevaras. Fastigheten kommer inte påverkas av planläggningen.

- **Smultronet 1-5**

Planområdesgränsen ligger ca 130 m öster om fastigheterna. Trädridån som idag ligger öster om fastigheterna kommer att bevaras. Fastigheten kommer inte påverkas av planläggningen.

Ekonomiska frågor

Hallsbergs kommun tar ut avgifter för bygglov och bygganmälan. Kommunen ansvarar för anläggningar inom allmän platsmark.

Kommunen får direkta intäkter i form av bygglovsavgifter, anslutningsavgifter och från mark- och fastighetsförsäljning.

Kostnader för skötsel, drift och underhåll av anläggningar inom allmän platsmark står Hallsbergs kommun för.

Exploatören bekostar all byggnation inom kvartersmark.

Anslutningsavgifter för VA, el, tele, fjärrvärme med mera debiteras enligt gällande taxa hos respektive leverantör.

Tekniska frågor

Byggnaderna inom planområdet kommer att anslutas till kommunalt vatten och avlopp.

Exploatören ansvarar för erforderliga undersökningar. Om en ny geoteknisk undersökning eller radonmätning behövs bedöms av exploatören.

Administrativa frågor

Genomförandetid

Genomförandetiden är 10 år från den dag planen vunnit laga kraft.

Under genomförandetiden har fastighetsägaren rätt att exploatera i enlighet med planen och detaljplanen får inte ändras utan att synnerliga skäl föreligger. Efter genomförandetidens utgång fortsätter planen att gälla men kan då ändras eller upphävas utan att fastighetsägaren har rätt till ersättning.

Medverkande tjänstemän

Detaljplanen har upprättats av Beatrice Rimmi, planarkitekt i Hallsbergs och Kumla kommuner tillsammans med Klara Ågren, fysisk planerare i Hallsbergs och Kumla kommuner. Under arbetets gång har samråd med berörda tjänstemän i Hallsbergs och Kumla kommuner ägt rum.

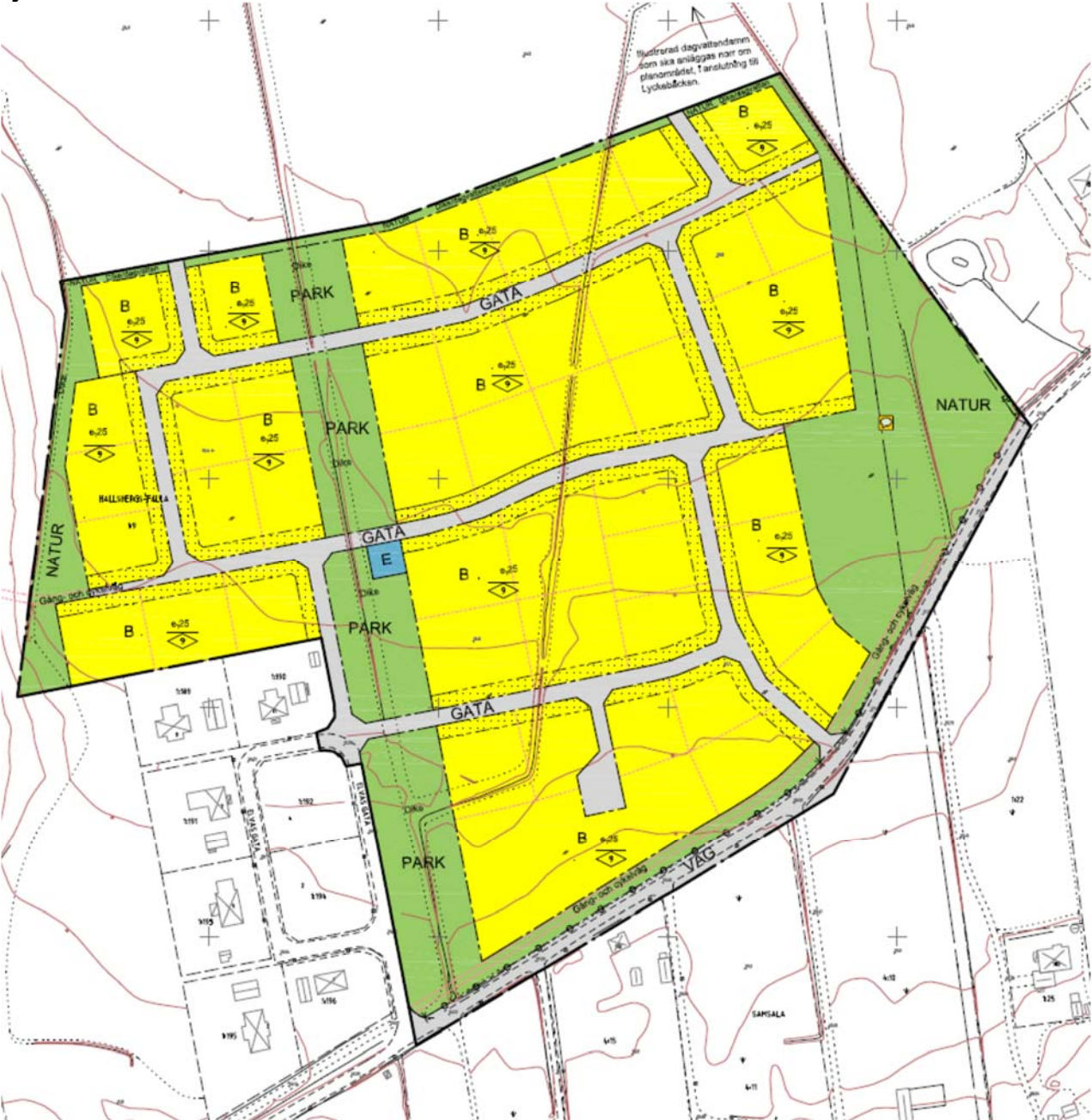
2018-03-20

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Beatrice Rimmi
Planarkitekt

Johannes Ludvigsson
Planchef

Plankarta
Ej i skala

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angivna användning och utformning är tillåtna. Bestämmelser utan beteckning gäller inom hela området.

GRÄNSER

	Detaljplanegräns
	Användningsgräns
	Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänna platser

	Trafik mellan områden
	Gata
	Park
	Naturområde

Kvartersmark

	Bostäder
	Transformatorstation

UTNYTTJANDEGRAD/FASTIGHETSINDELNING

e25 Största byggnadsarea i procent av fastighetsarean

BEGRÄNSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

 Marken får inte förses med byggnad

MARKENS ANORDNANDE

Utfart och stängsel

 Utfartsförbud med Användningsgräns

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

Placering

Huvudbyggnad ska placeras i förgårdslinje

Fristående garage, förråd, komplementbyggnader och dylikt ska placeras minst 1,0 m från fastighetsgräns. För parhus och kedjehus får dessa sammanbyggas i fastighetsgräns.

Högsta nockhöjd för fristående garage, förråd, komplementbyggnad och dylikt är 5,0 m.

Utformning och omfattning

Vind får inte inredas

 Högsta nockhöjd för huvudbyggnad i meter

Byggnadsteknik

Endast källarlösa hus

Dagvatten från tak och hårdgjorda ytor ska fördröjas på egen fastighet genom avledning till grönytor eller dagvattenmagasin innan anslutning sker till det kommunala ledningsnätet.

SKYDD MOT STÖRNINGAR

Varje bostad ska ha tillgång till en balkong eller uteplats med en ljudnivå på högst 50 dBA ekvivalent nivå och 70 dBA maximal ljudnivå i anslutning till bostaden

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetid

Genomförandetiden är 10 år från den dag planen vinner laga kraft.

Tekniska anläggningar

Teknisk anläggning ska uppföras med minst 5 meters brandskyddsavstånd till brännbar byggnad och/eller brännbart utplag.

ILLUSTRATION

 Illustrationslinje

Detaljplan för

Samsala, etapp 2

Hallsberg, Hallsbergs kommun, Örebro län

SAMRÅDSREDOGÖRELSE (enligt Plan- och bygglagen kap 5 § 17).

Planens syfte och huvuddrag

Detaljplanens syfte är att planlägga nästa etapp av bostadsområdet Samsala för främst villabebyggelse men även mindre flerfamiljshus så som, radhus, kedjehus och mindre grupphusbebyggelse. Planområdet ligger i den sydöstra delen av Hallsbergs tätort i området Samsala och är på ca 9 hektar.

Tidigare behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslöt den 10 oktober 2016 att en detaljplan skulle upprättas och den 23 januari 2017 att samråd skall ske med berörda.

Samråd

Detaljplaneförslaget var utskickat på samråd, fr o m den 2 februari 2017 t o m den 27 februari 2017. Under samma tid var planen också uppsatt i stadshuset och publicerat på kommunens hemsida.

Planförslaget har varit utskickat på samråd till länsstyrelsen, berörda nämnder, statliga och kommunala organ, sakägare och andra som kan ha ett väsentligt intresse av förslaget. Enligt planförfattarens bedömning finns härutöver inga särskilda personer eller sammanslutningar som kan ha väsentligt intresse av planen.

Inkomna yttranden och synpunkter

Följande sammanställning redovisar inkomna yttranden och synpunkter samt förvaltningens kommentarer.

Externt

Remissorgan	Fastighet/ yrkesbeteckning	Synpunkter / Godkänner ej	Godkänner
Länsstyrelsen		X	
Region Örebro län		X	
Nerikes brandkår			X
Lantmäteriet		X	
LRF kommungrupp i Hallsberg		X	
Vattenfall eldistribution AB			X
Boende på Elvas gata	Kontaktperson: Lina Olsson Hallsbergs-Falla 1:196 m.fl.	X	
Svenska kraftnät			X
Sydnärkes kommunalförbund		X	
Tom & Malin Andersell	Hallsbergs-Falla 1:190	X	
Skanova AB		X	
E.on Värme Sverige AB			X
Trafikverket		X	
Henrik o Birgitta Johansson	Samsala 1:25	X	
Patrick Sjölander		X	

Internt

Remissorgan	Fastighet/ yrkesbeteckning	Synpunkter / Godkänner ej	Godkänner
Drift- och servicenämnden		X	
Bildningsförvaltningen		X	

Remissinstanser som inte har kommit in med yttranden redovisas i förteckningen nedan.

Remissorgan	Fastighet/ yrkesbeteckning
E.ON Elnät	
Kommunala handikapprådet	
Naturskyddsföreningen	
Polismyndigheten	
Villaägarföreningen	
Hallsbergs hembygdsförening	
Länsantikvarien	
Social- och arbetsmarknadsnämnden	
Jonas & Christina Andersson	Lyckan 1:7
Yngve Ingemar Harrysson	Samsala 1:2
Hanna Birgitta Kristina Johansson	Samsala 1:22
Gunilla Karlsson & Peter Zetterlind	Samsala 4:10, Samsala 4:11
Clas Erik Ivan Josefsson	Samsala 4:15
Ingrid & Klas Tomas Örvill	Samsala 4:7

Länsstyrelsen i Örebro län:

Detaljplanen har överlämnats till Länsstyrelsen i enlighet med 5 kap. 20 § plan- och bygglagen, standardförfarande. Länsstyrelsen har beretts tillfälle att lämna synpunkter.

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör översvämning måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte ska prövas av Länsstyrelsen.

Översvämningsrisk

Enligt Länsstyrelsens översvämningskartering av Täljeåns avrinningsområde översvämmas delar av planområdet av ett 100-årsflöde, se bifogad karta. Översvämningskarteringen är helt ny och kommer att publiceras inom kort.

Hallsbergs kommun har tagit fram en detaljerad skyfallskartering som visar att i princip hela området kommer att översvämmas av ett vattendjup på 6-10 cm vid ett 100-årsregn. Delar av planområdet kommer att översvämmas av ett vattendjup på 10-15 cm, se bifogad karta. (Skyfallskarteringens avgränsning går mitt i planområdet, vilket innebär att den östra delen av planområdet är okarterat.)

Enligt Hallsbergs översiktsplan är sådana här översvämningsområden inte lämpliga för bebyggelse om inte åtgärder vidtas som hanterar översvämningsrisken. Länsstyrelsen anser att skyddsåtgärder för att motverka översvämningsrisken behöver säkerställas i detaljplanen. Vad gäller dagvattenhanteringen anser Länsstyrelsen att det är bra att använda parkområdet som ligger längs med ett befintligt dike som en översvämningsbar yta, men med hänsyn till att översvämningsrisken i planområdet är avsevärd behöver ytterligare åtgärder vidtas, såsom t.ex. en damm eller våtmark.

Enligt jordartskartan består området huvudsakligen av lera. Med hänvisning till den geotekniska undersökningen från 1965 bör uppfyllningar undvikas på lera då dessa medför sättningar. Om åtgärder för översvämningsrisken innebär uppfyllnader i området behöver detta utredas närmare.

Råd enligt 2 kap. PBL

Överensstämmelse med översiktsplan

I översiktsplanen anges att området är lämpligt att utreda och planlägga för bl.a. bostäder. I planen anges dock även att låglänta delar som enligt genomförda studier kan riskera bli utsatta för översvämning inte ska exploateras såvida inte erforderliga åtgärder för att eliminera risken kan vidtas. Länsstyrelsen anser, enligt ovanstående synpunkter, att sådana åtgärder behöver utredas med hänsyn till översvämningsrisken i planområdet.

Behovsbedömning

Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen delar kommunens åsikt.

Trafikbuller

I planbeskrivningen anges att genomförd beräkning av trafikbuller visar att ekvivalent ljudnivå uppgår till 52 dBA vid byggrätt för bostäder närmast Korsbergsgatan. Därmed klaras riktvärdet 55 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnads fasad, enligt bestämmelserna i förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader. I planbeskrivningen saknas dock en bedömning av om riktvärdena 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå klaras vid uteplats. Kommunens genomförda bullerberäkning visar att riktvärdet 50 dBA ekvivalent ljudnivå överskrids vid byggrätt för bostäder närmast Korsbergsgatan. Länsstyrelsen bedömer att det även finns risk att riktvärdet 70 dBA maximal ljudnivå överskrids i planområdet. Länsstyrelsen anser därför att det på plankartan behöver införas en planbestämmelse som anger att riktvärdena för uteplats ska klaras i berörda delar av planområdet, alt. att byggrätten längs Korsbergsgatan flyttas en bit norrut där riktvärdena klaras.

Biotopskydd

I behovsbedömningen anges att planen inte medför någon påverkan på varken biotopskydd, värdefull natur, vegetation, grönstruktur, djurliv, mark och vatten. Då planområdet innehåller både biotoper och jordbruksmark delar inte Länsstyrelsen kommunens bedömning. Länsstyrelsen anser att det är en negativ påverkan att ta bort biotoper som är skyddade enligt 7 kap. 11 § miljöbalken (MB) och 5 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt MB.

Länsstyrelsen anser vidare att det i planhandlingarna behöver beskrivas om tillräckliga försiktighetsmått har vidtagits för att förebygga, hindra eller motverka skada på skyddade biotoper i planområdet. Om skada på skyddade biotoper inte kan undvikas bör kommunen tidigt inom planprocessen ansöka om biotopskyddsdispens hos Länsstyrelsen. I ansökan bör kompensationsåtgärder föreslås på så sätt att dikena ersätts med nya diken, våtmarker eller småvatten på annan lämplig närliggande plats. På så sätt kan biotopskyddets syften tillgodoses och miljömålen nås (dvs. att antalet biotoper inte ska minska i landskapet).

Jordbruksmark

Länsstyrelsen anser att planhandlingarna behöver innehålla en bedömning av hur brukningsvärd den jordbruksmark som ska tas ur produktion är. Enligt 3 kap. 4 § MB är brukningsvärd jordbruksmark av nationell betydelse och får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Jordbruksmark är även viktig ur klimatanpassningssynpunkt. De globala klimatförändringarna ökar risken för global livsmedelsbrist, vilket kan leda till ökad efterfrågan på jordbruksmark i Örebro län. Att jordbruksmark bebyggs försvårar en återgång till odling för lång tid framöver. Detta finns att läsa om i Regional handlingsplan för klimatanpassning i Örebro län, Länsstyrelsen, publ.nr: 2016:4.

Trafikfrågor

I planbeskrivningen anges att den befintliga gång- och cykelvägen längs med Korsbergsgatan bör förlängas förbi planområdet. Länsstyrelsen anser att det är lämpligt att säkerställa gång- och cykelvägen med planbestämmelse på plankartan, alt. att den illustreras på plankartan.

Fornlämning

I planområdet kommer en arkeologisk utredning att utföras. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att inför granskningsskedet kan detaljplanens utformning ev. behöva anpassas utifrån resultatet av utredningen.

Dagvatten

I planbeskrivningens avsnitt om dagvatten bör förtydligas att för vattenverksamhet görs, beroende på åtgärdens storlek, anmälan till Länsstyrelsen eller tillståndsansökan hos Mark- och miljödomstolen. Både igenläggning och omgrävning av dike är vattenverksamhet.

Lågpunktskartering

Länsstyrelsen vill uppmärksamma att lågpunktskarteringen inte visar vattendrag, utan flödesvägar för regnvattnet, t.ex. ytavrinning. Detta bör förtydligas i planbeskrivningens avsnitt om lågpunktskarteringen.

Kommentar:

Texten i planbeskrivningen som handlar om översvämning kommer att kompletteras. Även stycket om buller kommer att utökas. När det gäller beskrivning av biotopskydd och dess värden kommer det att kompletteras. Då kommunen har för avsikt att ta bort ett dike inom planområdet (diket som går parallellt genom planområdet) kommer kommunen ansöka om biotopskyddsdispens hos Länsstyrelsen. Diket som tas bort ska ersättas med ett nytt dike.

En bedömning av hur odlingsvärd jordbruksmarken som kommer att tas ur produktion när planområdet bebyggs kommer att läggas till i planbeskrivningen.

Plankartan kommer att kompletteras med en illustrerad gång- och cykelbana som är tänkt att gå parallellt med Korsbergsgatan. Gång- och cykelbanan finns redan illustreras på illustrationen som hör till detaljplanen.

En planbestämmelse om att varje bostad ska ha tillgång till en uteplats där 50dBA ekvivalent och 70 dBA maximal ljudnivå inte överskrids kommer att läggas till.

Den arkeologiska utredningen, etapp 1 och 2 som genomfördes under våren 2017 visar ju att det inte var några fornlämningar av större värde inom området. Att tillstånd till ingrepp i fornlämning inte ställer krav på arkeologisk undersökning.

Planbeskrivningen korrigeras och kompletteras om dagvatten och lågpunktskartering.

Region Örebro län:

Region Örebro läns yttrande utgår från regionens ansvar för den regionala översiktliga planeringen och från regionens ansvar som regional kollektivtrafikmyndighet.

Region Örebro län önskar framföra att det, för främjandet av en hållbar utveckling, är viktigt att ny bebyggelse lokaliseras till områden där det finns god tillgång till kollektivtrafik. I detaljplaneförslaget anges att närmaste hållplats för kollektivtrafiken är vid korsningen Östra Storgatan och Tisarvägen ca 2 km norr om planområdet. Vidare anges att det inte finns någon övrig bebyggelse eller arbetsplatser inom eller i nära anslutning till planområdet. Även annan samhällsservice, såsom livsmedelsbutik, skolor, vårdcentral, etc. ligger inte inom gångavstånd från planområdet och kräver en cykel- eller bilresa. Utifrån dessa förutsättningar görs bedömningen att detaljplanen kommer att medföra ett ökat bilberoende som bedöms negativt.

Idag finns ingen kollektivtrafik som går till eller genom Samsala. Närmsta kollektivtrafik finns i centrala Hallsberg, ca 2 km norr om planområdet. Om detaljplanen genomförs och ca 40 nya villor, en till två tomter för radhus/kedjehus eller grupphusbebyggelse tillkommer, bedöms detta underlag fortfarande (även inberäknad med Samsala etapp 1) som för lite för att legitimera en omdragning av kollektivtrafiklinjen in till Samsala.

Enligt det regionala kollektivförsörjningsprogram som Region Örebro har godkänd under hösten 2017 är miniminivån för antalet vändande turer i orter om 200-500 invånare två per vardag (och en per vardag för samhällen under 200 invånare). Fler invånare i Samsala skulle bidra till att samhället skulle närma sig 200 invånare och är därmed i sig positivt, men i och med en låg turtäthet skulle förmodligen majoriteten av invånarna i Samsala fortsatt vara beroende av bil.

För bedömning av planförslaget och planering av kollektivtrafikförsörjning vore det viktigt att detaljplaneförslaget kompletteras med förväntade befolkningstillväxten i Samsala vilket inte framgår exakt i utskickade planhandlingarna. Denna befolkningsuppskattning bör med fördel innehålla även Samsala etapp 1. Vidare önskas att detaljplaneförslaget kompletteras med en karta där närliggande busshållplatser, relationen till tågstationen Hallsberg samt befintliga och eventuellt planerade cykelvägar framgår.

Kommentar:

Planförslaget möjliggör för 44 fastigheter. I Samsala etapp 1 är det 8 fastigheter. Skulle man räkna med 2,2 boende (snitt från SCB) per fastighet skulle det bli 114 personer. Detta skulle ge ett bättre underlag för kollektivtrafik. Detta kommer även skrivas in i planbeskrivningen.

Kommunen ser inte behov av en karta över kollektivtrafiken.

Lantmäteriet:

Vid genomgång av planförslagets samrådshandlingar (daterade 2017-02-03) har följande noterats:

Planfrågor som berör Lantmäteriets kommande arbete

Lantmäteriets arbetsuppgifter, efter det att planen har vunnit laga kraft, är att med stöd av detaljplanen genomföra fastighetsbildnings-åtgärder.

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras

Exploateringsavtal

I planbeskrivningen under ekonomiska frågor anges att det är troligt att exploateringsavtal kommer att upprättas, men inget ytterligare anges om innehållet. Enligt 5 kap. 13 § 3 st PBL ska kommunen, om avsikten är att ingå exploateringsavtal eller genomföra markanvisningar, redovisa avtalens huvudsakliga innehåll liksom konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av ett eller flera sådana avtal i planbeskrivningen.

När redovisning av detta saknas finns det inte någon möjlighet för Lantmäteriet att lämna råd rörande innehållet i avtalen enligt 6 kap. 40-42 §§ PBL.

Använd gärna handboken "Lantmäterimyndighetens roll i planeringsprocessen, Handbok 5 kap. 15 och 22 a §§ PBL" som stöd ang. lagstiftningens krav när ni kompletterar planhandlingarna.

Delar av planen som bör förbättras

Fastighetskonsekvenser

Under fastighetskonsekvenser för Hallsbergs-Falla 1:9 står det att fastigheten kommer att avstyckas. Lantmäteriet önskar att det framgår vem som initierar och bekostar fastighetsbildningen som behövs för genomförandet av detaljplanen.

Kommentar: Kommunen kommer att komplettera planbeskrivningen med vem som initierar och bekostar fastighetsbildningen.

LRF kommungrupp i Hallsberg:

LRF:s kommungrupp i Hallsberg anser av princip att exploatering av jordbruksmark ska undvikas. Dock är detta område mindre odlingsvärt, där skadan inte blir så stor av bebyggelse. Vi tycker att diken o vattendrag bevaras i största möjliga utsträckning.

Kommentar:

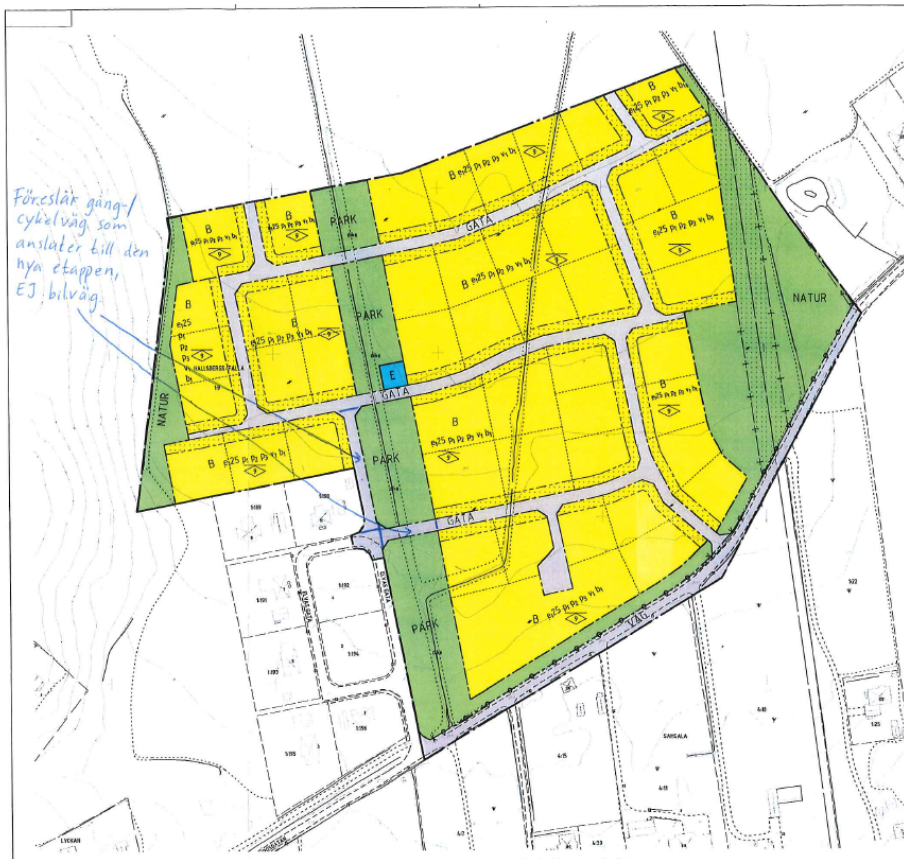
Enligt planförslaget är det ett dike som kommer att behöva tas bort. Övriga diken ses som en tillgång till området och kommer användas för dagvattenhanteringen i området.

Boende på Elvas gata:

Vi, som boende på Elvas gata, vill med detta brev framföra vår synpunkt på den utställda detaljplanen för Samsala, etapp 2, Hallsbergs kommun.

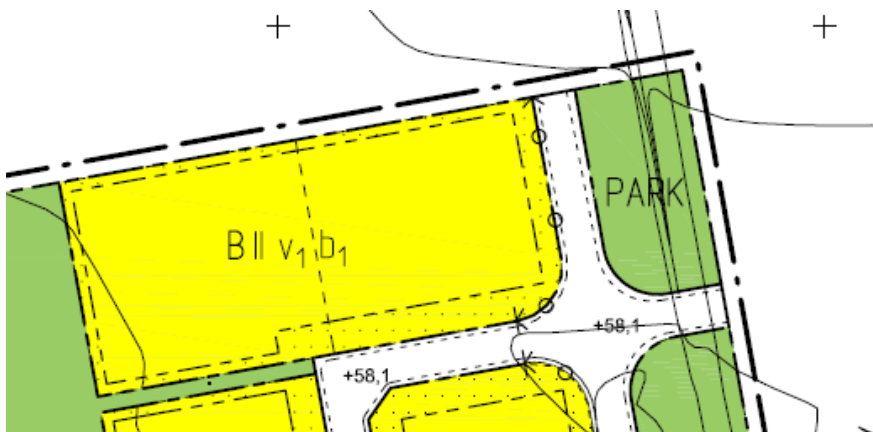
Med många barn boende runt gatan betyder dagens lugna trafiksituation mycket för vår trygghet och trivsel. Därför är det viktigt för oss att inte öka biltrafiken på gatan.

Vi vill härmed framföra synpunkten att de föreslagna förlängningarna av Elvas gata norrut respektive österut mot Samsala etapp 2 endast öppnas för gång- och cykeltrafik.

Kommentar:

Anslutningarna till befintligt vägnät kommer inte att tas bort då det är bättre att sprida ut trafiken och inte ha endast en infart till området. Det ger bättre flexibilitet och fördelar trafiken. Med en infart blir sträckorna längre vilket bidrar till onödig trafik. Det ska vara lätt att ta sig från ena sidan av området till det andra. I detaljplan för Samsala etapp 1 fanns anslutning redan med, se utdrag ur gällande detaljplan nedan.

Utdrag ur gällande detaljplan för Samsala etapp 1 som omfattar bebyggelsen på Elvas gata.

Sydnärkes kommunalförbund:

Sydnärkes kommunalförbund ansvarar enbart för avfallshanteringen i bla Hallsbergs kommun. Några synpunkter på detaljplanens övriga innehåll lämnas därför inte.

Synpunkter

I planförslaget redovisas föreslagen avfallshantering för området. Kommunalförbundet har ingen erinran mot denna lösning. Framkomligheten för renhållningsfordon bedöms vara god.

Möjligheten till uppförande av källsorterings-/miljöhus för gruppbestäder och rad-/kedjehus bör beaktas i det fortsatta planarbetet.

Kommentar:

Hur avfallshanteringen genomförs styrs inte i detaljplanen.

Tom & Malin Andersell:

Angående synpunkter för fortsatt utbyggnation av bostadsområdet Samsala i Hallsberg.

Roligt att området i Samsala är populärt och att man vill utvidga bostadsområdet med fler tomter och för oss framtida grannar.

Synpunkter angående utbyggnation av bostadsområdet Samsala i Hallsberg.

- *Ni har lagt ett förslag på att bygga samman hela området så att hela området går att cirkulera över med bil. Vi ser en stor risk med att bygga på detta sätt och det är att man kommer få en led som tar all trafik till och från området.*

Vägen som går förbi fastighet 1:190, 1:192, 1:194 kommer bli den led som de flesta kommer använda då de tar sig från och till bostadsområdet. Utifrån förslaget kommer den östra infarten till området att vara en onaturlig infart/utfart som de flesta inte kommer att använda.

Vi anser att i nybyggda områden ska man inte bygga ihop områdena så att en led blir "huvudled". Vi ser att det vore bättre om man bygger mindre områden som inte sitter ihop med varandra. Detta för att inte en utfart ska ta hela områdets trafik till och från området. Vi ser mer att man binder ihop områdena med cykel och gångväg. Vi vill inte att man ska kunna cirkulera i området då vi har flera barn och i området finns redan många barn. Vi vill minska bilåkandet i området.

- *De tre tomter som är norr om vår fastighet 1:190 ser vi gärna att man gjorde till en park. I området finns det dåligt med lekplatser. Nu när Hallsbergs kommun vill expandera och öka inflytt till kommunen ser vi ett behov av en lekplats i området (området har redan idag många barn). Denna lekplats skulle ligga bra och strategiskt bakom fastighet 1:189 och 1:190. Lekplatsen skulle där ligga bra i förhållande till skogen och till den pulkabacke som ligger vid skogsbrynet. I er plan finns ingen naturlig länk till skogen och pulkabacken. Vi ser heller inte att man i en kommun som Hallsberg behöver komprimera ihop fastigheterna som i Kumla och Örebro. En av Hallsbergs stora fördelar och en anledning till att man vill bosätta sig här är att man inte vill bo för trångt. Vi ser en risk att Hallsbergs kommun tappar den lantliga känslan om man bygger bort avstånden mellan fastigheter. Eventuellt att man skjuter området 20 meter mer norr ut för att det ska bli mer luft i området.*

Då när vi skrev på byggavtalet för vår fastighet blev vi muntligt lovade av Eva Sundelin att man inte planera in tomter norr om vår fastighet. Utan att bostadsområdet skulle placeras öster om Elvas gata.

- *Om Hallsbergs kommun planerar ett större bostadsområde i Samsala bör ni bredda vägen mellan Rudolfs gata och Elvas gata. Idag kan man inte mötas på denna gata utan att behöva köra ut med ena däck i diket eller stanna helt. Ökar antalet bilar som passerar denna väg kommer detta bli ett problem för de boende i området.*

Ex på förändring från nuvarande förslag. Se bild nedan.

Kommentar:

Angående trafiken i området, se kommentar till boende på Elvas gata.

Kommunen håller med om att det skulle behövas en lekplats i området. Det finns dock andra ytor för att anlägga en lekplats på, antingen vid pulkabacken eller i parkområdet som går genom planområdet. Men någon exakt plats för en lekplats kommer inte att pekas ut i detaljplanen.

Det gäller att hushålla med den mark vi har och då nyttja den effektivt.

Det är olyckligt att kommunen tidigare sagt att man inte planerar att bygga norr om era fastigheter. Hur förutsättningarna och behoven i framtiden ser ut är alltid svårt att veta. I den gällande detaljplanen för ert område (se kommentar till boende på Elvas gata) fanns en väg norrut redan med.

Korsbergsgatan (vägen mellan Rudolfs gatan och Elvas gata) är tänkt att breddas, vilket framgår i planbeskrivningen. Vägen är smal idag och med en ökad trafik till området behövs en bredare väg för framkomligheten. Detta möjliggörs i detaljplanen genom att vägområdet VÄG omfattar ett större område än bara själva vägen.

Drift och servicenämnden:

Bra att ledningarna placeras i grönområde så kommande sanering eller lagning inte behöver förstöra lagd asfalt. Dock kan det, beroende på vad som planteras, bli problem med inväxningar i ledningarna. Korsbergsgatan har några cykelpassager och den delen av gatan inom tätbebyggt område har sedan 2015 den högsta tillåtna hastighet 30 km/tim. På sidan 11 bör hastigheten granskas vilken del som menas.

Elvas gata har högsta tillåtna hastighet 30 km/tim.

Mycket bra att Korsbergsgatan ska breddas, som beskrivs på sidan 10.

Samsala, etapp 2, kommer att ligga utanför tätbebyggt område. Där gäller högsta tillåtna hastighet 70 km/tim per automatik, se bifogad föreskrift med beteckning 1861 2010:00075. Vägområdet som är planerat har utformningen av bostadsgator med en bredd på 6,0 m (asfalt), på vilken man

tillämpar en hastighet på 30 km/tim. Om inte nuvarande tätbebyggt område utökas, blir det svårt att reglera hastigheten inom området Samsala etapp 2.

Det vore önskvärt att det planerades för en busshållplats i den här delen av Hallsberg. Det omöjliggörs annars för de boende i området att åka/utnyttja kollektivtrafik. På grund av avsaknad av lämplig vändplats i tidigare planlagda områden fick buss linje 10 dras in från Korsbergsgatan. Denna linje vände tidigare vid Rudolfs gata/Korsbergsgatan. Man bör därför studera och utreda en möjlighet att kunna anlägga en busshållplats inom området.

Platsen för transformatorstationen är förlagd mitt i naturområdet. En mer perifer placering bör övervägas.

Tidplanen på sidan 13 bör justeras med hänsyn till de arkeologiska utgrävningar som erfordras.

Skrixfel på sidan 6, ska stå lågpunktskartering istället för långpunktskartering i första stycket på sidan.

Kommentar:

Utökning av tätbebyggt område behöver alltså göras för Samsala, etapp 2. Hastigheterna i planbeskrivningen kommer att ses över.

Möjlig placering för en bussvändplats skulle kunna vara inom naturområdet i öster. Utrymme för att anlägga busshållplatser finns.

Valet av placeringen av transformatorstationen har gjorts i samråd med EON Elnät utifrån att den måste vara lätt att nå med motorfordon och ligga centralt i området, samtidigt som den inte får ligga för nära bebyggelse eller skymma.

Tidplanen kommer att ses över.

Skanova AB:

Generellt önskar Skanova att så långt som möjligt behålla befintliga tele-anläggningar i sitt nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flytt.

Vad gäller berört område så har vi en gammal kopparkabel (röd streckad linje från norr på nätskissen) som ej är i drift och kan raseras.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova generellt att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Skanova utgår från att nödvändiga åtgärder i telenät till följd av planförslaget kommer att framgå av planhandlingarna.

Kommentar:

Exploateringen ska inte påverka era befintliga ledningar. Det som blir aktuellt är att ta bort den gamla kopparledningen.

Trafikverket:

Syftet med den aktuella detaljplanen är att planlägga nästa etapp av bostadsområdet Samsala främst för villabebyggelse men även för mindre flerfamiljshus. Den nya bebyggelsen ligger på den ena sidan av järnvägen och målpunkter finns på den andra. En grundinställning från Trafikverket är att passager över järnvägen bör ske planskilt. I det aktuella fallet sker passage över järnvägen i plan vid Kullängsvägen och har både signaler och bommar.

Vår bedömning är att riksintresset Västra Stambanan, inte påtagligt påverkas negativt av det föreslagna planförslaget vi har därmed inget att erinra.

Kommentar:

Ert yttrande har noterats.

Henrik o Birgitta Johansson:

Vi har tagit del av samråd av Samsala etapp 2 i Hallsberg där står att kommunen äger all mark norr om Korsbergsgatan.

Samsala 1:22 har en akt med aktnummer 18-HAE-AVS285 där det står hur lång samsala 1:22 är.

Vi har gjort en uppskattning av längden på samsala 1:22 att den sträcker sig en bra bit in på norr sida om Korsbergsgatan där ni kallar marken för er eller kommunens.

Kommentar:

Fastighetsgränsen slutar i den södra väggkanten. Så när kommunen skriver att all mark söder om Korsbergsgatan ägs av kommunen stämmer det. Ni kan få ett utdrag ur fastighetsregistret som visar på befintliga fastighetsgränser om ni önskar.

Patrick Sjölander:

Enligt den föreslagna detaljplanen för Samsala etapp 2, leds trafiken till det nya området via Tisarvägen, Korsbergsgatan och Elvas gata med omgivande bostadsbebyggelse. Istället för denna "omväg" runt hela området borde det vara betydligt bättre att leda trafiken in via en ny kort vägsträckning från Samsalagatan. Det skulle bli närmare från centrum men framför allt minska trafiken via tätbebyggda områden.

Kommentar:

Att bygga den väg du föreslår kan bli aktuellt i framtiden om vi fortsätter bygga ut Samsala norrut. Men att göra det i detta skede är inte ekonomiskt försvarbart. Det skulle också innebära att brukandet av jordbruksmarken försvåras.

Bildningsförvaltningen:

Det nya området ingår i Långängskolans upptagningsområde. Avstånd från planområdet, via gång- och cykelvägen längs Korsbergsgatan, Tisarvägen, Kullängsvägen och Långängsvägen, fram till Långängskolan är ca 2.5 km. Enligt kommunens regler har elever i förskoleklass och årskurs 1 rätt att erhålla skolskjuts om avståndet mellan bostaden och skolan överstiger 2 km. Om gång- och cykelväg byggs från planområdet och ansluts till Lingongatan alt. Vändplats vid Lingongatan kommer avståndet till Långängskolan understiga 2 km. En ny gång- och cykelväg genom skogsområdet gynnar inte bara eleverna på Långängsskolan utan förstås även elever på Transtenskolan och Alléskolan liksom övriga som vill gå/cykla mellan det nya området och Hallsbergs centralare delar.

Kommentar:

Möjligheterna för en gång-och cykelväg kommer att ses över i detaljplanen. En gång- och cykelväg som ansluter till Lingånggatan kommer att illustreras i detaljplanen.

Ställningstagande

Med anledning av inkomna yttranden och vunna erfarenheter under samrådtiden kommer följande förändringar och kompletteringar att göras i detaljplanen.

Planhandlingarna kommer att genomgå justeringar av redaktionell karaktär. Utöver dessa förändringar kommer planhandlingarna ändras på följande punkter:

- En gång- och cykelväg med anslutning till Lingogatan läggs till.
- Planbeskrivningen kompletteras om byggande på jordbruksmark.
- Resultatet från den arkeologiska utredningen kommer att redovisas.
- Texten om fastighetskonsekvenser kommer att förtydligas.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att det med följande ändringar är lämpligt att gå vidare med förslaget.

Hallsberg 2018-03-20

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Beatrice Rimmi
Planarkitekt

Strategiska investeringar, Ridhuset Lindhult

§ 45

18/KS/9

Strategiska investeringar, Ridhuset Lindhult

Ärendebeskrivning

Hallsbergs Ridklubb har fått beviljat bidrag från allmänna arvsfonden för att bygga om det ridhus som de hyr av Hallsbergs kommun idag. För att bidraget ska betalas ut krävs att kommunen också bidrar med medel för ombyggnationen, totalt 1 255 000 miljoner kronor. Drift- och servicenämnden ställer sig positiv till upprustning och tillgänglighetsanpassning av ridhuset och äskar därmed om 1 255 000 miljoner kronor från strategiska investeringsmedel.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att tilldela strategiska investeringsmedel på 1 255 000 miljoner kronor avseende om- och tillbyggnad av ridhuset i Lindhult, Östansjö.

Ärendet

Hallsbergs Ridklubb är en förening med cirka 200 medlemmar verksam i Lindhult utanför Östansjö. Föreningen bedriver en verksamhet där alla ska ges möjlighet att medverka i ridanläggningens verksamhet. Idag är detta svårt då nuvarande ridhus inte tillgodoser grundläggande tillgänglighetskrav. Föreningen arbetar aktivt med att göra ridning tillgänglig för alla i samhället, oavsett funktionshinder eller andra förutsättningar. En ombyggnation tar tillvara detta och kommer innebära ett tillgängligt, funktionellt och säkert ridhus.

Under våren 2017 hade föreningen Hallsbergs ridklubb kontakt med fastighetsavdelningen samt fritidsavdelningen inom Hallsbergs kommun gällande planer för om- och tillbyggnad av ridhuset som föreningen sedan många år hyr av kommunen. Respektive avdelning inom kommunen ställde sig positiva till tankarna som föreningen hade varvid fastighetsavdelningen gav sitt medgivande ett fortsätta med planerna. Avdelningen valde även att stå för kostnader för bygglov och liknande. Skicket på de delar av byggnaden som man önskar bygga om- och till är dåligt.

Genom ombyggnationen plockas dessa delar av bygganden bort och ersätts med nya. Föreningen har genom sitt arbete tilldelats pengar från allmänna arvsfonden, närmare bestämt 3 970 000:- samt från Örebro läns idrottsförbund 400 000:- Den estimerade kostnaden för ombyggnationen är 4.5 miljoner kronor exklusive moms. Inklusive moms är summan 5 625 000 kronor. Föreningen efterfrågar om stöd för att täcka resterande kostnader för ombyggnationen. Utifrån den estimerade kostnaden för ombyggnationen så blir kommunens del alltså 1 255 000 kronor. Affärsmodellen från vilken summorna kommer ger att Allmänna arvsfonden står för 70 procent av kostnaden för ombyggnationen upp till 3 970 000 kronor vilket beviljats. Örebro läns idrottsförbund står för en fast summa om 400 000 kronor. Kommunens del kan därmed variera beroende på vart slutnotan landar, dock maximalt på 1 255 000:-

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Tf. kommundirektör

Drift-och servicenämnden

Tid

09:00-11:45

Plats

Tingsgården Sköllersta

Beslutande ledamöter

Lotta Öhlund (MP) (ordförande)
Conny Larsson (S) (vice ordförande)
Gösta Hedlund (C) (2:e vice ordförande)
Hans Palmqvist (S)
Christina Johansson (S)
Ingegerd Svahn Karlsson (S)
Mattias Björklund (M)
Gert Öhlin (L)
Leif Hermansson (S) ersätter Toni Blanksvärd
(S)

Ej tjänstgörande ersättare

Calin Mc Quillan (M)

Övriga

Clas-Göran Classon (Förvaltningschef)
Ingalill Nilsson (Ekonom)
Susanne Naeslund (Sekreterare)
Roberth Huss (Fastighetschef)

Protokollet innehåller paragraferna §21

Ordförande

Lotta Öhlund

Justerare

Mattias Björklund

Sekreterare

Susanne Naeslund

HALLSBERGS KOMMUN	ANSLAG/BEVIS
Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.	
Styrelse/Nämnd	Drift-och servicenämnden
Sammanträdesdatum	2018-02-28
Protokollet innehåller paragraferna	§§
Datum för överklagan	2018-03-08 till och med 2018-03-31
Förvaringsplats för protokollet	Drift- och servicenämndens förvaltningskontor
Underskrift/anslaget av	_____

Justerare signatur	Utdragsbestyrkande
--------------------	--------------------

§ 21 - Upprustning/ombyggnation ridhus Lindhult, Östansjö (18/DOS/55)

Ärendebeskrivning

Hallsbergs Ridklubb har fått beviljat bidrag från allmänna arvsfonden för att bygga om det ridhus som de hyr av Hallsbergs kommun idag. För att bidraget ska betalas ut krävs att kommunen också bidrar med medel för ombyggnationen, totalt 1,255 miljoner. Föreningen arbetar aktivt med att göra ridning tillgänglig för alla i samhället, oavsett funktionshinder eller andra förutsättningar. Ombyggnationen tar tillvara på detta och kommer innebära ett tillgängligt, funktionellt och framtidssäkrat ridhus.

Förslag till beslut

Drift- och servicenämndens beslutar enligt bilagt förslag till beslut

Beslut

Drift- och servicenämnden ställer sig positiv till upprustning och tillgänglighetsanpassning av ridhuset och ger förvaltningen i uppdrag att äska ett investeringsutrymme på upp till 1 255 000:- från Kommunstyrelseförvaltningen för genomförande av ombyggnationen.

Som grund för beslutet ska vara att Kommunen täcker upp för 30 % av kostnaderna för ombyggnationen minus 400 000:- från Örebro läns idrottsförbund. Dock max 1 255 000:-

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse ridhuset i Lindhult
- Brev Hallsbergs kommun 2018-02-17
- Ritning Lindhult

Justerare signatur	Utdragsbestyrkande
--------------------	--------------------

Om- och tillbyggnad av ridhuset i Lindhult, Östansjö

Ärendebeskrivning

Hallsbergs ridklubb bedriver sin verksamhet i av kommunen hyrda lokaler utanför Östansjö, närmare bestämt Lindhult. Föreningen önskar nu bidrag för att möjliggöra om- och tillbyggnad av ridhuset enligt bifogade ritningar.

Föreningen arbetar aktivt med att göra ridning tillgänglig för alla i samhället, oavsett funktionshinder eller andra förutsättningar. Ombyggnationen tar tillvara på detta och kommer innebära ett tillgängligt, funktionellt och framtidssäkert ridhus.

Förslag till beslut

Drift- och servicenämnden ställer sig positiv till upprustning och tillgänglighetsanpassning av ridhuset och ger förvaltningen i uppdrag att äska ett investeringsutrymme på upp till 1 255 000:- från Kommunstyrelseförvaltningen för genomförande av ombyggnationen.

Som grund för beslutet ska vara att Kommunen täcker upp för 30 % av kostnaderna för ombyggnationen minus 400 000:- från Örebro läns idrottsförbund. Dock max 1 255 000:-

Ärendet

Hallsbergs Ridklubb är en förening med cirka 200 medlemmar verksam i Lindhult utanför Östansjö. Föreningen bedriver en verksamhet där alla ska ges möjlighet att medverka i ridverksamheten. Idag är detta svårt då nuvarande ridhus inte tillgodoser grundläggande tillgänglighetskrav.

Under våren 2017 hade föreningen Hallsbergs ridklubb kontakt med fastighetsavdelningen samt fritidsavdelningen inom Hallsbergs kommun gällande planer för om- och tillbyggnad av ridhuset som föreningen sedan många år hyr av kommunen. Respektive avdelning inom kommunen ställde sig positiva till tankarna som föreningen hade varvid fastighetsavdelningen gav sitt medgivande ett fortsätta med planerna. Avdelningen valde även att stå för kostnader för bygglov och liknande.

Skicket på de delar av byggnaden som man önskar bygga om- och till är dåligt. Genom ombyggnationen plockas dessa delar av bygganden bort och ersätts med nya.

Föreningen har genom sitt arbete tilldelats pengar från allmänna arvsfonden, närmare bestämt 3 970 000:- samt från Örebro läns idrottsförbund 400 000:-

Den estimerade kostnaden för ombyggnationen är 4.5 miljoner kronor exklusive moms. Inklusive moms är summan 5 625 000:-

Av kommunen ber föreningen nu om stöd för att täcka resterande kostnader för ombyggnationen. Utifrån den estimerade kostnaden för ombyggnationen så blir kommunens del alltså 1 255 000:-

Affärsmodellen från vilken summorna kommer ger att Allmänna arvsfonden står för 70 % av kostnaden för ombyggnationen upp till 3 970 000:- vilket beviljats. Örebro läns idrottsförbund står för en fast summa om 400 000:-

Kommunens del kan därmed variera beroende på vart slutnotan landar, dock maximalt på 1 255 000:-

Drift- och serviceförvaltningen

Clas-Göran Classon
Förvaltningschef

Roberth Huss
Fastighetschef

Bilagor

Brev från Hallsbergs ridklubb
Ritning ridhus

2018-02-17

Fastighetschef
Roberth Huss
Drift- och serviceförvaltningen
Hallsbergs kommun

Hallsbergs Ridklubb

Ekonomiskt stöd för om- och tillbyggnad av ridhus – för att göra det tillgängligt för alla

Utövarna av ridsport är många – 500 000 svenska rider regelbundet och över 80 % av dem är kvinnor eller tjejer. Ridsporten är den näst största sporten efter fotboll i vårt land. Ekonomiskt så får fotboll och hockey de stora bidragen till anläggningar och även vaktmästarservice.

Nu behöver Ridklubben ekonomisk stöttning från Hallsbergs kommun för ombyggnation av ridhusets kafeteria och läktare. Själva ridhuset är byggt år 1979 och är i det stora hela bra. Den befintliga kafeterian är däremot i ett uselt skick och är angripet av hussvamp. Vi vågar inte använda den vid tävlingar, lucia-firande eller andra evenemang då hela golvet sviktar och den delen behöver rivas. Läktarna ute i ridhuset är gjorda av gamla byggnadsställningar och är svåra att gå upp och ner för. Trappan upp till kafeterian är smal och brant. Se bifogade bilder.

Vi har ett samarbete med Ridsportförbundet, SISU Idrottsutbildarna, Örebro läns idrottsförbund, Neuroförbundet i Örebro län och deltar sedan 2013 i en arbetsgrupp ”rehabilitering för personer med neurologisk funktionsnedsättning. För vår del har vi varit inriktade på ridning och dess fördelar. Några av våra medlemmar har en funktionsnedsättning och har inte möjlighet att delta i alla aktiviteter då ridhuset inte är tillgängligt för alla. Vi planerar att starta en särskilda ridgrupp för personer med funktionsnedsättning, då södra länsdelen helt saknar sådan verksamhet.

Ridklubben har utökat sin verksamhet med ytterligare en riddag så vi har ridning måndag - lördag. Vi har fått betydligt fler medlemmar, men också barn som börjat i ridlekis 4 – 6 år samt Introduktionskurser barn 7 – 12 år och som är mycket populära. Vi håller minst fyra övernattningsridläger under sommaren för både barn, ungdomar och vuxna. Vi skulle gärna anordna fler tävlingar, men då vi inte har en fungerande kafeteria så anser vi det svårt.

2018-02-17

Förstudie:

År 2012 genomför klubben ett projekt med hjälp av LEADER-stöd ”Med full galopp in i framtiden”. Projektet syftar till att finna de verksamheter som attraherar och stimulerar målgrupperna även i framtiden. Projektet har bidragit till att stärka såväl sammanhållningen som framåtandan i klubben.

Maj 2012 möte med ridinstruktör Anki Hansson, Handikappinstruktör steg III.

Juni 2012 studiebesök Karlslund, Örebro Fältrittklubb Handikappsektion.

Juni 2012 studiebesök Ehnviksgården, Lindesbergs Handikappridklubb.

Juni 2013 genomför tre av våra medlemmar Ridsportförbundets Handikapp-
ledarutbildning steg 1.

Januari 2014 kontakt med Gunnel Eld, projektledare NHR Falun ”Ridterapi på hästryggen”.

2015-11-04 Informationsmöte Allmänna arvsfonden, Örebro

Två studiebesök har gjorts för att studera två om- och tillbyggda ridhus:

Mars 2016 Markebäck, Askersunds Ridklubb

Augusti 2016 Laxå Ridklubb

I ett första skede har en konsult gjort en kostnadsberäkning för om- och tillbyggnad av ridhuset och kommit fram till en summa: 4,5 miljoner kronor exklusive moms, 5 625 000 kronor inklusive moms. Vi får 3 970 000 kronor från Allmänna arvsfonden, 400 000 kronor från Idrottslyftet, Örebro läns idrottsförbund och resterande får kommunen gå in och täcka upp 1 255 000 kronor. Sökande förening kan beviljas upp till 70 % av den totala godkända kostnaden från Arvsfonden och som ställer krav på resterande från medfinansierare. Om kommunen inte går in som medfinansierare faller hela projektet. Har gått ut till 3 olika byggföretag och begärt in offerter så vad det hela slutar på kan vi inte veta.

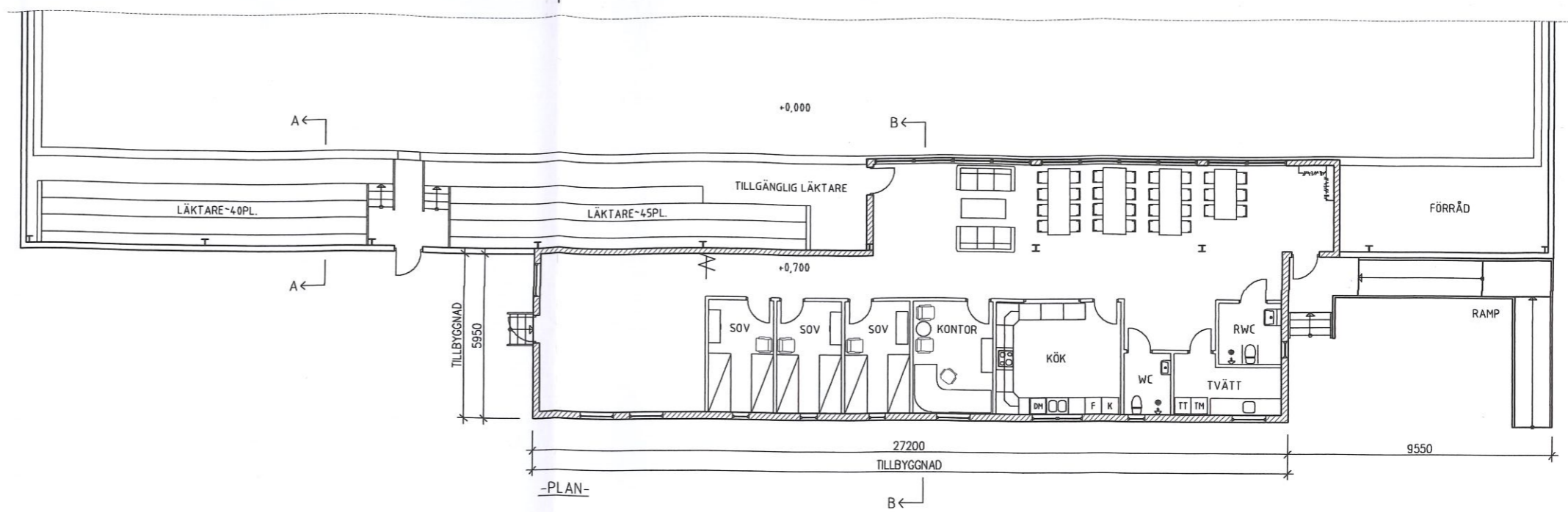
Hälsningar

Lena Fryxell
Hallsbergs Ridklubb
lena.fryxell@telia.com
Mobil: 070-4605180

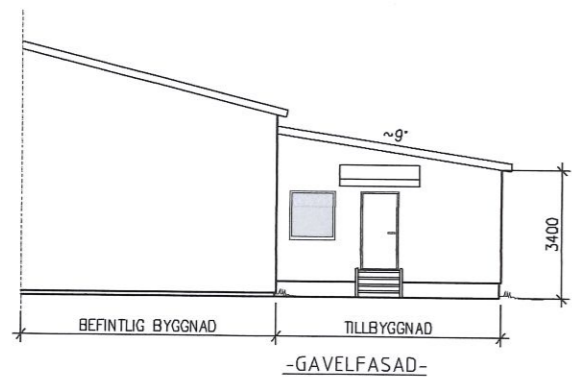
Bilagor:

Finansieringskalkyl 2018-02-02

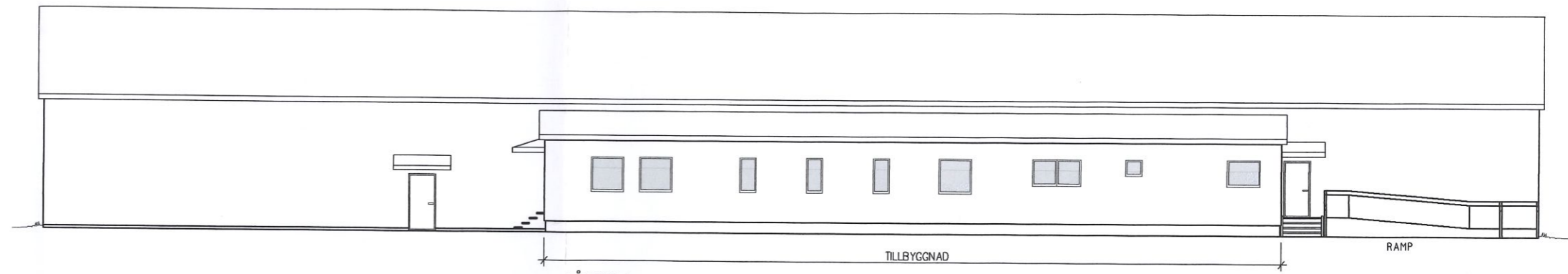
Bild IMG 2913, Bild IMG 2933, Bild IMG 2736

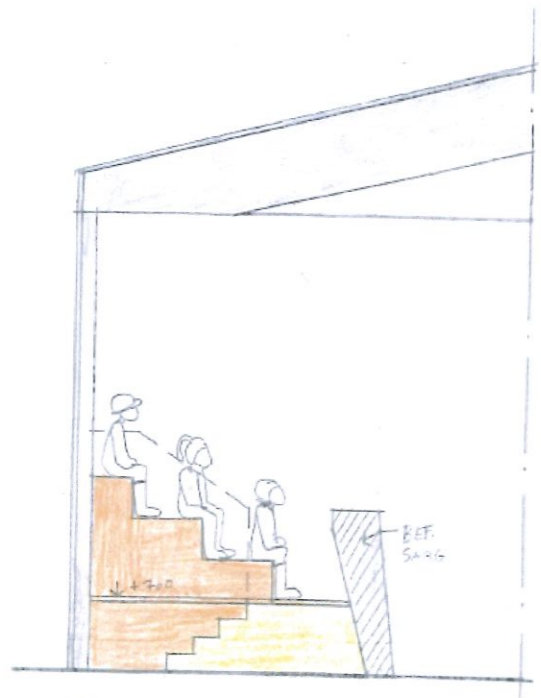
-PLAN-

-GAVELFASAD-

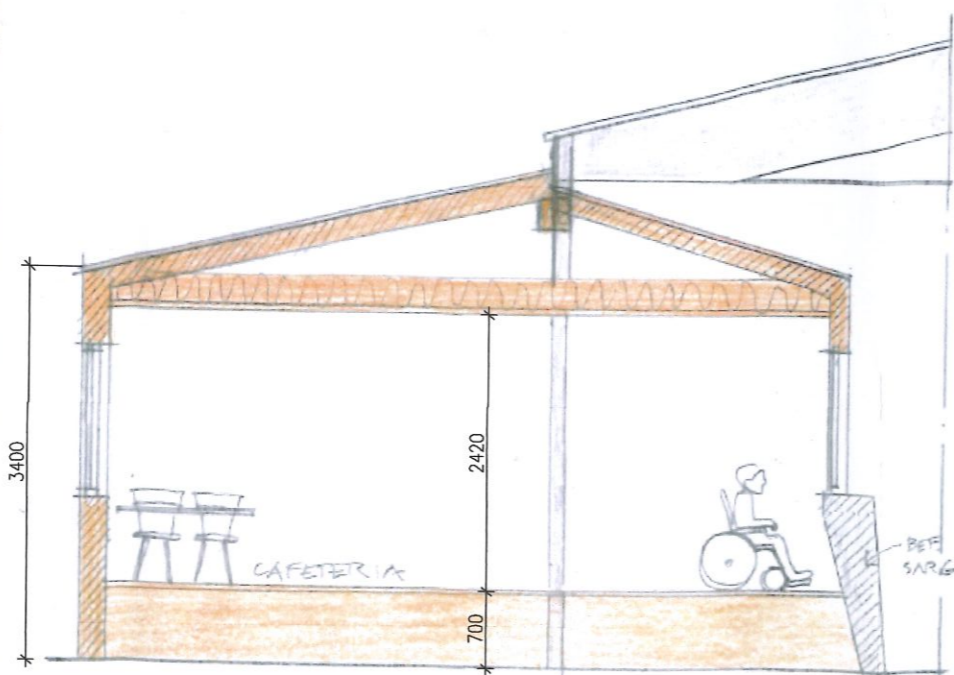

-LÅNGSIDA-

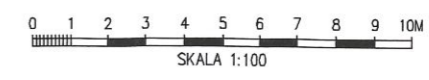
SEKTION A-A

-PRINCIPSEKTION- (EJ SKALENLIG)

SEKTION B-B

-PRINCIPSEKTION- (EJ SKALENLIG)

A	KOMPLETERANDE MÅTT OCH SKALSTÖCK	2017-03-30	RJA
REV	ANT	REVIDERING AVSER	DATUM
BYGGLOVSRITNING			
HALLSBERGS RIDKLUBB			
VIBY-LINDHULT 3:1 - ÖSTANSJÖ, HALLSBERGS KN.			
 Västra Parken Byggekonsult AB			
Västra Drottninggatan 8, 692 33 Kumla Tfn. 070 - 298 61 28			
PROJEKTNR	HANDLÄGGARE/s-post	2017-02-19	
DATUM	2017-02-19	RITAD AV	ROGER JOHANSSON
OM- OCH TILLBYGGNAD AV RIDHUS			
PLAN, FASADER OCH SEKTION			
SKALA	1:200 (A3)	RITNINGSR	
	1:100 (A1)		
			BET A

Information Bredbandstrategi

§ 46

Bokslut och årsredovisning 2017 för
Hallsbergs kommun och koncernen

§ 47

18/KS/34

Bokslut och årsredovisning 2017 för Hallsbergs kommun och koncernen

Ärendebeskrivning

Av kommunallagen 8 kap § 16-18 framgår hur hanteringen av bokslut och årsredovisning ska gå till. Årsredovisningen ska upprättas av kommunstyrelsen och överlämnas till kommunfullmäktige senast den 15 april året efter redovisningsåret.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna bokslut och årsredovisning för Hallsbergs kommun och koncernen 2017.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att i bokslutet ej utnyttjade bidrag från Migrationsverket avseende flyktingverksamhet och ensamkommande barn inte resultatförs utan redovisas som kortfristig skuld.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att reservering till Resultatutjämningsreserv (RUR) görs med 5 mkr i bokslut 2017.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att inga resultatöverföringar från Bokslut 2017 görs.

Ärendet

Ekonomiavdelningen har upprättat bokslut och årsredovisning för kommunstyrelsens räkning. Årsredovisning bifogas.

Ej utnyttjade bidrag från Migrationsverket avseende flyktingverksamhet och ensamkommande barn(EKB) i bokslut 2016 tillfördes inte resultatet utan redovisades som kortfristig skuld och överfördes till nästkommande år. Det var samma sätt att redovisa som kommunen haft sedan bidrag för flyktingverksamhet infördes. I bokslut 2017 har ej utnyttjade bidrag redovisats på samma sätt som tidigare. Sättet att redovisa avviker från god redovisningssed avseende rättvisande redovisning. De reserverade medlen uppgår till 10, 6 mkr inom flyktingverksamhet och 21,4 mkr inom Ensamkommande barn(EKB). Sammantaget uppgår de reserverade medlen till 32 mkr.

I bokslut 2017 uppgår årets resultat till 30 mkr. Ekonomiavdelningen föreslår att 5 mkr av resultatet reserveras till Resultatutjämningsreserven(RUR). Den lagmässiga möjligheten att avsätta till RUR har funnits från och med 2013. Kommunens resultat har tidigare inte varit tillräckligt starkt för att en avsättning skulle ha varit möjlig. I bokslut 2016 avsatte kommunen för första gången till RUR, då med 3 mkr.

Bokslutsprinciperna innebär att 100 % av nämndernas driftresultat, positivt som negativt, överförs om budgeterad verksamhet genomförts. Kommunens resultat uppgår till 30 mkr. Det finns inget negativt resultat att återställa. Samtliga nämnder utom drift- och servicenämnden, social- och arbetsmarknadsnämnden, samt överförmyndarenämnden uppvisar positiva resultat för 2017. Nämndernas samlade överskott uppgår till 1,9 mkr. Kommunfullmäktige fastställde i november 2017

Mål och budget för 2018 och flerårsplan för 2019-2020. Kommunens egna förutsättningar med pågående uppbyggnad av förstärkt ekonomisk ställning och konjunktürkänslig skattekraft gör att goda ekonomiska resultat är av väsentlig betydelse. Goda ekonomiska resultat möjliggör också egen finansiering av kommande investeringar. Kommunen står inför en period av nödvändiga men tunga investeringar inom infrastruktur, förskola, skola, samt vård och omsorg. Det är av stor vikt att nämnderna genomför verksamhetsförändringar och kostnadsreduceringar för att kunna bedriva verksamheten inom tilldelad budget 2018 och budgetramar för 2019-2020. Ekonomiavdelningen föreslår att inga resultatöverföringar från bokslut 2017 görs.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
T.f. kommundirektör

Roger Edström
Ekonom

Bilagor

Årsredovisning 2017

HALLSBERGS
KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2017

HALLSBERGS KOMMUN

INNEHÅLL

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	4
Fakta om Hallsberg	5
Väsentliga händelser	6
Kommunens organisation.....	10
Intern kontroll	11

Förvaltningsberättelse

Förutsättningar i kommunen	12
God ekonomisk hushållning	14
Personalekonomisk redovisning	22
Omvärldsanalys	25
Policyer och planer	27
Resultat och kapacitet	29
Risk och kontroll.....	34
Framtiden	36

Verksamheter

Kommunstyrelsen.....	38
Drift- och servicenämnden	44
Bildningsnämnden	55
Social- och arbetsmarknadsnämnden	62
Sammanställd redovisning	72

Räkenskaper

Driftredovisning.....	77
Investeringsredovisning.....	77
Resultaträkning	78
Balansräkning	79
Kassaflödesanalys	80
Noter.....	81
Redovisningsprinciper.....	88
Revisionsberättelse	91

KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE HAR ORDET

VI VÄXER SÅ DET KNAKAR!

Inledningsvis vill jag passa på att tacka alla kommuninvånare, medarbetare och politiker i Hallsbergs kommun för ett riktigt bra 2017.

Jag kan konstatera att kommunens utveckling går framåt och att fler personer ser Hallsbergs kommun som ett bra alternativ att bo, leva och verka i.

Att inflyttningen ökar är oerhört positivt, det ger kommunen underlag för att växa och förutsättningar för vårt näringsliv att fortsätta att utvecklas. Kommunens föreningsliv är omfattande, föreningarna gör goda insatser och förgyller vardagen för många av våra kommuninvånare.

När det gäller kommunens fortsatta utveckling är det viktigt att vi tillsammans fortsätter att sätta Hallsbergs kommun på kartan och berätta om alla positiva förutsättningar som vi har:

- Nordens största rangerbangård, goda kommunikationer, en växande kommun, ett gymnasium med alla nationella linjer, ett rikt föreningsliv, många företag som växer, nyetableringar, ökad tomtförsäljning och en god ekonomi i kommunen.

Med glädje, driv och öppenhet tar vi oss nu an ännu ett nytt år. Vi blundar dock inte för att det finns en hel del utmaningar, men på bästa sätt ska vi även ta oss an dessa.

Tack för ett bra 2017!

*Magnus Andersson
Kommunstyrelsens ordförande*

FAKTA OM HALLSBERG

HALLSBERGS KOMMUN 2017

Kommunens yta (km ²)	670
- varav landyta	637
- varav vattenyta	33

- Hallsbergs storleksyta har plats 154 av Sveriges 290 kommuner.
- Folkmängden den 31 december 2017 var 15 932 invånare.
- Hallsbergs befolkningsstorlek har plats 146 av Sveriges 290 kommuner.

INVÅNARANTAL I TÄTORTER DEN 31 DECEMBER 2016

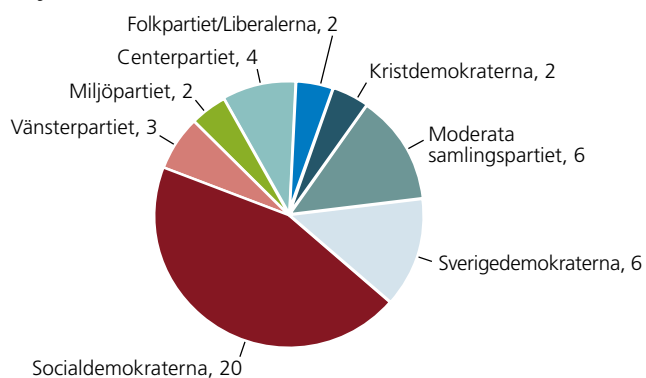
Hallsberg	8 299
Pålsholmen	1 624
Sköllersta	1 081
Vretstorp	854
Östansjö	845
Hjortkvarn	227

RESTIDER FRÅN HALLSBERG

Örebro	17 minuter
Stockholm	77 minuter
Göteborg	118 minuter

MANDATFÖRDELNING I KOMMUNFULLMÄKTIGE

Antal ledamöter i kommunfullmäktige är 45. Efter valet 2014 fördelades ledamöterna mellan partierna enligt följande:

VÄSENTLIGA HÄNDELSE

« Här lämnas en kortfattad beskrivning av händelser 2017 som har betydelse för kommunen. »

KOMMUNEN FORTSATTE ATT VÄXA

Antalet kommuninvånare fortsatte att öka. Vid årsskiftet var antalet Hallsbergsbor 15 932, vilket innebar en ökning med 283 personer. År 2016 ökade befolkningen med 140 personer. De senaste två åren har folkmängden därmed ökat med 423 personer. Den senaste femårsperioden har befolkningen ökat med 649 invånare. 2017 var fjärde året i följd som befolkningen ökade i kommunen.

BEVATTNINGSFÖRBUD

Bevattningsförbud infördes den 19 juli, som fortlöpte tills vidare i de delar av kommunen som får dricksvatten från sjön Tisaren. Vattennivån var låg, och förbudet grundas på besluten i drift- och servicenämnden som anger vilka åtgärder som behövs vid olika vattennivåer i Tisaren.

INVIGNING AV PÅLSBODA TORG

Den 2 juni invigdes Pålsboda torg.

Följande förändringar utfördes:

- Pergolan gjordes i ordning med inoljning, klätterväxter, platsättning och parksoffor.
- Flaggning på torget ordnades.
- Vid infarten till torget sänktes kantstenen för att underlätta infarten.
- En ny cykelpump placerades i närheten av skolan.

PROJEKTET STADSNÄRA ODLING I SAMARBETE MED SOMMARUTSTÄLLNINGEN PÅ BERGÖÖS

Den 20 juni öppnade årets sommarutställning på Bergöös – *Älskade trädgård*, en utställning om 1800-talets trädgårdar. Buskar och fruktträd planterades i samarbete med projektet *Stadsnära odling*. Antal besökare var 1 600.

Älskade Trädgård

- en utställning om trädgårdar på 1800-talet

Se även Bergöövåningen med konst av Carl & Karin Larsson, vår stora modell-järnväg och en utställning om järnvägen i Hallsberg. I år kan du även slå dig ner med en kopp kaffe i vår nya trädgård!

Öppet 20 juni - 13 augusti tis - sön 10.00 - 17.00
Stängt midsommarhelgen

VÄLKOMMEN!

Östra Storg. 5, Hallsberg
0582-68 50 00
www.hallsberg.se/bergoos

EN TRYGGARE KOMMUN GENOM MEDBORGARLÖFTEN

I april skrev polisen och kommunen på ett gemensamt medborgarlöfte. Löftet innebär tydliga prioriteringsområden för både polis och kommun i Hallsbergs tätort, framförallt området norr om järnvägen. Prioriteringsområden identifierades i dialog med medborgare och medarbetare inom kommun och polis.

INVIGNING AV STOCKSÄTTERS SKOLAN

Den 23 maj invigdes Stocksätters skolans nyrenoverade lokaler med uppträdanden på scen och karusellåkning. Hemlig gäst i programmet var sångaren Boris René.

HÄNDELSE VID ALLÉSKOLAN I MARS

Fredagen den 3 mars bråkade två grupperingar i en av Alléskolans lokaler. Polis var snabbt på plats och avvärdade konflikten. Flera av de inblandade var inte elever vid skolan.

Alléskolans ledning och polisen gjorde en handlingsplan för att förhindra ytterligare bråk.

Måndagen den 6 mars samlades ett tjugotal personer i anslutning till Alléskolans område. Majoriteten av de inblandade var inte elever på skolan. Polis var på plats och en del personer i grupperingen kastade sten och glasflaskor mot polisen, som kunde gripa flera personer på plats.

Tretton personer åtalades. I juni dömdes elva personer för våldsam upplöpp. Nio av dessa dömdes även för försök till grov misshandel och en tionde för medhjälp till försök till grov misshandel.

STOCKSÄTTERS SKOLAN BLEV ÅRETS WEBBSTJÄRNA

Stocksätters skolans blogg vann tävlingen *Webbstjärnan 2017*. Prisutdelningen ägde rum i Stockholm den 15 maj. Priset tillägnas elever och lärare som aktivt jobbar med webbplatser i skolarbetet.

Bloggen skapades av läraren Åsa Eriksson och används av klasserna F–3. Den involverar cirka 130 elever. Webbstjärnan arrangeras av internetstiftelsen i Sverige och går ut på att publicera ett skolarbete på internet. Skolarbetet ska ha en pedagogisk koppling.

HALLSBERGS KOMMUN HÖGT RANKAD BLAND SVERIGES LANDSBYGDSKOMMUNER

Hallsbergs kommun hade en fortsatt stark position bland Sveriges landsbygdskommuner. I tidningen Dagens Samhälles ranking av *Årets superkommuner* placerades Hallsbergs kommun på plats 35 bland Sveriges 130 landsbygdskommuner. Landsbygdskommuner är en av tre kommungrupper jämte storstadskommuner och tätorter.

Goda skolresultat och hög attraktivitet var de delar som främst lyfter kommunens placering. Hallsberg var också högst rankad av de sju landsbygdskommunerna i Örebro län inom skola, förbindelser, demografi och företagsamhet.

FRÅN VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2017

KLIMATANPASSNINGSPROJEKT

Hallsbergs kommun genomförde ett projekt om klimatanpassning i samarbete med Kumla kommun och Länsstyrelsen i Örebro län. Syftet var att ta fram en modell där kommuner ska kunna få fram och prioritera nödvändiga åtgärder för att möta klimatförändringarna.

FÖRBÄTTRAD TRAFIKSÄKERHET

Flera åtgärder för förbättrad trafiksäkerhet genomfördes. Bland annat avsmalnades Västra Storgatan och fick ny beläggning. Detta gjordes i samband med anläggningen av en ny gång- och cykelväg (GC-väg) och ett genomfartsförbud för tung trafik genom Hallsberg. Samtliga broar i kommunen undersöktes. Information om broarnas skick sammanställdes i Trafikverkets förvaltningsverktyg *Batman*. Ett underhållsplaneringsprogram för beläggningsunderhållet upphandlades. Besiktningar kommer att upphandlas under 2018 för underlag inför prioritering av beläggningsarbeten.

DIGITALISERING INOM HEMTJÄNST, VERKSAMHETEN FÖR FUNKTIONSHINDRADE OCH HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Område hemtjänst, verksamheten för funktionshindrade samt hälso- och sjukvården började med digital och mobil dokumentation för omvårdnadspersonal. Verksamheten för funktionshindrade (VFF) har redan digitaliserat delar av verksamheten för personalen på boende och socialpsykiatri.

SKOGSFÖRVALTNING

Kommunens skogsförvaltare avverkade skog i Östansjö och Vretstorp. Arbetet i Hallsbergs Ekopark fortgår enligt utvecklingsplanen. Nya fågelholkar sattes upp och en ny hinderbana anlades.

REKRYTERINGSSVÅRIGHETER AV UTBILDAD OMVÅRDNADSPERSONAL

Det var svårt att rekrytera utbildad omvårdnads- och vårdpersonal. Det gällde samtliga områden inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen. Inom sjuksköterskeorganisationen fanns flera vakanta tjänster och bemanningsföretag anlätades. Det var svårt att rekrytera nya sjuksköterskor, både till ordinarie tjänster och sommarvikariat. Genom omfattande övertidsarbete täcktes vakanserna för omvårdnadspersonal.

AKTIVITETER PÅ SÄRSKILT BOENDE

Genom stadsbidrag kunde kommunen tillsätta en aktivitetstjänst som har uppdraget att arbeta med aktiviteter på särskilt boende. Därmed genomfördes fler planerade aktiviteter som musikcafé, gymnastik och fika med nybakat kaffebröd. Under våren arrangerades även musikstunder med trubadurer, högläsning genom Läskraft samt personer från ideella verksamheten Väntjänsten.

MINIDAGCENTRAL I ÖSTANSJÖ

En *minidagcentral* startades på prov i Östansjö under vårterminen. Försöket föll väl ut och social- och arbetsmarknadsnämnden beslutade att fortsätta projektet året ut. *Minidagcentralen* kommer även att drivas under 2018.

HELTID SOM NORM

Ett projekt om önskad sysselsättningsgrad och påverkningbara scheman utfördes under första halvåret. Beslut om *Heltid som norm* fattades. Implementeringen inleds under 2018 inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen och område Väster.

NYANLÄNDA

Totalt 316 nyanlända flyktingar kommunbosattes i Hallsberg. 28 av dem bosattes utifrån det ålagda kommuntalet. De nyanlända bestod främst av ensamhushåll och bristen på hyreslediga bostäder är stor. Arbetsmarknads- och introduktionsenheten (AMI) genomförde ett bosättningsprojekt, som gav förbättrade kontakter med privata hyresmarknaden och erbjudande om ett antal hyreslägenheter. Därmed klarade Hallsberg sitt kommunal.

DIGITALISERING INOM SKOLA

Digitaliseringen gick framåt, både vad gäller teknik och pedagogik. Hallsbergs kommun låg väl i linje med den nationella strategin, och datortillgängligheten ökade. Alla elever och pedagoger hade en egen lärplatta eller dator.

GOD UTVECKLING INOM FÖRSKOLA OCH GRUNDSKOLA

Både förskolor och grundskolor hade generellt en god utveckling under det senaste året. Antalet förskolebarn och grundskoleelever ökar eftersom kommunens befolkning växer. Det är positivt, men samtidigt mycket utmanande. Arbetet mot de nationella målen har stärkts på ett målmedvetet och strukturerat sätt sedan flera år. Generellt sett blev målpuppfyllelsen bättre och kvaliteten högre i förskola och skola.

ALLÉHALLEN 50 ÅR

Hösten 2017 var det 50 år sedan Alléhallen invigdes. Ett 50-årsjubileum firades den 9 december med tårta, tipspromenad och fotoutställning med bilder från Alléhallens historia. Dessutom invigdes den nyinköpta hinderbanan till stora bassängen.

WALL OF FAME

Alléhallen var också plats för vandringsutställningen *Wall of Fame*, som arrangerades av Örebro läns Idrotts-historiska Sällskap och Örebro läns Idrottsförbund. Här presenterades framgångsrika idrottsprofiler från länet. Utställningen visades under tre veckor i november.

HALLSBERGS KOMMUN - ATTRAKTIVT FÖR FÖRETAGANDE

Etableringstakten var god och flera företag inledde sin verksamhet i kommunen. Förfrågningar på etableringsbar mark ökade. Hallsberg är en attraktiv plats för företag och ett starkt alternativ och komplement till Örebro. Nätverks-träffar för företag genomfördes vid tre tillfällen med lyckat resultat. 65–100 deltagare var på plats vid varje tillfälle.

TOMTFÖRSÄLJNING

Totalt 24 småhustomter såldes. Beslut om att bygga ut den sista etappen i Vibytorp antogs. Detta ger ytterligare cirka 14 småhustomter i Hallsberg.

Totalt återstår cirka 65 byggbara kommunala tomter i kommunens sju största tätorter.

GYM I KOMMUNAL REGI

Under 2017 tog kommunen över driften av gymmet i Alléhallen. Tidigare drevs gymmet på entreprenad. Flytten av maskiner och gymtrustning gick bra och gymmet behövde bara vara stängt i en vecka. Under de två första veckorna köpte över 700 kunder gymkort. Många nappade på öppningserbudandet med rabatt på årskort. En gyminstruktör anställdes på 75 procent under ett halvår. Uppdraget är att introducera gymmet för nya kunder och ge stöd vid träningen.

VÄTTERNVATTEN AB

Fem kommuner; Kumla, Laxå Lekeberg, Örebro och Hallsberg, beslutade att bilda bolaget Vätternvatten AB. Syftet är en framtida dricksvattenförsörjning från sjön Vättern. Idag har flera av kommunerna vattentäkter där det är eller finns påtaglig risk för problem med vattenkvaliteten. Kommunerna saknar idag också i hög grad möjlighet till reservvattenförsörjning. Vättern skulle bli ordinarie vattentäkt och nuvarande vattentäkter i stället tjäna som reservvattentäkter. Gemensamma driftsformer blir möjliga, vilket kan ge ekonomiska och organisatoriska fördelar. Det gäller särskilt för de mindre kommunerna.

VA-FÖRSÖRJNING TILL BEBYGGELSE VID TISARENS NORRA STRAND

Sjön Tisaren har problem med övergödning. Samtidigt är det ett attraktivt område för friluftsliv, kommunal campingplats. Ett stort antal fritids- och permanentbostäder har enskilda avloppslösningar. För att reducera nuvarande belastning från enskilda avlopp i sjön samt möjliggöra utveckling i Tisarbaden i Askersunds kommun, Toskabäcken, Tunbohässe och Tisarstrand i Hallsberg, beslutade kommunen om en gemensam VA-lösning med Askersunds kommun. Byggnation av överföringsledning med dricksvattenförsörjning samt för rening av avloppsvatten från Åsbro påbörjas 2018.

KONTAKTCENTER OCH TILLGÄNGLIGHETSANPASSNING

Hallsbergs kommun beslutade att entréplanet i kommunhuset ska byggas om. Här införs ett kontaktcenter och nya konferenslokaler skapas. En utvändigt ramp byggs för att öka tillgängligheten till kommunhuset.

INFRASTRUKTUR

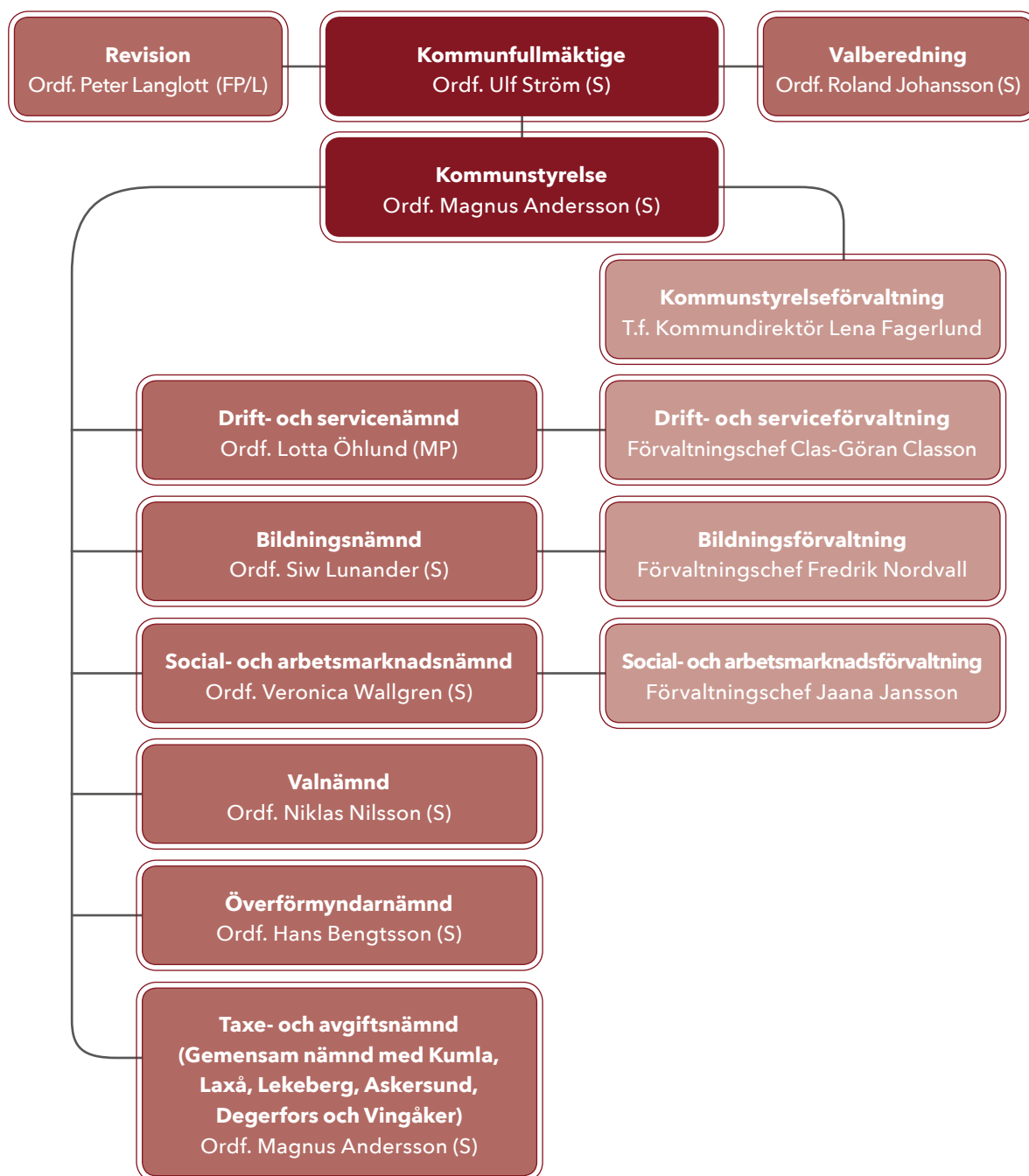
Stora infrastruktursatsningar görs i kommunen. Byggnation för en mötesfri väg, riksväg 51, mellan Kvarntorpskorset och Svennevad pågår och förväntas bli klar hösten 2019.

Trafikverket ska bygga dubbelspår för godstrafik mellan Hallsberg och Degerön. Dubbelspårutbyggnaden genom Hallsbergs tätort pågår. Vidare planerar Trafikverket sträckan Hallsberg–Stenkumla och arbetar med en järnvägsplan. Trafikverket samarbetar med kommunen och olika järnvägsintressenter för en funktionsutredning om hur den framtida personbangården i Hallsberg kan optimeras.

Olika bredbandsaktörer tar in intresseanmälningar för bredbandsutbyggnad i kommunen. Det gäller dels komplettering i tätorterna, men även inom nybyggnation i vissa områden på landsbygden. Operatörerna behöver få tillräckligt med anmälningar för att byggnation kommer att ske.

En kartläggning och bredbandsstrategi för kommunen pågår.

KOMMUNENS ORGANISATION

Hallsbergs kommun ingår som medlem i kommunalförbunden Sydnärkes Utbildningsförbund, Sydnärkes kommunalförbund och Nerikes Brandkår. Kommunen ingår även i följande gemensamma nämnder utöver taxe- och avgiftsnämnden för vilken Hallsbergs kommun är värd-kommun:

Sydnärkes lönenämnd – gemensam nämnd med Askersund, Laxå, Lekeberg, Ljusnarsberg med Kumla som verksamhetsansvarig.

Sydnärkes IT-nämnd – gemensam nämnd med Askersund, Laxå med Lekeberg som verksamhetsansvarig.

Från och med 17-02-01 är Magnus Andersson (S) kommunstyrelsens ordförande och Veronica Wallgren (S) ordförande för social- och arbetsmarknadsnämnden.

INTERN KONTROLL

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns en god intern kontroll. Kommunstyrelsen ska tillse att internkontrollen utvecklas efter verksamhetens behov av kontroll. Varje nämnd har skyldighet att styra och löpande följa upp kontrollsystemet i nämndens verksamhetsområde. Vid brister ska förslag lämnas på åtgärder för att förbättra kontrollen.

Internkontroll är inte en isolerad process, utan är en del i alla styrsystem. I varje process ska det finnas

inbyggda kontroller, så att lagar följs och mål uppnås. Kommunens reglemente för intern kontroll antogs av kommunfullmäktige 2004 och planeras att revideras 2018.

Den interna kontrollplanen är uppdelad i fyra delar:

1. verksamhet
2. gemensam administration
3. ekonomiadministration
4. personaladministration.

SAMMANSTÄLLNING AV UTFÖRDA KONTROLLER 2017

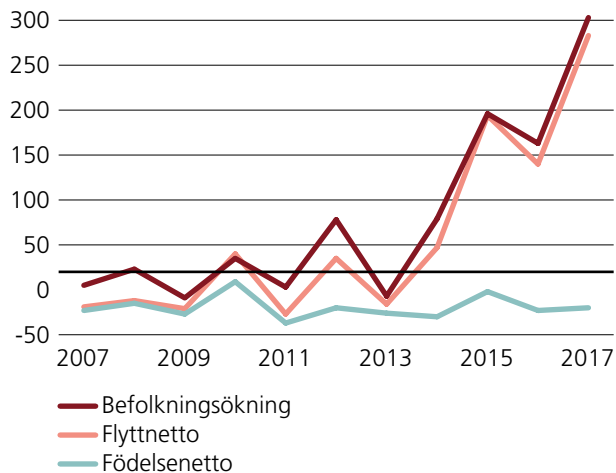
Nämnd	Antal kontrollmoment	Antal utförda kontroller	Kommentarer
Kommunstyrelsen	12	9	Kommunstyrelsens internkontrollplan för 2017 bestod av 12 kontrollmoment på fyra områden. Två utgick på grund av organisationsförändring, ett moment utgick för att kontrollen redan görs på annat sätt. Återstående nio kontrollerades. Inga avvikelser noterades.
Bildningsnämnden	10	10	Den interna kontrollen bedrivs med många inblandade. Avsikten är dels att olika professioner ska beröras, dels att den ska kunna omfatta uppgifter, uppdrag eller rutiner på bildningsförvaltningens verksamhetsområde. Den interna kontrollen ska upplevas som en naturlig del av det årliga arbetet.
Social- och arbetsmarknadsnämnden	20	20	Kontroller utfördes enligt planen.
Drift- och servicenämnden	13	13	Drift- och serviceförvaltningen genomförde granskningar enligt internkontrollplanen.

FÖRUTSÄTTNINGAR I KOMMUNEN

BEFOLKNING

År 2017 hade Hallsbergs kommun en folkmängd på 15 932 invånare. Det var en ökning med 283 personer. År 2015 var folkökningen 140. Födelsenettet var negativt och minskade med 20 personer. Flyttningsnettot var positivt: 1 425 personer flyttade till kommunen, medan 1 122 flyttade från Hallsberg. Flyttnettot inom det egna länet minskade med åtta personer, inom övriga landet ökade det med 67 personer och gentemot utlandet låg flyttnettot på 244. Sex av länets tolv kommuner i Örebro län ökade sin befolkning. Hallsbergs ökning motsvarade 1,81 procent. För länet som helhet var ökningen 1,34 procent. I riket ökade befolkningen med 1,25 procent. I början av 2017 passerades en historisk befolkningsgräns när Sveriges folkmängd översteg tio miljoner. Den relativa folkökningen i Sverige blev dock något lägre än 2016 års rekordstora folkökning.

BEFOLKNINGSUTVECKLING
I HALLSBERGS KOMMUN ÅR 2007-2017

ARBETSMARKNAD

Enligt Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsprognos för Örebro län från december 2017 avspeglar sig högkonjunkturen i Sverige på arbetsmarknaden i Örebro län. Fram till slutet av 2018 beräknas sysselsättningen öka med 4 200 personer i länet och arbetslösheten bedöms sjunka något. Ett möjligt hinder för sysselsättnings-tillväxten är bristen på arbetskraft.

Framtidstron i länet är störst inom tjänstesektorn med hotell och restaurang, information och kommunikation samt transport. Även industrin visar betydligt större optimism än tidigare medan sektorerna är mer återhållsamma vad gäller privat vård och utbildning samt jord- och skogsbruk.

Sysselsättningen bedömdes öka med 2 500 personer under 2017 och ytterligare 1 700 under 2018. Vid slutet av 2018 kommer 134 000 personer i åldern 16 till 64 år att vara förvärvsarbetande i länet.

Arbetslösheten beräknas sjunka under 2018. Beräkningen baseras på det fortsatta anställningsbehovet hos länets arbetsgivare, det minskade inflödet i etableringen och de nya möjligheterna att matcha arbetssökande till utbildning. Utifrån beräknad andel av den registerbaserade arbetskraften, minskar arbetslösheten från 7,5 till 7,4 procent i slutet av 2018.

En utmaning på arbetsmarknaden i Örebro, liksom i hela riket, rör etableringen av nyanlända och hur personer med långa arbetslöshetstider ska inkluderas i arbetsmarknaden. En annan utmaning handlar om arbetskraftsbristen. Inom flera områden på arbetsmarknaden råder problem att hitta rätt kompetenser. Framst gäller detta bygg- och välfärdssektorn men även tekniksektorn.

I genomsnitt 4,2 procent av befolkningen i Hallsbergs kommun var öppet arbetslös, en ökning från 2016 med 1,6 procentenheter. Motsvarande tal för Örebro län var 4,4 procent och för riket 4,0 procent. Utöver de som redovisades som öppet arbetslösa fanns ett antal personer som var sysselsatta i arbetsmarknadsprogram. I Hallsbergs kommun var det 3,9 procent. Motsvarande tal för länet var 3,5 procent, och för riket 3,5 procent. Den totala arbetslösheten uppgick därmed till 8,1 procent i Hallsberg. För länet var motsvarande tal 7,8 procent och för riket 7,5 procent.

Inpendlingen till kommunen var vid senaste mätningen (2016) större än utpendlingen till andra kommuner: 3 926 personer arbetade i Hallsberg, men bodde på annan ort och 3 505 av Hallsbergs invånare arbetade i en annan kommun. Det motsvarar en nettoinpendling med 421 personer. Jämfört med föregående mätning har nettoinpendlingen ökat med 112 personer.

NÄRINGS LIV

I Hallsbergs kommun råder ett bra företagsklimat som hela tiden utvecklas. Det bygger på ett samarbete mellan alla aktörer i näringslivet. Här finns ungefär 1 400 företag som dagligen utgår från den demografiska mittpunkten och på så sätt alltid har nära till sina kunder. I kommunen finns allt från industrier med hög teknisk kompetens till den kreativa entreprenören. Hallsberg satsar på aktiviteter för näringslivet. Arbetet utgår från en näringslivsplan och en handlingsplan. Hallsberg är tillsammans med Örebro-regionen utsedd till Sveriges bästa logistikläge 2018.

BOSTADSMARKNAD

Den kommunala bostadsstiftelsen Hallbo förvaltar 1 500 lägenheter och 130 lokaler för kommersiell verksamhet i fem av kommunens tätorter.

I kommunen finns också ett antal privata hyresvärdar och flera bostadsrättsföreningar. Dessutom äger kommunen 72 nyproducerade lägenheter för uthyrning i kvarteret Kronan.

Under året såldes 24 småhustomter, samtliga i Hallsberg. Ett beslut togs om att bygga ut den sista etappen i Vibytorp. Detta ger ytterligare cirka 14 småhustomter i Hallsberg.

Totalt återstår cirka 65 byggbara kommunala tomter i kommunens sex tätorter.

Hallsbergs kommun var en av 199 kommuner som fick ta del av regeringens statsbidrag för ökat bostadsbyggande, så kallad byggbonus. Hallsbergs andel var 0,9 mkr beräknat efter 21 startbesked för bostäder under en tolv månadersperiod.

SKATTESATS

Den totala skattesatsen i Hallsberg är 33:10 kr. I riket är den 32:12 kr. Den kommunala skattesatsen i Hallsberg höjdes med 50 öre till 21:55 år 2016. Kommunen har den tredje lägsta utdebiteringen i länet. Genomsnittet för kommuner i riket är 20:75.

Källor: Statistiska centralbyrån (SCB), Arbetsförmedlingen och Skatteverket.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

« Sammantaget redovisade nämnderna positivt resultat. Kommunens finansiella mål uppfylldes och övervägande andel indikatorer bedöms kunna bidra helt eller delvis till måluppfyllelse på sikt. »

Enligt kommunallagen ska fullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. År 2013 tillkom möjligheten att utjämna intäkterna över flera år genom en resultatutjämningsreserv (RUR). Hallsbergs kommun har tidigare inte haft sådana resultat för att kunna avsätta något till en reserv, men i bokslut 2016 avsatte kommunen för första gången medel till RUR med 3,0 mkr.

Genom månadsuppföljningar och tertialrapport har kommunstyrelsen löpande uppsikt över den ekonomiska utvecklingen i verksamheterna och kommunorganisationen. I avsnittet *Styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi* redovisas kommunstyrelsens beslut utifrån nämndernas resultatprognoser.

Den ekonomiska ställningen och dess utveckling utvärderas. Det kan med fördel göras genom nyckeltal eller liknande som redan används och det är lämpligt att fokusera på de delar av ekonomin som behöver förbättras. Ställning och utveckling av eget kapital och soliditet redovisas under *Resultat och kapacitet*.

God ekonomisk hushållning kan ses både ur ett finansiellt perspektiv och ur ett verksamhetsperspektiv. En allmän utgångspunkt är att varje generation ska bära kostnaderna för sin egen, konsumerade service. Resultatet måste vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå garanteras även nästa generation, utan att den belastas med högre skatt. Ambitionsnivån för den finansiella utvecklingen och ställningen ska beskrivas i form av mål. De bör formuleras enligt vad som normalt betraktas som god ekonomisk hushållning, anpassat efter egna förhållanden och omständigheter. Verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

God ekonomisk hushållning innebär att resurserna används till rätt saker och nyttjas på ett effektivt sätt. Därför anges mål och riktlinjer som har betydelse för en god ekonomisk hushållning. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering som visar om målen och riktlinjerna för verksamhet och ekonomi uppnåtts och följts.

STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV VERKSAMHET OCH EKONOMI

Förutom månadsvisa rapporter redovisades en tertialrapport till kommunstyrelsen i maj.

I oktober redovisades delårsrapporten.

Uppföljning och bedömning av måluppfyllelse gjordes första gången i tertialrapporten.

En del av målen var inte möjliga att följa upp, redan efter årets fyra första månader. Flera av indikatorerna avser utveckling över tid, och i vissa fall saknades jämförelsetal för att kunna avgöra om en förbättring faktiskt skett. Arbetet med att analysera måluppfyllelse fortsatte under året.

I tertialrapporten prognostiserade social- och arbetsmarknadsnämnden ett underskott med 0,6 mkr för helåret. I juni gav kommunstyrelsen uppdrag till nämnden att återkomma med planerade åtgärder för att hålla budget. I samband med tertialrapporten beslutade kommunstyrelsen att utöka barn- och utbildningsnämndens budget med 1 377 tkr. Skälet var ökade kostnader på grund av fler barn i verksamheten. Tilläggsanslaget finansierades genom kommunstyrelsens planeringsreserv.

I delårsrapporten den 31 augusti visade social- och arbetsmarknadsnämndens prognos ett underskott med 0,5 mkr. Prognosen för överförmyndarens verksamhet visade ett underskott med 0,5 mkr. Barn- och utbildningsnämndens prognos visade överskott med 1 mkr. Övriga nämnders prognoser visade nollresultat. I samband med att kommunfullmäktige godkände delårsrapporten beslutades en överföring av driftbudgetanslag med 1 209 tkr från drift- och servicenämnden till barn- och utbildningsnämnden. Anledningen var överförd verksamhet. Kommunfullmäktige beslutade att ej utnyttjade bidrag från Migrationsverket avseende flyktingverksamhet och ensamkommande barn inte skulle redovisas i resultatet, utan redovisas som kortfristig skuld.

Sättet att redovisa avviker från god redovisningssed avseende rättvisande redovisning. Den 31 augusti uppgick avsteget till 34 mkr, varav flykting utgjorde 10,3 mkr och ensamkommande barn 23,7 mkr.

I den sista månadsuppföljningen till och med november 2017 visade drift- och servicenämndens prognos underskott med 0,2 mkr. Social- och arbetsmarknadsnämndens prognos visade underskott med 0,7 mkr. För överförmyndarens verksamhet var prognosen 0,5 mkr. Bildningsnämndens prognos visade ett överskott med 1 mkr. Övriga nämnder visade nollresultat. Finansieringen visade ett överskott.

Styrssystemet är en målmedveten styrprocess som syftar till att påverka organisationens beslut och beteende i riktning mot önskat resultat och effektivitet. Styrningen i Hallsbergs kommunkoncern utgår från kommunens vision, strategiska områden samt lagar, föreskrifter och nationella mål för kommunal verksamhet. Hallsbergs kommun styrs med stöd av de strategiska områdena och målen i dokumentet *Gemensamma planeringsföresättningar* samt de ekonomiska ramarna i årsbudgeten.

Investeringsplanen är uppdelad i reinvesteringar och strategiska investeringar. Det ger nämnderna bättre planeringsföresättningar och större bestämmanderätt över sina investeringar. Projekten om reinvesteringar beslutas av respektive nämnd. Det innebär att nämnderna har rätt att omdisponera investeringar mellan projekt och att besluta om nya. Nämnderna kan också avstå från att genomföra projekt. Fördelningen av de strategiska investeringarna beslutas löpande av kommunstyrelsen.

FINANSIELL ANALYS

Kommunens analys av det ekonomiska läget i bokslutet visade att:

1. Låneskulden uppgick till 464,3 mkr på balansdagen. Det är en sänkning med 7 mkr. Ett lån på 6 mkr löstes och 1 mkr amorterades. Ambitionen är att successivt minska låneskulden. I budgeten och flerårsplanen 2018–2020 beräknas avskrivningar och årligt resultat att sammanlagt uppgå till cirka 50 mkr per år. De skattefinansierade investeringarna planeras att uppgå till cirka 60–80 mkr per år. Utifrån dessa förutsättningar finns ett visst behov av nyupplåning
2. Ökade pensionskostnader innebär ökad likviditetspåverkan. För närvarande är kommunens likviditet emellertid mycket god. Vid årsskiftet 2017 uppgick saldot på bankmedel till 135 mkr. En betydande del av kommunens anställda går i pension de närmaste tio åren. Under de kommande fem åren kan 119 personer gå i pension. Den mest markanta ökningen av pensionsavgångarna infaller dock under den senare delen av tioårsperioden.
3. Riksbanken beslöt i februari 2017 att behålla reporäntan oförändrad på –0,50 procent. Räntebanan (bankens prognos över räntan de närmaste åren) visar en fortsatt negativ styrränta. Indikationen är att långsamma höjningar inleds under andra halvåret 2018.
4. Nämndernas följsamhet mot budget försämrades utifrån att tre nämnder visade underskott 2017, jämfört med en nämnd 2016 (kommunstyrelsen). Räknat i belopp blev den sammanräknade budgetavvikelsen för samtliga nämnder lägre 2017 (1,9 mkr) jämfört med 2016 (2,1 mkr).
5. Resultatet var 7,1 mkr högre än 2016. De finansiella resultatmålen nåddes.

STYRSYSTEM

Hallsbergs kommuns styrssystem utgår från mål- och resultatstyrning. Systemet bidrar till att den politiska viljeinriktningen och politiska beslut får genomslag, att kommunen har god hushållning och att medborgarna därmed får den service som de förtroendevalda i fullmäktige beslutat. Vision, värdeord och strategiska områden fastställdes av kommunfullmäktige och är bärande i hela organisationen. Visionen anger färdriktningen på lång sikt och syftar till att skapa en samsyn kring kommunens utveckling.

VISION - DET ÖPPNA HALLSBERG

I Hallsbergs kommun är alla välkomna; oavsett vem man är, var man kommer från och vart man är på väg. Den trivsamma blandningen av landsbygd, natur och samhälle erbjuder livskvalitet och upplevelser för alla. Det lokala näringslivet visar framåtanda och drivkraft och utvecklar både region och individer.

Våra goda kommunikationer med omvärlden skapar möten och formar Hallsberg till en kommun som alltid är vakent. De kommunala verksamheterna verkar nära individen, erbjuder professionellt bemötande och är lyhörda för idéer och synpunkter.

Vi ser positivt på framtiden och tar långsiktigt ansvar för nuvarande och kommande utmaningar.

Kommunens värdeord vägleder tjänstemän och politiker i hur de ska förhålla sig när verksamheter genomförs och beslut fattas i arbetet med att förverkliga målen.

VÄRDEORD GLÄDJE

Hallsbergs kommun, såväl organisation som geografiskt område, kännetecknas av varierade mötesplatser där människor känner glädje och stolthet. Glädjeämnen i vardagen finns bland annat i kommunens varierande och fina natur och i det rika föreningslivet. Vi bemöter varandra med respekt, inspirerar och ger varandra kraft och energi.

DRIV

Här får man saker gjorda. Man är snabb till beslut och entreprenörskap är ett honnörsord. Vi fångar upp goda idéer och omsätter dem i verkligheten. De kommunala verksamheterna kommunicerar tydligt och öppet, och beundras för förmågan att ta hand om synpunkter och utveckla kvaliteten.

ÖPPENHET

I dialog med invånare och näringsliv utvecklas hela kommunen. Vi tar intryck av goda idéer och stora förändringar är alltid väl förankrade och påverkade av dem som berörs. Vi är stolta över vårt integrationsarbete och öppna för mångfald. Hallsberg är alltid öppet och vi erbjuder service dygnet runt.

UPPFÖLJNING AV MÅL

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra strategiska områden som ska leda till att de politiska prioriteringarna för mandatperioden förverkligas. Inom respektive område har fullmäktige beslutat om ett antal mål och indikatorer. Nämndmålen ska relatera till strategiska områden och fullmäktigemål. Målen kan gälla för en eller flera nämnder. Indikatorerna kan variera i tidsaspekten och bidrar till bedömningen av måluppfyllelse på kort eller lång sikt. Målbedömningen sker genom en sammanvägd bedömning av relevanta resultatmått, genomförda aktiviteter och andra väsentliga faktorer som bedöms bidra till att målet nås. Målen sammanfattas i ett långsiktigt, övergripande mål. God ekonomisk hushållning innebär att kommunens ekonomiska resultat är positivt och att både finansiella mål och verksamhetsmål är uppnådda, alternativt bedöms att uppnås. Kommunens finansiella mål uppnåddes. Nedan redovisas en bedömd måluppfyllelse av kommunfullmäktiges mål på lång sikt. Uppföljning av kommunfullmäktiges indikatorer sker i första hand utifrån årets resultat och ligger grund för bedömning av kommunfullmäktiges mål. Den sammanfattande bedömningen är att verksamhetsmålen till övervägande del uppfylldes. Uppföljning av nämndernas indikatorer redovisas som en bedömning av bidraget till måluppfyllelse på sikt och redovisas under respektive nämnd.

En utveckling av mål och indikatorer pågår för att förbättra arbetet med uppföljning, analys och verksamhetsutveckling.

SYMBOLFÖRKLARING

De färgmarkeringar och symboler som används i rapporten förklaras i tabellen nedan.

- Målet är uppfyllt
- ◆ Målet är delvis uppfyllt
- Målet är ej uppfyllt

ÖVERGRIPANDE MÅL		KOMMENTAR
Hallsbergs kommun ska vara ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle, där människors livskvalité ökar utan att det påverkar vår gemensamma miljö.		De aktiviteter som vidtas i de olika förvaltningarna bedöms vara relevanta i förhållande till kommunfullmäktiges strategiska utvecklingsområde. Utvecklingen bedöms bidra till att det övergripande målet uppnås på lång sikt.
STRATEGISKT MÅL		
HÅLLBAR KOMMUN	Grunden för en stark välfärd är ordning och reda i kommunens ekonomi. Därför är det av stor vikt att den kommunala ekonomin präglas av överskott i goda tider, som kan användas för att minska påfrestningar i lågkonjunkturer. För att varje skattekrona ska användas optimalt är det av vikt att kommunens arbete präglas av öppenhet och tydlighet.	●
	Kommunen ska aktivt arbeta för att få fler i arbete. Det kan göras via aktivt arbete för att nya företag ska etablera sig i kommunen och antalet nystartade och växande företag ska öka. Vidare kan det ske genom att utveckla samverkan mellan näringsliv och skola i syfte att uppnå bättre matchning mellan människors kunskaper och arbetslivets behov. En del i detta arbete är att kommunen erbjuder praktikplatser inom sina verksamheter.	●
	Alla människor ska känna sig trygga i kommunen. Vår offentligt finansierade välfärd ska inte lämna någon utanför, oberoende av etnisk och religiös tillhörighet, kön eller ålder, utan ska anpassas utifrån den enskildes behov.	●
	Genom en medveten samhällsplanering ska en blandad bebyggelse skapas, inte minst för att bidra till ett inkluderande samhälle präglad av mångfald och tolerans.	●
	Vi ska aktivt arbeta mot alla former av diskrimineringar på kommunens arbetsplatser och därigenom vara ett föredöme för andra arbetsgivare.	●
	Utsläppen av växthusgaser ska minska. Kommunens verksamheter ska vara föregångare och fasa ut användningen av fossila bränslen. Hallsbergs kommun ska arbeta för att minska vår klimatpåverkan och skapa förutsättningar för invånarna att också göra det. Användningen av produkter och material som innehåller farliga kemikalier ska minska.	●

	INDIKATOR	KOMMENTAR	
MÅL HÅLLBAR KOMMUN	Det ekonomiska resultatet ska uppgå till 1,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.	Årets resultat uppgick till 30,2 mkr och balanskravsresultatet blev 24,5 mkr, vilket motsvarar 3,6 respektive 2,9 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.	●
	Andelen av kommunens invånare, 20-64 år, som förvärvsarbetar ska öka.	Andelen blev 78,8 procent (78,7 procent 2016). Den var i stort oförändrad, vilket berodde på en ökad andel nyanlända. Arbetsmarknadsinstitutet (AMI) och Arbetsförmedlingen jobbar med åtgärder och insatser för att öka andelen invånare i förvärvsarbete.	●
	Andelen elever som är behöriga till gymnasie skolan ska årligen öka, för att 2018 vara bland de 25 procent bästa i landet.	Andelen behöriga var 85 procent (84 procent 2016). En plats bland de 25 procent bästa i landet motsvarar lägst 88 procent.	●
	Andelen nya företag per 1 000 invånare ska öka enligt Svenskt Näringslivs undersökning av företagsklimat.	Antal nya företag 2017 var 6,45 (7,29 år 2016) och förändringen motsvarar rikets totala förändring. Kommunens Kvalitet i Kort het (KKiK) redovisade motsvarande siffror enligt NyföretagarCentrums företagsbarometer med antalet 3,8 (4,8 år 2016). Insatser görs tillsammans med NyföretagarCentrum för att stimulera fortsatt ökning.	■
	Hallsbergs kommun ska erbjuda 50 praktikplatser.	Kommunen har avtal om 30 så kallade extratjänster som inne bär praktik med studier. Antalet praktikplatser på social- och arbetsmarknad uppgår till mer än 20 platser och fler deltagare har fått en anställning på sin praktikplats. Drift och service hade 13 praktikanter och 42 feriearbetare.	●
	Andelen medborgare i kommunen som känner sig trygga ska öka enligt nöjd-region-index (NRI) i medborgarundersökningen.	Upplevelse av trygghet hade ett index på 57 i medborgarundersökningen 2017. Det motsvarade snittet för samtliga kommuner som deltog i undersökningen. Den senaste undersökning som Hallsberg deltog i ägde rum 2012. Då uppgick index till 66. Förändringen mellan åren är inte statistiskt säkerställd.	◆
	Vid planering av framtida bostadsbyggande ska varierande boendemiljöer skapas.	Samtliga riktlinjer och planer för bostadsbyggande ska ge en blandad och hållbar bebyggelse i Hallsberg.	●
	Löpande dialog och aktiviteter utifrån policy för diskriminering i arbetslivet.	Policy för diskriminering finns som stöd för samtliga arbetsplatsträffar. Pågående lönekartläggning visar ett fortsatt resultat där inga osakliga löneskillnader har uppkommit.	●
	Storleken på utsläpp från resor i tjänsten ska redovisas årligen, för att följa minskningen.	Årets tågresor som alternativ till bil innebar 31 683 kg lägre koldioxidutsläpp. År 2016 var motsvarande siffra 27 662 kg. Andelen miljöbilar var 27 (21 år 2016).	●
	Matsvinnet ska minska med 5 procent årligen vid kommunens serveringar.	Minskningen av matsvinnet från 2015 till och med 2017 var 46 procent.	●
Andelen ekologiska och/eller närproducerade livsmedel ska öka till 40 procent senast 2020.	28 procent (29 procent 2016) av inköpta livsmedel var ekologiska.	●	

ÖVERGRIPANDE MÅL		KOMMENTAR
LIVSLÅNGT LÄRANDE	Allas lika rätt till en bra utbildning är en förutsättning för ett samhälle där alla får ett gott liv. Alla kommunens verksamheter ska verka för att lärandet fortsätter genom hela livet, såväl under som efter arbetslivet.	Enskilda indikatorer är en del av samhällsutvecklingen i stort. De aktiviteter som genomförs i respektive förvaltning bedöms bidra till utveckling mot det övergripande målet.
	STRATEGISKT MÅL	
	Det livslånga lärandet är basen för Hallsbergs kommuns utbildningssystem som börjar med förskola, via grund- och gymnasieskola till högskola och andra former av vuxenutbildning.	◆
Alla kommunens verksamheter ska verka för att lärandet fortsätter genom hela livet, såväl under som efter arbetslivet.	●	
Vår förmåga att utveckla välfärden hänger ihop med hur vi kan göra vår kommun attraktiv för dem som redan bor här och öka inflyttningen till kommunen. En bra förskola och skola är en viktig del i det arbetet.	◆	

INDIKATOR		KOMMENTAR	
MÅL LIVSLÅNGT LÄRANDE	Andel elever som påbörjar respektive fullföljer gymnasieutbildning ska redovisas årligen, för att följa förbättringen.	Andel elever som avslutat grundskolan och påbörjar gymnasieutbildning var 97,2 procent (98,7 procent 2016). Andel elever som tagit examen inom tre år var 66 procent (68 procent 2016).	◆
	Andel elever som påbörjar respektive fullföljer vuxenutbildningen på grundskole- och gymnasienivå ska redovisas årligen, för att följa förbättringen.	Statistikuppgifter fanns ej tillgängliga enligt indikator. Andelen invånare 20-64 år som deltar i vuxenutbildning ökade från 5,2 procent 2015 till 6,7 procent 2016.	■
	Minska barnfattigdomen från 11 procent till 8 procent.	Rädda barnens senaste rapport från 2016 redovisade 10 procent för kommunen. Andelen av befolkningen med försörjningsstöd var 2,2 procent, en minskning med 2,5 procent från 2015. Antalet barn i familjer som erhåller försörjningsstöd ökade.	◆
	Kommunen ska ha en strategisk plan för kompetensutveckling och kompetensförsörjning.	Arbete pågår. Respektive förvaltningsplaner ska bidra till en övergripande strategisk plan. Riktlinjer för rekryteringsprocessen utarbetades.	◆
	Andelen medarbetare med en specifik utvecklingsplan ska årligen öka för att senast 2018 omfatta 90 procent av medarbetarna.	Mallar och instruktioner för medarbetarsamtal är framtagna, kommunicerade och användes under höstens medarbetarsamtal.	●
	Medborgarnas upplevelse av kommunen som en bra plats att leva och bo på ska öka (enligt NRI-index medborgarundersökning).	Det sammanfattande betygsindexet nöjd-region-index (NRI) var 54. Snittet för riket var 60. Den senaste mätningen som Hallsberg deltog i ägde rum 2012. Då uppgick index till 55. Förändringen mellan åren är inte statistiskt säkerställd.	◆
	Medborgarnas upplevelse av att kommunens verksamheter är bra ska öka (enligt NMI-index medborgarundersökning).	Det sammanfattande betygsindexet nöjd-medborgar-index (NMI) blev 52. Snittet för riket var 55. Den senaste mätningen som Hallsberg deltog i ägde rum 2012. Då uppgick index till 55. Förändringen mellan åren är inte statistiskt säkerställd.	◆

ÖVERGRIPANDE MÅL		KOMMENTAR
ALLAS INFLYTANDE	De kommunala verksamheterna verkar nära individen, och ska erbjuda ett professionellt bemötande och vara lyhörda för idéer och synpunkter.	Under året har medborgardialoger skett tillsammans med polisen och utifrån dessa har medborgarlöften arbetats fram. Arbetet följs och utvärderas av nationella Brottsförebyggande rådet (BRÅ). Metoder och system för att tillvarata synpunkter och förslag från medborgare behöver utvecklas.
	STRATEGISKT MÅL	
	Hallsbergs kommun ska ha ett väl utvecklat synpunkts- och klagomålssystem.	◆
De som berörs, till exempel invånare eller medarbetare, ska ges möjlighet till inflytande vid större förändringar.	◆	
Kommunen omfattar sex tätorter som alla på olika sätt bidrar till framgång och utveckling för människorna i hela kommunen. Tillsammans med invånarna i dessa tätorter, med omkringliggande landsbygd ska kommunen arbeta för ett ökat lokalt engagemang och inflytande.	●	

INDIKATOR		KOMMENTAR	
MÅL ALLAS INFLYTANDE	Nöjd-inflytande-index (NII) enligt medborgarundersökningen ska öka.	Det sammanfattande betygsindexet NII blev 39. Snittet för riket var 40. Den senaste mätning som Hallsberg deltog i ägde rum 2012. Index var 42. Förändringen mellan åren är inte statistiskt säkerställd.	◆
	Antalet inkomna synpunkter och klagomål ska öka.	Ett system för synpunkter och felanmälan infördes under 2017 för verksamhet inom drift- och serviceförvaltningen. Statistik ur systemet kommer att delges från och med 2018.	—
	Medborgarnas upplevda inflytande över kommunens verksamheter ska öka (enligt SCB:s undersökning).	Ett frågeområde inom nöjd-inflytande-index (NII) är påverkan. Betygsindex blev 39. Snittet i riket var 40. Den senaste undersökningen som Hallsberg deltog i ägde rum 2012. Index var 43. Förändringen mellan åren är inte statistiskt säkerställd.	◆
	Medborgarnas upplevda möjligheter att delta i kommunens utveckling ska öka (enligt KKiK:s mätning).	Hallsbergs procent av maxvärdet i undersökningen var 30 procent för 2017. Det var en ökning med fyra procentenheter jämfört med 2016.	●
	Kommunen ska vara representerad eller initiativtagare till minst tre sammankomster.	Både drift- och serviceförvaltningen och näringslivsavdelningen är representerade och initiativtagare till möten i de mindre tätorterna. Anhörigträffar genomförs på särskilda boenden och inom hemtjänsten.	●

ÖVERGRIPANDE MÅL		KOMMENTAR
GOD SERVICE	De kommunala verksamheterna ska kommunicera tydligt och öppet.	Inom detta område har flera aktiviteter givit resultatförbättringar vad gäller kommunens information. Den fortsatta utvecklingen av ett kontaktcenter ökar möjligheten för god service.
	STRATEGISKT MÅL	
	Kommunen ska fortsätta att arbeta med att utveckla informationen till våra invånare.	●
	Kommunen ska utöka möjligheten för invånarna att ta del av den kommunala servicen efter kontorstid.	●
Kommunen ska utöka möjligheterna till mer flexibel omsorg på de tider då efterfrågan finns.	◆	

INDIKATOR		KOMMENTAR	
MÅL GOD SERVICE	Kommunens resultat i SKL:s årliga mätning av tillgänglighet och kvalitet på hemsidan ska årligen öka och kommunen ska ligga i den övre femtedelen av landets kommuner i mätningen.	Medelvärde uppgick till 89 procent. År 2016 var medelvärdet 82 procent. År 2015 låg det på 74 procent, och 2014 uppgick det till 73 procent, vilket innebär en årlig ökning de senaste fyra åren. Hallsberg ligger även inom den övre femtedelen av kommunerna som deltog i mätningen.	●
	Kommunen ska årligen öka antalet e-tjänster för våra medborgare, föreningar och företag.	Kommunen blev under året delägare i Inera för att möjliggöra fler e-tjänster. Leverantörer kan från och med 2017 skicka e-fakturor. I övrigt bidrar ett aktivt, internt och externt kommunikationsarbete till en mer proaktiv marknadsföring av allt som görs i kommunen. Detta bidrar till en ökad tydlighet. Under 2017/2018 förbereds en ny webb.	●
	Årliga mätningar ska genomföras för att mäta hur de som lever i kommunen upplever kommunens service. År 2018 ska 80 procent vara nöjda eller mycket nöjda.	Det serviceområde som företagen är mest nöjda med är bemötande, index 82. Minst nöjda är de med effektivitet som fick index 73. Effektiviteten har ökat sedan föregående mätning där fem av sex serviceområden fick ett högre index än vid föregående mätning. Den största skillnaden mellan 2013 och 2015 visades för kompetens som ökade med åtta enheter. 2017 års mätning presenteras den 2 maj 2018. Andelen medborgare som uppfattade att de fick ett gott bemötande via telefon var 82 procent (81 procent 2016). Snittet i landet var 81 procent.	●

PERSONALEKONOMISK REDOVISNING

« År 2017 hade Hallsbergs kommun 1 252 (1 242) medarbetare och en stor majoritet var kvinnor. Medelåldern var 45 år och 66,5 (63,2) procent av tillsvidareanställd personal arbetade heltid. Den totala sjukfrånvaron var 7,45 (7,82) procent. Frisknärvaron var 58,1 (59,5) procent. Siffrorna i parentes anger jämförelse med 2016. »

METOD VID UTTAG AV PERSONALSTATISTIK

Från och med 2015 redovisas alla månads-, tillsvidare- samt visstidsanställda enligt Allmänna bestämmelser (AB), Bestämmelser för arbetstagare i arbetsmarknads- politiska insatser (BEA) samt Lön och anställningsvillkor för personlig assistent och anhörigvårdare (PAN).

ANTAL ANSTÄLLDA

Antalet anställda medarbetare var 1 252 personer (tillsvidareanställda och tidsbegränsat anställda med månadslön), varav 1 054 kvinnor och 198 män (84 procent respektive 16 procent). Omräknat till heltidsanställningar motsvarade

det 1 142 årsarbetare. De allra flesta av de månadsanställda hade en tillsvidareanställning, 1 104 personer. Resterande 148 personer hade en tidsbegränsad anställning. Fördelningen var 88 procent kvinnor, respektive 12 procent män (87 procent respektive 13 procent år 2016).

ANTAL MÅNADSANSTÄLLDA PER FÖRVALTNING OCH KÖN SAMT ÅRSARBETARE

Förvaltning	Kvinnor	Män	Totalt*	Årsarbetare
Bildningsförvaltningen	405	94	499	472
Drift- och serviceförvaltningen	94	51	145	137,95
Kommunstyrelseförvaltningen	31	11	42	41,8
Social- och arbetsmarknadsförvaltningen	524	42	566	490,57
Totalt*	1 054	198	1 252	1 142

* Totalt är en redovisning av antal anställda medarbetare utan hänsyn till sysselsättningsgrad.

SYSSELSÄTTNINGSGRAD FÖR TILLSVIDAREANSTÄLLDA

Andelen heltidsarbetande var 66,5 procent.

ANDELEN HELTIDSARBETANDE, TILLSVIDAREANSTÄLLDA

Förvaltning	Andel i %
Bildningsförvaltningen	88,8 (83)
Drift- och serviceförvaltningen	81,3 (72)
Kommunstyrelseförvaltningen	100 (97)
Social- och arbetsmarknadsförvaltningen	44,9 (43)

Siffrorna i parentes anger jämförelse med 2016.

FRISKA MEDARBETARE OCH REDOVISNING AV STATISTIK

Från och med den 1 september 2016 infördes en friskvårdsförmån på 1 000 kr per år och medarbetare. Det är en uppskattad förmån bland många anställda. Första året, 1 september 2016–30 augusti 2017 använde 56 procent förmånen. Den gäller alla medarbetare som varit anställda i tre månader oavsett anställningsform och sysselsättningsgrad. De populäraste alternativen i friskvårdsutbudet var gym- och gruppträning, därefter massage och motionssimning.

En annan välkänd faktor för friska medarbetare är att vara rökfri. Kommunens lokaler och mark är rökfria. Arbetsgivaren erbjuder rök- och snusslutastöd för medarbetare via företagshälsovården.

NYCKELTAL FRISKNÄRVARO 2017

Frisknärvaron (0–5 dagars sjukfrånvaro) var 58,1 procent (59,49 procent år 2016).

Redovisning av frisknärvaro grundas på den procentuella andelen av månadsanställda medarbetare som inte har haft någon sjukfrånvaro eller varit sjukfrånvarande i högst 5 dagar.

NYCKELTAL FÖR SJUKFRÅNVARON 2017

Sjukfrånvaron för 2017 var 7,45 procent (7,82 procent år 2016). Minskningen från föregående år är positiv. Resultaten varierade dock mellan förvaltningarna.

Förvaltningarna och personalavdelningen arbetade för att sänka sjukfrånvaron genom att:

- granska all sjukfrånvaro tillsammans med chef och personalavdelning
- förändra vissa rutiner vid sjukanmälan
- alla chefer och skyddsombud går arbetsmiljöutbildning via företagshälsovården
- göra jämförelsestatistik med länets kommuner
- ta del av goda exempel
- samarbeta med företagshälsovården och försäkringskassa
- göra omvärldsbevakning, till exempel via företagshälsovården, Försäkringskassan och statistik.

Vid fördelning mellan psykisk, fysisk och medicinsk ohälsa så ökade den psykiska ohälsan mest. Det gällde främst de långtidssjukskrivna. Företagshälsovården såg samma utveckling i regionen. Detsamma skriver Försäkringskassan.

FÖRETAGSHÄLSOVÅRD

Från och med april 2015 ingår Hallsbergs kommun i den gemensamma nämnden för Företagshälsa och tolkförmedling (Regionhälsan). I nämnden ingår Regionen, Kumla, Laxå, Lindesbergs, Ljusnarsbergs kommuner samt delar av Örebro kommun.

Avsikten med byte av företagshälsovård var att ge kommunen ett större inflytande och påverkansmöjlighet på företagshälsovården. Det gäller både via politiken i nämnden och på tjänstemannanivå via personalchefen i ägarrådet.

Ägarrådet utarbetade en ny arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud.

ARBETSSKADOR

År 2017 var antalet anmälda arbetsskador 44 (38 år 2016). Majoriteten bestod av olycksfall och flera halkolyckor. Anmälda tillbud var 61 (33 år 2016). De flesta tillbud bestod av hot och våld, framför allt inom vård och omsorg. Åtgärder för att minska både arbetsskador och tillbud är till exempel att diskutera dem på arbetsplatsträffar, jobba med bemötande och handledning.

REKRYTERING

År 2017 publicerades 303 platsannonser (232 år 2016). Majoriteten utannonserades externt. En stor del av tjänsterna bestod av medarbetare till skola och förskola, främst behöriga förskollärare. Andra yrkesgrupper var socialsekreterare och sjuksköterskor. Kommunen deltog i Campusmässan 2017 på Örebro universitet för att göra Hallsbergs kommun känt bland studenterna. Det resulterade i flera spontanansökningar och flera ledde till visstidsanställningar, till exempel sommarvikariat. Kommunen deltog också i Jobbmässan som

Procent av ordinarie tid	Total		Sjukfrån				
	sjukfrånvaro	<60 dagar	Kvinnor	Män	tom 29 år	30-49 år	50 år och över
Totalt	7,45 (7,82)	38,34 (41,58)	8,22 (8,70)	4,07 (3,80)	6,79 (5,73)	6,48 (7,14)	8,70 (9,15)
Bildningsförvaltningen	6,51 (6,13)	36,57 (37,83)	7,38 (6,76)	3,04 (3,50)	5,78 (3,98)	5,69 (5,36)	8,01 (7,83)
Drift- och serviceförvaltningen	6,11 (7,13)	40,35 (44,69)	7,55 (10,09)	3,74 (2,57)	6,02 (3,63)	2,98 (3,20)	8,35 (10,15)
Kommunstyrelseförvaltningen	2,97 (2,92)	3,3 (13,95)	3,76 (3,47)	0,77 (1,31)	2,31 (5,53)	2,65 (2,50)	3,21 (2,82)
Social- och arbetsmarknadsförvaltningen	8,89 (9,65)	39,81 (43,34)	9,21 (10,08)	6,42 (5,93)	8,25 (7,11)	8,18 (9,87)	9,89 (10,34)

Siffrorna i parentes anger jämförelse med 2016.

arbetsförmedlingen anordnar. Den vänder sig i första hand till personer med gymnasieutbildning som söker nytt jobb. Även denna mäsas gav flera spontanansökningar och några ledde till exempelvis sommarvikariat.

PERSONALOMSÄTTNING FÖR TILLSVIDAREANSTÄLLD PERSONAL

Orsak	Antal
Pension	33 (38)
Slutat på egen begäran	117 (159)
Annan anställning i kommunen	34 (29)
Övrigt	64 (75)
Totalt	248 (301)

Siffrorna i parentes anger jämförelse med 2016.

PENSIONSavgÅNGAR (65 ÅR) 2018-2026 PER FÖRVALTNING

Förvaltning											Totalt
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2018-2026	
Bildningsförvaltningen	3	3	8	5	16	16	6	6	15	78	
Drift- och serviceförvaltningen	5	4	4	5	4	4	4	4	7	41	
Kommunstyrelseförvaltningen	1	0	1	0	2	0	3	2	2	11	
Social- och arbetsmarknadsförvaltningen	12	2	11	15	18	14	13	17	11	113	
Totalt	21	9	24	25	40	34	26	29	35	243	

Flest pensionsavgångar under perioden sker inom vård och omsorg samt förskola och skola.

UTBILDNING OCH KOMPETENSUTVECKLING

Individuell pensionsrådgivning erbjöds dem som önskade. För nya medarbetare hölls en central introduktion vid två tillfällen under året. Nya chefer får också inbjudan till en central introduktionsdag. Alla kommunens chefer gick en arbetsmiljöutbildning tillsammans med skyddsombud och arbetsplatsombud. Chefsdagar arrangerades fyra gånger under året, med en blandning av externa föreläsare och intern information.

LÖNEÖVERSYN

Löneöversyn genomfördes med samtliga fackliga organisationer. Årets lönerrevision gjordes enligt dialogmodellen chef-medarbetare.

Ny lönepolicy och nya gemensamma lönekriterier arbetades fram. Från och med lönerrevision 2017 har alla medarbetare individuellt satt lön. Underlag för medarbetar- och lönesamtal togs fram och utbildningar hölls för samtliga medarbetare.

Begreppet *Annan anställning* i kommunen innefattar den interna rörligheten som till exempel byte av befattning, förvaltning, anställningsform, sysselsättningsgrad eller omorganisation inom kommunen. För att siffrorna ska avspegla verkligheten är förutsättningen att rätt avgångsorsak meddelats, samt registrerats vid avslut av anställning eller vid förändring i anställningsförhållandet. Övrigt består av de personer som inte uppgett orsak.

PENSION

Under 2017 gick 33 personer i pension. De närmaste fem åren kan eventuellt 119 personer gå i pension, med 65 år som beräknad pensionsålder.

JÄMSTÄLLDHET

Lönekartläggningen för Hallsbergs kommun visade inte några osakliga löneskillnader mellan könen. Ny kartläggning påbörjades under senhösten och kommer att slutföras innan lönerrevision 2018.

PERSONALBIL

Hallsbergs kommun vill medverka till en hållbar utveckling samt vara en attraktiv arbetsgivare. Därför beslutade Kommunstyrelsen att erbjuda miljöbil som personalbil. Erbjudandet började att gälla den 1 januari 2017.

FÖRMÅNSCYKEL

Hallsbergs kommun erbjöd förmåns cykel. Det var mycket uppskattat och cirka 10 procent av de berättigade medarbetarna tecknade sig för en förmåns cykel.

HELTID SOM NORM

Under året påbörjades arbetet med att införa *Heltid som norm*. Först ut är Socialförvaltningen där detta införs från 2018.

OMVÄRLDSANALYS

« En kommun påverkas av yttre omständigheter, mer eller mindre utanför dess kontroll. Omvärldsanalysen visar vilka faktorer som kan påverka Hallsbergs kommun. »

UTGÅNGSLÄGET ÄR OLIKA

Kommunernas resultat för 2016 uppgick till 22 miljarder kronor, vilket motsvarade 4,1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Även om 9 miljarder utgjordes av rea- och exploateringsvinster var det ett mycket starkt resultat. I genomsnitt har resultatet de senaste tio åren motsvarat 2,9 procent av skatter och generella statsbidrag. Den genomsnittliga skattesatsen i kommunerna förändrades i stort sett inte under samma period. De betydande krav på effektiviseringar som presenterades i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) ekonomirapport från oktober 2017 avsåg den genomsnittliga kommunen. För enskilda kommuner ser det olika ut. De som visar ett svagt resultat får ännu större behov av anpassning än sektorn i stort. Det kan innebära svårigheter att upprätthålla tillgänglighet, service och kvalitet. Flera kommuner hade så god ekonomi 2016 att ett svagare resultat framöver kan vara en del av anpassningen. Då resultaten i många fall förklaras av stora rea- och exploateringsvinster som är mycket ojämnt fördelade mellan kommunerna, är det osäkert vilka resultatnivåer man kan räkna med framöver.

VART ÄR EKONOMIN PÅ VÄG?

Efter några års snabb tillväxt råder högkonjunktur i svensk ekonomi. Bedömningen är att konjunkturen stärks ytterligare under 2018. Inhemsk efterfrågan via växande investeringar och ökad privat konsumtion driver tillväxten. Det medför en BNP-tillväxt (bruttonationalprodukt) runt 3 procent under 2017 och 2018. Utifrån Hallsbergs kommuns framskrivningsmetod ser ekonomin ut att därefter återgå till en normal konjunkturutveckling och tillväxttalen blir betydligt lägre efter 2018. Det innebär också att sysselsättningsutvecklingen och skatteunderlagets reala tillväxt blir svagare mot slutet av perioden. Det beror dels på återgången till ett konjunktorellt normalläge, dels på att ökningen av antalet personer i arbetskraften avtar.

BEHOVEN AV VÄLFÄRDSTJÄNSTER ÖKAR SNABBARE ÄN NÅGONSIN

Sveriges befolkning ökar rekordsnabbt. År 2016 ökade folkmängden med 144 000 personer. Det är den största ökningen sedan 1861. De kommande tio åren beräknas Sveriges befolkning att öka med ytterligare 1 050 000 invånare, och skulle därmed passera 11 miljoner. Det innebär ett kraftigt tryck på att bygga ut verksamheterna i kommuner och landsting, och inte minst på investeringar i nya verksamhetslokaler.

Den största utmaningen är dock sammansättningen av befolkningsökningen. Befolkningen växer särskilt snabbt i yngre och äldre åldrar. Dessa grupper har mycket stora behov av kommunernas och landstingens verksamheter.

Efter de senaste decenniernas behovsökning som haft ett genomsnitt på 0,5 procent per år, beräknas de årliga demografiska ökningarna bli nästan 1,5 procent per år de närmaste åren. Denna ökningstakt håller i sig under lång tid. Utifrån dagens kostnadsnivå innebär det en årlig ökning som är cirka 10 miljarder kronor högre per år än vad som tidigare gällt.

Problemet är att antalet personer i yrkesverksam ålder ökar väsentligt långsammare än den totala befolkningen i stort. I genomsnitt är ökningen cirka 0,6 procent per år fram till 2021.

Utvecklingen innebär ett dramatiskt skifte av förutsättningarna för att finansiera ökade behov av välfärdstjänster.

KALKYLEN - EKONOMIN GÅR INTE IHOP

Trots en fortsatt stark konjunktur beräknas resultaten att försämrans i kommunerna 2017.

Bedömningen innebär ett resultat på knappt 15 miljarder, även om rea- och exploateringsvinster är svåra att uppskatta.

Investeringsstrycket är stort. Den växande befolkningen och behovet av att renovera eller ersätta äldre lokaler och anläggningar innebär kontinuerligt växande investeringar. Denna utveckling ser ut att fortsätta. Det medför ökade kostnader för avskrivningar och räntor som gör ekvationen ännu svårare att få ihop.

Kostnaderna ökar väsentligt snabbare än det reala skatteunderlaget från och med 2018. Det gäller under förutsättning att kostnadsutvecklingen fortsätter följa det historiska mönstret, det vill säga öka i takt med de demografiska behoven och därutöver med ett tillägg på 0,5 procent i kommunerna. Ekonomin kommer inte att gå ihop. Om inga åtgärder vidtas uppstår ett gap mellan kostnader och intäkter på 39 miljarder kronor år 2021.

I kalkylen räknade SKL med att resultaten faller till 1 procent, vilket inte är långsiktigt hållbart. SKL utgår också från förslagen om generella tillskott i budgetpropositionen på 5 miljarder 2019 och ytterligare 5 miljarder 2020. Dessutom räknar SKL med ungefär motsvarande ökning av generella statsbidrag år 2021.

Det beräknade gapet är ingen prognos, utan en illustration av det reella behovet av resultatförbättrande åtgärder. Det kommer bland annat att krävas omfattande effektiviseringar för att klara såväl ekonomi som kvalitet i verksamheterna.

Sedan 2009 har ett antal domar i Högsta förvaltningsdomstolen lett till att praxis ändrats i Försäkringskassans bedömningar av vilka personer som har rätt till personlig assistans. Förutom att förändringarna skapar osäkerhet och oro hos de assistansberättigade, har kommunerna tagit över ansvaret för ett antal personer som tidigare fått personlig assistans från Försäkringskassan. Fram till 2015 beräknades den ökade kostnaden för detta till 2 miljarder för kommunerna. Sedan 2016 har restriktionerna ökat ytterligare som en följd av nya domar. Det innebär att kommunerna har tagit över ansvaret för ännu fler personer. Den beräknade merkostnaden för kommunerna under 2016 och 2017 blev sammantaget cirka 1,2–1,5 miljarder kronor.

HUR SKA KOMMUNERNA KLARA UTMANINGARNA?

De strukturella utmaningar som kommunsektorn står inför är större än under hela den senaste 50-årsperioden. Det kräver ett gemensamt ansvarstagande från hela offentliga sektorn. Staten måste hjälpa kommunerna och landstingen, både med finansiering och för att underlätta framtida effektiviseringar och nya arbetssätt.

I Hallsbergs kommuns beräkningar, som bygger på att konjunkturen går mot balans, finns ett utrymme i statens finansiella sparande fram till 2021. Vid lågkonjunktur blir situationen naturligtvis en annan. Även utifrån aviserade statsbidragsökningar, kommer behovet i kommunsektorn fram till 2021 att motsvara ett gap på cirka 60 miljarder. Då kan det tyckas vara självklart att staten och kommunsektorn delar på ansvaret för finansieringen.

Statens stöd måste bygga på att välfärden behöver utföras på ett nytt sätt. Det finns vare sig tid eller råd att fastna i gamla sätt att tänka eller arbeta. Det går exempelvis inte att ytterligare stimulera ökad personaltäthet eller använda traditionella arbetsmetoder. Det krävs ett nytänkande om hur verksamheten kan utvecklas och utformas. SKL ger i rapporten flera exempel på hur det kan ske. Det handlar om att brukare, patient eller invånare får stöd till självhjälp, exempelvis via självmonitorering av sjukdomar. SKL beskriver även hur man kan arbeta med trygghetskameror nattetid och digital insamling av ekonomiskt bistånd.

Användandet av ny teknik kan höja kvaliteten, öka den personliga integriteten och minska behovet av att utöka personalen i takt med det demografiska trycket. Det är viktigare än någonsin att staten inte hindrar denna utveckling via detaljstyrning och riktade statsbidrag som bygger på traditionella arbetsmetoder. I SKL:s rapport beskrivs flera exempel på sådana riktade statsbidrag som måste fasas ut, för att verksamheten ska kunna utvecklas.

Den höga sjukfrånvaron i kommunerna innebär stora kostnader, och är ett problem för kompetensförsörjningen. Enbart 2016 års sjukfrånvaro som varade längre än 30 dagar gav ett bortfall av personal i kommunerna som motsvarade drygt 28 000 årsarbetare. År 2016 gjorde SKL och de fackliga organisationerna en gemensam avsiktsförklaring för friskare arbetsplatser i kommuner och landsting. Den innehåller 23 åtgärder för att nå en låg och stabil sjukfrånvaro.

För att sektorn ska kunna klara ekonomin långsiktigt är det viktigt med tidiga insatser för att motverka både kroniska sjukdomar och utanförskap. Här handlar det bland annat om att förbättra integrationen för att minska lidanden, öka skatteintäkterna – främst genom att fler utrikesfödda kommer i arbete – och att minska kostnaderna. Fram till 2025 kommer antalet personer mellan 15–74 år som bor i Sverige och är födda i Norden att minska med 100 000 invånare. Samtidigt ökar antalet personer i samma ålder och från andra länder med 455 000. Om sysselsättningen ska öka, behöver även denna grupp bidra med insatser som ökar skatteintäkterna. Att komma in på arbetsmarknaden är ett sätt att inte hamna i utanförskap som medför personligt lidande och höga kostnader i både kommuner och landsting, exempelvis för ekonomiskt bistånd, individ- och familjeomsorg samt skola.

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting, Ekonomirapporten, oktober 2017.

POLICYER OCH PLANER

« Kommunfullmäktige fastställer policyer och planer på olika områden. I årsredovisningen rapporteras hur Hallsberg arbetade för att följa dem. »

INTEGRATION OCH ETNISK MÅNGFALD

Integration och etnisk mångfald är en viktig del inom Hallsbergs kommun. I verksamhetsberättelserna redovisar nämnderna hur planen för integration och etnisk mångfald uppfylldes.

Under 2017 var kommunmedborgarna mer aktiva och visade stort intresse för att välkomna och introducera både asylsökande och nyanlända med uppehållstillstånd. De välkomnades till bostadsorten med enklare samhällsinformation, cykelskola och språkcaféer.

Utifrån bosättningslagen bosattes 28 nyanlända flyktingar i kommunen under 2017. Hallsberg klarade den stora utmaningen genom att hitta hyresbostäder åt de nyanlända. Kommunen byggde även upp ett hållbart samarbete med privata hyresvärdar genom ett bosättningsprojekt. Den stora andelen nyanlända i Hallsbergs kommun hittade dock själva sina egna bostäder. Frågan om bostäder för nyanlända vuxna och ensamkommande barn som fyller 21 år kommer att vara aktuell en tid framöver.

Ett stort antal nyanlända flyktingar fick arbetsträning och jobbsökningsaktiviteter genom arbetsmarknads- och integrationsenheten. På så sätt gick de vidare till egenförsörjning på den öppna arbetsmarknaden. En del av kommunens feriearbete bestod av att introducera nyanlända ungdomar på arbetsmarknaden och visa upp kommunen som en attraktiv, framtida arbetsplats. Social- och arbetsförvaltningen (SAF) erbjöd även en *Hälsoskola* för att de nya kommuninvånarna ska få chansen att bli mer hälsomedvetna och på sikt hitta ett eget lönearbete.

En aktivitetskalender ska hjälpa nyanlända flyktingar och nysvenskar att hitta forum för att utvecklas, lära sig svenska och få fritidsintressen. I kalendern finns samhället representerat med erbjudande om olika aktiviteter. Vidare sökte fler kulturella grupper information på egen hand för att själva starta föreningar.

Inom äldreomsorg och verksamheten för funktionshinder erbjöds träningsplatser som en del i integrationsarbetet. Flera av dessa personer gick därefter vidare för studier på *Vård- och omsorgscollege*, alternativt erbjöds

timanställning inom verksamheterna. Samtliga nyanlända som var äldre än 65 år erbjöds både svenskundervisning och samhällsinformation på sina modersmål.

Mottagandet i skolan för de kommunplacerade flyktingbarnen och eleverna är en naturlig och viktig del av integrationen. Bildningsnämndens resursfördelningssystem tar hänsyn till elever med utländsk bakgrund i skolan samt i någon mån barn med utländsk bakgrund i förskolan. Förskolebarn och elever erbjöds modersmålsstöd och hemspråksundervisning. Nämnden arbetade även med mångfaldsbegreppet i övrigt. Alla verksamheter inom förskola, skola och fritidshem upprättar varje år planer mot kränkande behandling och diskriminering. Bildningsförvaltningen tar reda på vilka dokument som ska finnas tillgängliga på andra språk än svenska.

Biblioteket stimulerar kulturell mångfald och är en viktig resurs som mötesplats. Här kan besökarna läsa tryckta tidningar och tidskrifter, samt låna böcker på sitt eget språk och ta del av information via internet.

Kultur- och föreningslivet är en viktig del av integrationsarbetet. Hallsbergs kommun samarbetar med och stödjer föreningar för att hjälpa de nyanlända med kontakter. På så vis underlättas och främjas integrationen. Det finns en föreningspolicy som styr vilka kriterier som ligger till grund för kommunens ekonomiska bidrag till föreningarna. I den nya föreningspolicyen gynnas föreningar som arbetar med mångfald och integration.

Ett lokalt integrationsråd för kommunledningsgruppen startades, där aktuella teman diskuterades.

FOLKHÄLSOARBETE

Folkhälsoarbetet ska främja en god och jämlik hälsa hos befolkningen.

Folkhälsoarbetet sker i samverkan i Sydärke, och folkhälsoteamet har sitt säte i Lekebergs kommun.

År 2014 inrättades folkhälsoutsottet i Hallsbergs kommun. Utsottet leder arbetet med att ta fram, genomföra och följa upp en folkhälsoplan. Resultatet rapporteras till kommunstyrelsen som fastställer planen. Nämnderna ska i sina verksamhetsberättelser redovisa hur de arbetat för att främja en god och jämlik hälsa hos befolkningen.

Under 2017 fokuserade Samverkan södra länsdelens kommuner (SAMSVD) på att förebygga bruk av tobak. Aktiviteter var bland annat Tobaksfria dagen, Tobaksfria veckan samt en länstävling i det tobaksförebyggande arbetet.

SAMSYD fick publicitet i form av en egenförfattad debattartikel om tobak i Nerikes Allehanda.

Tobakstillsyn och restaurangtillsyn är ett förebyggande arbete som utförs av tillståndsenheten. Även i tillståndsprövningen väger ungdomars hälsa tungt. Kommunen lägger stor vikt vid att minska restaurangbesökarens grad av berusning och på så sätt minska alkoholrelaterade skador och även alkoholrelaterat våld.

Vid tillsyn av tobak kontrolleras butiksägare, så att de följer reglerna för detaljhandlare som säljer tobak. Kommunen kontrollerar skyltning och marknadsföring samt innehållsdeklarationer på tobaksprodukter. Kontroller görs även av tobaksprodukter som inte är tillåtna att säljas. Dessa beslagas.

Tillståndsenheten erbjuder utbildning för restaurangpersonal i *Ansvarsfull alkoholserving*. Utbildningens syfte var att serveringen utförs på ett ansvarsfullt sätt samt att graden av berusning hålls på en låg nivå.

Bildningsförvaltningen ansvarar för motionsspår, friluftsbad och idrottsanläggningar. Dessa arenor och aktiviteter underlättar ett aktivt fysiskt liv, vilket främjar en god folkhälsa.

Dagverksamheterna i tätorterna satsade på hälso-befrämjande åtgärder som gymnastik, promenader, fester och andra ”må bra”-aktiviteter. På dagcentralerna arrangerades olika aktiviteter för att locka seniorer till social samvaro.

HANDIKAPPOLITISKT PROGRAM

Varje år ska nämnderna beskriva vad de gjort för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättningar.

Hallsbergs kommun erbjuder insatser för:

- personer med utvecklingsstörning, autism eller autismsliknande tillstånd
- personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom
- personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed har ett omfattande behov av stöd och service.

Insatserna kan vara råd och stöd, personlig assistans, ledsagare, kontaktperson, avlösarservice i hemmet, korttidsvistelse utanför det egna hemmet, korttidstillsyn för skolungdom över 12 år, boende med särskild service samt daglig verksamhet. Insatser för personer med psykiska funktionsnedsättningar är boendestöd som kan sökas hos biståndshandläggarna. Personer med psykiska funktionshinder som inte kräver bistånd kan erbjudas dagverksamhet.

Social- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för hemsjukvården, där sjuksköterskor och arbetsterapeuter är anställda. Vem som får hemsjukvård avgörs genom en samordnad vårdplanering mellan kommun och regionen. Vid behov av rehabilitering och hjälpmedel kontaktas arbetsterapeuten.

Social- och arbetsmarknadsnämnden håller i det kommunala handikapprådet och har möten minst fyra gånger per år.

Kommunen arbetar kontinuerligt med tillgänglighetsfrågor i fastigheter och allmänna miljöer.

Drift- och servicenämnden initierade, bekostade och genomförde en tillgänglighetsinventering av vissa offentliga fastigheter i Hallsbergs centrum. Arbetet avslutades med en workshop och kommer att resultera i en handlingsplan under kommunstyrelseförvaltningens ledning. Kommunhuset byggs om och entrépartiet mot Västra Storgatan förses med en ramp för att öka tillgängligheten.

Elevhälsan har särskild kompetens kring elever i behov av särskilt stöd. Där ingår skolpsykolog, skol-sköterskor, specialpedagoger, logoped och IT-pedagog som ansvarar för kompensatoriska hjälpmedel. Förutom stöd till enskilda barn och elever, ger gruppen stöd till arbetslag och bidrar till deras kompetensutveckling. Kommunen har avtal med Örebro kommun och kan avropa hörselpedagoginsatser i enskilda elevärenden, samt viss kompetensutveckling till personal i Hallsberg. Även skolläkare köps in via avtal. Hallsbergs kommun har ett väl fungerande samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM).

Barn i behov av särskilt stöd ökade även under 2017 och behoven var mer omfattande. Både inom förskolan och grundskolan ökade behovet av insatser på grund av medicinska skäl, vilket belastade ekonomin.

SPONSRINGSPOLICYN

År 2013 fastställde kommunfullmäktige en sponsringspolicy. Kommunstyrelsen ska varje år i samband med sin verksamhetsberättelse redovisa förekomsten av sponsringsavtal. Respektive nämnd ska varje år i samband med sin verksamhetsberättelse redovisa förekomsten av mottagande av sponsring.

År 2017 sponsrade kommunstyrelsen följande föreningar: Barnens rätt i samhället BRIS, Pålshoda Gymnastik och Idrottsförening, KFUM Örebro OK, Sköllersta IF, IFK Hallsberg Fotboll, OK Tisaren, Lions och Örebro läns Ishockeyförbund.

Bildningsnämnden arbetade med fritidsgårdens kolloverksamhet med stöd av Röda Korset som gav ett ekonomiskt bidrag på 45 tkr. De övriga nämnderna redovisade ingen sponsring under 2017.

RESULTAT OCH KAPACITET

« Årets resultat för kommunen uppgick till 30,2 mkr, vilket var 14,6 mkr bättre än budget. För kommunkoncernen uppgick resultatet till 119 mkr.

Drift- och servicenämnden, social- och arbetsmarknadsnämnden samt överförmyndaren redovisade negativa resultat i förhållande till budget.

ÅRETS RESULTAT

Kommunens resultat blev positivt med 30,2 mkr jämfört med det budgeterade resultatet på 15,6 mkr.

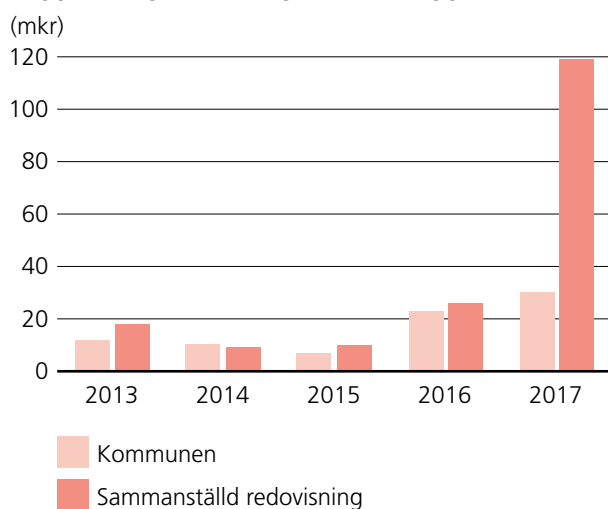
Den historiskt låga räntenivån gynnade resultatet i form av lägre finansiella kostnader.

Nämnderna visade varierande följsamhet av budgeten. Skatteintäkter och utjämning blev högre än den budgeterade nivån.

Resultatet påverkades av realisationsvinster med 0,7 mkr. Realisationsvinsterna avräknas i balanskravsutredningen.

Årets resultat för kommunkoncernen uppgick till 119 mkr, vilket var 93 mkr bättre än 2016. Den största förändringen avser Hallsbergs Bostadsstiftelses (Hallbos) resultatförbättring från 2 mkr till 88 mkr, vilket i huvudsak berodde på försäljningen av 306 lägenheter.

RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER

BALANSKRAVET

Enligt kommunallagens balanskrav måste kommunens ekonomi vara i balans, och redovisa högre intäkter än kostnader efter att realisationsvinster räknats bort. Ett positivt resultat krävs för att säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar. Senast Hallsbergs kommun inte lyckades uppfylla balanskravet var 2012. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgick till 29,5 mkr.

BALANSKRAVSUTREDNING

(mkr)	2017
Årets resultat	30,2
Samtliga realisationsvinster	-0,7
Årets resultat efter balanskravsjustering	29,5
Balanskravsresultat tidigare år	
Reservering till resultatutjämningsreserven (RUR)	-0,5
Årets balanskravsresultat	24,5

RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

Med kommunallagen som grund har fullmäktige antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv. Regelverket ger kommunen möjlighet att reservera delar av positiva resultat. Tidigare års positiva resultat kan användas för att jämna ut minskade intäkter i samband med ett negativt resultat efter balanskravsjusteringar.

I bokslutet för 2016 gjordes för första gången en avsättning till resultatutjämningsreserven (RUR) med 3 mkr. I bokslutet för 2017 avsätts 5 mkr till RUR. Inga disponeringar gjordes.

RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

(mkr)	2017
Ingående värde	3
Årets reservering till RUR	5
Disponering av RUR	
Utgående värde	8

BUDGETAVVIKELSER

En viktig förutsättning för ekonomi i balans är god budgetföljsamhet i verksamheterna.

Totalt uppgick nämndernas överskott till 1,9 mkr. Det var en försämring med 0,2 mkr. Under de senaste fem åren har nämndernas budgetavvikelse förbättrats med 6,4 mkr, motsvarande 142 procent.

En förutsättning för att uppnå och behålla en god ekonomisk hushållning, är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Utvecklingen av skatteintäkter och nettokostnader visar periodvis stora svängningar. År 2014 var utvecklingstakten i stort sett balanserad. Under 2015 fortsatte utvecklingen av nettokostnaderna i samma takt. Ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag blev däremot lägre. Den kraftiga ökningen av skatteintäkter och generell utjämning 2016 berodde till stor del på skatthöjningen med 50 öre. Under 2016 och 2017 utvecklades skatteintäkter och generella statsbidrag snabbare än nettokostnaderna. Det genererade goda finansiella resultat. Skatteintäkter och generella statsbidrag ökade i genomsnitt med 4,05 procent per år under femårsperioden. Nettokostnaderna ökade i snitt med 3,14 procent under samma period.

BUDGETAVVIKELSE

Nämnd/styrelse (mkr)	2013	2014	2015	2016	2017
Kommunfullmäktige	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1
Kommunstyrelse	1,2	2,4	1,2	-2,3	3,4
Drift och service	-10,2	-10,6	-10,2	0,7	-10,7
därav skattefinansierad verksamhet	-10,2	-10,6	-10,2	0,7	-10,7
därav avgiftsfinansierad verksamhet	0	0	0	0	0
Miljö- och byggnadsförvaltning	0,5	0,5			0
Bildningsnämnden	-10,3	0,2	2,2	1,7	0,1
Social- och arbetsmarknadsnämnden	0	-15,6	-11,7	1,9	-10,6
Revision, valnämnd med flera	0,2	-10,1	-10,1	0	-10,4
Summa	-14,5	-13	-13,5	2,2	1,9

ÅRETS RESULTAT SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Årets resultat för den sammanställda redovisningen visade överskott med 119 mkr. Det var en förbättring med 89 mkr. Nerikes Brandkår redovisade ett resultat på -1,6 mkr. Övriga ingående enheter visade överskott eller nollresultat.

Hallbo visade ett överskott med 87,7 mkr. Det var en förbättring med 85,5 mkr. Den främsta orsaken till det starka resultatet var försäljningen av 306 lägenheter till AKKA Egendom Hallsberg AB. I övrigt var årets resultat mycket gott. Det berodde främst på lägre vakansgrad på hyror, färre reparationer och underhåll samt lägre räntor. Även år 2017 var bostadsbristen hög i kommunen.

Fastighetsbeståndet är värderat till 525 mkr, vilket ska jämföras med ett väsentligt lägre bokfört värde. Med en vakansgrad på 0,75 procent och en minskning av hyresbortfall med 1,5 mkr hade Hallbo ett starkt kassaflöde. Även soliditeten stärktes till 27,7 procent jämfört med 7,2 procent 2016.

Den låga räntan är en osäkerhetsfaktor. I dagsläget ser Hallbo dock ljus på framtiden och reparation, ombyggnad, tillbyggnad (ROT) av korttidsboendet Regnbågen påbörjades under hösten 2017.

Det var ett ekonomiskt bra år för hyresgästerna i Hallbo. Hyran steg med 1,0 procent.

Resultatet för **Hallsbergs Fastigheter 1 AB** blev -15 tkr. Ingen verksamhet förekom.

Resultatet för **Sydnärkes Utbildningsförbund** var 142 tkr, 1 260 tkr lägre än 2016. Utfallet var högre än den nollresultatsbudget som antogs för 2017. Avvikelsena berodde både på ökade intäkter och ökade kostnader.

Intäkterna ökade i takt med att verksamheten utökades kraftigt jämfört med föregående år. Intäktsökningen bestod av ökade statsbidrag till gymnasieskolan samt försäljning av verksamhet till såväl medlemskommunerna som andra kommuner. Ökningen av interkommunala ersättningar berodde på ökad försäljning till medlemskommunerna av utbildningsverksamhet i form av svenska för invandrare (SFI) samt statsbidraget för lärarlyftet och statsbidrag från Migrationsverket. Det finns fortfarande en stor osäkerhet vad gäller intäkterna från Migrationsverket. Detta beror på tröghet i återsökningen, vilket gäller både informationsflödet och beslutsfasen. Förväntningarna på hur stor del av de återsökta medlen som blir beviljade är 60 procent enligt tidigare beviljade sökningar.

Kostnaderna ökar i takt med att verksamheten växer. Elevantalet ökar, vilket ökar behovet av personal som skapar högre lönekostnader, flera matportioner, större lokalbehov samt elevhälsa. Satsningen fortsätter på *1 till 1*, det vill säga en IT-enhet till samtliga elever vid skolstart.

Avskrivningarna minskade genom att komponentavskrivning på byggnaderna infördes.

Nerikes Brandkår finansieras till största delen med skattemedel. År 2017 kostade detta totalt 172 mkr, där medlemskommunerna stod för 158 mkr. 13 mkr finansierades genom att sälja utbildning i form av bland annat hjärt- och lungräddning, grundläggande brandkunskap och Heta arbeten i samarbete med Brandskyddsföreningen. Nerikes Brandkår tar också betalt vid uttryckning för obefogade automatlarm, tillsynsbesök och olika former av avtalstjänster.

Under våren 2017 fattade direktionen beslut om att nyttja förbundets egna kapital. Beslutet grundades på att förbundet inte kan likställas med en kommun när det gäller beredskap. Det är rimligt att förbundet låser förbundsmedlemmarnas pengar.

Resultatet blev ett underskott på 1,6 mkr, (0,5 mkr 2016). Underskottet beror i sin helhet på direktionens beslut att medel skulle tas från det egna kapitalet. Detta finansierade inköp av rök- och sambandsradio samt material för *säkert arbete på väg* utifrån de nya nationella riktlinjerna. Bortsett från dessa kostnader blev resultatet 30 tkr. Intäkterna blev totalt i nivå med budget.

Driftkostnaderna står för största avvikelserna, vilket berodde på inköpen av rök- och sambandsradio samt material. Kostnaderna för pensioner avvek kraftigt mot budget, vilket kompenseras genom att minska medlemsbidraget. Den minskade kostnaden för pensioner ska komma medlemskommunerna till godo.

De finansiella intäkterna blev 60 tkr högre än budget. De finansiella kostnaderna låg i nivå med budget.

Sydnärkes kommunalförbund redovisade ett nollresultat. Varje kommun ska finansieras med sin taxa, fastställd av respektive kommunfullmäktige. Kommunalförbundet redovisar skulderna till fordran på respektive avfallskollektiv. Detta förfaringsätt innebär att kommunalförbundet inte redovisar något eget kapital.

Resultatet för 2017 visade att beräknade effekter av taxeförändringar överensstämde väl med utfallet. I Askersund skulle taxehöjningen täcka tillkommande merkostnader. I Laxå skulle taxehöjningen täcka både tillkommande kostnader, samt underskott 2015 och 2016.

Enligt 2017 års resultat lyckades förbundet att återhämta samtliga underskott i resultatutjämningsfonderna, så när som på 6 tkr i Laxå. Efter 2017 års verksamhet har förbundet en skuld till de olika abonnentkollektiven utom i Laxå, där en fordran kvarstår. I Askersund är det lämpligt att ha ett visst handlingsutrymme, eftersom det ännu inte är klart vad den nya återvinningscentralen kommer att kosta.

NETTOKOSTNADERNAS ANDEL AV SKATTEINTÄKTER OCH STATS BIDRAG

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det råder balans mellan löpande intäkter och kostnader. Det långsiktiga ekonomiska målet är att kommunens resultat ska utgöra minst 2 procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag, sett över en treårsperiod.

Resultatet för 2017 innebar 3,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Femårsresultatet uppgår till 2,1 procent per år i genomsnitt. Resultatutvecklingen visade en avsevärd förbättring jämfört med föregående femårsperiod (1 procent).

Det kan åskådliggöras genom att nettokostnaderna ställs i relation till skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto. Måttet får därmed inte vara högre än 98 procent, om det ekonomiska målet ska vara uppfyllt.

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER SOM ANDEL AV SKATTEINTÄKTER OCH GENERELLA STATS BIDRAG (procent)

	2013	2014	2015	2016	2017
Verksamhetens netto-kostnader	92	92	93	92	92
Avskrivningar	5	5	5	4	4
Finansnetto	1	2	1	1	1
Summa procentandel	98	99	99	97	97

INTÄKTER

Skatteintäkter och generella statsbidrag är kommunens största inkomstkälla.

Intäkternas storlek är beroende av skattesatsens nivå och skatteunderlaget efter taxering av invånarnas inkomster.

Kommunens skattesats var 21,55 kronor per beskattningsbar hundralapp. Det var 50 öre högre än föregående år, vilket berodde på skattehöjning. Skatteintäkterna blev totalt 2,5 mkr lägre än budgeterat. De preliminära skatteintäkterna blev 1,3 mkr lägre än budget. Slutavräkningen för 2015 var positiv med 0,6 mkr. Den preliminära slutavräkningen för 2016 blev 1,9 mkr lägre än i budgeten.

Generella statsbidrag och utjämningsbidrag blev 5,8 mkr högre än budgeterat. Inkomstutjämningsbidraget blev 3,7 mkr högre än i budget. Regleringsavgiften blev 0,1 mkr lägre än budget. Kostnadsutjämningsavgiften blev 0,2 mkr högre än budget. Den kommunala fastighetsavgiften gav 0,2 mkr högre intäkter än budget. Den statliga byggbonusen på 4,7 mkr var inte budgeterad. Den del som inte fördelades i verksamheterna uppgick till 2 mkr och redovisas under generella statsbidrag.

Övriga delar i generella statsbidrag och utjämningsbidrag avvek inte från budget.

KOSTNADER

Bruttokostnaderna för den kommunala verksamheten uppgick till 1 030,3 mkr. För första gången i kommunens historia översteg kostnadsomslutningen miljardstrecket. Det var en ökning av kostnaderna med 79,4 mkr, vilket motsvarar en ökning med 8 procent. Den kommunala verksamheten är personalintensiv och av bruttokostnaderna utgjorde personalkostnaderna 54 procent.

Nettokostnadsutvecklingen uppgick till 5,44 procent, medan ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgick till 7,00 procent.

Semesterlöneskuld och uppehållslöneskuld uppgick totalt till 24,9 mkr. Det var en ökning med 0,2 mkr. Skulden för okompenserad övertid minskade med 0,2 mkr till 2,5 mkr. Ferielöneskulden för lärarpersonal minskade.

KÄNSLIGHETSANALYS

Nedanstående tabell visar hur stor påverkan 1 procents ökning eller minskning har på kommunens intäkter och kostnader.

Händelse förändring	Kostnad eller intäkt i mkr
Ränteförändring rörliga lån	+/- 1,0
Löneförändring i %	+/- 5,6
Bruttokostnadsförändring 1 procent	+/- 10,9
Generella statsbidrag 1 procent	+/- 1,8
Skatteförändring 1 procent	+/- 31,1

FINANSIELLA POSTER

Finansnettot blev 5 mkr högre än budget. Finansiella intäkter blev 2 mkr högre än budgeterat. Återbäring från Kommuninvest redovisades med 1,3 mkr. De finansiella kostnaderna blev 3 mkr lägre än budgeterat. Det var i huvudsak räntekostnaden för långfristiga lån som påverkade utfallet. Den fortsatt extremt låga räntenivån gynnade räntekostnaderna.

Nya lagkrav som föranleddes av finanskrisen på bland annat större kapital påverkar Kommuninvest i hög utsträckning. För att fullgöra den obligatoriska insatskyldighet som följer av medlemskapet i Kommuninvest beslutade kommunen att betala in 534 tkr i särskild medlemsinsats 2015.

Kommuninvest ekonomisk förening betalade återbäring till medlemmarna 2017 i form av ränta på insatskapital och återbäring på affärsvolym. För Hallsberg uppgick återbäringen till totalt 1,3 mkr.

AVSÄTTNINGAR, NEDSKRIVNINGAR OCH SÄRSKILDA ÅTAGANDEN

Under 2017 gjordes nya avsättningar till lakvattenrening med 1 mkr. Den kvarvarande avsättningen på 11,5 mkr beräknas gå åt för att åtgärda den underdimensionerade reningsanläggningen vid den nedlagda deponin i Vissberga. En utvärdering av lakvattenbehandlingen vid Vissberga gjordes. Med utökad avsättning ökar möjligheterna att skapa en funktionell, ekonomisk, miljösnål och driftsäker anläggning som slutgiltigt löser behovet av lakvattenrening.

Åtagandet för utvecklings- och investeringsåtgärder i Länstrafiken påbörjades 2008 och redovisades som långfristig skuld till och med 2016. Under 2017 gjordes den sista utbetalningen till Länstrafiken. Det är i enlighet med Citybaneavtalet som länets kommuner och landstinget tecknat.

INVESTERINGAR

Årets nettoinvesteringar uppgick till 58 mkr av budgeterade 88 mkr. Genomförandegraden blev 66 procent. För 2016 var motsvarande grad 75 procent.

Den största investeringen var paviljongen vid Östansjö skola/förskola, där kostnaden blev 9 mkr. Investeringar i skola och förskola gjordes för totalt 22 mkr. Här ingick om- och tillbyggnad på Långängsskolan för 4 mkr, ombyggnad av Stocksätterskolan med 3 mkr, samt flera andra ombyggnader och upprustningar.

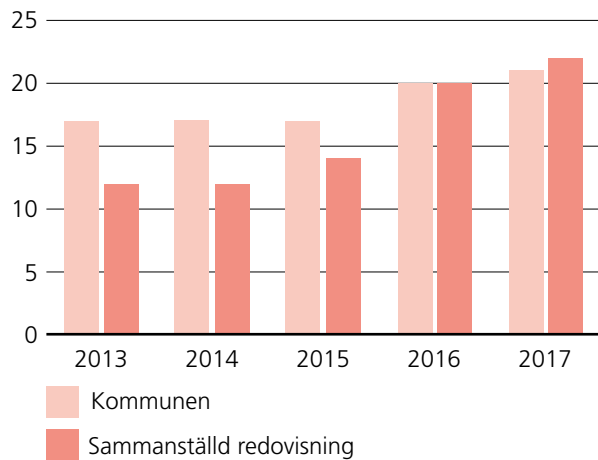
Exploatering i Sköllersta samt i Vibytorpsområdet uppgick sammanlagt till 13 mkr. Sanering av VA-ledningar utfördes med 3 mkr. Inköp av maskiner och fordon inom drift- och serviceförvaltningen gjordes med 2 mkr. Bland annat inköptes en ny snöplog.

Bildningsnämnden investerade totalt 2,2 mkr. Medlen för datainvesteringar och tillbehör användes till bland annat datorer, lärplattor, accesspunkter, projektorer och smartboards. Sammantaget var investeringarna en del i den nationella IT-satsningen. Inventarier till skola och förskola användes främst till att färdigställa ombyggnationen på Stocksätterskolan. De föreningsanknutna investeringsmedlen för 2017 fördelades mellan läktare och domartorn på IP i Hallsberg och utegym vid HOK-stugan.

Social- och arbetsmarknadsnämndens investeringar uppgick till totalt 2,1 mkr. Större investeringar gjordes i inventarier, IT och arbetstekniska hjälpmedel. Uppgraderingen av verksamhetssystemet Procapita kostade 0,8 mkr.

SOLIDITET

(procent)

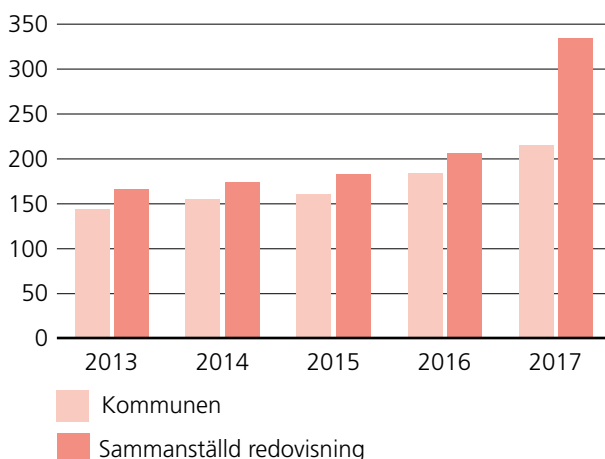

Soliditeten uppgick till 21,3 procent den 31 december 2017. Det var en ökning med 1,7 procent. För den sammanställda redovisningen ökade soliditeten på balansdagen. Orsaken var god likvid och överskott 2017.

Soliditeten beskriver den ekonomiska styrkan på längre sikt. Den visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Förändringarna i detta finansiella mått påverkas av investeringstakt, nyupplåning, andra skuldförändringar samt av det ekonomiska resultatet. Ju lägre soliditet, desto högre framtida kostnader.

EGET KAPITAL

(mkr)

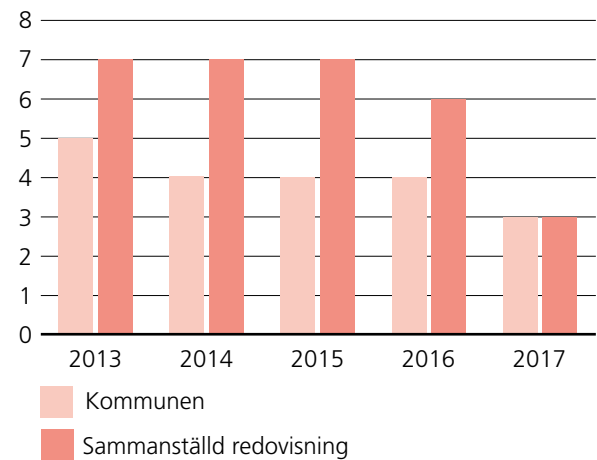

Det egna kapitalet har ökat varje år under femårsperioden. För att kommunens förmögenhet, som har skapats av tidigare generationer, inte ska urholkas och för att kommande generationer inte ska belastas av dagens konsumtion, krävs en viss resultatnivå. Sedan 2013 har det egna kapitalet ökat med 50 procent.

Det egna kapitalet för den sammanställda redovisningen följer ungefär samma utveckling som kommunens.

SKULDSÄTTNINGSGRAD

(procent)

De långfristiga skulderna minskade och de kortfristiga skulderna ökade. Ökningen av det egna kapitalet på grund av 2017 års positiva resultat gjorde att skuldsättningsgraden sjönk jämfört med 2016.

I den sammanställda redovisningen minskade skuldernas netto. Men eftersom det egna kapitalet ökade, sjönk skuldsättningsgraden jämfört med 2016.

Skuldsättningsgraden beskriver den del av tillgångarna som finansierades med främmande kapital. En skuldsättning över 1 betyder att skulderna är större än det egna kapitalet. En hög skuldsättningsgrad tyder på mer risk. Skuldsättningsgrad används för att beskriva kommunens finansiella risk (räntekänslighet).

SOCIAL INVESTERINGSFOND

Kommunstyrelsen beslutade i december 2015 att införa en social investeringsfond. Fondens syfte är att minska utanförskap, bryta långvarig arbetslöshet och förbättra integrationen. Beslutet innebar att reserverade medel på balansräkningen för tidigare ej utnyttjade medel som utbetalats för flyktingmottagande fördes över till fonden. I bokslutet 2015 resultatfördes de 8,4 mkr som återstod av ej utnyttjade medel för flyktingmottagande.

Under 2017 togs 0,8 mkr i anspråk. Budgeterad avsättning uppgick till 3 mkr. Saldot i fonden uppgick därmed till 9,6 mkr i bokslut 2017.

Fonden redovisas som en del av eget kapital, men påverkar inte den externa redovisningen i form av resultat- och balansräkning.

RISK OCH KONTROLL

KORTFRISTIG BETALNINGSFÖRMÅGA

Kassalikviditeten procent	2013	2014	2014	2016	2017
Kommunen	62	48	68	79	190
Sammanställd redovisning	74	72	81	96	115

Kassalikviditeten för kommunen den 31 december 2017 uppgick till 190 procent. Det var en förbättring med 111 procentenheter. Likvida medel i form av banktillgodohavanden förbättrades. Bidragande orsaker var bland annat stora engångsersättningar, som exempelvis byggbonus 0,9 mkr, återbäring från Kommuninvest 1,2 mkr och det gynnsamma ränteläget. Vid tillfälliga behov av likvid förstärkning kan kontokrediter på totalt 30 mkr nyttjas.

Förbättringen för den sammanställda redovisningen med 19 procentenheter berodde på att hela koncernen har god likviditet. Kassalikviditet är summan av likvida medel och kortfristiga fordringar i förhållande till kortfristiga skulder.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

En del av den kommunala särarten är fortlevnadsprincipen. I redovisningssammanhang betraktas verksamheten som om den ska fortsätta i all oändlighet. Syftet med de materiella anläggningstillgångarna är normalt att kommunen innehar dem under en avsevärd tidsperiod för att de ska användas av de kommunala verksamheterna. Det gör att värderingen är restriktiv. En av utgångspunkterna i god redovisningssed är dessutom att tillgångar aldrig får övervärderas. Till skillnad från i näringslivet prioriteras inte marknadsvärdering.

Fastigheter, anläggningar och inventarier upptogs till ett värde av 767,5 mkr.

De finansiella anläggningstillgångarna uppgick till sammanlagt 30 mkr.

Aktier och andelar i övriga bolag uppgick till 0,5 mkr. Det bokförda värdet för andelar i Kommuninvest ekonomisk förening var 0,5 mkr. Det totala insatskapitalet uppgick till 13,8 mkr och redovisas som en notupplysning i bokslutet.

Grundfondskapitalet i den kommunala bostadsstiftelsen uppgick till 23,6 mkr.

Förlagslånet till Kommuninvest uppgick till 2,1 mkr. Utöver kapitalförstärkningen via resultatet genomfördes 2010 en emission av förlagslån om 1 miljard kronor till medlemmarna i Kommuninvest.

LÅNESKULD

Låneskuld (mkr)	2013	2014	2014	2016	2017
Kommunen	468	463	486	471	464
Sammanställd redovisning	939	904	938	922	820

Kommunens låneskuld uppgick till 464,4 mkr på balansdagen. Det var en sänkning med 7,0 mkr.

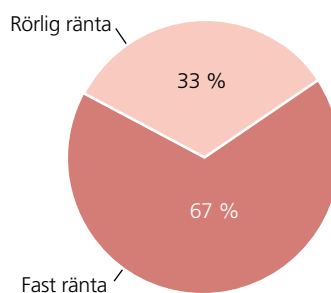
Ett lån på totalt 6 mkr löstes. Amortering skedde med 1 mkr.

Låneskulden var relativt hög jämfört med andra kommuner i Hallsbergs storlek. Av låneskulden avser 193,2 mkr lån som övertogs i samband med rekonstruktionen av Hallsbergs bostadsstiftelse 2003. Flera stora investeringar har lånefinansierats genom åren. Större delen av dem gjordes för ombyggnaderna av Alléskolan och Västra skolan. Vid försäljningen av Alléskolan till Sydnärkes Utbildningsförbund 2012 löstes lån motsvarande 37,5 mkr, vilket var vad likviditeten tillät.

Kommunens räntekostnader uppgick till 5,8 mkr. Det gynnsamma ränteläget de senaste åren har minskat kommunens räntekostnader. Låga rörliga räntor och möjligheten att binda på längre löptider till låg ränta har påverkat räntekostnaderna positivt.

Den 31 december 2017 var 67 procent av låneskulden bunden med fast ränta och 33 procent löpte med rörlig ränta.

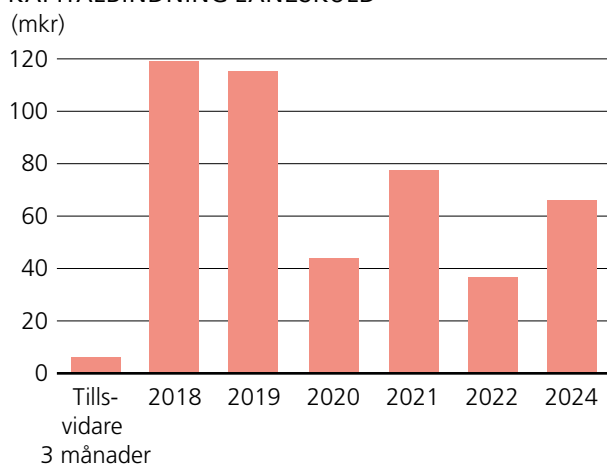
FÖRDELNING FAST OCH RÖRLIG RÄNTA

En relativt stor andel bundna räntor ger trygghet inför framtiden, eftersom räntekostnaderna är kända. Nackdelen är naturligtvis lite högre räntor. Även om det är ett väldigt gynnsamt ränteläge, är de fasta räntorna högre än de rörliga.

En spridning av kapitalbindningen är viktig, så att inte alla lån ska omsättas samtidigt.

KAPITALBINDNING LÅNESKULD

BORGENSÅTAGANDEN

Befintliga borgensåtaganden minskade avsevärt, vilket i huvudsak berodde på att Hallsbergs Bostadsstiftelses (Hallbos) låneskuld minskade i samband med försäljning av 306 lägenheter.

Borgen för Sydnärkes Utbildningsförbund tecknades i samband med att förbundet förvärvade Alléskolan av Hallsbergs kommun och lån upptogs för förvärv och ombyggnad. De tre medlemskommunerna Hallsberg, Askersund och Laxå tecknade solidarisk borgen.

I samband med bildandet av ett gemensamt kommunalt bolag som ansvarar för dricksvattenförsörjning från Vättern beslutade kommunfullmäktige att ingå borgen för bolagets låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 22 mkr. Under 2017 togs inga lån upp i bolaget.

Kvarvarande borgensåtaganden bedöms ha låg risk. Finansiella rekonstruktioner med stora kommunala insatser gjordes tidigare i bostadsrättsföreningen Transtenen och den kommunala bostadsstiftelsen Hallbo. Hallbos ekonomi och verksamhet har utvecklats i en positiv riktning. Det gäller både resultat och uthyrningsgrad. År 2017 var Hallbos resultat 88 mkr. Största delen av resultatet berodde på försäljningen av 306 lägenheter. Det strukturella resultatet har emellertid stadigt förbättrats under senare år.

Hallsbergs kommun ingick 1993 en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 286 medlemskommuner ingick med likalydande borgensförbindelser.

PENSIONS FÖRPLIKTELSE R

Pensionsåtagandet redovisas efter kommunallagens intentioner, enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär att en mindre del redovisas som avsättning i balansräkningen och en större del läggs utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse.

Kommunen har ett omfattande pensionsåtagande på 415,7 mkr (431,8 mkr). De pensioner som intjänats fram till 1998 uppgår till 355,5 mkr och redovisas enligt rekommendationerna som en ansvarsförbindelse. Det innebär att 86 procent av pensionsförpliktelsen ligger utanför balansräkningen.

Kommunen anlitar KPA som pensionsadministratör och KPA har beräknat pensionsskulden. Aktualiseringsgraden den 31 december 2017 var 96 procent. Det var en ökning med 1 procentenhet jämfört med 2015. Aktualiseringsgraden har stadigt förbättrats och bedöms ligga på en relativt hög nivå. För personer som är aktualiserade, det vill säga där alla pensionsgrundande tider är utredda, är pensionsåtagandet beräknat utifrån dessa. För dem som inte är aktualiserade uppskattar KPA en pensionsgrundande tid. I takt med att även de aktualiseras justeras ansvarsförbindelsen.

Under avsättningar redovisades dessutom åtagande för visstidspensioner. De uppgick till 0,2 mkr (0,5 mkr) vid årsskiftet. Det avser åtagande för 1 visstidspension.

Löneskatt för de beräknade pensionsförmånerna redovisades också under avsättningar med 11,8 mkr (11,2 mkr).

Pensionsförmåner redovisades som ansvarsförbindelser uppgick till 286,1 mkr exklusive löneskatt (301,2 mkr). Löneskatten var 69,4 mkr (73,1 mkr).

PENSIONSUTBETALNINGAR

De pensionsmedel som intjänats från 1998 utbetalas för den anställdes egen placering hos pensionsförvaltare. Enligt avtalet KAP-KL beräknas den avgiftsbestämda ålderspensionen med en årlig pensionsavgift från och med månaden efter den månad arbetstagaren fyller 21 år. Avgiften beräknas till 4,5 procent av ett avgiftsunderlag. Kostnaden för 2017 redovisas som kortfristig skuld och beräknas till 24,5 mkr inklusive löneskatt.

PENSIONS FÖRVALTNING

Kommunfullmäktige beslutade 2001 om riktlinjer för pensionsförvaltning. Det finns inga medel särskilt placerade för kommunens pensionsutbetalningar. Kommunen återlånar den samlade pensionsskulden till verksamheten.

PENSIONS FÖRVALTNING

(mkr)	2016	2017
Avsättning för pensioner	57,5	60,2
Ansvarsförbindelser		
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland avsättningar	374,3	355,5
Finansiella placeringar	-	-
Totalt återlånat	431,8	415,7

FRAMTIDEN

EKONOMI PÅ SIKT

Utvecklingen av sysselsättning och tillväxt är av betydelse för kommunens intäkter, som till största delen består av skatter och generella statsbidrag. Grunden för en stark välfärd är balans i kommunens ekonomi. Målet är ekonomiskt överskott i goda tider för att minska påfrestningar när tiderna blir sämre.

Budgeterat resultat för 2018 är 14,5 mkr. För 2019 och 2020 är det budgeterade resultatet 14,3 mkr respektive 14,7 mkr. Det motsvarar ett mål på 1,6 procent av kommunens resultat i förhållande till totala skatteintäkter och statsbidrag.

I Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) skatteprognos från december 2017 är skatteunderlagets ökningstakt uppreviderad för 2018. Ökningstakten är nedreviderad för 2019–2020 samt oförändrad för 2021, jämfört med tidigare prognos i september 2017. Högkonjunkturen väntas bestå under 2018. När den svenska ekonomin förutsätts gå mot konjunkturell balans efter 2018 utvecklas arbetade timmar svagare, med negativa förändringstal 2019–2020. Jämfört med budgeterade intäkter visar prognosen en ökning för 2018–2020. Under 2018 kommer SKL att presentera nya prognoser för skatteintäkter och kommunal utjämning vid cirka tio tillfällen.

Kommunens kostnader påverkas av förändringar i demografi samt utifrån behov, förväntningar och krav. Allt fler äldre kommuninvånare, snabb befolkningstillväxt och ökade investeringsbehov bidrar till utmaningar för kommunernas ekonomi. Det är i första hand kostnaderna som Hallsberg kan påverka genom strategisk planering, uppföljning och löpande åtgärder.

Planeringsförutsättningar utarbetas årligen inför planering och beslut om verksamhetsmål och budget. En viktig del är befolkningsprognosen. I prognosen som låg till grund för budgeten 2017 och flerårsplanen 2018–2019 antogs en viss befolkningsökning, bland annat genom inflyttning till kommunen under de närmaste åren.

År 2017 ökade invånarantalet till 283. Den ovanligt stora befolkningsökningen under de tre senaste åren gav totalt 617 nya invånare. Detta motsvarade 4,03 procent och påverkade den kommunala ekonomin. Under kommande planeringsperiod 2019–2021 finns fler osäkerhetsfaktorer. Faktorerna handlar om antaganden om invandring, inflyttning och takten på nyproduktion av bostäder.

Räntenivån har stor betydelse för hur kommunens finansiella kostnader utvecklas. Enligt Riksbankens

senaste beslut i februari 2018 behölls reporäntan på –0,50 procent. Räntebanan, det vill säga Riksbankens prognos över räntan de närmaste åren, visar en fortsatt negativ styrränta. Indikationen är att långsamma höjningar av reporäntan inleds under andra halvåret 2018. Riksbankens bedömning är att en årsgenomsnittlig, positiv reporänta uppnås under 2019.

Löneökningar har stor påverkan på den kommunala ekonomin. Fackföreningen Kommunals avtal påverkar lönekostnaderna allra mest. Det aktuella löneavtalet gäller från den 1 maj 2016 och tre år framåt, till och med april 2019. Det är enbart lärarförbunden som inte har ett gällande avtal för 2018. För närvarande råder osäkerhet kring vad som händer med dessa avtal. Det kan bli fortsatt sifferlösa avtal för lärarförbunden.

Pensionsskulden i kommuner och landsting beräknas enligt riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS). För att inte underskatta åtagandet är det viktigt att räntan är korrekt. Pensionsskulden är de nuvärdesberäknade framtida pensionsutbetalningarna. Ju lägre diskonteringsränta, desto högre skuld. Den historiskt låga räntenivån ledde till en översyn av RIPS. Översynen resulterade i nya riktlinjer som presenterades i september 2017.

RIPS-kommittén, som övervakar diskonteringsräntan i beräkningen av pensionsskulden, beslutade vid sitt årliga övervakningsmöte i september 2017 att RIPS-räntan tills vidare ska ligga kvar på 1 procent.

Inför 2018 höjde fem av landets 290 kommuner skattesatsen, medan fyra sänkte den. Man får backa långt för att hitta ett år med så liten aktivitet i skatterörelserna. I länet var det endast Ljusnarsberg som förändrade skattesatsen. Där sänktes skatten med 1 öre.

Hallsbergs kommun höjde skattesatsen med 50 öre år 2016. Hallsberg har den tredje lägsta skattesatsen i länet efter Ljusnarsberg och Örebro.

Regeringen lämnade i januari 2018 förslag om en ny kommunal redovisningslag, lag om kommunal bokföring och redovisning, som införs från och med den 1 januari 2019. Avsikten är att propositionen lämnas senast den 20 mars 2018. Förslaget som regeringen lämnar i lagrådsremissen skiljer sig till vissa delar från utredningens. Den största skillnaden avser pensionsredovisningen, där utredningens förslag om ett införande av fullfonderingsmodellen inte finns med.

FRAMTIDA VERKSAMHET

I det avtal mellan SKL och Kommunal som slöts 2016 finns tydliga mål om att införa heltid som norm. Arbetsgivaren skulle senast den 31 december 2017 ha en plan hur andelen medarbetare som arbetar heltid ska öka. En årlig uppföljning ska göras och planen sträcker sig fram till 2021. Kommunstyrelsen beslutade i december 2017 att under 2018 och 2019 successivt införa heltid som norm på social- och arbetsmarknadsförvaltningen. Övriga förvaltningar påbörjar införandet av heltid som norm under åren 2020–maj 2021. All nyrekrytering kommer att bestå av heltidstjänster och alla som arbetar deltid ska erbjudas heltid. Den beräknade kostnaden för införandet under 2018 kommer att finansieras genom kommunstyrelsens planeringsreserv.

Hallsberg behöver fler boendeplatser för äldre. Ett lika stort bekymmer är att de befintliga platserna på Kullängen, som i dag är Hallsbergs största vård- och omsorgsboende, inte lever upp till dagens krav när det gäller boende för äldre och dementa. Ett nytt äldreboende med två våningar och 130 platser planeras intill vårdcentralen. Kommunen tecknade en avsiktsförklaring med Region Örebro län som innebär att regionen bygger lokalerna och hyr ut till kommunen. Det befintliga äldreboendet Kullängen och marken intill ägs av regionen.

Samtliga kommunägda bostadsfastigheter förs över till ett kommunalt helägt aktiebolag, Hallsbergs Bostads AB. Bolaget påbörjar sin verksamhet under 2018. Drift och förvaltning av fastigheterna utförs på uppdrag av kommunens fastighetsavdelning. Nybyggnation av bostäder kommer att ske i bostadsbolaget.

Bostadsbyggandet är viktigt för Hallsbergs utveckling. Översiktsplanen antogs av kommunfullmäktige i november 2016. Det finns nya detaljplaner färdiga och andra som ska utarbetas. Riktlinjerna för markanvisningar antogs av kommunfullmäktige i december 2016. Markanvisningarna underlättar för fler aktörer att bygga i Hallsberg.

En framgångsfaktor för Hallsbergs kommun är ökad inflyttning. Eftersom fler nyanlända väljer att bosätta sig i Hallsbergs kommun, ökar behovet av ett väl fungerande integrationsarbete.

Ett ökat behov i flera verksamhetsområden, kombinerat med hög konkurrens om arbetskraft gör det svårt att rekrytera medarbetare. Det innebär både brist på tillgänglig kompetens och ökade lönekostnader.

Den 15 februari 2018 invigdes Sveriges senaste tillskott för underhåll av järnvägsfordon; Train Alliances tågserviceanläggning i Hallsberg. Byggnaden är 120 meter lång och omfattar 1 900 kvadratmeter. Ett tiotal tekniker anställdes för att arbeta i anläggningen. Att denna satsning och investering förklades till Hallsberg var

givet utifrån resultatet i en studie som visade att kommunen har ett stort uppsamlingsområde för tåg med en utmärkt mix mellan gods- och resandetrafikens fordon. Produktionen av anläggningen är igång och verksamheten utvecklas successivt. Inkoppling till Trafikverkets ställverk för överlämningspår med tillhörande växlar och signaler sker under sommaren 2018. Nästa etapp, som består av en avisningsanläggning ska vara klar inför vintersäsongen 2018–2019. Train Alliances huvudkontor finns i Hallsberg.

Länsstyrelsen samordnar utredningen där åtta av länets tolv kommuner under flera år undersökt möjligheten att ta vatten från Vättern. Flera av kommunerna har vattentäkter där det finns risk för problem med vattenkvaliteten och där det dessutom saknas reservvattenförsörjning. Under 2017 beslutade fem av kommunerna att bilda ett gemensamt bolag för att driva arbetet vidare. Hallsberg, Laxå, Lekeberg, Kumla och Örebro beslutade att gå vidare i projektet. Den totala investeringskostnaden beräknas till 3,3 miljarder kronor. En fyra mil lång bergtunnel dras från Vättern till Hallsberg, där ett vattenverk ska anläggas. Fas 1, med tillståndsansökningar och miljökonsekvensbeskrivningar beräknas ta sex år. Fas 2 omfattar byggande av anläggningar. Fas 3 innebär driftsättning. År 2030 beräknas Vätternvatten rinna i kommunernas kranar.

KOMMUNSTYRELSEN

Antal ledamöter: 15

Ordförande: Magnus Andersson

Förvaltningschef: Lena Fagerlund

« Kommunstyrelsen ansvarar för att leda, samordna och följa upp kommunens samlade verksamhet och ekonomi. Kommunstyrelseförvaltningen arbetar på uppdrag av kommunstyrelsen. I ansvaret ingår funktioner för kansli, ekonomi, upphandling, personal, kommunikation, näringsliv, samhällsplanering och samordning av lokaler. »

ÅRETS VERKSAMHET

De fem kommunerna Kumla, Laxå Lekeberg, Örebro och Hallsberg tog beslut om att bilda ett bolag, Vätternvatten AB. Syftet är att möjliggöra en framtida dricksvattenförsörjning från Vättern. Genom att ta vatten från Vättern kan sjön bli den ordinarie vattentäkten och de nuvarande vattentäkterna skulle tjäna som reservvattentäkter. Detta innebär möjlighet till utveckling av gemensamma driftsformer, vilket kan ge ekonomiska och organisatoriska fördelar, särskilt för de mindre kommunerna.

Sjön Tisaren har problem med övergödning. Samtidigt är detta ett attraktivt område för friluftsliv, kommunal campingplats och ett stort antal fritids- och permanentbostäder som samtliga har enskilda avloppslösningar. För att reducera nuvarande belastning från enskilda avlopp i sjön samt möjliggöra utveckling i Tisarbaden i Askersunds kommun, Toskabäcken, Tunbohässe och Tisarstrand i Hallsbergs kommun fattade kommunen beslut om en gemensam VA-lösning med Askersunds kommun. Byggnation av överföringsledningar med dricksvattenförsörjning samt rening av avloppsvatten från Åsbro kommer att påbörjas 2018.

Arbetet med att ta fram ett kvalitetsprogram för Hallsbergs Centrum pågår. Under året antogs två nya detaljplaner och arbete med ytterligare tre detaljplaner pågår. Detaljplan Hässlebergsskogen möjliggör cirka 14 småhustomter i Hallsbergs norra del. Detaljplan Kullängen avser en ändring av bygghöjden, så att det blir möjligt att bygga vård- och omsorgsboende i två våningar. År 2017 såldes 24 småhustomter, samtliga i

Hallsberg. Beslut togs om att bygga ut den sista etappen i Vibytorp. Detta ger ytterligare cirka 14 småhustomter i Hallsberg. Totalt återstår cirka 65 byggbara, kommunala tomtter i kommunens sju största tätorter.

Kommunen gör stora infrastruktuursatsningar. Byggnation för en mötesfri väg, riksväg 5 mellan Kvarntorpskorset och Svennevad pågår och förväntas bli klar hösten 2019.

Trafikverket ska bygga dubbelspår för godstrafik mellan Hallsberg och Degerön. Dubbelspårutbyggnaden genom Hallsbergs tätort pågår. Vidare planerar Trafikverket sträckan Hallsberg–Stenkumla och en järnvägsplan håller på att tas fram. Trafikverket samarbetar med kommunen och olika järnvägsintressenter för en funktionsutredning om hur den framtida personbangården i Hallsberg kan optimeras. Olika bredbandsaktörer tar upp intresseanmälningar för bredbandsutbyggnad i kommunen, dels komplettering i tätorterna men även i nybyggnation i vissa områden på landsbygden. Det bygger på att operatörerna får ihop tillräckligt med anmälningar för att byggnation kommer att utföras. En kartläggning och bredbandsstrategi över kommunen pågår.

Näringslivsutvecklingen i Hallsberg är bra och stärktes under 2017. Enligt Svenskt Näringslivs ranking har företagsklimatet blivit mycket bättre, vilket förbättrade resultatet med 37 placeringar. Etableringstakten är god och flertalet företag började att verka i kommunen. Förfrågningar på etableringsbar mark ökade. Hallsberg är en attraktiv plats för företag och ett starkt alternativ och komplement till Örebro. Nätverksträffar för företag genomfördes vid tre tillfällen med lyckat resultat. 65–100 deltagare kom vid varje tillfälle. Ett hundratal företagsbesök gjordes av politiken och näringslivsavdelningen. Detta kommer att fortgå under 2018.

Den 1 januari flyttade växel- och reproverksamheten från drift- och serviceförvaltningen till kommunstyrelseförvaltningen. Innan dess inledde kommunstyrelseförvaltningen en utredning kring verksamhetens funktioner. Utredningen resulterade i att det senare under året togs ett beslut att införa ett kontaktcenter och en ombyggnation av kommunhusets entré. Därmed ökar tillgängligheten till kommunen och kommunhuset.

En ny debiteringsmodell ska effektivisera faktura-hantering inom växel och fast telefoni. Medarbetarna har bland annat kvalitetssäkrat informationen i växel-systemet och upprättat guider för stödverktygen. Inför kommande upphandlingen av service- och trafikavtal för växel och telefoni togs rapporter och analyser fram kring mobiltrafik. Kartläggningar av kommunens telefon-anknytningar och andra behovsanalyser påbörjades.

Efterfrågan av tryck i repron har gradvis minskat i takt med den ökade digitaliseringen i kommunens verksamheter. Serviceavtalet omförhandlades och prisjusteringar genomfördes för att upprätthålla en verksamhet som bättre stämmer överens med efterfrågan och priserna på marknaden.

Etableringen av kontaktcenter kommer att arbetas fram under 2018. Några av förberedelserna innebar att träffa representanter från alla förvaltningar för att ta reda på deras uppfattning om god service till kommunens invånare, och samtidigt ta emot förslag på hur kommunen kan öka servicenivån genom att införa ett kontaktcenter. Växeln/receptionen flyttades under pågående ombyggnation och nya medarbetare rekryterades.

Ekonomiavdelningen fortsätter att arbeta med den löpande utvecklingen av processer och riktlinjer inom kommunens ekonomiområde. Mycket resurser lades på att utveckla ekonomisystemet. År 2018 kommer även en större uppgradering att ske. I våras påbörjades projektet med att implementera Stratsys som är ett verktyg för verksamhetsstyrning, planering och uppföljning. Projektet avslutades under hösten och alla förvaltningar har nu börjat att arbeta i verktyget.

Personal och verksamheten inom taxe- och avgiftsnämndens ansvarsområde flyttades och ingår under ekonomiavdelningen. Personalavdelningen fortsätter att utveckla de operativa och strategiska processerna och riktlinjer inom personalområdet. Chefsstöd är en av huvuduppgifterna för personalavdelningen. Introduktionsdagar för nyanställda hålls två gånger per år. Nytt för 2017 är att det även arrangerades introduktionsdagar för nyanställda chefer. Chefsdagarna äger rum fyra gånger per år. Innehållet är blandat, med externa föreläsare samt intern information och dialog. Chefsstödsverktyg *iKnow* är uppskattat och har en nyttjandefrekvens över 65 procent.

Alla chefer och arbetsplatsombud går regionhälsans utbildning i arbetsmiljöfrågor.

Under vårens lönerevision användes dialogmodellen för första gången i hela kommunen. De nya lönekriterierna är gemensamma för alla kommunens anställda. Alla medarbetare fick utbildning i de nya lönekriterierna. Personalavdelningen deltar i de flesta chefs- och specialistrekryteringarna i kommunen och medarbetarna på avdelningen utbildades i ett testsystem.

VERKSAMHETSMÅTT

Volymmått	Bokslut		
	2015	2016	2017
Antal antagna detaljplaner		3	2
Antal producerade nybyggnadskartor	15	24	41
Antal husutstakningar	12	19	9
Antal levererade grundkartor	3	6	2
Antal leverantörsfakturor	25 507	27 939	32 773
Antal kundfakturor	52 141	58 643	57 517
- varav TAN	36 109	41 316	39 640

Nya mått som är intressanta att redovisa är under utarbetande och publiceras i kommande årsredovisning.

EKONOMI

DRIFT KOMMUNSTYRELSEN

Belopp i tkr	Utfall		Budget 2017	Avvikelse 2017
	2016	2017		
Intäkter	8 881	9 451	9 386	65
Kostnader	-44 034	-45 075	-47 157	2 082
- varav kapital kostnader	-24 102	-2 634	-26 838	24 204
- varav lokal kostnader	-3 534	-1 376	-2 601	1 225
- varav personal kostnader	-1 310	-27 410	-1 331	-26 079
- varav övriga kostnader	-15 088	-13 654	-16 387	2 733
Totalt (netto kostnader)	-35 153	-35 624	-37 771	2 147

DRIFT KOMMUNSTYRELSEN

Belopp i tkr	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Kommunstyrelsen	-5 663	-5 771	-5 700	-71
Kommundirektör	-4 967	-4 017	-6 290	2 274
Kansliavdelning	-3 904	-3 526	-3 580	54
Näringsliv och kommunikation	-2 978	-3 275	-3 270	-5
Ekonomiavdelning	-8 069	-8 393	-8 406	13
Personalavdelning	-6 614	-6 640	-6 300	-340
Serviceavdelning		-29	0	-29
Samhällsbyggnad	-2 959	-3 973	-4 225	252
Totalt (netto kostnader)	-35 153	-35 624	-37 771	2 147

Kommunstyrelsens nettokostnader för 2017 uppgick till 35 624 tkr, vilket innebär en positiv avvikelse på 2 147 tkr. Jämförelse med 2016 års utfall ska göras utifrån de omorganisationer som gjorts mellan åren. Näringsliv har exempelvis tagit över ansvar för kommunikation från kansliavdelningen och delar av serviceavdelningen tillhörde tidigare drift- och servicenämnden.

Den positiva avvikelsen kan till största delen förklaras av den planeringsreserv för oförutsedda händelser som budgeterats och redovisas under ansvar Kommundirektör. 2017 års budgeterade planeringsreserv var 3 500 tkr, varav kommunstyrelsen fattade beslut om att fördela 1 300 tkr till bildningsnämnden på grund av ökat elevantal.

Personalavdelningens negativa avvikelse beror främst på dubbelbemanning i samband med pensionsavgång i början av året, vilket skulle underlätta överlämningen av arbetsuppgifterna. Kostnader i samband med 25-årsfirande och pensionsuppvaktningar överskred dessutom budget.

Samhällsbyggnads positiva avvikelse förklaras av vakanta tjänster på geodataenheten, som är en del i samarbetet med Kumla kommun.

DRIFT KOMMUNSTYRELSEN TRANSFERERINGAR

Belopp i tkr	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Intäkter	1 054	24	0	24
Kostnader	-126 905	-123 894	-125 077	1 183
- varav kapital kostnader	0	324	0	324
- varav lokal kostnader	-805	0	0	0
- varav personal kostnader	0	0	0	0
- varav övriga kostnader	-126 100	-123 570	-125 077	1 507
Totalt (netto kostnader)	-125 851	-123 869	-125 077	1 208

TRANSFERERINGAR (INGÅR I TABELLEN OVAN)

Belopp i tkr	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Activa	-145	-298	-280	-118
Bergslags diagonalen	-30	-30	-32	2
BRO	-156	-156	-153	-3
Dagvårdresor	-1 041	-1 682	-1 900	218
Finsam	-118	-420	-118	-2
FRG Civilför svarsföreningen	-31	-31	-33	2
Färdtjänst fast adm	-231	-303	-500	197
Företags hälsovård	-1 200	-1 200	-1 200	0
IT-nämnd	-11 757	-10 319	-8 191	-2 128
Lönenämnd	-3 155	-2 946	-3 320	374
Mälardalsrådet	-38	-38	-60	22
Nattrafik	-134	-146	-210	64
Nerikes Brandkår	-11 555	-11 873	-11 555	-318
Riksfärdtjänst och färdtjänst	-1 835	-3 038	-2 950	-88
SKL	-386	-394	-374	-20
SUF	-93 639	-90 438	-93 600	3 162
Övrigt	-100	-556	-301	-255
Totalt (netto kostnader)	-125 851	-123 869	-125 077	1 208

Nettokostnaden för transfereringar var 123 869 tkr, vilket innebar ett överskott på 1 208 tkr. Att kostnaden för IT-nämnden överskred budget beror på ett större utvecklingsarbete. Bland annat arbetet med en ny IT-plattform resulterade i dubbla kostnader under en längre tid. Medlemsbidraget till Sydnärkes utbildningsförbund blev lägre än budgeterat. Avvikelsen berodde på en lägre andel elever i gymnasieskolan för Hallsbergs kommun. Även kostnader för samarbetet för lönenämnden gav ett överskott. Orsaken var de vakanta tjänsterna under året. Kostnaden till Nerikes Brandkår blev något högre än budgeterat och visade således en negativ avvikelse. Nerikes Brandkår hade höga kostnader för inköp av utrustning som var lagstadgade, vilket påverkade medlemsbidraget. Dagvårdresor och färdtjänst som betalas till Region Örebro län gav sammantaget ett överskott, eftersom det fanns ett mindre behov än budgeterat.

FRAMTIDEN

Bedömningen för 2018 är att kommunens ekonomi fortsatt är i balans. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) flaggar dock i sin ekonomirapport från oktober 2017 om det framtida negativa gapet mellan utvecklingen av kostnader och intäkter, det vill säga att de årliga kostnaderna ökar i högre takt än intäkterna. När kommunernas kostnader fortsätter att öka och intäkterna minskar ställs högre krav på att fördela de tillgängliga resurserna

kostnadseffektivt, med högsta möjliga nytta för medborgare och brukare. En ökad förmåga att utföra träffsäkra analyser av resultat av genomförda och pågående insatser bidrar till att identifiera faktorer som ger framgång och faktorer som utgör hinder.

Under hösten 2018 genomförs allmänna val till riksdag, kommun och landsting. Ett nytt kommunfullmäktige tillträder efter valet, medan nämnderna får sina nya ledamöter först vid årsskiftet. Nya ledamöter i samtliga nämnder innebär stora utbildningsinsatser eftersom många efter ett val är nya som förtroendevalda eller har fått nya uppdrag. Även 2019 är ett valår där EU-parlamentet ska röstas fram.

PROJEKT OCH AKTUELLA FRÅGOR FÖR FRAMTIDEN

- Bostadsbyggande
- Dataskyddsförordningen
- Centrumplanen
- Plan för fysisk planering
- Bredbandsstrategi
- Kontaktcenter
- Utveckling verksamhetssystem
- IT-utveckling och säker drift
- Samverkan externt och internt
- Kompetensförsörjning

MÅLUPPFYLLELSE

	NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
HÅLLBAR KOMMUN	Kommunens resultat ska årligen förbättras.	Det ekonomiska resultatet ska uppgå till 1,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.	Årets resultat uppgick till 3,6 procent och enligt balanskravsresultatet var motsvarande siffra 2,9 procent.	●
	Utsläppen av växthusgaser från den kommunala verksamheten ska årligen minska för att Hallsbergs kommun senast år 2030 ska vara fossilbränslefritt.	Storleken på utsläpp från resor i tjänsten ska redovisas årligen, för att följa minskningen.	Årets tågresor som alternativ till bil innebar 31 683 kg lägre koldioxidutsläpp. År 2016 var motsvarande siffra 27 662 kg. Andel miljöbilar är 27 (21 år 2016).	●
		Användningen av fossila bränslen ska minska med 5 procent per år till och med 2020.	Antal förbrukade liter bensin vid gatukontoret minskade under 2017 jämfört med 2016, eftersom byte till dieseldrivna fordon och motorer prioriteras. Basår för mätningar är 2017 och resultat går först att avläsa i slutet av 2018.	◆
		Energianvändningen ska minska med 2 procent per år till och med 2020. Energianvändningen ska normalårskorrigeras.	Utifrån alla energislag som kommunens fastigheter och verksamheter konsumerar blev resultatet noll för 2017. Konsumtionen av elförbrukningen minskade totalt med 4,5 procent mot 2016. Utveckling av belysning samt byte av uppvärmning enheter som går på el bidrog till resultatet. Fjärrvärme konsumtion ökade med motsvarande 4,5 procent. Det finns två skäl. Dels togs ytterligare två hus i bruk (nya paviljongen i Östansjö skola samt Vita villan i Hallsberg). Dels ökade konsumtionen på tre fastigheter (Långängskolan, Centrumhuset och Västra skolan). Åtgärder inför 2018 planeras.	■
LIVSLÅNGT LÄRANDE	Hallsbergs kommun ska i samarbete med andra säkerställa att det finns utbildning av hög kvalitet inom gymnasieskolan, Komvux och yrkesutbildningar.	Andelen elever som påbörjar respektive fullföljer gymnasieutbildning ska redovisas årligen för att följa förbättringen.	Andelen elever som avslutat grundskolan och påbörjar gymnasieutbildning var 97,2 procent (98,7 procent 2016). Andel elever som tagit examen inom tre år var 66 procent (68 procent 2016).	●
		Andelen elever som påbörjar respektive fullföljer vuxenutbildningen på grundskole- och gymnasienivå ska redovisas årligen för att följa förbättringen.	Statistikuppgifter finns ej tillgängliga enligt indikator. Andel invånare 20-64 år som deltar i vuxen utbildning har ökat från 5,2 procent 2015 till 6,7 procent 2016.	■
	Hallsbergs kommun ska vara en ständigt lärande kommun.	Kommunen ska ha en strategisk plan för kompetensutveckling och kompetensförsörjning.	Arbete pågår. Respektive förvaltningsplaner ska bidra till en övergripande strategisk plan. Riktlinjer för rekryteringsprocessen har utarbetats.	◆
		Andelen medarbetare med en specifik utvecklingsplan ska årligen öka för att senast 2018 omfatta 90 procent av medarbetarna.	Mallar och instruktioner för medarbetarsamtal är framtagna, kommunicerade och användes under höstens medarbetarsamtal.	●

	NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
ALLAS INFLYTANDE	Hallsbergs kommun ska stimulera framtagande av lokala utvecklingsplaner i de fem mindre tätorterna.	Medborgarnas upplevda inflytande över kommunens verksamheter ska öka (enligt SCB:s* undersökning).	Index enligt medborgarundersökning var 39. Motsvarande för riket var 40. Senaste medborgarundersökningen gjordes 2015 och index uppgick då till 42. När det gått fem år mellan undersökningarna, bedöms de inte vara fullt jämförbara.	◆
		Medborgarnas upplevda möjligheter att delta i kommunens utveckling ska öka (enligt KKiK:s** mätning).	Hallsbergs medelvärde i undersökningen var 30 procent 2017, vilket var en ökning med fyra procentenheter jämfört med 2016.	●
	Lokala initiativ i landsbygds utvecklingsfrågor ska stödjas av kommunen och de organisationer genom vilka kommunen arbetar.	Kommunen ska vara representerad eller initiativtagare till tre sammankomster.	Både drift- och serviceförvaltningen och näringslivsavdelningen är representerade och initiativtagare till möten i de mindre tätorterna. Anhörigträffar genomförs på särskilda boenden och inom hemtjänsten.	●
GOD SERVICE	Hemsidan ska vara den naturliga platsen för alla att nå information om och från kommunen. Information och dialog via sociala medier ska komplettera hemsidans funktioner.	Kommunens resultat i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) årliga mätning av hemsidans tillgänglighet och kvalitet ska årligen öka. Kommunen ska ligga i den övre femtedelen av landets kommuner i mätningen.	Medelvärdet för samtliga verksamhetsområden uppgick till 89 procent. År 2016 var medelvärdet 82 procent. År 2015 låg det på 74 procent, och 2014 uppgick det till 73 procent, vilket innebär en årlig ökning de senaste fyra åren. Hallsberg ligger även inom den övre femtedelen av kommunerna som deltagit i mätningen.	●
	Kommunikation och dialog med våra medborgare ska vara tydlig och professionell och tillgänglig för de som lever och verkar i vår kommun.	Årliga mätningar ska genomföras för att mäta hur kommuninvånarna upplever kommunens service. År 2018 ska 80 procent vara nöjda eller mycket nöjda.	Det serviceområde som företagarna är mest nöjda med är bemötande, index 82. Minst nöjda är de med effektivitet som fick ett indexbetyg på 73. Effektiviteten har ökat sedan föregående mätning där fem av sex serviceområden har ett högre index än vid föregående mätning. Den största skillnaden mellan 2013 och 2015 visas för kompetens som ökat med åtta enheter. 2017 års mätning presenteras den 2 maj 2018.	●
		Kommunen ska årligen öka antalet e-tjänster för medborgare, föreningar och företag.	Kommunen har under året blivit delägare i Inera för att möjliggöra fler e-tjänster. Leverantörer kan från och med 2017 skicka e-fakturer. I övrigt bidrar ett aktivt, internt och externt kommunikationsarbete till en mer proaktiv marknadsföring av kommunen. Detta bidrar till en ökad tydlighet. Under 2017/2018 förbereds en ny webb.	●

* Statistiska centralbyrån

** Kommunens Kvalitet i Korshet

DRIFT- OCH SERVICENÄMNDEN

Antal ledamöter: 11

Ordförande: Lotta Öhlund

Förvaltningschef: Clas-Göran Classon

Drift- och servicenämnden ansvarar för

- drift och underhåll av gator, vägar, parker
- vatten- och avloppsreningsverksamhet
- tillståndsärendena för allmän plats, parkering och ledningsarbeten
- myndighetsutövning i miljö- och livsmedelsområdena
- bygglov och myndighetsutövning enligt plan- och bygglagen
- bostadsanpassningsbidrag
- energi- och klimatrådgivning
- kommunens fastigheter
- kost och städ i skola och äldreomsorg.

ÅRETS VERKSAMHET MYNDIGHETSUTÖVNING

Hallsbergs kommun växer, och för att klara den administrativa delen av bygglovhanteringen deltog fler medarbetare i det arbetet. Energi- och klimatrådgivningen sker i samarbete med länets kommuner och Region Örebro län med bidrag från Energimyndigheten.

MÅLTIDSAVDELNING

Den 13 februari antog kommunfullmäktige den reviderade kostpolicyn. Under våren kartlade ett konsultföretag måltidsavdelningen, vilket bland annat resulterade i en räkneshurra (fördelningsmodell) som enkelt kan få fram kostnader för olika val av bland annat livsmedel, portioner och tjänster.

Under våren beslutade social- och arbetsmarknadsnämnden att införa kalla matlådor i Hallsbergs kommun. Avdelningen behövde därför rekrytera en kock till på en 100 procent tjänst.

Produktionen av kalla matlådor startade i början av oktober. En fastighetsbesiktning med kontroll av kökens status genomfördes under våren. Därefter gjordes en kort- och långsiktig plan för om- och tillbyggnader av kök.

Under hösten startade ett samarbete om gränsdragningslistorna mellan de köpande förvaltningarna och måltidsavdelningen. En ny målbild för måltidsavdelningen togs fram gemensamt under hösten. Måltidsavdelningen

arbetade med att sänka matsvinnet, vilket blev framgångsrikt. Det ekologiska målet var svårt att nå eftersom intäkterna inte motsvarade de ökade kostnaderna.

Arbetsmiljöarbetet prioriterades under året. Resultatet blev en lägre sjukfrånvaro.

STÄDAVDELNING

Avdelningen fortsatte att hitta och använda städmetoder som inte kräver rengöringsmedel.

Avdelningen provade att städa med ultrarent vatten. Det ultrarena vattnet söker, löser och absorberar smuts för att sedan återställa sin normala balans. Detta vatten används i den dagliga städningen tillsammans med microfiber.

Avdelningen arbetade med att öka frisknärvaron och under hösten startades ett friskvårdsprojekt som pågår hela 2018. Företagshälsovården gjorde en hälsoenkät, och föreläsningar inom kost och stress arrangerades.

Avdelningen arbetade för att all tillsvidareanställd personal ska kunna erbjudas heltidstjänst. Idag har 90 procent av de anställda en heltidstjänst.

TEKNISK AVDELNING

Vibytorp etapp 2B och 2C blev klara för försäljning. Exploreringen av nytt bostadskvarter i Sköllersta påbörjades i samarbete med entreprenören Skanska.

Etapp 3 av *Rätt fart i staden* avslutades under hösten. Uppdraget var stort, men kunde genomföras med egen personal.

Vid årsskiftet trädde nya regler i kraft. Därmed fick samtliga avloppsreningsverk nya krav för provtagning och drifrapportering till tillsynsmyndighet.

Sköllersta avloppsreningsverk restaurerades med bland annat nya inloppspumpar, nya manluckor med fallskydd samt installation av nya inloppsgaller och trekammarbrunnsgaller.

Pålsboda och Hjortkvarns avloppsreningsverk fick nya kemikaliedoseringskåp med tillhörande doseringspumpar. Därmed blev driften säkrare och arbetsmiljön förbättrades. Pålsboda avloppsreningsverk har stora problem med bävrar som dämmer vattenflödena runt

anläggningen. Skydds jakt samt rivningar av bäverdamm genomfördes flera gånger, dock utan positivt resultat.

Hjortkvarns vattenverk hade stora problem med förhöjda halter av järn och mangan i dricksvattnet. Detta löstes troligtvis med hjälp av mangandioxid som tillsattes i sandfiltren. Tillsynsmyndigheten gjorde besök för tillsyn vid anläggningen. Besöken följs upp under 2018. Mycket dricksvatten distribuerades till Björnhammar, där många läcker i bland annat gamla fastigheter uppstod.

Två större störningar inträffade i dricksvatten-distributionen under hösten. I båda fallen har dricksvattenledning grävts av extern entreprenör. Första incidenten var i Sköllersta i samband med exploatering av en ny gata. Detta resulterade i lukt och brunt vatten i större delen av samhället.

Den andra incidenten ägde rum strax före Svennevad där nya riksvägen korsar överföringsledningarna för dricks- och spillvattenledningarna. Det påverkade invånarna i Svennevad negativt, då fekala föroreningar tog sig in i dricksvattenledningen.

Under sommaren gjordes en provisorisk ombyggnation av lakvattenhanteringen vid Vissberga. Ombyggnationen gav ett positivt resultat. En mer permanent lösning behöver konstrueras för fullgod funktion vid anläggningen.

Drift- och servicenämnden (DOS) fattade beslut om förbud mot bevattning med slang. Det berodde på den låga nivån i vattentäkten sjön Tisaren.

FASTIGHETSAVDELNING

Fastighetsavdelningen genomförde flera större projekt för att minimera risken för kapitalförstöring i fastighetsbeståndet. Under våren upphandlades en stor målnings-entreprenad. Målet var att 18 fastigheter skulle målas, fönster kittas och rötskadat trä bytas. Totalt genomfördes 15 av dessa renoveringar. På grund av ogynnsamt väder kunde resten inte genomföras. Transtenskolan fick nya fönster på västra och södra fasaden. Resten av skolan ska åtgärdas i ytterligare en etapp. I Sköllersta skola byttes ventilationen och fönster ut i ett av husen, vilket är ekonomiskt och miljömässigt positivt. I flera av kommunens sporthallar installerades ny belysning.

Övergången av hyresrättsfastigheter till Hallsbergs Bostads AB planerades. Avdelningen byggde upp systemstöd och rutiner för övergången.

Underhållsplaneringen fortsatte, men i ett långsammare tempo. Alla skolor och förskolor hyressattes enligt en ny modell som träder i kraft den 1 januari 2018.

VERKSAMHETSMÅTT OCH VOLYMUPPGIFTER

Nyckeltal inom VA och myndighetsutövning	Utfall	Utfall	Utfall
	2015	2016	2017
Otjänligt dricksvattenprov, antal	*6	0	2
Överskridande av antal gränsvärden, antal riktvärden på avloppsreningsverk	**1	1	0
Avloppsstopp och vattenläckor, antal	15	18	28
Antal förelägganden om köksrenoveringar		5	3
Antal renoverade kök efter föreläggande		3	3
Antal tillsynsbesök enligt livsmedelslagen***	118	114	12
Antal tillsynsbesök enligt miljöbalken***	34	46	32
Antal anmälningar om installation av jord- och bergvärme	58	49	34
Antal tillstånd om enskilt avlopp	92	23	15
Antal inkomna bygglov	153	156	157
Antal förhandsbesked	0	6	2
Antal startbesked småhus och bostadslägenheter	0	18	14
Antal inkomna Attefallstillbyggnader	8	3	3
Antal inkomna Attefallshus	6	5	3
Antal inkomna bygglov för småhus		31	22
Antal slutbesked för småhus		17	7
Vattensvinn i procent av försäld volym		27,2	30

* Antalet otjänliga dricksvattenprov är sex för 2015. Samtliga gjordes i samband med haveri på ledningar, bortsett från två som berodde på en kvarliggande förorening i ledningsnätet som uppdagades först när ledningen togs i bruk.

** Inget gränsvärde överskreds under 2015, endast ett riktvärde.

*** Ny redovisning från 2015.

Nyckeltal inom städ och måltid	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Total minskning i procent av matsvinn, (genomsnitt av tallrik och servering)	18,4	14,67	8,45
Ekologisk och närproducerat (%)		29,6	28,35
Antal liter rengöringsmedel som förbrukats under året i städverksamheten	Ingen mätning gjord	1 786	1 517
Andel miljömärkta rengöringsmedel daglig städning, typ Svanen (%)	58	100	100
Andel miljömärkta rengöringsmedel periodisk städning, typ Svanen (%)	50,00	59	79

EKONOMI

Driftredovisning skattefinansierad verksamhet (tkr)	Utfall 2016-12-31	Utfall 2017-12-31	Budget 2017	Avvikelse
Intäkter	168 752	170 344	167 540	2 804
Kostnader	-201 295	-202 572	-199 110	-3 462
därav kapitalkostnader	-42 649	-33 689	-36 424	2 735
därav lokalkostnader	-33 399	-35 441	-40 443	5 002
därav personalkostnader	-57 564	-58 840	-58 539	-301
därav övriga kostnader	-67 683	-74 603	-63 704	-10 899
Summa netto	-32 543	-32 228	-31 570	-658

Totalt visade drift och service ett underskott på 658 tkr. Vaktmästare, motionsspår och utebad lämnades över till bildningsförvaltningen 2017 och ingår inte i Utfall 2016. Avvikelserna beskrivs nedan per verksamhet.

Verksamhet	Utfall 2016-12-31	Utfall 2017-12-31	Budget 2017	Avvikelse
Nämnd- och styrelseverksamhet	-2 098	-3 258	-2 424	-1 834
Fordonsverkstad	-124	-24	-269	245
Fordonsförvaltare	-	-13	-	-13
Teknisk planering	-544	-1 320	-1923	-1397
Gatuingenjör	-342	-150	-262	112
Planeringsingenjör lakvatten	24	5	-	5
Gata/Park	-23 597	-21 763	-23 799	2 036
Fastighet	-1 042	1 081	981	100
Bostadsanpassning	-2 372	-3 095	-1 616	-1 479
Städ	493	-134	-	-134
Måltid	-734	-1 451	-	-1 451
Miljö	-1 630	-1 999	-2 182	183
Bygglov	-577	-137	-1 076	939
Summa netto	-32 543	-32 228	-31 570	-658

NÄMND- OCH STYRELSEVERKSAMHET

Verksamheten visade ett negativt resultat på 834 tkr. Det berodde till största delen på konsultkostnader för speciella utredningar inom den tekniska avdelningen och högre kostnader till serviceavdelningen för telefoni. Underskottet planerades med hänsyn till överskottet inom bygglov.

FORDONSVERKSTAD

År 2016 visade verksamheten ett underskott på 56 tkr som berodde på minskade tjänster för Sydnärkes kommunalförbund. Årets budget höjdes därför, men verksamheten visade ett positivt resultat med 245 tkr. Detta indikerar alltför hög budget för 2017. Slutresultatet den 31 december gav ett nettoutfall på minus 25 tkr på helår, varav de totala kostnaderna slutade på 1 624 tkr och totala intäkterna på 1 599 tkr.

FORDONSFÖRVALTARE

Verksamheten startade 2017 och förvaltar kommunens alla fordon, och ska helst visa ett resultat i balans vid årets slut. Resultatet blev -84 tkr. Kostnaderna ska fördelas enligt den faktiska kostnaden för varje fordon, plus förvaltarens administrativa kostnad för arbetet med bland annat försäkringar, leasingavtal och inköp. Kostnaderna debiteras på respektive förvaltning där fordonet används.

TEKNISK PLANERING

Under året slutade en ingenjör. I stället anlätades en konsult för att täcka den vakanta tjänsten, vilket ökade kostnaderna totalt. Intäkterna för interna arbeten blev lägre än beräknat. Avvikelsen blev -397 tkr.

GATUINGENJÖR

Verksamheterna trafikreglering och parkeringsövervakning visade totalt ett överskott på 112 tkr. Felparkeringsavgifterna visade dock ett underskott på 88 tkr, eftersom kostnaden för tjänsterna av kontrollerna är för höga jämfört med intäkterna. De interna kostnaderna för trafikregleringarnas resurser blev inte lika höga som beräknat i budget.

PLANERINGSINGENJÖR

En resultatöverföring på 137 tkr gjordes för kostnader avseende lakvattenrening och nedlagda deponier under 2017. En tillgång på 10 476 tkr för framtida åtgärder kvarstår, där 6 698 tkr ligger under drift- och serviceförvaltningen. Verksamheten hade en lite lägre internränta än beräknat och visade ett plusresultat på 5 tkr.

GATA/PARK

Belägningsunderhållet visade ett överskott på 1 827 tkr, underhåll gator och vägar hade ett gemensamt överskott på 598 tkr och vinterväghållningen visade ett överskott på 70 tkr. Arbeta med exploateringar och sanering av VA-ledningar visade också ett överskott på 2 334 tkr mot budget. Barmarksrenhållning, underhåll av gatubelysning, dagvatten, parker och arbete med broar och stödmurar kostade mer än förväntat. Sammantaget visade dock Gata/Park ett överskott på 2 036 tkr.

Ett beräknat asfalteringsarbete på cirka 1 300 tkr förläggs i stället under 2018.

FASTIGHET

Underhållskostnaderna av fastigheter ökade från 12 288 tkr (2016) till 14 721 tkr 2017. El och fjärrvärme blev lägre än budgeterat med 593 tkr, men kostade mer än 2016. Både väderförhållanden och nybyggnation påverkade utfallet. Lönekostnaderna blev lägre än budget med 1 096 tkr. Försäkringsersättning för tidigare översvåmningskostnader blev högre än beräknat, vilket gav ett extra tillskott på 970 tkr 2017. Detta gällde utöver de 1 045 tkr som upptogs som fordran på försäkringsbolaget i bokslutet för 2016. Den 31 december 2017 visade fastighetsavdelningen ett överskott på 100 tkr.

I redovisningen ingick Kronan som totalt visade ett underskott på 1 758 tkr mot budget; ett nettoutfall på 1 418 tkr som beräknades till 3 176 tkr. Intäkterna blev 6 735 tkr och kostnaderna 5 317 tkr.

BOSTADSANPASSNING

Vid delårsrapporten bedömdes att verksamheten skulle ligga på ett underskott på 1 200 tkr. Men vid årets slut blev underskottet ännu högre och slutade på 1 479 tkr över budget. Bostadsanpassningarna blev 1 585 tkr, vilket var mer än beräknat. Det berodde bland annat på ökat antal ärenden, som blev 224 inklusive ett extra kostsamt ärende. År 2016 uppgick antalet till 210. De flesta åtgärderna bestod av ändring av trösklar, uppsättning av räcken, stödhandtag, spisvakter, ramper, dörröppnare, hissar och att anordna duschplatser. Medelåldern på de boende var 74,6 år vilken var densamma som 2016. 72 procent var kvinnor. Lönerna var lägre än budget med 118 tkr. Behovet av hjälp var stort och bostadsanpassning blev nödvändig för att det ska vara möjligt att kunna bo kvar hemma så länge som möjligt.

STÄD

Avdelningen visar ett underskott mot budget på 34 tkr, vilket berodde på för höga lönekostnader mot budget. Avdelningen omsatte 18,6 mkr.

MÅLTID

Måltidsavdelningen fick högre reparationskostnader eftersom många inventarier börjar bli gamla och svåra att laga. Livsmedelspriserna ökade och relevanta påverkade kostnaderna som blev 1 318 tkr högre 2017 än året innan. Intäkter motsvarande dessa kostnader har ännu inte kunnat debiteras köpande förvaltningar på grund av en pågående utredning. Ett nytt debiteringssystem mellan förvaltningarna och måltidsavdelningen införs från januari 2018. Lönekostnaderna blev lägre än föregående år med 314 tkr. Totalt visade verksamheten ett underskott på totalt 1 451 tkr per den 31 december 2017.

MILJÖ

Tillsyn enligt miljöbalken inbringade 1 085 tkr i intäkter, vilket var 32 tkr högre än beräknat. Personalkostnaderna blev lite lägre, och sammantaget med de administrativa kostnaderna som också blev lägre slutade verksamheten på ett överskott med 183 tkr.

BYGGLOV

Intäkterna under 2016 var lägre än budget på grund av att arbetet med bygglovsärenden låg efter. År 2017 ökade kostnaderna med 327 tkr eftersom förvaltningen kom i fatt med arbetet. Övriga kostnader, inklusive lönekostnaderna blev också lägre än budget. På grund av 2016 års underskott på 557 tkr, höjdes budgeten för 2017 för att bättre motsvara kostnaderna. Resultatet visade dock att det inte behövdes i den omfattningen. Det är svårt att veta i förhand om det kommer bygglovsansökningar från större industrier eller större företag i kommunen där intäkterna blir högre. Verksamheten visade vid slutet av året ett överskott på 939 tkr.

UTFALL OCH PROGNOIS

Driftredovisning VA avgiftsfinansierad verksamhet (tkr)

	Utfall 2017-12-31	Utfall 2017-12-31	Budget 2017	Avvikelse
Intäkter	32 613	33 740	32 635	- 1 105
Kostnader	- 32 613	- 33 740	- 32 635	1 105
därav kapitalkostnader	- 7 259	- 6 529	- 8 264	- 1 735
därav lokalkostnader	- 2 801	- 3 827	- 4 313	- 1 512
därav personalkostnader	- 4 774	- 5 726	- 5 699	27
därav övriga kostnader	- 17 779	- 17 658	- 14 359	3 299
Summa netto	0	0	0	0

Den 31 december 2017 hade kommunen 9 975 tkr i resultatutjämningsfonden för VA-verksamheten. Ett minusresultat på 784 tkr överfördes från fonden till VA-drift. Tidigare års överskott samt 2017 års underskott reglerades mot fonden.

Avvikelsena beskrivs nedan per verksamhet.

Verksamhet (tkr)	Utfall 2016-12-31	Utfall 2017-12-31	Budget 2017	Avvikelse
Inventering VA-rörnät	- 1 163	- 1 001	- 1 765	- 764
VA-rörnät	- 9 541	- 7 715	- 9 374	1 659
Intäkter VA-avgifter hushåll och industri	31 115	31 903	31 178	725
Dricksvattenförsörjning	- 7 184	- 7 403	- 7 701	298
Reningsverk, pumpstationer med mera	- 14 227	- 15 784	- 13 338	- 2 446
Summa netto	0	0	0	0

Underhåll på VA-rörnät visade ett överskott mot budget på 1 423 tkr. Arbete med exploateringar påverkade årets resultat på driften.

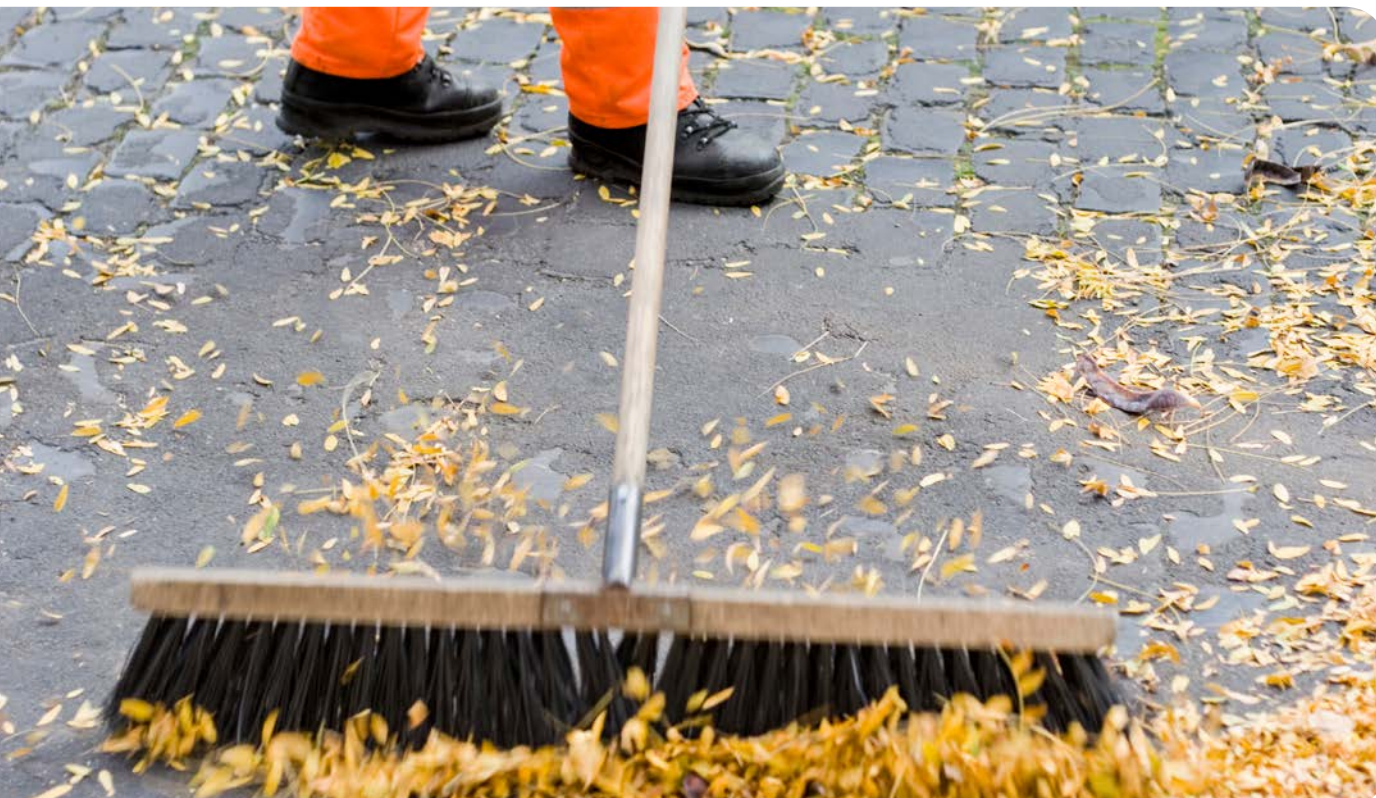
VA-avgifter från hushåll och industri blev högre än budget med 748 tkr.

Kostnaderna för periodiskt underhåll på dricksvattenförsörjning, reningsverk och pumpstationer var högre än planerat i budget med 2 965 tkr, varav den största delen på reningsverken uppgick till 1 902 tkr över budget.

FRAMTIDEN

De viktigaste genomförandemålen för drift- och serviceförvaltningen enligt förvaltningsplan 2018–2020 var:

- Flytt av Ralaledningen (huvudvattenledningen från Kumla), anordnande av ledningsrätt via Lantmäteriet samt byggnation av ny ledning och avställning av nuvarande eternitledning.
- Förberedelser för gatukontorets flytt till kvarteret Stenen och anpassning inför flytt 2019.
- Nya rutiner etablerades med hjälp av upphandlad tjänst för bevakning och behandling av grävtillstånd.
- Avslutande översvämningsinventering för Hallsbergs tätort och berörda orter.
- Upphandling av entreprenad för röjning av Ralaån för att förhindra översvämningsar.
- Avslutande av elentreprenadupphandling och antagande av entreprenör.
- Utbyte av bristfällig belysning inom budgetram. Underlag för budget 2019–2021 togs fram.
- Säkerställa att synpunkter vid ortsbesöken bedöms, åtgärdas och presenteras för nämnden samt läggs in i felhanteringssystemet.
- Planering för genomförande av VA-saneringsplan med hänsyn till budget och verksamhetsförutsättningar.
- Underhållsplan för broar, åtgärder och underlag för budget 2019–2021.
- Plan för beläggningsunderhåll och en upphandling av besiktning enligt system Rosy.
- Skogsvårdsplan för 2018.
- VA-systemet Vabas kompletterades med grunddata kring kommunens VA-nät.
- En plan för spolning av kommunens avloppsledningar implementerades i verksamheten.
- Skötselplan för grönytor ska implementeras i verksamheten och användas som underlag för budget 2019–2021.
- En ny snötipp anlades vid Avloppsverket efter provtagning.
- SMHI-projektet avslutades med förslag för att möta klimätförändringen.
- Önskemål från allmänheten om nedtagning av träd sammanställdes och förslag på åtgärder presenteras i drift- och servicenämnden för beslut.
- Bristfälliga trafikanordningar, skyltar och vägmärken ska bytas ut inom budgetram. Underlag för budget 2019–2021 togs fram.
- Gränsdragningslistor gjordes för köpande förvaltningar vad gäller måltidsavdelningens verksamhet.
- Arbete med beslut kring ny produktionsenhet för måltidsavdelningen på kort och lång sikt.
- Planering av kökens underhåll och förvaringsutrymmen.
- En ny organisation med delegerat chefsansvar inom städavdelningen.
- Fortsatt arbete med att använda och implementera så kallat Rent vatten i städverksamheten utifrån försöksverksamheten i Alléskolan.
- Fortsatt arbete med delaktighet och arbetsmiljö för minskade sjuktal inom städavdelningen.
- Skapa resurser och rutiner för förvaltningen av kommunens nya bostadsbolag.
- Ta fram underlag och besluta nya internhyror enligt den modell som utarbetats.

MÅLUPPFYLLELSE

	NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
HÅLLBAR KOMMUN	Förvaltningen ska verka för att sjukfrånvaron ska minska.	Sjukfrånvaron ska redovisas vid varje nämndmöte.	Sjukfrånvaron har redovisats vid varje nämndsammanträde. Inom måltidsavdelningen genomfördes åtgärder enligt handlingsplanen som upprättades i arbetsmiljörapporten 2016. Sjuktalet har sjunkit från 15 procent till 7 procent sedan ett år tillbaka.	●
	Förvaltningen ska arbeta för att minska vår klimatpåverkan och även skapa förutsättningar för invånarna så att de också kan göra det.	Matsvinnet ska mätas två gånger per år. Det ska redovisas till nämnden och vid möten med avdelningens kunder minst två gånger per år. Hur matsvinnet ska minska med 5 procent årligen fram till 2020 ska tas upp vid dessa möten.	Mätning utfördes vid två tillfällen under våren. Minskningen av matsvinnet 2015-2017 blev 46 procent.	●
		Antalet tjänstecyklar i förvaltningen ska öka fram till 2020.	Cyklar köptes in.	●
		Hur andelen ekologiska och/eller närproducerade livsmedel som används ska öka till 40 procent 2020, ska tas upp vid möten med avdelningens kunder minst två gånger per år.	Under 2017 var 28,35 procent av inköpta livsmedel ekologiska. Ett möte gjordes med kund men inget beslut fattades. Arbetet fortsätter under 2018.	◆

HÅLLBAR KOMMUN	NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR
	Miljöpåverkan från nämndens verksamheter ska årligen minska.	Användningen av fossila bränslen ska minska med 5 procent per år till och med 2020.	Bränslet för samtliga fordon inom förvaltningen mäts fortlöpande. Antal förbrukade liter bensin vid gatukontoret minskade under 2017 jämfört med 2016, då byte till dieseldrivna fordon och motorer prioriteras. Basår för mätningar är 2017 och resultat går att avläsa först i slutet av 2018. Ett haveri på gassystemet vid Hallsbergs avloppsreningsverk medförde att cirka 2 000 liter eldningsolja förbrändes. Teknisk avdelning Ingen eldningsolja användes av VA-avdelningen.
		Energianvändningen ska minska med 2 procent per år till och med 2020. Energianvändningen ska normalårskorrigeras.	Utifrån alla energislag som kommunens fastigheter och verksamheter konsumerade, blev resultatet noll för år 2017. Konsumtionen varken ökade eller minskade jämfört med 2016, förutsatt att mätningarna normalårskorrigeras. Konsumtionen av elförbrukningen minskade totalt med 4,5 procent jämfört med 2016. Kommunen satsade mycket på belysning samt byte av uppvärmande enheter som går på el. Fjärrvärmekonsumtionen ökade motsvarande 4,5 procent mot ett normalårskorrigerat 2016. Det finns två skäl. Dels togs ytterligare två hus i bruk (nya paviljongen i Östansjö skola samt Vita villan i Hallsberg). Dels ökade konsumtionen på tre fastigheter, Långängskolan, Centrumhuset och Västra skolan. Åtgärder inför 2018 planeras.
		Antalet bräddningar inom VA ska inte vara fler än fem stycken per år. Nederbörden ska normalårskorrigeras.	Två bräddningar gjordes på ledningsnätet. Orsakerna är oklara. VA-ingenjören undersöker framtida lösningar.
		År 2025 ska näringsämnen från avloppsslammet återföras i kretsloppet.	En arbetsgrupp bildades. Vissberga-deponins lakvattenhantering byggdes om i egen regi. Förhoppningen är att den inte ska släppa sitt renade avloppsvatten till Hallsbergs avloppsreningsverk.
		Städavdelningen ska år 2017 arbeta enbart med miljömärkta kemikalier.	Städavdelning Av den totala kemikalimängden, 1 517 liter användes 37 procent i den dagliga städningen. Dessa produkter är 100 procent miljömärkta. Av resterande 955 liter är 79 procent miljömärkta och resterande miljögodkända.

	NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
LIVSLÅNGT LÄRANDE	Möjliggöra att fler ungdomar och vuxna kommer i sysselsättning och därmed när egen försörjning.	Antalet praktikplatser som erbjuds ska vara minst 15 stycken per år.	I förvaltningen erbjöds 15 praktikanter plats. Detta gällde även 42 feriearbetare. Städavdelning 1 praktikant, 1 extra tjänst och 8 feriearbetande ungdomar. Teknisk avdelning VA drift tog emot 1 praktikant från Yrkes högskolan (YH) i två omgångar. Måltidsavdelning Måltidsavdelningen hade 12 praktikanter varav 4 var feriearbetare.	●
	Förvaltningens verksamheter ska verka för att lärandet fortsätter genom hela arbetslivet.	Förvaltningen ska ta fram en strategisk plan för att säkerställa kompetensförsörjning på kort och lång sikt.	Förvaltningen gör en strategisk plan för att säkerställa kompetensförsörjning på kort och lång sikt. Städavdelning Inventering gjordes.	●
		Förvaltningen ska ha en plan för varje medarbetares kompetensutveckling.	Medarbetarsamtal med en individuell kompetensutvecklingsplan gjordes med samtlig personal. Städavdelning Uppfylldes via medarbetarsamtal. Teknisk avdelning Genomförs årligen på tekniska avdelningen i samband med medarbetarsamtal.	●
ALLAS INFLYTANDE	Utveckla samarbete, inflytande och lokalt engagemang i varje kommundel.	Förvaltningen ska vara representerad på minst en träff per tätort med lokala intressegrupper per år.	Förvaltning och nämnd var initiativtagare och deltog vid sex ordsbesök.	●
		Förvaltningen ska ha minst två förvaltningsträffar per år.	Två förvaltningsträffar genomfördes. Vårens förvaltningsdag anordnades vid Viby Prästgård. Höstens träff delades upp på två tillfällen så att all personal skulle kunna delta i Regionhälsans utbildning i stresshantering.	●
	Skapa Hallsberg som "den miljömedvetna kommunen" i samarbete med skola/förskola, föreningar och innevånare.	Möjliggöra minst fem studiebesök på avloppsreningsverk per år fram till och med 2018.	Kävsta folkhögskola besökte Sköllersta avloppsreningsverk. En av Alléskolans elklasser besökte Hallsbergs avloppsreningsverk. Tre studiebesök genomfördes med två tredjeårsklasser samt en YH-klass.	●
		Minst fem aktiviteter per år riktade mot invånare och företagare i kommunen, ska genomföras avseende energirådgivning fram till och med 2018.	Förvaltningen deltog som utställare på fastighetsmässan 2017 samt fyra elbilsmässor under maj, varav en i Hallsberg. Energisparåtgärder mot bostadsrättsföreningar prioriterades.	●
	Samarbetet mellan avdelningarna i förvaltningen och mellan förvaltningarna i kommunen ska förbättras.	Frågan om källsortering ska tas upp vid möten med avdelningens kunder minst två gånger per år.	Arbetet påbörjades och frågan diskuterades med en av förvaltningarna.	■

	NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
ALLAS INFLYTANDE	Utveckla samarbete, inflytande och lokalt engagemang i varje kommundel.	Förvaltningen ska vara representerad på minst en träff per tätort med lokala intressegrupper per år.	Förvaltning och nämnd var initiativtagare och deltog vid sex ordsbesök.	●
		Förvaltningen ska ha minst två förvaltningsträffar per år.	Två förvaltningsträffar genomfördes. Vårens förvaltningsdag anordnades vid Viby Prästgård. Höstens träff delades upp på två tillfällen så att all personal skulle kunna delta i Regionhälsans utbildning i stresshantering.	●
	Skapa Hallsberg som "den miljömedvetna kommunen" i samarbete med skola/förskola, föreningar och innevånare.	Möjliggöra minst fem studiebesök på avloppsreningsverk per år fram till och med 2018.	Kävesta folkhögskola besökte Sköllersta avloppsreningsverk. En av Alléskolans elklasser besökte Hallsbergs avloppsreningsverk. Tre studiebesök genomfördes med två tredjeårsklasser samt en YH-klass.	●
		Minst fem aktiviteter per år riktade mot invånare och företagare i kommunen, ska genomföras avseende energirådgivning fram till och med 2018.	Förvaltningen deltog som utställare på fastighetsmässan 2017 samt fyra elbilmässor under maj, varav en i Hallsberg. Energisparåtgärder mot bostadsrättsföreningar prioriterades.	●
	Samarbetet mellan avdelningarna i förvaltningen och mellan förvaltningarna i kommunen ska förbättras.	Frågan om källsortering ska tas upp vid möten med avdelningens kunder minst två gånger per år.	Arbetet påbörjades och frågan diskuterades med en av förvaltningarna.	■
GOD SERVICE	Möjliggöra att invånarnas synpunkter, förslag, frågor, ansökningar och felanmälningar tas tillvara på ett effektivt och flexibelt sätt.	Anmälaren ska, utöver autosvar, få någon form av återkoppling inom fem arbetsdagar.	Återkoppling sker inom fem arbetsdagar.	●
		Uppföljning av det nya systemet för synpunkter och felanmälan till nämnden två gånger per år, angående felanmälningar kontra åtgärder.	Ett nytt system för synpunkter och felanmälan implementerades i verksamheten. Statistik ur systemet delges nämnden under 2018.	■
	Säkerställa en långsiktig produktion och leverans av ett tjänligt dricksvatten med så få anmärkningar som möjligt.	Förvaltningen ska byta ut 0,5 procent (1 200 meter) av kommunens dricksvatten ledningar årligen.	Industrigatan i Hallsberg sanerades. Även 200 meter vattenledning i Sköllersta sanerades, totalt 730 meter.	■
		Antalet bristfälliga enskilda avlopp som ansluts till det kommunala VA-nätet ska öka.	Flera förfrågningar om anslutning till kommunalt VA gjordes och en anslutning genomfördes. Ingen ökning märktes.	■

RESULTAT OCH ANALYS

Under rubriken *Hållbar kommun* uppfylldes kraven i indikatorerna för alla mål, förutom de som avser en minskning av fossila bränslen och energianvändning.

Eftersom basåret för mätningarna var 2017, noteras minskningar först 2018. Energianvändningen på kommunens fastigheter minskade inte totalt sett. Orsaken var att två nya byggnader togs i bruk och att konsumtionen ökade i tre fastigheter.

Under rubriken *Livslångt lärande* uppfylldes alla indikatorer.

Under rubriken *Allas inflytande* uppfylldes alla indikatorer förutom uppdraget kring källsortering. Under 2017 fördes endast en diskussion med en förvaltning.

Under rubriken *God service* uppfylldes inte indikatorerna kring uppföljning av det nya felhanterings-systemet, samt att 1 200 meter av dricksvattenledningarna ska bytas ut årligen. Totalt byttes endast 730 meter vattenledningar ut under 2017. Saneringsarbeten av avloppsledningar var dock lika omfattande som tidigare.

BILDNINGSNÄMNDEN

Antal ledamöter: 11

Ordförande: Siw Lunander

Förvaltningschef: Fredrik Nordvall

Bildningsnämndens verksamhet omfattar

- förskola
- pedagogisk omsorg
- förskoleklass
- grundskola
- fritidshem
- särskola
- kulturskola
- biblioteksverksamhet
- kultur- och föreningsverksamhet
- medverkan i Hallsbergs familjecentral.

ÅRETS VERKSAMHET

Förskolorna i Hallsberg hade en positiv utveckling. Antalet barn i verksamheten ökade, vilket var mycket tydligt i centrala Hallsberg.

Hallsbergs kommun erbjuder omsorg på obekvämtid, *Nattis*. Efterfrågan av omsorg på obekvämtid minskade dock kraftigt, vilket gjorde att organisationen förändrades.

Under 2016 fick både förskoleklassen och fritidshemmet egna kapitel i Läroplanen, Lgr 11 som förtydligar uppdrag och syfte. Ett riktat arbete påbörjades för att stärka det gemensamma arbetet mot målen. Detta sker bland annat i de särskilda utvecklingsgrupper för förskola, fritidshem som kontinuerligt möts under ledning av bildningsförvaltningen.

Under läsåret 2016/2017 stärktes systematiken i planering, uppföljning och utvärdering. Syftet var att öka kvaliteten och måluppfyllelsen. Att ta hand om de egna erfarenheterna och lärandet och koppla ihop dem med aktuell forskning stärker professionerna. Det är viktigt för både de redan verksamma och för de framtida medarbetarna inom både förskola och grundskola. Det systematiska kvalitetsarbetets utgångspunkt är tre olika områden: struktur, kultur och ledarskap.

Under våren kompletterades *Planen för kunskapsuppföljning* med *Skolverkets obligatoriska bedömningsstöd*.

Den uppdaterades även med avstämningsmaterial från *Bedömningsportalen*. Avstämningar på respektive enhet genomfördes tillsammans med elevhälsan och utvecklingsamordnaren. Syftet var att ytterligare stödja rektorerna och utvecklingsledarna för att prioritera och effektivisera resurser. Planen anger vad varje enhet ska utgå ifrån vid avstämningarna och fyller ett viktigt syfte att stärka likvärdigheten.

Under våren utvärderades organisationen med utvecklingsledare, vilka infördes hösten 2014. Deras fokus ska vara på kunskapsuppföljning och kunskapsutveckling i grundskolorna. Eftersom uppdraget inte uppfattades till fullo, förtydligades det ytterligare under våren 2017.

År 2012 beslutade nämnden att satsa på IT i skolan. Satsningen inleddes med lärarutbildningar och inköp av bärbara datorer till samtliga lärare. Hösten 2015 var satsningen fullt utbyggd, vilket innebar att alla elever från skolår 7–9 hade tillgång till en lärplatta eller bärbar dator per elev och alla elever från skolår 1–6 hade tillgång till en lärplatta för två elever. Utbyggnad av trådlösa nätverk samt andra tekniska hjälpmedel och fortbildning av lärare sker kontinuerligt. IT-satsningen spreds till kommunens förskolor och fritidshem. Med Skolverkets förslag till nationell IT-strategi för skola och förskola tydliggörs verksamhetens roll och riktning de kommande åren med support samt infrastruktur. Den nationella IT-strategin är grunden för bildningsförvaltningens IT-plan som presenterades våren 2017.

Sommaren 2017 invigdes Bergöökvarterets trädgård. Projektet var ett samarbete mellan drift- och servicenämnden (DOS) och bildningsnämnden (BIN) där nedre delen av parkeringen bakom Bergööska huset förvandlades till en trädgård med stadsnära odling. I trädgården finns odlingslådor, blomlådor, bärbuskar och fruktträd. Satsningen var lyckad och fick mycket positiv respons från allmänheten.

Integrationsprojektet *El Sistema* inledde sitt andra år under hösten 2017. Eleverna i förskoleklass och årskurs 1 på Stocksätterskolan har två musiklektioner i veckan där de tränar språk, koncentration, motorik

och grundläggande musikkunskaper. I årskurs 1 börjar eleverna att spela fiol och flöjt. En gång i månaden bjuds anhöriga in till en familjeträff där barnen får visa vad de lärt sig. Familjerna får lära känna varandra, umgås över gränserna och se skolans verksamhet från insidan. Projektet fick ett mycket positivt gensvar och cirka 100 personer kom till varje familjeträff.

För att prioritera barn och unga förändrades biblioteksstrukturen. De tidigare filialbiblioteken i Sköllersta och Vretstorp omvandlades under sommaren till skolbibliotek.

Ansvar för kommunens badplatser och motionsspår flyttades från drift- och serviceförvaltningen till bildningsförvaltningen och fritidsavdelningen.

Kommunen tog över driften av gymmet i Alléhallen. Tidigare drevs det på entreprenad. Under de två första veckorna tecknade över 700 kunder gymkort.

Hösten 2017 var det 50 år sedan Alléhallen invigdes. Detta uppmärksammades bland annat genom ett 50-årsjubileum den 9 december.

Planeringen av en ny förskola på norr fortsatte. Den beräknas vara klar före våren 2019. I Vretstorp ökade antalet barn i förskolan till en nivå som gör att lokalerna inte räcker till. Lokaler i anslutning till förskolan byggdes därför om under 2017.

Stocksätterskolan byggdes om och renoveras, vilket gjordes i två etapper. De renoverade delarna kunde tas i bruk till höstterminsstarten 2017.

Förskolan i Östansjö och Östansjö skola fick delvis nya lokaler då en ny byggnad uppfördes. Den ersätter en tidigare byggnad som revs och ersattes av en ny.

Under hösten startade ombyggnaden och renoveringen av Långängskolan, vilket var efterlängtat. Bättre lärmiljö och renovering av ytskick blir en del av resultatet.

VERKSAMHETSMÅTT OCH NYCKELTAL

	2015	2016	2017
Summa barn/elever	2 393	2 432	2 634
varav barn i pedagogisk omsorg (familjehem)	39	34	32
varav barn i förskola	697	710	759
varav elever F-9	1 657	1 688	1 843
varav elever i fritidshem	636	671	728
Antal elever som har skolskjuts	327	353	431
Antal årsarbetare per 100 elever i årskurs 1-9	8,3	8,8	8,6
Antal årsarbetare per 100 barn i förskoleklass	5,8	6,3	7,8
Antal barn per årsarbetare i förskolan	5,6	5,6	5,5
Antal barn per årsarbetare i pedagogisk omsorg (familjedaghem)	4,3	4,3	4,6
Antal barn per årsarbetare i fritidshem	22,3	22,0	22,8
Grundsärskola			
antal elever i annan kommuns skola	16	16	16
Förskoleklass och grundskola			
antal elever i annan kommuns skola	36	35	34
antal elever i fristående skola	74	74	79
antal elever från andra kommuner	52	49	42
Kulturskolan			
antal elever i ämneskurs och gruppkurs	248	291	283
antal elever i körer, ensembler	81	75	74
antal elever i kulturprojekt per projekt	14-20	14-22	15-30
antal elever i klassgrupper	418	430	634
Biblioteksverksamhet, utlån			
Huvudbiblioteket i Hallsberg	72 335	63 557	57 173
Hjortkvarn	2 139	2 225	2 450
Pålsboda	4 709	6 359	3 416
Sköllersta	6 555	5 668	2 085
Vretstorp	1 794	1 206	289
Östansjö	0	0	0
Summa utlån	87 532	79 015	65 413
Antal deltagare i Läsugglan	65	60	101
Besökare huvudbiblioteket, måndag-lördag	57 667	53 160	50 886
Besökare huvudbiblioteket, endast lördagar	2 011	2 233	2 251
Författaraftnar	4	4	3
Antal anställda bildningsförvaltningen	438	469	499

EKONOMI

Bildningsnämndens nettokostnader för 2017 uppgick till 294 365 tkr. Det innebar en positiv avvikelse med 125 tkr i förhållande till budget. Nämndens ekonomiska resultat berodde på att organisationen aktivt arbetar för att få en budget i balans.

DRIFT BILDNINGSNÄMNDEN

Belopp i tkr	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Intäkter	47 895	63 633	49 546	14 087
Kostnader	-327 375	-357 998	-344 036	-13 962
- varav kapital- kostnader	-2 620	-2 681	-2 826	145
- varav lokal- kostnader	-55 207	-55 819	-56 536	718
- varav perso- nalkostnader	-192 390	-217 869	-214 579	-3 290
- varav övriga kostnader	-77 158	-81 630	-70 095	-11 535
Totalt (netto kostnader)	-279 480	-294 365	-294 490	125

Statsbidraget från Migrationsverket blev större än budgeterade medel. Det påverkade dock inte nettoutfallet eftersom det fanns motsvarande kostnader. Detsamma gällde för vissa statsbidrag från Skolverket. Både interkommunala intäkter och kostnader (skol- och barnomsorgsavgift) ökade i förhållande till budget. Ökat antal barn i förskola och fritidshem genererade dessutom högre intäkter vad gäller barn- och omsorgsavgiften (BO). Den årliga inkomstjämförelsen mot Skatteverkets uppgifter gav extra intäkter till BO-avgifterna.

FÖRDELNING VERKSAMHETER

Nettokostnader i tkr	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Förskoleklass/ Grundskola/ Fritidshem	-144 122	-147 321	-148 474	1 153
Förskolan/ Öppna förskolan	-84 469	-90 111	-90 002	109
Gemensamt	-5 305	-6 774	-9 257	2 484
Elevhälsan	-8 392	-9 583	-9 907	323
Kulturskolan	-2 875	-3 222	-3 019	203
Särskolan	-9 004	-10 022	-8 999	-1 023
Bibliotek	-5 563	-5 382	-5 229	154
Kultur- och föreningsverk- samhet	-3 940	-3 945	-4 102	157
Fritid	-15 809	-18 004	-15 500	-2 503
Totalt kostnader	-279 480	-294 365	-294 490	125

Bildningsnämnden beviljades ett tilläggsanslag på 1 377 tkr till följd av ökat barn- och elevantal. En verksamhetsflytt från drift- och servicenämnden avseende motionsspår och friluftsbad samt vaktmästare generade ytterligare 1 209 tkr i budget. Andra förändringar i budget avsåg fördelning av potten för löneökningar, medel för förbrukningsinventarier och kompetensutveckling. Merparten av verksamhetsansvariga chefer gav ett överskott. Verksamhet förskoleklass, grundskola, fritidshem visade ett positivt resultat. Det berodde delvis på vakanta tjänster där verksamheten till exempel saknade studie- och yrkesvägledare under större delen av året. Flera rektorsbyten under 2017 medförde ökade kostnader för den pedagogiska ledningen.

Inom verksamhet förskolan och öppna förskolan lämnade även merparten av de verksamhetsansvariga ett överskott. Underskott i pedagogisk ledning och pedagogisk omsorg drog ned resultatet. Även minskade statsbidrag låg till grund för resultatet.

Bildningsnämndens planeringsreserv låg under verksamhet gemensamt. Den ska täcka eventuella underskott och satsningar. Avvikelsen bestod även av ett överskott för lokalkostnader.

Elevhälsan hade ett antal vakanta tjänster under första halvan av 2017. De flesta tillsattes sedan under året.

Hallsberg har ingen egen sarskola. Dessa elever går i sarskola i andra kommuner. Kostnaderna ökade med cirka 1 000 tkr jämfört med 2016. Orsaken var att flera elever har gått över till träningsarskola, som är dyrare.

Inom verksamhet fritid berodde underskottet på flera orsaker. Personalkostnaderna på Alléhallen blev högre än budgeterat. Positivt var att intäkterna för badet under 2017, till skillnad från tidigare år, låg i nivå med budget. Även gymmet visade ett underskott på grund av alltför låga intäkter fram till och med september. Från och med oktober övertogs gymmet av kommunen och nyöppningen blev väldigt lyckad. Nettokostnaden för skol- och barnpeng visade ett underskott om 2 000 tkr, inklusive sarskola. Fler barn och elever från Hallsberg valde att gå i skola i en annan kommun. Det var även färre antal barn och elever från andra kommuner som valde Hallsberg. Den största anledningen var dock att kostnaden för sarskoleplatser ökade.

FRAMTIDEN

I bildningsförvaltningens utvecklingsplan 2015–2018 finns följande utvecklingsområden:

- Värdegrund
- Lärares professionella utveckling
- Styrning och ledning
- Systematiskt kvalitetsarbete
- Bedömning för lärande
- Barn och elever i behov av särskilt stöd
- Språkutveckling
- Matematikutveckling
- Fritidshem
- IKT (informations- och kommunikationsteknik)

MÅLUPPFYLLELSE

	NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
HÅLLBAR KOMMUN	Vi ska arbeta med värdegrundsfrågor och arbeta socialt förebyggande och hälsofrämjande.	Ogiltig frånvaro ska minska. Ingen elev ska ha en frånvaro som överstiger 10 procent.	Målet för ogiltig frånvaro är inte uppnått. Jämfört med förra läsåret är det en minskning med 5 elever med ogiltig frånvaro över 10 procent, men en ökning med 2 elever bland gruppen ogiltig frånvaro över 50 procent.	■
		Tillgängligheten till fritidsgårdarna ska öka, från 3 till 5 dagar i veckan och övriga tätorter ska ha öppet minst 1 gång per vecka.	2016 invigdes Ungdomshuset Kuben, där fritidsgården är en del. Öppettiderna har tyvärr inte motsvarat nämndens mål under hela 2017.	◆
		Besöken på familjecentralens öppna förskola ska bidra till att öka tryggheten i föräldrarollen.	En första mätning via enkät genomfördes under 2016. Detta utgör utgångsläge inför nästa mätning som sker under hösten 2017.	●

	NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
LIVSLÅNGT LÄRANDE	Kunskapsresultaten i grundskolan ska årligen öka.	Andelen elever som nått kunskapskraven i alla ämnen ska årligen öka.	År 2017 minskade andelen elever som når kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 9. Årets resultat i Hallsbergs kommun är 72,9 procent. På Transtenskolan ökar andelen till 73,7 procent, medan andelen minskar på Folkasboskolan, till 71,7 procent. En minskning gäller även för riket och länet.	◆
		Meritpoängen ska årligen öka.	I juni 2017 var det genomsnittliga meritvärdet i Hallsberg 188,3, vilket var en tydlig minskning jämfört med tidigare redovisade läsår. Det var också lägre än både länet och riket för första gången sedan 2013/2014. Meritvärdet i riket blev också det lägsta sedan 2013/2014. Länets meritvärde ökar något sedan förra året men är ändå lägre än 2013/2014.	◆
		Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan ska årligen öka, för att 2018 vara bland de 25 procent bästa i landet.	Andelen i Hallsberg minskade i juni 2017 ytterligare till 79,3 procent. Hallsbergs kommun behåller dock en högre andel än 2013. Behörigheten i länet och i riket ökade jämfört med 2016. De flesta eleverna som var behöriga till yrkesprogram blev också behöriga till högskoleförberedande program.	◆
		Skillnaden i meritpoäng ska utjämnas mellan pojkar och flickor.	Både flickornas och pojkarnas genomsnittliga meritvärde minskade sedan föregående läsår. Även skillnaden mellan pojkar och flickor minskade. Flickorna hade fortfarande betydligt bättre måluppfyllelse än pojkarna.	●
		Resultaten på de nationella proven ska årligen öka för att 2018 vara bland de bästa i regionen.	Resultaten från Nationella proven sjönk även 2017. Undantaget var engelska årskurs 9 som ökade från 90,1 (2016) till 97,4. Årskurs 3 Svenska: 41,8 (65,1) Matematik: 53,2 (61,6) Årskurs 6 Svenska: 90,0 (95,3) Matematik: 89,1 (94,1) Engelska: 92,6 (97,4) Årskurs 9 Svenska: 88,1 (95,7) Matematik: 61,4 (89,9) Engelska: 97,4 (90,1)	■
		Skolår 6 och 9 ska årligen öka andelen A i ämnesbetyg fram till 2018.	Andel elever som hade minst ett betyg A i de ämnen som de läser i årskurs 6 och 9, var 27 procent respektive 51 procent 2017. Andelen elever med betyg A minskade i både årskurs 6 och årskurs 9. Värdet för årskurs 9 var fortfarande högre än 2013. För årskurs 6 blev det lägre. Det är inte samma elever som jämförs mellan åren. Det går ändå att se ett mönster i betygsättningen. I årskurs 9 var det högre andel elever med betyg A än i årskurs 6 under samtliga år sedan 2013. År 2017 ökade skillnaden.	■
		Alla barn ska kunna läsa i skolår 1. Tidig upptäckt - tidig insats!	Andelen barn som kan läsa när de lämnar skolår 1 ska årligen öka, för att 2018 vara 100 procent.	Årets resultat visar att tre (3/6) skolor uppnår målet, två (2/6) är på god väg och en skola (1/6) når inte målet. Det innebar en liten minskning sedan 2016.

	NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
ALLAS INFLYTANDE	Elevers inflytande i undervisningen ska årligen öka för att 2018 vara 100 procent.	Elevers inflytande i undervisningen ska årligen öka för att 2018 vara 100 procent.	I jämförelse med 2016 blev resultatet sämre för samtliga 5 mått på inflytande. Minskningen märktes mest i frågorna om <i>Lärarna på min skola tar hänsyn till elevernas åsikter</i> och <i>Jag kan påverka hur vi ska arbeta i de olika ämnena</i> . Pojkar upplevde en högre grad av inflytande än flickorna och skillnaden var störst i frågan om <i>Jag är med och planerar mitt arbete i skolan</i> . Över tid är dock trenden positiv.	◆
	Föreningar som arbetar aktivt med barn, unga, integration och mångfald ska stimuleras.	Andelen föreningar som på ett medvetet och aktivt sätt jobbar med barn, unga, jämställdhet, funktionsnedsättning, integration, mångfald och samverkan med kommunens förskolor och skolor synliggörs med aktivitetsbidragen och ska årligen öka för att 2018 vara 75 procent.	Tyvärr ansökte endast ett fåtal föreningar om det högre bidraget under 2017.	●
GOD SERVICE	Vi ska ha en förskola som tar hänsyn till våra medborgares behov av barnomsorg alla tider på dygnet.	Föräldrars nöjdhet med förskolans tillgänglighet ska årligen öka för att 2018 vara minst 97 procent.	Resultatet från enkäten 2017 visade att tillgängligheten var bra för 95 procent av vårdnadshavarna, vilket innebar samma resultat som 2016.	◆
	Vårdnadshavare, barn och elever ska vara nöjda med våra förskolor och skolor.	Vårdnadshavarnas nöjdhet ska årligen öka för att 2018 vara minst 97 procent.	Nöjdheten mäts via flera frågor i en årlig enkät. Frågorna handlar om vårdnadshavares upplevda trygghet, bemötande, information och kommunikation. Värdena låg stabilt högt för alla faktorer utom en sedan 2013 (92 procent-100 procent). Undantaget var <i>Mitt barn har möjlighet att påverka innehållet</i> . En stadig ökning från 68 procent (2013) till 81 procent (2017) visade att ansträngningarna ger effekt.	●

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

Antal ledamöter: 13

Ordförande: Veronica Wallgren

Förvaltningschef: Jaana Jansson

« Social- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområde är stort. Det består av hjälp och stöd till familjer och deras barn och ungdomar, stöd till ensamkommande barn, hjälp och stöd till personer med missbruk eller beroende, äldreomsorg, hälso- och sjukvård, insatser till personer med funktionsnedsättning, integration och arbetsmarknadsfrågor samt tillsyn och tillståndsverksamhet. Nämnden har också ansvar för förebyggande arbete inom nämndens ansvarsområde och att delta i samhällsplaneringen. Socialförvaltningen har som uppgift att, utifrån individuella behov, stärka och hjälpa alla personer som behöver stöd, vård eller rehabilitering för att de så självständigt som möjligt ska klara sin tillvaro. Särskild uppmärksamhet ska riktas till att ge stöd till barn. »

ÅRETS VERKSAMHET HEMTJÄNST

Område hemtjänst började med digital och mobil dokumentation. Det innebar en digital kedja där personalen ser sina besök, dokumenterar väsentliga händelser och avvikelser samt läser och låser upp dörren hos brukaren via mobiltelefon.

En *minidagcentral* startade på prov i Östansjö under vårterminen.

Verksamheten arbetade med ett projekt om önskad sysselsättningsgrad och påverkningsbara scheman. Beslut om *Heltid som norm* fattades och implementeringen startar under 2018 med början i område Väster.

Det var svårt att rekrytera utbildad omvårdnadspersonal till hemtjänsten och särskilda boenden. För att klara kompetenskraven startades ett projekt inom Europeiska socialfonden (ESF) i samarbete med Sydnärkes Utbildningsförbund (SUF). Syftet var att validera vårdbiträden till undersköterskor. Cirka sex medarbetare från hemtjänsten påbörjade sin utbildning i augusti.

Två enhetschefer avslutade sina anställningar i hemtjänsten. En av cheferna bytte arbetsplats inom

kommunen. Två nya enhetschefer anställdes. En ny anhörigkonsulent rekryterades då en av cheferna gick i pension.

Antalet brukare och insatser minskade. Arbetet med effektiv planering och att styra resurser efter behov pågår ständigt.

SÄRSKILT BOENDE (SÄBO)

Inom hälso- och sjukvården infördes digitaliserad dokumentation inom ramen för hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Detta gällde omvårdnadspersonalen. En ny hjälpmedelstekniker rekryterades och ingår nu i hälso- och sjukvårdsorganisationen.

Ett strukturerat förbättringsarbete startade på äldreboendet Kullängen i augusti 2016. Arbetet med förbättringsområdena pågick under 2017 utifrån en kartläggning som gjordes 2015.

På Sköllergården infördes två planerade aktiviteter per enhet, till exempel filmkvällar, handmassage, högläsning och gymnastik.

Genom statsbidrag kunde förvaltningen tillsätta en aktivitetstjänst. Uppdraget är att arbeta med aktiviteter på särskilt boende.

Under våren inleddes implementeringen av social dokumentation för omvårdnadspersonal.

Ett system för bemanningsplanering ska införas på de olika boendena. I dag planeras bemanningen av schemaansvariga. I framtiden ska alla medarbetare kunna lägga flexibla scheman i systemet, utifrån brukarnas behov och anpassad bemanning.

Värdegrundscirklar för omvårdnadspersonal genomfördes. Värdegrundsledarna går igenom värdegrunden i socialtjänstlagen samt tar upp etiska dilemman för diskussion. Både Kullängen och Sköllergården har tre värdegrundsledare.

Hallsbergs kommun är med i ESF-projektet *Mer undersköterskor i vården*. Projektet började hösten 2016 och varar i tre år. Under denna tidsperiod kommer 20 personer att valideras till undersköterskor och 33 personer kommer att gå fördjupningskurser, där varje kurs ger 100 gymnasiepoäng.

Förändringen av sjuksköterskeorganisationen fortsatte. Schemaförändringar ska skapa bättre förutsättningar för sjuksköterskornas omvårdnadsansvar.

En arbetsterapeut anställdes under våren där finansiering av en extra tjänst sker genom statsbidrag fram till 2018.

Två enhetschefer på särskilda boenden slutade under första delen av året. Enhetschefen för hälso- och sjukvårdsorganisationen slutade i april. I augusti tillsattes en tillförordnad enhetschef för hälso- och sjukvårdsorganisationen. En ny chef för hälso- och sjukvårdsenheten börjar i januari 2018. En av enhetscheferna på Kullängen slutade sin anställning i juni, där en ny chef började i september.

Det var svårt att rekrytera sommarvikarier till verksamheterna, vilket gällde både sjuksköterskor och omvårdnadspersonal.

Arbetsmiljöverket utförde inspektioner på två av de särskilda boendena (Kullängen och Werners backe), samt gjorde förbättringar för enhetscheferna. Flera krav på förbättringsåtgärder ställdes; hur riskbedömningar görs, kopplat till risk för ohälsa och olycksfall, samt rutiner för kränkande särbehandling. Ett antal åtgärder, kopplade till kraven, skickades till Arbetsmiljöverket.

Inom sjuksköterskeorganisationen fanns flera vakanter och bemanningsföretag anlätades. Det var svårt att rekrytera nya sjuksköterskor till organisationen, både vad gäller ordinarie tjänster samt sommarvikariat.

Korttidsboendet Regnbågen hade brukare med stort sjukvårds- samt omvårdnadsbehov. Extrapersonal behövdes för att klara den ökade arbetsbelastningen.

Den 25 september utökades antalet enhetschefer på särskilt boende genom anställning av en ny enhetschef.

En inventering av hjälpmedel inleddes för att kunna göra en investeringsplan inför framtiden. I dag finns många sängar på särskilda boenden som snart blir för gamla.

Elva klagomål och synpunkter på särskilda boenden framfördes. Det kom in sex klagomål och synpunkter som berörde hälso- och sjukvård.

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG (IFO)

Antalet anmälningar om oro för barn ökade jämfört med 2016. Totalt 910 nya anmälningar gjordes under 2017, jämfört med 418 nya anmälningar året innan.

Anmälningar gällande missbruk på vuxenenheten ökade från 121 under 2016 till 204 under 2017.

Även antalet utredningar gällande försörjningsstöd ökade till 366 under 2017 från 276 under 2016.

Sjukskrivna klienter med försörjningsstöd ökade under 2017 med 8,6 procent jämfört med föregående år.

Öppenvården Stegen hade fler nya klienter och inflödet ökade under 2017 jämfört med 2016.

VERKSAMHETEN FÖR FUNKTIONSHINDRADE (VFF)

Svårigheten med att rekrytera personal till verksamheten var påtaglig under året.

Gruppboende Nytorngsgatan 74 hade hög personalomsättning under årets första åtta månader. Denna tidsperiod anställdes en extra resurs på grund av överbeläggning.

Antal beslut ökade, både inom socialpsykiatri och daglig verksamhet.

Verksamheten övertog verkställigheten inom lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) gällande barn och unga. Insatsen korttidsvistelse verkställdes genom köpta platser på korttidsboende i Kumla kommun, Örebro kommun samt Magelungens helgkollo. Under sommaren köpte social- och arbetsmarknadsförvaltningen (SAF) efter beslut enligt LSS, även platser på Kristliga föreningen för unga män, KFUM:s sommarkollo.

Social digital dokumentation infördes i verksamheten för personalen på boende och socialpsykiatri.

ARBETSMARKNADS- OCH INTEGRATIONSENHETEN (AMI)

Under 2017 kommunbosatte sig 316 nyanlända flyktingar i Hallsberg. Av dessa var 28 nyanlända bosatta utifrån det ålagda kommunalet.

En del i integrationsarbetet var att sammanställa en kalender med aktiviteter hos ideella sektorn för nyanlända vuxna och barn.

Totalt 254 ungdomar sökte kommunalt feriearbete. Ett 100-tal ungdomar erbjöds feriearbete med föreningar som arbetsgivare.

Erbjudande om arbetsträning förbättrades genom ett antal förnyade företagskontakter som ville samarbeta med AMI. Detta gav ett antal arbetstillfällen.

Arbetsmarknaden såg bra ut och flera kommuninvånare gick vidare till självförsörjning genom eget lönearbete på en konkurrensutsatt arbetsplats. AMI fick i uppdrag att anställa 38 långtidsarbetslösa eller nyanlända på de olika förvaltningarna i så kallade extratjänster.

VERKSAMHETSMÅTT OCH NYCKELTAL

Nyckeltal	2015	2016	2016 DÅR	2017 DÅR	2017
Antal brukare i hemtjänst (exklusive larm, mattjänst)	283	281	263	257	241
Antal trygghetslarm	449	439	447	388	381
Beläggningsgrad totalt, procent i genomsnitt	80,4	80	78	77	77
Beläggningsgrad brukartid, procent i genomsnitt	64	61	59	58	58
Antal vårdplaneringar USÖ ¹		161		135	226
varav hemgång		98		81	136
varav korttids		54		54	90
Antal inflyttningar demensboende				25	
Institutionsplaceringar		22		18	21
varav vuxna, antal dygn		1 209		640	1 209
genomsnittlig dygnskostnad		1 761		1 704	1 914
varav barn, antal dygn		2 284		975	1 860
genomsnittlig dygnskostnad		4 372		2 973	2 836
Familjehem, antal dygn		9 107		6 744	11 899
genomsnittlig dygnskostnad		911		942	918
Försörjningsstöd, belopp	4 690 000	3 831 000	3 491 000	5 154 000	
Antal hushåll försörjningsstöd under året		180		219	264
Genomsnittlig bidragstid försörjningsstöd, månader		6,7		7	10
Personer med personlig assistent (SFB) ² vuxna				15	15
Personer med personlig assistent (SFB) barn				8	8
Personer med personlig assistent (LSS) vuxna				5	5
Personer med personlig assistent (LSS) barn				2	2
Personer med bostad med särskild service, vuxna				31	31
Personer med placering externt, antal dygn				1 315	2 651
Personer med korttidsvistelse, antal dygn, vuxna				68	143
Personer med kollovistelse, antal dygn, barn				43	43
Personer med korttidsvistelse, antal dygn, barn				721	1 556
Personer med korttidstillsyn, antal barn				8	10
Personer med ledsagning, vuxna				22	25
Personer med ledsagning, barn				2	2
Personer med kontaktperson, vuxna				21	27
Personer med kontaktperson, barn				9	7
Personer i daglig verksamhet				72	75
Personer med beslut om boendestöd/sysselsättning (SoL) ³				67	67
Antal platser korttidsvård (SoL/SÄBO ⁴)		11		10	10
Antal platser i vårdboende		145		146	146
Personer boende i servicelägenhet		117		117	100
Personer med hemsjukvård		305		296	

¹ Universitetssjukhuset Örebro² Socialförsäkringsbalken³ Socialtjänstlagen⁴ Särskilt boende

Nyckeltal	2015	2016	2016 DÅR	2017 DÅR	2017
Personer med mattjänst	140	132	145	121	105
ABO ⁵ Vuxen				15	5
EBO ⁶ Vuxen				57	77
KVOT ⁷ Vuxen				0	0
Sekundär Vuxen				5	0
Anknytning Vuxen				8	11
Anknytning EKB ⁸				5	0
ABO Barn				7	1
EBO Barn				26	47
KVOT Barn				0	0
Sekundär Barn				8	0
Anknytning Barn				16	20
Anknytning Barn 2				8	0

⁵ Anläggningsboende

⁶ Eget boende

⁷ Kvoterad flykting

⁸ Ensamkommande flyktingbarn

Uppdrag	Uppdragsgivare				
	Arbets- förmedlingen	Arbetsför- medlingen/ Försäkringskassan	Social- och arbetsmarknads- förvaltningen	Frivården	IK/KAA9
Arbetspraktik	45		1		
Arbetsträning	30	2	15		
Förstärkt arbetsträning	2				
Feriearbete					254
AB-anställda (övriga förvaltningar)	20				
Beredskapsanställda	38				
Sysselsättning			4		
Basala krav	9		3		
Verksamheten för funktionshinder - extern daglig träning					9
Resultat - Särskilt riktade insatser 2017					
Delegation unga till arbete Utbildnings- kontrakt 50 procent/Arbete 50 procent	10		15		
Utbildningskontrakt	10				
Extratjänster i kommunen	42				
Resultat - Övriga uppdrag					
Arbete	18	1	3		4
Studier	5		2		2
Praktik					
Pension			1		
Flytt	2				
Åter till uppdragsgivaren	32		6		1
Sjukdom	2				1
Försörd av annan myndighet					

EKONOMI

I alla ekonomitabeller som redovisas i ekonomiavsnittet ingår inte budget och utfall för ensamkommande flyktingbarn (EKB) och integrationsenheten eftersom verksamheterna finansieras helt av statsbidrag. I tabellerna ingår inte heller projekt som finansieras av statsbidrag.

Belopp i tkr	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Intäkter	66 527	70 041	64 707	5 334
Kostnader	-370 838	-386 899	-380 931	-5 968
därav personalkostnader	-254 118	-268 934	-273 783	4 849
därav kapitalkostnader	-1 237	-1 085	-1 954	869
därav lokalkostnader	-27 080	-28 037	-27 976	-1
därav övriga kostnader	-88 403	-88 843	-77 218	-11 625
Totalt (nettokostnader)	-304 311	-316 858	-316 224	-634

Verksamhet (tkr)	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Avvikelse (%)
Förvaltningsgemensamt	-2 371	-2 390	-2 386	-4	-0,2
Särskilt boende	-106 180	-113 799	-109 916	-3 883	-3,5
Hemtjänst	-76 590	-78 555	-79 923	1 368	1,7
Verksamheten för funktionshindrade	-37 512	-40 187	-38 934	-1 253	-3,2
LSS (f.d. KSF)	-25 433	-27 300	-25 499	-1 801	-7,1
LSS (f.d. BIF)	-385	-340	-494	-346	-70,0
Individ- och familjeomsorg	-51 632	-48 718	-51 621	2 903	5,6
Arbetsmarknad och integration	-4 208	-5 069	-7 451	2 382	32,0
Totalt	-304 311	-316 858	-316 224	-634	-0,2

SÄRSKILT BOENDE

Orsaken till underskottet berodde främst på den ansträngda situationen i kommunens sjuksköterskeorganisation. Där hade Hallsberg, i likhet med många andra kommuner och landsting, svårt att rekrytera sjuksköterskor och behövde anlita sjuksköterskor via bemanningsföretag. Sjukskötersketjänsterna visade ett underskott på cirka –2,2 mkr inklusive övriga kostnader. Kostnaden för köp av sjukskötersketjänster från bemanningsbolag uppgick till cirka 5,4 mkr medan löner till kommunens egna sjuksköterskor visade ett överskott på 3,3 mkr. Nettounderskottet av sjuksköterskornas personalkostnad blev därmed cirka –2,1 mkr.

Korttidsboendet Regnbågen redovisade ett underskott på cirka –621 tkr. Det berodde bland annat på överbeläggningar för att undvika kostnader för utskrivningsklara personer. Kostnaderna uppgick till endast cirka 13 tkr jämfört med bokslut på cirka 820 tkr år 2016. Flera av de andra enheterna redovisade underskott som främst berodde på högre lönekostnader. Andra orsaker var lägre intäkter på bostadshyror på grund av tomma platser eller omvandlade platser från permanent tid till korttid.

HEMTJÄNST

Hemtjänstens överskott berodde på färre brukare än förväntat. Väster, Norr och Söder redovisade tillsammans ett stort överskott medan Öster hade ett underskott på cirka –990 tkr. Öster hade brukare med många insatser och långa restider som kostade över 2 mkr per år. Dagverksamheterna visade ett litet överskott.

VERKSAMHETEN FÖR FUNKTIONSHINDRADE

Största delen av underskottet berodde på gruppboendena som hade högre lönekostnader än budgeterat. 170 tkr av underskottet berodde på lägre intäkter för bostadshyror än budgeterat. Cirka 160 tkr av underskottet berodde på ökad lönekostnad för ett avslutsärende. Dagliga verksamheterna redovisade ett litet överskott.

LSS (F.D. KSF)

Verksamheten hade ett stort underskott på grund av flera externa placeringar än budgeterat. Dessutom tillkom fler särskolebarn med behov av korttidsplatser eller korttidstillsyn. Försäkringskassans nya bedömningsrutiner inom personlig assistans gav inte minskade intäkter som verksamheten befarade, vilket förbättrade resultat jämfört med prognosen.

LSS (F.D. BIF)

Underskottet berodde på att enheten hade mer personal än budgeterat på grund av ökat tillsynsbehov. Inom denna verksamhet kom alla deltagare utom en från Hallsbergs kommun, vilket minskade intäkterna från andra kommuner.

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

Verksamheten redovisade ett överskott på cirka 2,9 mkr. Detta berodde på lägre kostnader för försörjningsstöd på 1,3 mkr och lägre kostnader för placeringar av barn på 1,1 mkr.

Arbetsmarknadsenheten hade ett stort överskott procentuellt jämfört med budgeten. Det berodde bland annat på att enheten fick mer intäkter på grund av fler extratjänster än beräknat.

ENSAMKOMMANDE FLYKTINGBARN

Kostnaderna för verksamheten kan återsökas hos Migrationsverket. Statsbidragen för verksamheten 2014–2016 översteg kostnaderna. En fond finns avsatt för kommande ökade kostnader. Även 2017 hade verksamheten ett överskott som också bör avsättas till fonden. Regeringen införde ett nytt regelverk med väsentligt lägre ersättningsnivåer som började gälla den 1 juli 2017. Därför kommer de tidigare årens överskott att användas för att täcka intäktsbortfallet.

INTEGRATIONSENHETEN

Statsbidragen för verksamheten har de senaste åren överstigit kostnaderna och en fond finns avsatt för eventuella kommande ökade kostnader. Även 2017 hade verksamheten ett överskott som bör avsättas till fonden.

FRAMTIDEN

Förvaltningens största farhåga inför framtiden är rekrytering av personal. Inom hela vård- och omsorgsområdet kan brister uppstå eftersom det inte utbildas tillräckligt mycket vårdpersonal, vilket är ett nationellt problem. Detta gäller såväl sjuksköterskor som socionomer och undersköterskor. Redan inför sommaren 2017 var det svårt att rekrytera utbildad personal till vikarietjänsterna i Hallsberg.

Kompetensförsörjning för befintlig personal, rekrytering och arbetssätt för att behålla personalen är exempel på åtgärder.

Inom individ- och familjeomsorgen (IFO) ökade antalet ärenden. Ärenden med våld mot barn eller våld inom familjen ökade markant. Därför behöver socialsekreterarna och behandlarna stöd för att utvecklas och lära sig mer om andra kulturers syn på barn och barnuppfostran. Kommunens öppenvård, *Familjeteamet*, behöver förstärkas så att enheten kan arbeta mer förebyggande samt erbjuda kvalificerad öppenvård på hemmaplan. Målet är att färre barn ska fara illa och behöva placeras utanför det egna hemmet.

Socialsekreterare som handlägger ekonomiskt bistånd samt missbruk behöver lära sig mer om hur barnets behov tillgodoses i familjer som har ekonomiskt bistånd under en längre tid. Även barnperspektivet i familjer med missbruk behöver beaktas för att tillgodose barnens behov.

Inom biståndshandläggarmrådet anställdes flera nyutexaminerade socionomer som behövde vidareutbildning.

IFO säkerställer att all återsökning av medel från Migrationsverket sker fortlöpande för både barn och vuxna.

Under 2018 ska barn- och familjeenheten inventera och se över placeringar på institution och i familjehem. Handläggarna ska alltid undersöka om likvärdig behandling går att ordnas på hemmaplan via social- och arbetsmarknadsförvaltningens egen öppenvård för vuxna, ungdomar och barn. Detta görs innan extern placering beaktas.

IFO fortsätter att utveckla organisationen för kommunens biståndshandläggare samt implementera Individens Behov I Centrum (IBIC) i verksamheten.

IFO ska bibehålla och utveckla samarbetet med arbetsmarknads- och integrationsenheten (AMI) för att säkerställa att alla klienter kan komma ut i rätt sysselsättning och möjliggöra egen försörjning.

Inom funktionshinderområdet införs en digitalisering under 2018. Detta gäller personlig assistans.

Heltid som norm blir ett stort arbete under 2018. Personlig assistans har en hög andel deltidsanställda med korta, schemalagda pass.

Under 2017 fattades fler beslut om tillfällig utökning av personlig assistans. Detta medförde ökade kostnader för verksamheten i form av exempelvis hotellkostnader och reseersättning.

Under 2018 ska genomförandeplaner för barn och unga upprättas. Det gäller alla insatser som verkställs inom kommunens egna verksamheter.

Inom några gruppboenden anställdes resurspersoner i stället för timvikarier. Dessa medarbetare minskade behovet av timvikarier och därmed kostnaderna.

Flera av brukarna på kommunens boenden blir äldre. I vissa fall behöver därför personaltätheten höjas.

Målet för ett projekt som utförts tillsammans med Örebro universitet är att alla insatser ska vara mer individuellt riktade till den enskilde brukaren. Personalen ska arbeta på samma sätt för brukarnas välmående, arbeta för förändring alternativt bibehållande av brukarens färdigheter samt göra dokumentation för att öka det evidensbaserade arbetet i verksamheten. Nästa steg är att skapa en gemensam kompetensutvecklingsplan för samtliga medarbetare inom verksamheten.

År 2018 görs en digitalisering inom personlig assistans.

Det är högkonjunktur på arbetsmarknaden. AMI tog en tydligare och kompetenshöjande roll för att förbereda kommuninvånare för ett åter- eller utträde på arbetsmarknaden, alternativt mot studier som leder till självförsörjning.

Trots högkonjunkturen visade Arbetsförmedlingens statistik ett ökat antal långtidsarbetslösa i kommunen. Det ger nya möjligheter för insatser med en kombination av praktik och yrkesutbildning. Detta gäller främst inom lokala bristyrken som till exempel grön näring samt vård och omsorg. Möjligheter finns till ökade kontakter inom näringslivet, men också utökat utbud inom vuxenutbildningen.

Utmaningen för AMI är att erbjuda bra arbetsträning, jobbsökningsaktiviteter, arbetsmarknadskunskap och övrig livsstilskunskap för att alla deltagare ska hitta motivationen att bli självförsörjande genom eget lönearbete.

Inför 2018 kan uppdraget inom integrationsenheten förändras. Det beror på förordningsändringar i lagen om etableringsinsatser för nyanlända. Därmed kommer etableringsinsatser via Arbetsförmedlingen att bli ett arbetsmarknadspolitiskt program bland många andra. Deltagare måste kvalificera sig för att ingå i insatserna.

MÅLUPPFYLLELSE

	NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
HÅLLBAR KOMMUN	Alla som har insatser av social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska känna sig trygga med insatsen.	Vid bedömd risk ska 100 procent av brukare inom särskilt boende och hemtjänst ha åtgärdsplan.	Resultatet blev 100 procent inom Säbo och cirka 50 procent inom hemtjänsten. Orsaken till den låga målpuppfyllelsen beror till stor del på att det inte funnits patientansvariga sjuksköterskor i den utsträckning som behövs för att åtgärdsplaner ska kunna upprättas och följas upp.	◆
		80 procent av brukare inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska uppleva trygghet.	88 procent (87 procent år 2016) upplevde trygghet.	●
	Insatserna inom social- och arbetsmarknadsförvaltningens alla verksamheter anpassas utifrån den enskildes behov.	80 procent av brukarna inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska vara nöjda med inflytandet.	80 procent (80 procent år 2016) är nöjda.	●
		90 procent av brukarna inom LSS-verksamheten ska vara nöjda med fritidsaktiviteter.	77 procent (68 procent år 2016) är nöjda	◆
		80 procent av de som bor i särskilt boende och besökarna på dagcentralerna ska vara nöjda med den samvaro och de aktiviteter som erbjuds.	Under 2017 skickades ingen enkät ut till besökare. Resultatet grundar sig på de kommentarer och dialoger som förts med besökarna om hur de upplever dagcentralens aktiviteter.	●
		85 procent av deltagarna i daglig verksamhet ska uppleva verksamheten som meningsfull.	88 procent upplevde verksamheten som meningsfull.	●
		90 procent av deltagarna på arbetsmarknads- och integrationsenheten ska genom erbjudna insatser uppleva ökade möjligheter att delta i samhällslivet.	71 procent upplevde ökad möjlighet.	■

	NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
LIVSLÅNGT LÄRANDE	Arbetsmarknads- och integrationsenheten erbjuder kompetenshöjande aktiviteter i syfte att den enskilde så snabbt som möjligt ska bli själv försörjande.	Minska barnfattigdomen från 11 procent till 8 procent.	Rädda barnens senaste rapport från 2016 redovisade 10 procent. Andelen av befolkningen med försörjningsstöd var 2,2 procent och innebar en minskning från 2,5 procent från 2015. Antalet barn vars familjer erhåller försörjningsstöd har ökat.	◆
		80 procent av de personer som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet ska vara självförsörjande inom sex månader.	Den genomsnittliga tid för personer som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet var 10 månader under 2017. Om de personer som haft ett långvarigt behov av försörjningsstöd mellan 12-36 månader, exempelvis familjer med utfyllnadsersättning, låg sjukersättning eller låg pension, räknas bort så var den genomsnittliga bidragstiden 4,5 månader under 2017. Under 2017 blev 96 hushåll själv försörjande.	●
		Antal praktikplatser i social- och arbetsmarknadsförvaltningens verksamhet ska uppgå till 20 platser.	AMI har mer än 20 platser för Social- och arbetsmarknadsförvaltningen.	●
		90 procent av deltagarna på AMI ska genomföra överenskomna aktiviteter i genomförandeplan.	Resultatet blev 97 procent. Fyra avbrott av 131 deltagande gjordes.	●
	Daglig verksamhet, för deltagare långt ifrån arbetsmarknaden, ska innehålla pedagogiska inslag i syfte att utveckla deltagarnas färdigheter.	80 procent av deltagarna ska ha utvecklat eller bibehållit sina färdigheter.	Resultatet blev 80 procent. Arbets terapeuten har endast 40 procent av sin tjänstgöring riktad till verksamheten, vilket kan försvåra kartläggningen.	●
	Deltagarna i extern daglig verksamhet ska erbjudas praktik på en arbetsplats.	80 procent av deltagarna ska ha praktiserat på en arbetsplats.	Samtliga erbjöds praktikplats.	●
ALLAS INFLYTANDE	Social- och arbetsmarknadsförvaltningens verksamheter ska erbjuda ett professionellt bemötande.	95 procent av brukarna inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska vara nöjda med bemötandet.	93 procent var nöjda. Enligt brukarundersökning var 98 procent nöjda inom hemtjänsten.	◆
		70 procent av brukarna har kännedom om möjligheten att framföra synpunkter och önskemål.	68 procent av brukarna hade kännedom inom samtliga verksamhetsområden.	◆
	Anhörigas synpunkter tas tillvara i verksamheten inom särskilt boende.	Samtliga särskilda boenden har två anhörigträffar per år där anhörigas synpunkter tas upp, dokumenteras och följs upp.	Två träffar per boende genomfördes inte.	■
GOD SERVICE	Social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska kommunicera tydligt och öppet.	Webbinformation till medborgarna ska vara god, 80 procent av maxpöäng i SKL:s granskning av information om nämndens verksamhet.		●
	Brukarnas behov av insatser ska styra personalens arbetstid.	100 procent av genomförandeplanerna ska vara utförda så att det framgår när brukaren önskar insatsen.		●

KOMMUNFULLMÄKTIGE OCH ÖVRIGA NÄMNDER

Kommunfullmäktige

Antal ledamöter: 45

Ordförande: Ulf Ström

Valnämnd

Antal ledamöter: 7

Ordförande: Niklas Nilsson

Revision

Antal ledamöter: 6

Ordförande: Peter Langlott

Överförmyndarnämnd

Antal ledamöter: 3

Ordförande: Hans Bengtsson

« Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ, och beslutar bland annat om budget, taxor och avgifter samt markutnyttjande av olika slag. Kommunfullmäktige sammanträder cirka 8–10 gånger varje år. Alla sammanträden är öppna för allmänheten.

Kommunrevisorernas uppgift är att granska kommunen och att fungera som en del av den demokratiska kontrollen. Revisionen är partipolitiskt neutral och arbetar i samverkan med en helhetssyn över parti-gränserna.

Valnämnden ansvarar för att allmänna val (val till riksdag, landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige) och att val till Europaparlamentet genomförs på ett riktigt sätt.

Överförmyndarnämnden utövar tillsyn över gode män och förvaltare. Nämndens kansli ligger i Kumla, där frågorna samordnas med övriga Sydärkekommuner. »

Valnämndens verksamhet när det inte är valår är av liten omfattning. Arbetet kan bland annat handla om att föreslå indelning i valdistrikt, som sedan fastställs av länsstyrelsen.

Överförmyndarnämnden hade åtta sammanträden under 2017. Verksamheten bedrivs i Kumla på överförmyndarkansliet, som hanterar ärenden för fem kommuner: Laxå, Hallsberg, Askersund, Kumla och Lekeberg. Hallsberg har en egen nämnd på tre personer som beslutar alla övergripande ärenden. I övriga kommuner finns en överförmyndare som tar dessa beslut. Antal aktiva ärenden för de tre olika ärendetyperna godmansskap, förvaltarskap och ensamkommande barn ökade och uppgick 2017 till totalt 214. Under 2015 var antalet ärenden 201. Arvoden för gode män höjdes vid mer komplicerade fall. På grund av svårigheten att rekrytera gode män anlätade nämnden ett konsultföretag som hanterade vissa ärenden. Nämnden fick ett extra tillskott med 300 tkr i sin budget inför 2018.

ÅRETS VERKSAMHET

Kommunfullmäktige genomförde åtta sammanträden, och beslutade i 150 ärenden. Större ärenden som behandlades var bokslut 2016, mål och budget 2018 och flerårsplaner 2019–2020. Andra större ärenden var ett gemensamt kommunalt bolag med ansvar för dricksvattenförsörjning från Vättern, gemensamma planeringsförutsättningar, budget och strategiska investeringar 2018–2020 samt delårsrapport 2017. Även riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv samt revidering av kostpolicy behandlades.

Revisorerna genomförde, förutom sedvanliga granskningar av delårsrapport och bokslut följande granskningar:

- granskning av kommunledningsfunktionen
- granskning av pensioner
- granskning av förebyggande arbete mot mutor och oegentligheter
- granskning av överförmyndarverksamheten.

EKONOMI

DRIFT

Belopp i tkr	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Kommunfullmäktige	-215	-238	-575	137
Revision	-690	-690	-690	0
Valnämnd	-11	-18	-25	7
Överförmyndare	-1 494	-2 019	-1 574	-445

FRAMTIDEN

Valnämnden inväntar val till riksdag, kommun och landsting 2018 och val till Europaparlamentet 2019.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

« I den sammanställda redovisningen ingår bolag, stiftelser och kommunalförbund som kommunen har väsentligt inflytande i. Det antas föreligga om kommunen har minst 20 procent av rösterna. Nerikes Brandkår ingår, trots att kommunens andel endast är 7,7 procent. Verksamheten bedrivs som ett kommunalförbund. Kommunen kan anses ha ett väsentligt inflytande. »

HALLSBERGS BOSTADSSTIFTELSE

Hallsbergs Bostadsstiftelses (Hallbo) huvudnäringsgren är förvaltning av bostadsfastigheter. Hallbo äger och förvaltar bostäder i nästan alla kommunens tätorter. I Hallsberg och Sköllersta ägs och förvaltas även kommersiella lokaler. Hallbo äger ett dotterbolag, Hasselhuset AB. Utöver de bostäder som stiftelsen äger förvaltas även kvarteret Kronan och Kopparslagaren åt kommunen samt åt K-fastigheter.

HALLSBERGS KOMMUNHUS AB

Hallsbergs Kommunhus AB ägs helt av kommunen. Ingen verksamhet bedrevs 2017.

HALLSBERGS FASTIGHETER 1 AB

Hallsbergs Fastigheter 1 AB (HF1AB) ägs helt av kommunen. Ingen verksamhet bedrevs 2017.

SYDNÄRKES UTBILDNINGSFÖRBUND

Sydnärkes Utbildningsförbundet (Utbildningsförbundet) är ett kommunalförbund som ska tillhandahålla gymnasie- och vuxenutbildningar. Medlemskommuner är Laxå, Askersund och Hallsberg. Alléskolan är den enda gymnasieskola i Sverige som erbjuder samtliga program: 18 nationella, fem introduktionsprogram och en komplett gymnasiesärskola.

NERIKES BRANDKÅR

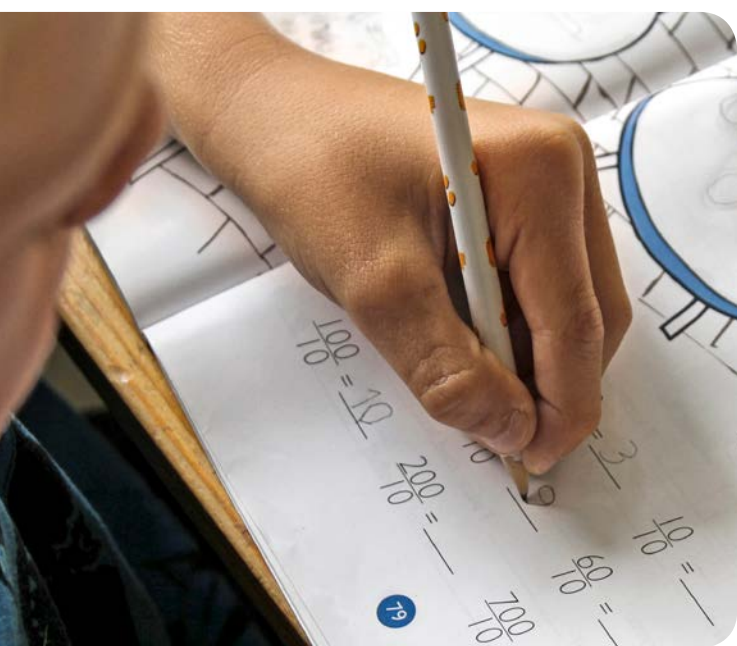
Nerikes Brandkår är ett kommunalförbund där flera av länets kommuner samverkar om en gemensam räddningstjänst. Örebro, Kumla, Hallsberg och Lekeberg var med vid starten 1998. Laxå kom med 2001 och Askersund 2002. År 2010 blev även Nora och Lindesberg medlemmar. I verksamheten ingår att tillsammans med Utbildningsförbundet och Alléskolan driva ett räddningsgymnasium.

SYDNÄRKES KOMMUNALFÖRBUND

Sydnärkes kommunalförbund bildades den 1 januari 2015. Syftet är att ansvara för strategisk planering av frågor kring avfallshantering, uppgifterna rörande insamling och behandling av avfall samt den myndighetsutövning som åligger kommunerna enligt miljöbalken. Medlemskommunerna är Hallsberg, Askersund, Laxå och Lekeberg.

ÖVRIGA INTRESSEBOLAG

Hallsbergs kommun är också delägare i juridiska personer som inte ingår i den sammanställda redovisningen. Kommuninvest ekonomisk förening, Children's Museum ekonomisk förening i Hallsberg samt Stiftelsen för Kvalificerade Yrkesutbildningar i Mellansverige är några av de övriga intressebolagen.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE

Hallsbergs Bostadsstiftelse tecknade ett nytt boinflytandeavtal med Hyresgästföreningen. Förhoppningen är att nya metoder ska leda till ett förbättrat inflytandearbete. I hyresförhandlingsfrågan uppnåddes en samsyn om behovet att höja hyrorna marginellt. Parterna enades om en hyreshöjning på 1 procent från den 1 februari 2018.

Stiftelsens förvaltare gjorde en långsiktig plan för löpande underhåll samt komponentbyten som visar ett tydligt renoveringsbehov av hela beståndet.

Samverkan i boendesociala frågor gjordes med individ- och familjeomsorgsförvaltningen inom Hallsbergs kommun.

Stiftelsen förvaltare och hanterade uthyrningsadministrationen för kvarteret Kronan med 72 lägenheter. I februari 2017 valde kommunen att säga upp drift- och administrationsavtalet med stiftelsen. Kvarteret Kronan kommer under 2018 att säljas till Hallsbergs Bostadsaktiebolag.

Sedan hösten 2015 arbetar stiftelsen utifrån en vision, uppdrag och mål med målambitioner. Därmed blev det lättare att fokusera på vilket uppdrag som förvaltningen ska prioritera.

Stiftelsen avyttrade 306 lägenheter till AKKA Egendom Hallsberg AB, men fortsätter att förvalta detta fastighetsbestånd. Det gagnar både hyresgäster, nye ägaren och stiftelsen då personalstaten ger en mer effektiv hantering.

Renovering, ombyggnad och tillbyggnad, en ROT-renovering av korttidsboendet Regnbågen beslutades. Förvaltningen avser att i väsentliga delar utföra denna ROT i egen regi, vilket innebär att ytterligare personal anställdes.

Hallsbergs Fastigheter 1 AB ska ändra namn till Hallsbergs Bostadsaktiebolag. Uppgiften blir att bygga och förvalta bostadsfastigheter. I oktober 2016 beslutade kommunfullmäktige i Hallsberg att ombilda HF1AB till ett kommunalt bostadsbolag. Beslutet innebär att fastigheter av bostadskaraktär som idag ägs av Hallsbergs kommun överförs till detta bolag av ett värde på cirka 210 mkr. I kommunfullmäktiges beslut framgår även att aktiekapitalet ska utökas till 10 mkr. Bolaget har även fått en kommunalborgen som kan användas till att fortsätta producera bostadsfastigheter i Hallsbergs kommun. Under 2017 bedrevs ingen verksamhet.

Hallsbergs Kommunhus AB bildades under 2017 och kommer att ägas av Hallsbergs Fastigheter AB (under namnändring till Hallsbergsbostäder Aktiebolag). Det nya bolaget kommer att överta samtliga aktier i Hallsbergs Fastigheter AB (under namnändring till Hallsbergsbostäder Aktiebolag).

Hallsbergs Kommunhus AB kommer att vara moderbolaget till Hallsbergs samtliga nuvarande och kommande aktiebolag. Under 2017 bedrevs ingen verksamhet.

Elevantalet hos **Sydnärkes utbildningsförbund** ökade kraftigt under 2017. Detta gällde vuxenutbildningen, där framför allt svenska för invandrare (SFI) stod för den stora volymökningen. Under året deltog 673 elever i SFI-undervisningen. Det råder brist i hela landet på lärare i svenska för invandrare och matematik. Även specialpedagoger, studie- och yrkesvägledare och kuratorer är exempel på andra yrkesområden där rekrytering visat sig vara svår. De lärare som undervisar i yrkesämnen och som saknar formell behörighet erbjuds behörighetsgivande högskoleutbildning.

Sedan 2012 hyr förbundet mobila paviljonger på Alléområdet om cirka 2 300 kvadratmeter. Detta var en lösning för en kortare period. På grund av ökat elevantal har dock paviljongerna inte avyttrats. Utöver paviljongerna hyrdes lokaler i Laxå, Hallsberg, Askersund samt andrahandsavtal med Hallsbergs kommun, totalt cirka 4 060 kvadratmeter.

Förbundets ökade volym och en större verksamhet medförde högre kostnadsutveckling. Detta gällde högre personalkostnader inom flera yrkesområden, hyra av lokaler, skollunch och skolskjuts. Materialkostnader utgjorde en stor del i form av inköp inom informations- och kommunikationsteknik, IKT-inköp. Alla elever och medarbetare har en IKT-enhet i form av en dator och/eller läsplatta. Kostnader och kringkostnader för detta är en allt högre, men nödvändig kostnad för förbundet.

Att förbundet visade ett positivt ekonomiskt resultat var en följd av interkommunal ersättning för elever från andra

kommuner, samt riktade stadsbidrag. Eftersläpningar för ersättningar för asylsökande försvårade en prognos av det ekonomiska utfallet. God likviditet gjorde att förbundet inte behövde låna till följd av de uteblivna medlen.

Flera yrkesutbildningar medförde kostnadskrävande investeringar. Utbudet av alternativ, utöver inköp kommer att ses över. Exempel på det är leasing och utökad samverkan med företag vad gäller maskiner och fordon.

År 1998 bildades **Nerikes Brandkår** genom att fyra kommuner inledde samverkan om gemensam räddningstjänst och olycksförebyggande arbete. Sedan dess har ytterligare kommuner anslutit sig och under 2017 beslutades att Ljusnarsbergs kommun blir den nionde kommunen att gå med.

Örebros tätort expanderar, trafiken tättnar och vid uttryckning har det blivit svårt att ta sig fram till vissa områden inom godtagbar tid. Nerikes Brandkår och Örebro kommun arbetar tillsammans för att hitta en tomt till ytterligare en brandstation. I nuläget finns fyra olika tomtalternativ, förhoppningsvis fattas beslut under 2018.

Planeringen fortsätter för en större, samhällsgemensam larm- och ledningscentral (SLC) tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Polisregionen Bergslagen och SOS Alarm. Arbetet påbörjades för två år sedan. Syftet är att hjälpsökande ska få ännu bättre hjälp då samlokalisering skapar bättre förutsättningar för ledning vid större eller flera

samtidiga händelser. Utöver samverkan med *blåljusmyndigheterna* planeras en utvecklad samverkan med övriga samhällsaktörer.

Under 2017 gjordes inte några större, långvariga insatser. Ett stort antal bilbränder i Örebro inträffade dock, vilket avvek från ett normalt verksamhetsår. En av de mer uppmärksammade insatserna var branden på Rejmes i Bettorp, Örebro. Larmet kom in på morgonen den 6 maj. Vid ankomsten var branden redan fullt utvecklad och alla resurser sattes in för att skydda omgivande byggnader. Bilverkstad, tvätthall och däcklager brann ner. Lastbilsverkstaden och ett stort antal fordon räddades genom insatserna.

Utryckningsstyrkan i Byrsta och Örebro genomförde hela övningsdagar i Karlstad. Tillsammans med sjukvården gjordes en större katastrofövning för nya sjukvårdsledare och ett särskilt program togs fram för Ljusnarsbergs RIB.

Utbildningar i förbundets samtliga medlemskommuner riktades till bland annat föreningar, skolor, industri, handel, hotell och kommunala verksamheter. Totalt genomfördes utbildningarna vid drygt 400 tillfällen med cirka 4 800 deltagare. Personal inom Askersund, Kumla, Hallsberg, Örebro, Lindesberg och Lekeberg kommun utbildades i grundläggande brandkunskap och hjärt-lungräddning. Även brandskyddsombud utbildades.

Under året genomfördes 158 tillsynsbesök. 33 förelägganden gällande brister skrevs. 118 tillståndsärenden enligt lag om brandfarligt och explosiva varor inkom till Nerikes Brandkår.

Sotning och brandskyddskontroll följde planeringen i stort. Inom Nerikes Brandkår finns cirka 55 000 sotnings- och brandskyddspliktiga objekt. Olyckorna handlade främst om lokaleldade typer av braskaminer och spisar. Utbildning för egenotare gjordes under ledning av Örebro län. Ytterligare 62 personer beviljades tillstånd att sköta sotningen själva. Antalet personer är nu totalt 600.

Sydnärkes Kommunalförbunds tredje år löpte på utan problem. Hela organisationen är stabil. Större problem hanteras av befintlig personal.

En person valde att avsluta sin anställning, två medarbetare gick i pension. Nyrekryteringar uppfyllde de uppkomna luckorna på ett bra sätt. Från årsskiftet 2016/2017 sköts kraven av ett inkassoföretag. Därmed minskade både utstående fordringar och betalningsoviljan avsevärt.

Under våren upphandlades två nya sopbilar. Med hjälp av den ena bilen hämtas sopor i landsbygden. Bilen är utrustad med kran och används även till tömning av

markbehållare i hela kommunen. Effektiviteten ökade märkbart. Den andra bilen ska användas till insamling i Lekebergs kommun.

Den 2 september invigdes nya återvinningscentralen i Askersund av kommunstyrelsen, vice ordförande i förbundets direktion och förbundschefen. Ett 50-tal besökare kom på invigningen.

Inpasseringssystemet Grönt kort togs i bruk under november. Cirka 200 personer utbildades fram till början av december då utbildningen pausades för utvärdering. Kön till utbildningen bestod vid årsskiftet av 200 personer. Omdömena från besökarna var positivt. Ett antal studiebesök genomfördes med mycket nöjda besökare. Numera finns alltid en återvinningscentral som är öppen måndag–fredag.

Systemet med företagskuponger infördes i början av året. Därmed kan företag betala för att lämna mindre mängder verksamhetsavfall på centralerna.

En ny renhållningsordning beslutades av fullmäktige för de fyra medlemskommunerna. Den består av en avfallsplan med åtgärdsplan samt avfallsföreskrifter med sorteringsanvisningar. Den gäller fram till 2020. Målen är att restavfallsmängden ska minska, insamlingen av matavfall ska öka och mängden förpackningar i restavfall ska minska. Avfallsplanen tar avstamp i EU:s avfallshierarki där minskning av den totala avfallsmängden och återanvändning är prioriterade områden.

Ett försök med budning av grovsopor genomfördes i Hallsbergs kommun. Efterfrågan på denna typ av tjänst var minimal.

En kundenkät genomfördes under våren i alla fyra kommunerna. Nöjdheten med insamlingen av avfall och kundtjänst var stor. Det finns dock önskemål om ökade öppettider på stationerna.

EKONOMI

Årets resultat för den sammanställda redovisningen visade överskott med 119 mkr. Det var en förbättring med 93 mkr. Hallbo står för den största ökningen genom att de sålde 306 lägenheter till Akka Egendom Hallsberg AB. Nerikes Brandkår fick ett underskott på 1,5 mkr, beroende på direktionens beslut om inköp av rök- och sambandsradio.

Den 31 december 2017 uppgick de likvida medlen till 261 mkr, vilket innebar en ökning med 114 mkr. Hallbo stod för den största ökningen av de likvida medlen jämfört med föregående år, 56 mkr. Nerikes Brandkår och Hallsbergs Fastigheter 1 AB försämrade sin likviditet jämfört med föregående år och kommunen, Sydnärkes Utbildningsförbund och Sydnärkes kommunalförbund ökade sina likvida medel jämfört med året innan. Totalt sett var det bidragen från Migrationsverket och staten som medverkade till den goda likviditeten.

De totala skulderna minskade jämfört med föregående år. De kortfristiga skulderna ökade något.

Det egna kapitalet ökade jämfört med föregående årsskifte, vilket berodde på det positiva resultatet för 2017.

Därmed ökade även soliditeten från 14,8 procent till 21,73 procent.

PERSONAL

Företag	Antal anställda	Därav kvinnor	Därav män
Hallsbergs kommun*	1 252	1 054	198
Hallsbergs Bostadsstiftelse	32	11	21
Hallsbergs Kommunhus AB	-	-	-
Hallsbergs Fastigheter 1 AB	-	-	-
Sydnärkes Utbildningsförbund	357	202	155
Nerikes Brandkår**	487	32	455
Sydnärkes kommunalförbund	18	11	10

* Avser tillsvidareanställda.

** I uppgiften ingår det totala antalet personer som verkar inom Nerikes Brandkår, heltidsanställda, deltidsanställda samt personer som ingår i förbundets brandvårn.

FRAMTIDEN

Hallsbergs Bostadsstiftelse

I takt med att befolkningsantalet ökar inom kommunen behövs fler bostäder. Stiftelsen kommer därför att nyproducera tio småhus i Sköllersta samt fyra småhus i Hallsberg och även titta på möjligheter i Vretstorp, Pålsboda och Östansjö.

Under 2018 genomför stiftelsen ett energieffektiviseringsprojekt för att minska driftkostnaderna och stiftelsens påverkan på klimatutsläppen.

Hallsbergs Fastigheter 1 AB (under namnändring till Hallsbergs Bostads Aktiebolag) kommer att startas under 2018.

Hallsbergs Kommunhus AB kommer att vara moderbolag till Hallsbergs samtliga nuvarande och kommande aktiebolag.

Sydnärkes utbildningsförbund planerade en nybyggnation och i början av 2018 kommer ett anbudsunderlag att vara färdigt för fortsatt process. Den nya fastigheten blir på 3 000 kvadratmeter, vilket innebär att förbundet kan lämna paviljongerna på Alléområdet samt delar av de övriga lokalerna. Lokalerna i biblioteket, Laxå samt Sjöängen i Askersund berörs inte, eftersom det finns ett politiskt beslut att samtliga tre medlemskommuner ska tillhandahålla lärcentrum.

En byggnation kräver politiskt beslut i de tre medlemskommunerna vad gäller borgensåtagande.

Nerikes Brandkårs utmaning ligger i att utveckla och säkerställa processer. Tydliga skriftliga rutiner och dokumenterade processer blir en del av arbetet med att minska avdelningens sårbarhet. Avdelningens

administrativa verktyg är i viss mån omoderna och uppgradering eller utbyte kommer att bli nödvändig.

Den nya dataskyddsförordningen kommer också att innebära en del arbete. De administrativa systemen behöver dokumenteras och uppgifter om var personuppgifter hanteras behöver listats för att skapa överblick.

Den digitala kommunikationen kommer att följas upp för att se om den blivit mer tillgänglig. Dessutom ska den nya webbplatsen utvärderas.

Avdelningen kommer att genomföra en nationell konferens för administratörer inom räddningstjänstförbund.

Sydnärkes kommunalförbunds målsättning är att på sikt ha en likriktad taxa för alla kommuner som ingår i förbundet. Detta arbete behöver göras stegvis varje år. En likriktad taxa innebär också att utbudet av tjänster blir likadant i alla kommuner. Servicen och utbudet av tjänster ska utvecklas.

I framtiden ska mängden avfall minska och återanvändning samt återvinning öka.

En annan framtida fråga är hur insamlingen av kärllavfallet ska utföras i förbundets fyra medlemskommuner. Denna fråga kommer att avgöras senast 2021.

Inpasseringssystemet *Grönt kort* ska införas på samtliga återvinningscentraler. Därmed behöver centralerna byggas om i ganska stor omfattning. De bemannade öppetiderna kan behöva justeras när systemet införs.

Under 2018 kommer förbundet att börja analysera hur framtidens insamling av avfall skulle kunna se ut. Utredningen utgår från förbundets vision och mål och blir ett viktigt underlag för strategiska beslut.

FÖRETAGENS SIFFROR

Företag Belopp i tkr	Ägarandel procent	Årets resultat	Resultatpåverkande för sammanställda	Balans- omslutning	Eget kapital	Soliditet procent
Hallsbergs kommun		30 202	30 202	1 010 512	214 528	21,23
Hallsbergs Bostadsstiftelse	100	87 670	87 670	432 423	119 075	27,54
Hallsbergs Fastigheter 1 AB	100			35	24	68,57
Hallsbergs Kommunhus AB	100			100	50	50,00
Sydnärkes Utbildningsförbund	47,80	142	68	219 728	50 074	22,79
Nerikes Brandkår	7,70	-1 578	-122	119 618	12 861	10,75
Sydnärkes kommunalförbund	38,20	2 779	1 061	35 358	0	

DRIFTREDOVISNING

Nämnd/styrelse Belopp i tkr	Netto kostnader 2016	Intäkter 2017	Kostnader 2017	Netto kostnader 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Kommunfullmäktige	-215	0	-238	-238	-575	137
Kommunstyrelsen	-161 004	9 475	-168 968	-159 493	-162 848	3 355
därav gemensam verksamhet	-35 153	9 451	-45 075	-35 624	-37 771	2 147
<i>Kopparlagaren</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Kronan</i>	0	0	0	0	0	0
därav transfereringar	-125 851	24	-123 893	-123 869	-125 077	1 208
Drift- och servicenämnd	-32 394	204 084	-236 312	-32 228	-31 570	-658
därav skattefinansierad verksamhet	-32 394	170 344	-202 572	-32 228	-31 570	-658
därav avgiftsfinansierad verksamhet	0	33 740	-33 740	0	0	0
VA	0	33 740	-33 740	0	0	0
Bildningsnämnd	-279 480	63 633	-357 998	-294 365	-294 490	125
Social- och arbetsmarknadsnämnd	-304 311	143 731	-460 589	-316 858	-316 224	-634
Taxe- och avgiftsnämnd	0	0	0	0	0	0
Revision	-690	0	-690	-690	-690	0
Valnämnd	-71	0	-78	-78	-25	7
Överförmyndare	-1 494	2 196	-4 215	-2 019	-1 574	-445
Summa nämnder	-779 799	423 119	-1 229 228	-806 109	-807 996	1 887
Finansiering	802 918	893 300	-56 989	836 311	823 599	12 712
TOTALT	23 119	1 316 419	-1 286 217	30 202	15 603	14 599

INVESTERINGSREDOVISNING

Nämnd/styrelse Belopp i tkr	Netto- utgifter 2016	Inkomster 2017	Utgifter 2017	Netto- utgifter 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Kommunstyrelsen	-12 092	2 319	-32 238	-29 919	-38 880	8 961
därav Kronan	0	0	0	0	0	0
Drift- och servicenämnd	-13 700	600	-24 776	-24 176	-42 956	18 780
därav skattefinansierad verksamhet	-10 375		-12 338	-12 338	-17 713	5 375
därav avgiftsfinansierad verksamhet	-3 325		-12 438	-12 438	-25 243	-12 438
VA	-3 325		-12 438	-12 438	0	-12 438
Bildningsnämnd	-1 724	0	-2 161	-2 161	-3 456	1 295
Social- och arbetsmarknadsnämnd	-1 641	0	-2 090	-2 090	-2 537	447
TOTALT	-29 157	2 919	-61 265	-58 346	-87 829	29 483

RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr	Not	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse	Koncern 2016	Koncern 2017
Verksamhetens intäkter	1	284	302	282	20	495	599
Verksamhetens kostnader	2	- 1 030	- 1 085	- 1 065	- 20	- 1 214	- 1 276
Avskrivningar	3	-35	-30	-35	5	-60	-46
Verksamhetens nettokostnader		-781	-813	-818	5	-779	-723
Skatteintäkter	4	637	668	666	2	637	668
Generella statsbidrag och utjämnning	5	174	182	179	3	174	182
Finansiella intäkter	6	3	2	0	2	7	2
Finansiella kostnader	7	- 11	-9	- 12	3	- 13	- 10
Resultat före extraordinära poster		23	30	15	15	26	119
						0	
						0	
Årets resultat		23	30	15	15	26	119

BALANSKRAVSUTREDNING (MKR)

Årets resultat enligt resultaträkningen	23	30
Avgår: realisationsvinster, mark, byggnader och tekniska anläggningar	0	0
Avgår: realisationsvinster maskiner och inventarier	0	0
Avgår: realisationsvinster, aktier och andelar	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	23	30
Reservering till resultatutjämningsreserv (RUR)	-3	-5
Balanskravsresultat	20	25

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr	Not	Kommun 2016	Kommun 2017	Koncern 2016	Koncern 2017
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	8	709	734	1 164	1 127
Maskiner och inventarier	8	33	34	46	48
Finansiella anläggningstillgångar	9	33	30	9	6
Summa anläggningstillgångar		775	798	1 219	1 181
Omsättningstillgångar					
Förråd med mera	10	6	7	7	7
Kortfristiga fordringar	11	78	71	94	92
Kassa och bank	12	80	136	147	261
Summa omsättningstillgångar		165	213	247	360
SUMMA TILLGÅNGAR		940	1 011	1 466	1 541
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	13	184	215	207	335
därav årets resultat		23	30	26	119
därav resultatutjämningsreserv		3	8	3	8
därav övrigt eget kapital		158	176	178	111
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	14	58	60	64	67
Andra avsättningar	15	11	11	22	14
Summa avsättningar		68	72	86	81
Skulder					
Långfristiga skulder	16	487	480	922	819
Kortfristiga skulder	17	200	244	252	306
Summa skulder		687	724	1 174	1 125
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		940	1 011	1 466	1 541
Panter och ansvarsförbindelser	18	899	780	503	472
<i>Ansvarsförbindelser</i>					
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna		374	356	392	386
Övriga ansvarsförbindelser		525	424	80	86

KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i tkr	Not	Kommun 2016	Kommun 2017	Koncern 2016	Koncern 2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		23	30	26	119
Justering för av- och nedskrivningar		34	30	60	45
Justering för gjorda avsättningar		0	4	-1	4
Justering för ianspråktaga avsättningar		0	0	0	0
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	19	0	-2	-12	-84
Medel från verksamheten före förändringar av rörelsekapital		56	62	72	84
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	11	-15	7	-9	2
Ökning (-)/minskning (+) förråd och varulager	10	0		0	-2
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	17	6	44	-5	54
Kassaflöde från den löpande verksamheten		48	112	58	138
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anläggningstillgångar		-29	-58	-41	-75
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		1	0	7	146
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	4	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-29	-58	-30	71
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		0	0	0	0
Amortering av skuld		-15	-7	-16	-105
Anslutningsavgifter vatten och avlopp		2	2	2	2
Långfristig skuld investeringsbidrag		-0	0	-0	0
Ökning av långfristiga fordringar		0	0	13	0
Minskning av långfristiga fordringar		5	7	0	7
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-8	2	-7	-96
Årets kassaflöde		11	56	27	113
Likvida medel vid årets början		69	80	121	148
Likvida medel vid årets slut		80	136	148	261

NOTER

Belopp i tkr	Kommun 2016	Kommun 2017	Koncern 2016	Koncern 2017
RESULTATRÄKNING				
Not 1: Verksamhetens intäkter				
Försäljningsmedel	29	30	30	30
Taxor och avgifter	55	57	68	71
Hyror och arrenden	38	37	138	134
Bidrag	105	145	163	227
Försäljning av verksamheter och entreprenader	55	29	90	133
Försäljning exploateringsfastigheter	2	3	2	2
Försäljning anläggningstillgångar				-2
Övrigt	1	2	4	2
Summa	284	302	495	599
Not 2: Verksamhetens kostnader				
Löner och sociala avgifter	-520	-569	-627	-684
Pensionskostnader	-48	-51	-51	-59
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-7	-8	-32	-27
Bränsle, energi och vatten	-23	-25	-51	-52
Entreprenader och köp av verksamheter	-242	-231	-251	-249
Lokal- och markhyror	-21	-21	-25	-24
Förbrukning inventarier och material	-43	-46	-45	-57
Lämnade bidrag och transfereringar	-27	-28	-27	-2
Reaförluster	-2	-2		
Övriga kostnader	-100	-106	-105	-122
Summa	-1 032	-1 085	-1 214	-1 276
Not 3: Avskrivningar				
Planenliga avskrivningar på materiella anläggningstillgångar	-31	-30	-47	-46
Nedskrivning	-3		-13	0
Övriga nedskrivningar				
Summa	-35	-30	-60	-46
Not 4: Skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	640	670	640	670
Preliminär slutavräkning innevarande år		-3		-3
Slutavräkningsdifferens föregående år	-3	1	-3	1
Summa	637	668	637	668

Belopp i tkr	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2016	2017	2016	2017

Not 5: Generella statsbidrag och utjämnning

Inkomstutjämnning	156	162	162	162
Strukturbidrag	2	-2	-2	-2
Regleringsbidrag/avgift	-1	-2	-2	-2
Kostnadsutjämningsavgift/bidrag	-5	-13	-13	-13
LSS-utjämningsavgift	-6	-6	-6	-6
Kommunal fastighetsavgift	28	28	28	28
Generella statsbidrag		11	11	11
Övriga bidrag				
Summa	174	182	182	182

Not 6: Finansiella intäkter

Ränteintäkter	2	-2	2	-2
Ränteintäkter och inkassoavgift kundfordringar	0	-2	0	0
Borgensavgift	1	1	1	1
Realisationsvinst finansiella anläggningstillgångar			4	-2
Övriga finansiella intäkter		1		1
Summa	3	2	7	2

Not 7: Finansiella kostnader

Räntekostnader långfristiga lån	-9	-6	-11	-7
Räntekostnader pensioner	-1	-1	-1	-1
Räntekostnader leverantörs- och bankkulder	0	0	0	-2
Övriga finansiella kostnader	-1	-2	-1	-2
Summa	-11	-9	-13	-10

Belopp i tkr	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2016	2017	2016	2017

BALANSRÄKNING

Not 8: Materiella anläggningstillgångar**Mark, byggnader och tekniska anläggningar**

Ingående bokfört värde	716	709	1 188	1 164
Nyanskaffningar	21	57	29	71
Försäljning med mera	-1		-6	-147
Nedskrivning	-3	-2	-13	-2
Årets avskrivningar	-26	-25	-36	-37
Reavinst	1	-2	-1	82
Omklassificeringar	1	-6	1	-6
Summa	709	734	1 164	1 127

Bokfört värde per fastighetskategori

Markreserv (0 år)	54	54	54	54
Verksamhetsfastigheter (20-67 år)	320	331	382	390
Fastigheter för affärsverksamhet (20-50 år)	107	109	498	430
Publika fastigheter (33 år)	81	86	81	86
Fastigheter för annan verksamhet (20 år)	131	129	131	129
Pågående byggnadsarbeten (0 år)	16	25	18	38
Summa	709	734	1 164	1 127

Maskiner, fordon och inventarier

Ingående bokfört värde	31	32	42	46
Nyanskaffningar	9	11	12	15
Försäljning med mera	0	0	-2	-2
Årets avskrivningar	-6	-5	-7	-9
Omklassificeringar	-1	-4	-1	-4
Summa	32	34	46	48

Avskrivningstid för maskiner, fordon och inventarier (3-10 år)

Summa materiella anläggningstillgångar

Linjär avskrivning tillämpas för huvuddelen av de materiella anläggningstillgångarna, avvikelser finns för hyresbostäder. Ingen avskrivning av pågående investeringar. Inom parentes anges de huvudsakliga avskrivningstiderna för respektive kategori.

Not 9: Finansiella anläggningstillgångar

Aktier i HIBA	-2	-2	-2	-2
Andelar i Kommuninvest ekonomisk förening	1	1		1
Långfristiga fordringar HIBA	-2	3		3
Långfristiga fordringar Sydnärkes kommunalförbund	7	-2	7	-2
Förlagslån Kommuninvest	2	2	2	2
Bostadsrätter	0	0	0	0
Övriga långfristiga fordringar				
Grundfondskapital Hallbo	24	24	24	24
Eliminering koncern			-24	-24
Övriga finansiella anläggningstillgångar				
Summa	33	30	9	6

Belopp i tkr	Kommun 2016	Kommun 2017	Koncern 2016	Koncern 2017
Not 10: Förråd med mera				
Förråd och lager	0	0	0	0
Exploateringsfastigheter	6	7	6	7
Summa	6	7	6	7
Not 11: Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	14	18	19	19
Statsbidragsfordringar	-2	-2	-2	-2
Skattefordringar	-2	-2	0	3
Moms	7	8	7	11
Kommunal fastighetsavgift	13	14	13	14
Övriga kortfristiga placeringar	-2	-2	-2	2
Förutbetalda kostnader/uppplupna intäkter	28	13	36	28
Övriga kortfristiga fordringar	16	18	18	15
Summa	78	71	94	92
Not 12: Kassa och bank				
Bank	80	136	147	261
Plusgiro	-2	-2	-2	-2
Summa	80	136	147	261
Not 13: Eget kapital				
IB eget kapital	161	184	181	216
Årets resultat	23	30	26	119
Aktietillskott				
Summa	184	215	207	335
Not 14: Avsättningar för pensioner				
<i>Specifikation - Avsatt till pensioner</i>				
Särskild avtals-/visstidspension	1			5
Förmånsbestämd/kompletterande pension	31	34		34
Ålderspension	14	13		14
Pension till efterlevande	1	1		-2
Summa pensioner	47	48	63	54
Löneskatt	11	12	12	13
Summa avsatt till pensioner	58	60	75	67
<i>Antal visstidsförordnanden</i>				
Politiker	1	1	1	1
<i>Avsatt till pensioner</i>				
Ingående avsättning	46	46	51	51
Nya förpliktelser under året				
Nyintjänad pension	2	3	2	4
Ränte- och basbeloppsuppräknningar	1	1	1	1
Ändring av försäkringstekniska grunder				
Pension till efterlevande	-2			
Övrigt	-1		11	-2
Pensionsutbetalningar	-2		-2	-2
Utgående avsättning	46	48	63	67
Förändring av löneskatt	11	12	12	-2
Summa	58	60	75	67
<i>Aktualiseringsgrad</i>	95 %	96 %	95 %	95 %

Belopp i tkr	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2016	2017	2016	2017
Not 15: Andra avsättningar				
<i>Vattenskador Hallsberg</i>				
Ingående balans	0	0	0	0
Avsättningar under året				
lanspråktaget belopp under året				
Outnyttjat belopp som återförts				
<i>Utgående balans</i>	0	0	0	0
<i>Lakvattenrening</i>				
Ingående balans	11	11	11	11
Avsättningar under året		1		1
lanspråktaget belopp under året	0	0	0	0
Outnyttjat belopp som återförts				
<i>Utgående balans</i>	11	12	11	11
Andra avsättningar				3
Summa	11	12	11	14

Not 16: Långfristiga skulder

Låneskuld	470	463	905	802
Förinbetalda anslutningsavgifter	13	15	13	15
Investeringsbidrag	2	2	2	2
Utvecklingsåtgärder Länstrafiken	2	-2	2	-2
Övriga långfristiga skulder			1	-2
Summa	487	480	922	819

Not 17: Kortfristiga skulder

Kreditinstitut och kunder	1	1	1	1
Leverantörsskulder	47	69	62	88
Moms	1	1	2	2
Personalens skatter och avgifter	9	9	14	25
Upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	79	77	97	97
Övrigt	64	87	76	93
Summa	200	244	252	306

Belopp i tkr	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2016	2017	2016	2017
Not 18: Ansvarförbindelser				
Pensionsförpliktelser				
Ingående pensionsförpliktelse	316	299	342	325
Pensionsutbetalningar	-17	-18	-18	-19
Ränte- och basbeloppsuppräknings	4	8	5	9
Aktualisering		-2	0	-2
Övriga ansvarförbindelser	-5	-1	-3	-1
Summa pensionsförpliktelser exklusive löneskatt	299	286	325	312
Löneskatt	72	69	78	76
Övriga pensionsförpliktelser inklusive löneskatt	3	-2	3	
Summa ansvarförbindelser	374	355	406	387
Aktualiseringsgrad	95 %	96 %		
Borgensåtaganden				
Kommunägda företag				
Hallbo	390	286	390	286
Sydnärkes Utbildningsförbund	51	55	51	55
Delsumma	441	341	441	341
Egna hem och småhus				
SBAB				
Delsumma				
Bostadsrättsföreningar				
Brf Transtena	43	43	43	42
Brf Terassen	38	38	38	38
Delsumma	81	81	81	80
Summa borgensåtaganden				
Leasing				
Bilar	2	2	2	2
SUF:s hyresavtal			6	6
Övrigt	1	1	1	2
Summa	3	3	9	10
Därav leasingavtal med avtalstid över 3 år.				
Framtida leaseavgifter förfallotid:				
Inom 1 år				

Belopp i tkr	Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	2016	2017	2016	2017

Borgen för kommunens egna lån hos Kommuninvest i Sverige AB

Hallsbergs kommun har i maj 1993 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner som per den 31 december 2017 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Hallsbergs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per den 31 december 2017 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 342 483 929 484 kronor och totala tillgångar till 349 243 746 321 kronor.

Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 874 611 189 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 893 201 792 kronor.

Uppllysning om framtida lokalhyreskostnader				
Externa hyresavtal med avtalstid över 3 år: totalt 7 objekt med 3 olika hyresvärdar.				
Hyresavtal som förfaller:				
Inom 1 år	9	9		9
Inom 1-5 år	27	18		19
Senare än 5 år				10

KASSAFLÖDESANALYS

Not 19: Övriga ej likviditetspåverkande poster

Reavinst mark och byggnader	-1	-1	-1	-84
Reavinst finansiella anläggningstillgångar	0	0	-4	-2
Justering ökning långfristiga fordringar			-10	-2
Justering bokfört värde			-2	
Övriga poster	0	0	3	
Summa	0	0	-7	-84

REDOVISNINGSPRINCIPER

« Den kommunala redovisningen regleras av Kommunallagens kapitel 8 samt Lag om kommunal redovisning. Därutöver lämnar Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer för kommunektorns redovisning. »

KOMMUNEN

Hallsbergs kommun följer den kommunala redovisningslagen. Kommunen tillämpar med få undantag rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Anläggningstillgångarnas värde i balansräkningen 2017 motsvarade anskaffningsvärdet efter avdrag för eventuella investeringsbidrag och planerliga avskrivningar. Anläggningstillgångar som maskiner och inventarier aktiverades i möjligaste mån månaden efter inköp. Vid större projekt, som till exempel byggnader, sker aktivering vid årsskifte som pågående. Efter färdigställande tillämpas komponentavskrivning. När det gällde anskaffning av maskiner, inventarier och liknande av mindre värde tillämpades oftast beloppsgränsen ett halvt prisbasbelopp. Anskaffningar med högre belopp och med en varaktighet på mer än tre år redovisades som investering.

AVSKRIVNINGAR

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs huvudsakligen linjärt för den bedömda nyttjandetiden, baserat på anskaffningsvärdet. När det gäller bostäderna i kvarteret Kopparlagaren sker avskrivningen progressivt. Fastigheterna som övertogs från Hallsbergs Bostadsstiftelse (Hallbo) skrivs av med 1,5 procent per år från 2008, tidigare 1 procent per år. År 2018 överförs de till det nya kommunala bostadsbolaget.

KOMPONENTAVSKRIVNING

Hallsbergs kommun följer RKR:s rekommendationer där komponentavskrivning införs successivt. Alla förskolor, skolor och de flesta fastigheter som ska finnas kvar i kommunen är komponentavskrivna. Detta gäller även vatten, gator och vägar. Fastigheterna som ska gå över till Hallsbergs Bostads Aktiebolag komponentavskrivs vid övertagandet. Hallsbergs kommun införde generell komponentavskrivning 2017 för nya investeringar. Arbetet fortsätter under 2018 med bland annat avlopp och kvarvarande anläggningar.

LEASING

Samtliga leasingavtal redovisades som operationell leasing. Leasingavgiften fördelas linjärt över leasingperioden. Framtida leasingavgifter redovisades som ansvarsförbindelser.

SÄRSKILD LÖNESKATT

Kommunen tillämpar RKR:s rekommendation för redovisning av särskild löneskatt. Den innebär att löneskatten periodiseras på samma vis som pensioner. Löneskatt på intjänade pensioner och utbetalda pensioner belastade årets resultat.

SKATTEINTÄKTER

När kommunen periodiserar skatteintäkter används Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) decemberprognos.

TIMLÖNER

Timlöner och OB-ersättningar som avser december månad, men utbetalas i januari, periodiserades för att kostnaden skulle belasta rätt period.

SÄRREDOVISNING AV VATTEN- OCH AVLOPPSVERKSAMHET

VA-lagen säger att VA-verksamhetens intäkter, kostnader, resultat och ställning ska särredovisas. Redovisningen finns i en separat bilaga.

RESULTAT AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET

Över- och underskott för verksamheter med särskilda avgiftskollektiv ska redovisas som skuld respektive fordran till kollektivet. Överskotten för VA-verksamheten bokfördes därför som en kortfristig skuld till avgiftskollektivet.

GENERELLA STATS BIDRAG

I likhet med 2016 lämnades under 2017 ett särskilt statsbidrag (Byggbonus) för att stimulera ett ökat bostadsbyggande, särskilt i de kommuner som tar emot nyanlända. Bidraget får användas fritt utifrån kommunens egna prioriteringar. Byggbonus tillfördes till kommunen med 0,9 mkr. I enlighet med beslut i kommunstyrelsen § 5 2017 bokfördes bidraget som en förstärkning av organisationen med en projektledare som främjar och driver bostadsprojekt. SKL:s tolkning av normgivningen innebär att statsbidraget ska klassificeras som generellt statsbidrag.

BIDRAG FRÅN MIGRATIONSVERKET

Avsteg från rättvisande redovisning gjordes för bidrag som inte resultatfördes i bokslutet.

Ej utnyttjade bidrag från Migrationsverket avseende flyktingverksamhet och ensamkommande barn (EKB) redovisades som kortfristig skuld i bokslutet för 2017, liksom tidigare år. De ej utnyttjade bidragen avseende flyktingenheten uppgår till och med bokslut 2017 till 10,6 mkr. Inom EKB uppgår ej utnyttjade bidrag till 21,4 mkr. Kommunen ska hantera kostnader rörande flyktingverksamhet som sträcker sig längre in i framtiden än det enskilda år då överskottet uppkommit. Samtidigt beslutade staten att kraftigt sänka ersättningsnivåerna på bidragen från Migrationsverket från och med den 1 juli 2017.

De nyanländas möjlighet till försörjning genom arbetsinkomster är en faktor som har kraftfulla effekter på kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd.

Bosättningsuppdraget i bosättningslagen kan bli en mycket svår utmaning för Hallsbergs kommun, liksom för många andra kommuner i Sverige.

De ekonomiska konsekvenserna är mycket svåra att uppskatta. För att undvika förhastade beslut om hantering av bidragen ska en genomtänkt analys och planering av insatser och åtgärder göras.

De förändrade förutsättningarna kräver en ansvarsfull hantering av samlade bidragsöverskott, vilket motiverar kommunens redovisning i bokslut 2017.

AVSÄTTNINGAR

Avsättningar är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt eller belopp.

Avsättningar för Lakvattenrening har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Beloppet baserar sig på beräkningar som ursprungligen gjordes 2012 då en första avsättning med 7 mkr gjordes. År 2014 ökades avsättningen med 4,1 mkr till 11,1 mkr. Ianspråktagande har gjorts med sammanlagt 0,5 mkr under 2015-2016. I bokslut 2017 gjordes en ny avsättning med 1 mkr. Kalkylen uppdateras när det föreligger underlag som utgör grund för nya bedömningar. Utredningar har genomförts 2010 (Sweco), 2012 (kommunen), 2014 (Sweco) samt 2016-2017 (VA-konsult Å Pettersson). 2017 byggdes en provisorisk drifanläggning med bra testresultat. Den fortsatta planeringen utgörs av anställande av projektledare samt byggande av en anläggning för att uppnå en fungerande lakvattenreningsprocess.

Årlig nuvärdesberäkning har inte gjorts. I dessa delar följer inte kommunen RKR 10.2 Avsättningar och ansvarsförbindelser.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen innehålla en sammanställd redovisning som ger en helhetsbild av kommunens ekonomi och åtaganden. En del av kommunens verksamhet bedrivs i andra former än via kommunala nämnder, till exempel i bolag, förbund och stiftelser. Den sammanställda redovisningen för kommunkoncernen upprättades enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering.

Metoden innebär att kommunens bokförda värden på aktier, andelar och grundfondskapital i dotterbolagen elimineras mot dotterbolagens egna kapital vid förvärvstillfället. Proportionell konsolidering innebär att endast den ägda andelen av dotterbolagens räkenskapsposter tas med i sammanställningen.

Inom koncernen förekommer omfattande transaktioner mellan bolagen. Alla transaktioner av väsentlig betydelse mellan bolagen eliminerades i den sammanställda redovisningen. Inga förvärvade övervärden eller undervärden fanns i koncernen.

I den sammanställda redovisningen ingår bolag, stiftelser och kommunalförbund där kommunen har ett väsentligt inflytande, minst 20 procent av rösterna. Nerikes Brandkår ingår trots att kommunens andel endast är 7,7 procent. Verksamheten bedrivs som ett kommunalförbund och kommunen anses ha ett väsentligt inflytande.

Hallbo redovisade ett högre grundfondskapital än kommunen. Eftersom kommunen tillämpar försiktighetsprincipen har värdet på grundfondskapitalet skrivits ner i tidigare bokslut.

Den sammanställda redovisningen bygger på preliminära uppgifter från de enheter som ingår.

En utvärdering om koncernföretagens redovisningsprinciper avviker från kommunens gjordes inte och därmed gjordes heller inga justeringar för eventuella avvikelser. Det är endast för Hallbo som detta skulle kunna vara aktuellt. Sydnärkes Utbildningsförbund, Nerikes Brandkår och Sydnärkes kommunalförbund drivs som kommunalförbund och följer den kommunala redovisningslagen. Omfattningen av redovisningen för Hallsbergs Fastigheter 1 AB är så liten att det sannolikt inte finns något som kan avvika när det gäller redovisningsprinciper.

REVISIONSBERÄTTELSE

HALLSBERGS
KOMMUN

Särredovisning av Vatten- och
avloppsverksamheten 2017

§ 48

18/KS/65

•

Särredovisning av Vatten- och avloppsverksamheten 2017

Ärendebeskrivning

Enligt VA-lagen ska en särredovisning av Vatten- och avloppsverksamheten upprättas av huvudmannen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige att fastställa särredovisningen av Vatten- och avloppsverksamheten för 2017.

Ärendet

Hallsbergs kommun är huvudman för Vatten- och avloppsverksamheten i Hallsbergs kommun. Ekonomiavdelningen har upprättat en särredovisning i enlighet med VA-lagen.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
T.f. kommundirektör

Roger Edström
Ekonom

Bilagor

Förvaltningsberättelse VA

Resultaträkning VA

Balansräkning VA

Noter VA

VA-verksamhet särredovisning 2017

Förvaltningsberättelse

Bakgrund

I lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) skärptes kraven på den ekonomiska redovisningen för VA-verksamheten. Lagen trädde ikraft första januari 2007 vilket innebar att redovisningen från och med 2007 ska utformas enligt de nya kraven. 50§ reglerar vad särredovisningen ska innehålla.

De skärpta kraven kom till för att tillgodose behovet av information som krävs för att kontrollera om de avgifter som tas ut är korrekta. De avgifter som tas ut av VA-kollektivet ska följa kommunallagens självkostnadsbegrepp. Det är tillåtet att skjuta till pengar till VA-verksamheten men det är inte tillåtet att VA-verksamheten bidrar till att finansiera annan verksamhet.

Kravet på redovisningen är att det ska finnas en balans- och resultaträkning för VA-verksamheten, inget krav på fullständig årsredovisning enligt årsredovisningslagen. Det är dock ett krav att huvudmannen ska kunna upplysa om hur fördelningen av kostnader som varit gemensamma med andra verksamheter har gjorts.

Utformning av redovisningen

Kommunens redovisning följer den praxis som finns. I vissa fall görs schablonberäkningar för att fördela övergripande kostnader.

Resultat 2017

VA-verksamheten gjorde under året 2017 ett minusresultat på 784 tkr, resultatet regleras mot en resultatutjämningsfond. Vid utgången av 2017 uppgick saldot i resultatutjämningsfonden till 9 975 tkr, vilket innebär en skuld till VA-kollektivet.

Underhåll på VA-rörnät visar ett överskott mot budget på 1 423 tkr.

VA-avgifter från hushåll och industri har under året blivit högre än budget med 748 tkr.

Kostnaderna för periodiskt underhåll på dricksvattenförsörjning, reningsverk och pumpstationer är högre än planerat i budget med 2 965 tkr varav största delen på reningsverken som uppgått till 1 902 tkr över budget.

Arbete med investeringarna har till största delen varit sanering av VA-ledningar och exploateringar. Ny ledning i Sköllersta i samband med exploatering samt Industrigatan och Oscarsgatan i Hallsberg, totalt cirka 730 m.

Även projektet Rala III har påbörjats där kommunen har avtal med Train Alliance om medfinansiering på totalt 4 mkr för anslutning av VA.

Verksamhet

Egenkontrollprogram och andra styrdokument uppdateras ständigt inom VA-verksamheten och kontinuerlig optimering av de olika processerna sker ständigt i verksamheten. Planering sker efter upprättade flerårsplaner för investeringar och periodiskt underhåll för VA-Avdelningen. Vidare arbetas det med VA-saneringsplanen för ledningsnätet.

Restaurang Brändåsen i Kumla kommun har anslutits till kommunalt VA. Även en fastighet utanför

Hallsbergs kommun
212000-1926

VA-verksamhetsområde i Vretstorp har fått dricksvatten. Likaså har nu även Train Alliance på fått va-service. Arbetet med att inventera ledningsnätet pågår och beräknas klart under 2018. En ny arbetsmetod har testats med rök/vatten. Denna metod har visat sig vara mycket effektiv och kommer tillämpas på det som återstår att inventera.

VA-sanering på Industrigatan i Hallsberg har utförts med ett bra resultat.

Vid årsskiftet trädde nya regler i kraft vilket inneburit att samtliga avloppsreningsverk fått nya krav gällande provtagning och drifrapportering till tillsynsmyndighet. Detta är mycket personalkrävande.

Hallsbergs avloppsreningsverk har nytt tillstånd för att bedriva verksamheten från årsskiftet 2017. Arbetsmiljöförbättringar vid Hallsbergs avloppsverk har genomförts med bland annat installation av en ny kran för lyft av inloppspumpar samt rivning av den gamla och utrangerade järnsulfatsilon som var sönderrostad. En stor satsning har gjorts för att få ner energiförbrukningen genom att rötkamrarna har omisolerats samt fått ny plåt. Hallsbergs och Sköllersta avloppsreningsverk har under året haft periodisk besiktning samt tillsynsbesök från tillsynsmyndigheten Länsstyrelsen Örebro.

Vid Sköllersta avloppsreningsverk har under året uppdatering skett med bland annat nya inloppspumpar, ny manluckor med fallskydd samt genom att helt nya inloppsrens-galler och trekammarbrunnsgaller installerats.

Pålsboda- och Hjortkvarns avloppsreningsverk har fått nya kemikaliedoseringskåp med tillhörande doseringspumpar. En säkrare drift och en bättre arbetsmiljö uppnås. Pålsboda avloppsreningsverk har stora problem med bävvar som dämmer vattenflödena runt anläggningen. Skydds jakt samt rivning av bäverdamm har genomförts flera gånger under året utan positivt resultat.

Hjortkvarns vattenverk har stora problem med förhöjda halter av järn och mangan i dricksvattnet vilket nu troligtvis är löst med hjälp av mangandioxid som tillsätts i sandfiltren. Tillsynsmyndigheten har gjort tillsynsbesök vid anläggningen som kommer följas upp under 2018. Mycket dricksvatten har distribuerats under året till Björnhammar där många läckor i bland annat gamla fastigheter skett.

Trots det rekordtorra året har grundvattentillgången varit god både vid Hjortkvarns och Vretstorps vattenverk och inga störningar eller indikationer på vattenbrist har noterats där.

Under året har vattenmätare bytts och Swedac har ställt frågan på hur information om mätarna arkiveras. Slutsatsen blev att Hallsbergs kommun sköter det på ett bra sätt förutom att mätarnas typgodkännande numera inte finns med överallt i statistiken. Detta kommer uppdateras under kommande år allt eftersom mätarna byts för revision.

Två större störningar har skett i dricksvattendistributionen under hösten. I båda fallen har dricksvattenledning grävts av extern entreprenör. Första incidenten var i Sköllersta i samband med exploatering av en ny gata som resulterade i luft och brunt vatten i större delen av samhället.

Den andra incidenten ägde rum strax före Svennevad där nya riksvägen korsar överföringsledningarna för dricks- och spillvattenledningarna. Stor påverkan för invånarna i Svennevad då fekala föroreningar tog sig in i dricksvattenledningen.

Under sommaren har en provisorisk ombyggnation av lakvattenhanteringen vid Vissberga genomförts med positivt resultat. En mer permanent lösning behöver konstrueras för att uppnå fullgod funktion vid anläggningen.

Framtiden

Taxan 2018 har av KF § 131 2017 beslutats vara oförändrad jämfört med 2017.

-VA-driftavdelningen har en långsiktig underhålls- och investeringsplan som följs där årligen ca 2,5 miljoner kr budgeteras till underhållsåtgärder.

-Flytt av Ralaledningen (huvudvattenledningen från Kumla). Anordnande av ledningsrätt via Lantmäteriet. Byggnation av ny ledning och avställning av nuvarande eternitledning.

-Ett omfattande arbete pågår med undersökning av möjligheten att ansluta flera fritidsområden runt Tisaren till kommunalt VA. Genomförs detta kommer VA-kollektivet få stora investeringar som genererar ökade drift- och kapitalkostnader.

-Projektet runt Vättern pågår, en förstudie i länet kring en framtida vatten försörjning från Vättern, där kommunen deltar. Projektet kostar årligen pengar som belastar vår VA-drift. Genomförs Vätternvatten kommer mycket stora investeringar krävas som genererar ökade kapitalkostnader.

-VA-driftavdelningen har ca 40 anläggningar och många av dessa anläggningars byggnader kommer inom snar framtid behöva omfattande åtgärder som till exempel byte av elsystem och underhåll av klimatskal.

-Under 2016 har en förstudie gällande Revaq genomförts som visar att det rötslam som uppkommer i reningsprocessen är möjligt att återföra till kretsloppet via åkermark. Frågan har lyfts i politiska nämnden. Under 2018 kommer verksamhetsutövaren arbeta vidare med hur framtida avsättningar för rötslam ska hanteras. Oavsett vilket alternativ som väljs kommer kostnaderna öka för VA-kollektivet då dagens hantering är mycket billig men ej hållbar i ett längre perspektiv.

- Planering för genomförande av VA-saneringsplan med hänsyn till budget och verksamhetsförutsättningar och för att påvisa hur VA-nätet ska utvecklas inom kommunen.

-VA-systemet Vabas kompletteras med grunddata kring kommuens VA-nät.

-En plan för spolning av kommunens avloppsledningar tas fram och implementeras i verksamheten.

-Under september 2015 översvämmades delar av Hallsbergs tätort samt mindre översvämningar på andra platser i och runt kommunen. Olika utredningar kommer påvisa vilka åtgärder som är nödvändiga att genomföra både på kort- och lång sikt för att säkerställa framtida kraftiga regnoväder med mera avseende Hallsbergs tätort och berörda orter. Detta kommer innebära stora investeringar för VA-kollektivet och innebära högra kapitalkostnader.

Hallsbergs kommun
212000-1926

VA-verksamhet särredovisning 2017

Balansräkning (tkr)

Tillgångar		2016-12-31	2017-12-31
	Not		
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader, mark och anläggningar	7	106 958	108 985
Maskiner och inventarier	8	138	2 217
Summa anläggningstillgångar		107 096	111 202
Omsättningstillgångar			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	328	74
Kortfristiga fordringar	10	28 046	28 593
Summa omsättningstillgångar		28 374	28 667
Summa tillgångar		135 470	139 869
Skulder			
Långfristiga skulder			
Förinbetald intäkt, anslutningsavg.	11	107 096	107 127
	14	13 194	15 163
		120 290	122 290
Kortfristiga skulder			
Upplupna kostnader	12	938	67
Övriga kortfristiga skulder	13	14 242	17 512
Summa kortfristiga skulder		15 180	17 579
Summa skulder		135 470	139 869

Hallsbergs kommun
212000-1926

Noter (tkr)	2016-12-31	2017-12-31
1 Externa intäkter	29 640	30 692
-varav förbrukningsavgifter	28 576	28 782
-varav anslutningsavgifter	380	512
-varav övriga intäkter	684	1 398
2 Interna intäkter	2 973	3 050
-varav förbrukningsavgifter	2 362	2 805
-varav övriga intäkter	611	245
3 Externa kostnader	3 089	5 089
4 Interna kostnader	22 052	22 907
5 Årets avskrivningar	4 197	4 304
6 Finansiella kostnader	3 063	2 226
7 Byggnader, mark och anläggningar		
Ingående bokfört värde	99 248	106 958
Årets anskaffning	3 636	3 328
Årets avyttring	0	0
Årets avskrivningar	<u>4 074</u>	<u>-1 301</u>
Utgående bokfört värde	106 958	108 985

Hallsbergs kommun
212000-1926

8 Maskiner och inventarier		
Ingående bokfört värde	-100	138
Årets anskaffning	361	2 139
Årets avyttring	0	0
Årets avskrivningar	<u>-123</u>	<u>-60</u>
Utgående bokfört värde	138	2 217
9 Upplupna intäkter	328	74
10 Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	319	328
Momsfordran (Ludvika)	88	144
Övrig fordran	1 838	5 028
"Likvida medel"= Fordran på kommunen	<u>25 801</u>	<u>23 093</u>
	28 046	28 593
11 Långfristiga skulder		
Låneskuld till kommunen	107 096	107 127
12 Upplupna kostnader	938	67
13 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskuld	1 957	5 273
Semesterlöneskuld	194	235
Momsskuld	395	1 055
Skuld till abonnenterna	10 759	9 975
Övriga skulder	<u>937</u>	<u>974</u>
	14 242	17 512
14 Skuld förinbetalda anslutningsavgifter	14 872	17 367
Ack. Upplösning anslutningsavgifter	<u>-1 678</u>	<u>-2 204</u>
	13 194	15 163

VA-verksamhet särredovisning 2017

Resultaträkning (tkr)		2016-01-01 2016-12-31	2017-01-01 2017-12-31
Verksamhetens intäkter	Not		
Externa intäkter	1	29 640	30 692
Resultatreglering (kortfristig skuld till abonnenter)		-212	784
Interna intäkter (inom kommunen)	2	2 973	3 050
Summa verksamhetens intäkter		32 401	34 526
Verksamhetens kostnader			
Verksamhetens externa kostnader	3	-3 089	-5 089
Interna kostnader (inom kommunen)	4	-22 052	-22 907
Avskrivningar	5	-4 197	-4 304
Summa verksamhetens kostnader		-29 338	-32 300
Verksamheten nettokostnader		3 063	2 226
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader	6	-3 063	-2 226
Resultat före extraordinära poster		0	0
Extraordinära intäkter			
Extraordinära kostnader			
Periodens resultat		0	0

Kommundirektörens rapport, mars 2018

§ 49

18/KS/6

Kommundirektörens rapport till Kommunstyrelsen, mars 2018

Kommunstyrelseförvaltningen

Ombyggnationen av entréplan är klar och kontaktcenter har öppnat. Medarbetarna i kontaktcenter arbetar med att etablera framtagna rutiner som t.ex. besöksrutin, rutin vid hot och våld m.m. Varje förvaltning har fått en kontaktperson tilldelad från verksamheten. Att tilldela en kontaktperson för varje förvaltning är en början på att arbeta tillsammans med att ta fram förslag på funktioner och rutiner i det nya kontaktcentret.

Uppgradering av kommunens ekonomisystem pågår och planeras vara slutfört i sommar. Det omfattande arbetet med bokslut och årsredovisning är i slutskedet.

Lönerörelsen, medarbetarundersökning samt arbetet med att öka frisktalerna pågår

Årets första chefsdag är gjord och den ägnades åt de nya rekryteringsriktlinjerna samt arbetet kring att sänka sjuktalen.

Företagsfrukost på Brändåsen med tema positiva Hallsberg och brottsförebyggande arbete. Frukosten var välbesökt ca 60 personer var på plats.

Arbetet med att etablera ett näringslivsråd i Hallsberg har påbörjats. Under hösten 2018 är tidplanen att rådet skall påbörja sitt arbete. Tillsammans med Företagarna och Svenskt näringsliv jobbar vi för en bra start för Hallsbergs nya näringslivsråd.

Under året har tre småhustomter sålts i Hallsberg, och ytterligare två tomter är reserverade i Vibytorp. Hallbo har köpt 10 tomter i Sköllersta där byggnation pågår. Hallbo kommer erbjuda dessa fastigheter för uthyrning/hyrköp. Idén går ut på att du hyr en villa med en mindre tillhörande tomt. Till villan finns en carport och i förekommande fall även ett kallförråd. Du ges en option på att köpa loss fastigheten med villan och carporten till ett förbestämt pris. Fastighetsbildning pågår för detaljplanen för Sköllersta 1:4. När den är avslutad kommer ytterligare 10 kommunala tomter finnas till försäljning.

Detaljplaneändringen av förskolan på norr är antagen. Detaljplan för Samsala etapp 2 ska godkännas för granskning. Samtidigt kommer en enklare dagvattenutredning i området att beställas.

Bildningsförvaltningen

Bildningsnämnden har genomfört resultatdialog med förskolechefer och rektorer. Rektorer och förskolechefer hade inför mötet rapporterat angående extra anpassningar och särskilt stöd. En utgångspunkt för samtalen var därför hur vi tar hand om och utbildar de barn och elever som har särskilda behov eller elever som inte har mått målen än.

Läraryrket har publicerat sin statistik över andelen behöriga lärare. Det visade sig att det fanns en rad felaktigheter i statistiken. Dessutom har Hallsberg rapporterat in underlaget på ett sådant sätt att det blir ett sämre resultat än vad verkligheten visar. "Tvåläraresystem", samt att använda fritidspedagoger i skolan är saker som kan påverka statistiken negativt trots att det i praktiken hjälper våra barn och elever.

Det ökade antalet barn och elever i våra förskolor och skolor gör att vi riskerar att få betala tillbaka en del statsbidrag om inte kommunen väljer att skjuta till medel som gör att vi kan bibehålla gruppstorlekar i förskola och skola.

Bildningsförvaltningens ledningsgrupp har påbörjat ett omfattande arbete med att skapa en struktur för kommande tre år i syfte att skapa landets bästa förskola och skola. Det är ett kreativt arbete där förskolechefer och rektorer under ledning av förvaltningen arbetar med att prioritera och planera inför framtiden.

Alléhallens gym går fortsatt bra och nu förbereds en enklare ombyggnation med en "sluss", som gör att tillgången till gymmet kan utökas och ha "öppet" tidigare på morgonen och senare på kvällen alla dagar i veckan.

Social och arbetsmarknadsförvaltningen

Vid Kullängen har en tillfällig lösning med två enhetschefer anställts under 6 månader. Ledningsorganisationen kommer nu att ses över innan ny rekrytering påbörjas. Det verkar som om det har vänt på Kullängen gällande arbetsglädje.

Vi har nu också kommit så långt i processen för nya avtal gällande sjuksköterskor, att möte med vårdförbundet är bokat för att diskutera eventuella schemaförändringar.

Hallsbergs kommun har idag ca 400 trygghetslarm i ordinärt boende, varav ca 350 fungerar via det analoga telenätet. Då kopparnätet kommer att stängas ner senast i slutet på 2019 har digitalisering påbörjats. SAF kommer att byta ut de ca 350 analoga larmen till digitala larm via GSM nätet. Utbytet har påbörjats och kommer att slutföras under april månad. En upphandling av trygghetstelefoner och larmmottagning där hela kedjan är digital har gjorts.

Sommarplaneringen är under uppstart inom de flesta enheterna inom vårt område.

Det ser i dagsläget ganska bra ut inför sommaren förutom när det gäller sjuksköterskor.

Vi kommer att erbjuda sommarvikarierna som arbetar 8 v sammanhängande under vår semesterperiod en bonus. Detta för att vara konkurrenskraftiga gentemot andra närliggande kommuner.

Drift- och serviceförvaltningen

Geotekniska undersökningar pågår på Ralagärdet öster om järnvägen för att undersöka förutsättningar för flytten av huvudvattenledningen från Kumla till Hallsberg. Samtidigt rensas Ralaån och den ursprungliga profilen på det stora diket återställs. Detta utförs som ett led i att maximera flödet i ån vid skyfall och höga vattenflöden.

Den sista etappen i den ledningsinventering som har pågått sedan översvämningen 2015 är upphandlad. Arbetena som omfattar centrala Hallsberg kommer att genomföras fram till sommaren. Syftet är att ta fram underlag för att utreda ansvarsfrågan när det gäller dimensioneringen av kommunens avloppsnät.

Fredagen den 9 mars drabbades Pålsboda av en besvärlig vattenläcka som ledde till att 13 fastigheter var utan vatten i flera dygn. Eftersom det visade sig att vattnet rann ut direkt i en dagvattenledning var läckan mycket svårlokaliserad. Först efter att ha använt särskild avlyssningsutrustning och uppvärmning av marken kunde läckan grävas fram och åtgärdas. Den höga vattenförbrukning som ändå är kvar pekar på att det finns ytterligare läckor på orten, varför ytterligare undersökningar nu genomförs.

Ett nytt planeringssystem för underhållsplanering av gator och gång- och cykelvägar, RoSy, har upphandlats och besiktning och inmätning av kommunens vägnät kommer att genomföras fram till sommaren. Det underlag som kommer fram ska ge en prioriteringsordning, inte baserad på enbart skick och ålder, utan även utifrån vad som är ekonomiskt mest fördelaktigt. Kan man till exempel åtgärda en asfaltsbeläggning i tid behövs inte så omfattande åtgärder som när man har stora sprickbildningar och potthål.

Ekonomichefens rapport, mars 2018

§ 50

18/KS/7

MÅNADSRAPPORT mars 2018

Prognostiserat resultat

Prognosen efter årets tre första månader visar på ett resultat på 14,1 mkr, en negativ avvikelse på 0,4 mkr mot budgeterat resultat. Nämndernas samlade prognoser visar -3,7 mkr. Finansieringens prognos är 3,3 mkr.

Driftredo- visning, Skattekol- lektivet	Utfall 31/3	Budget (Mkr) Helår	Prognos (Mkr) Helår	Av- vike- lse (Mkr)
KF	-0,3	-0,6	-0,6	0
KS	-27,5	-174,5	-174,5	0,0
GEM.VHT	-6,4	-47,1	-47,1	0,0
TRANSF.	-21,1	-127,4	-127,4	0,0
DOS	-4,8	-33,5	-33,5	0,0
BIN	-47,6	-308,8	-311,5	-2,7
SAN	-48,6	-328,4	-329,4	-1,0
TAN	0,2	0	0	0
REV.	-0,4	-0,7	-0,7	0
Valnämnd	0	-0,6	-0,6	0
ÖVERF.	-0,5	-1,9	-1,9	0,0
Finans.	149,4	863,5	866,8	3,3
Skatteint.	114,5	683,7	682,0	-1,7
Statsbidr.	32,7	198,4	201,5	3,1
Övrigt	2,2	-18,6	-16,7	1,9
Årets res.	19,9	14,5	14,1	-0,4

Kommunfullmäktige beräknas hålla budget.

Kommunstyrelsen beräknas hålla budget.

Drift- och servicenämndens prognos för den skattefinansierade verksamheten visar ett nollresultat. Med hänvisning till resultatet de fem senaste åren för bostadsanpassningsverksamheten bedömer nämnden avvikelsen 2018 bli -1,0 mkr. För att klara verksamheten inom budget planeras kostnaderna för beläggningsunderhåll att minska med 1 mkr.

Bildningsnämndens prognos efter mars 2018

visar underskott med 2,7 mkr..

Ökningen av barn i förskola har medfört en öppning av två nya avdelningar i Hallsberg tätort utöver budget. Inom förskoleklass/grundskola/fritidshem avser avvikelsen särskola. Ett flertal elever har bytt till träningssärskola vilket medför ökade kostnader. Avvikelsen inom ledning & administration beror på en tillsatt biträdande rektor för att stärka upp på Transtenskolan. Bildningsnämnden har en planeringsreserv på 2 mkr vilken kan täcka upp en del av underskottet.

Social- och arbetsmarknadsnämndens prognos till och med mars 2018 visar ett underskott mot budgeten med 1 mkr..

Särskilda boendens underskott med 3,2 mkr beror främst på kostnader för köp av sjuksköterskor från bemanningsbolag.

Underskottet inom Verksamhet för funktionshindrade med 0,8 mkr beror på överanställningar på grund av brukares behov av extra resurser. Inom hemtjänsten är prognosen överskott med 0,8 mkr.

Individ- och familjeomsorgsverksamheten beräknas ha överskott på placeringskostnader med totalt 0,5 mkr.

Överskottet på förvaltningsgemensamt med 1,7 mkr avser huvudsakligen ej fördelat budget.

Överförmyndarnämndens prognos visar ett nollresultat.

Övriga nämnder bedöms hålla budget.

Avgiftskollektivet VA-verksamhet

Inga kända avvikelser i dagsläget för avgiftskollektivet. Det samlade resultatet för VA-verksamheten uppgick 2018-01-01 till 10,0 mkr

Investeringar

Den totala investeringsbudgeten uppgår till 117,2 mkr, därav 88,5 mkr till skattefinansierad verksamhet. De största investeringsprojekten avser ny förskola norr med 25 mkr, samt om- och tillbyggnad Långängsskolan med 16 mkr. Övriga strategiska investeringar och övriga investeringar inom kommunstyrelsen utgör 36 mkr.

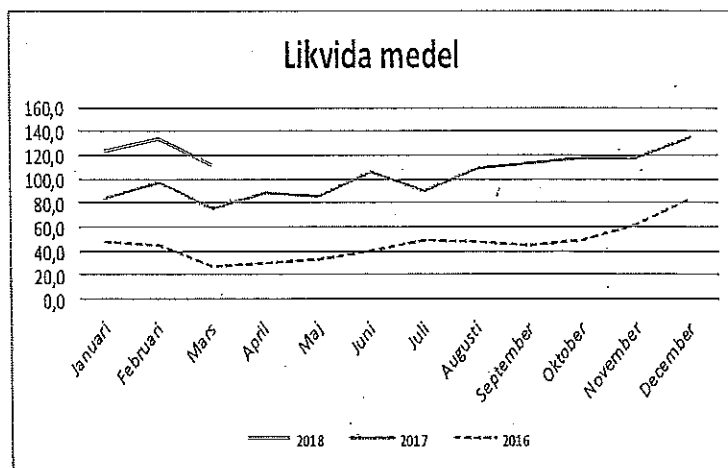
På de avgiftsfinansierade investeringarna inom VA-verksamheten uppgår investeringsbudgeten 2018 till 28,9 mkr, därav Sjöledning Tisaren med 14,5 mkr.

Till och med mars 2018 har totalt 7,5 mkr investerats.

Likvida medel

Likviditeten fortsätter att vara god, den 29 mars uppgick likvida medel till 111,7 mkr.

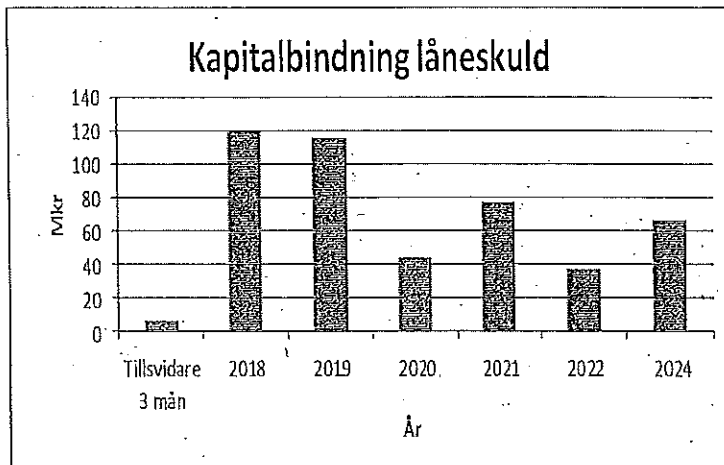
25 mars varje år betalas Pensionsvalet, i år var beloppet 19,9 mkr.

Upplåning

Kommunens låneskuld uppgår till 464,4 mkr. 67 procent av låneskulden är bundna lån, och 33 procent har rörlig ränta. Den genomsnittliga kapitalbindningen är 2,46 år och den genomsnittliga räntebindningen är 1,43 år, enligt prognos från Ki Finans.

Närmast kommande lån för omsättning är den 28 maj 2018. Det avser ett lån på 17,9 mkr som

Finansieringen

Prognosen för Finansiering visar för närvarande överskott mot budget med 3,3 mkr.

Skatteprognosen bygger på uppgifter från SKL i februari 2018. Intäkterna för skatteintäkter beräknas bli 1,7 mkr lägre än budget. Korrigering av slutavräkning 2017 är negativ med 2 mkr. Generella statsbidrag och utjämning beräknas bli totalt 3,1 mkr högre än budget. Avgiften för kostnadsutjämning beräknas bli 1 mkr högre. Det kompenseras av att intäkter för inkomstutjämning, och välfärdsmiljarderna beräknas bli högre. Under 2018 kommer SKL att i likhet med tidigare år presentera ca 10 nya prognoser för skatter och generella statsbidrag, i takt med att förutsättningar förändras.

Det fortsatt låga ränteläget i den svenska ekonomin gynnar kommunens finansiella kostnader. Jämfört med budgeterade räntekostnader för långa lån beräknas räntekostnaderna bli 1,9 mkr lägre. Under mars 2018 kommer en betydande del av kommunens lånestock att överföras till Hallsbergs Bostads AB i samband med att samtliga bostadsfastigheter och vårdboenden övergår till bolaget. Det innebär att kommunens räntekostnader blir lägre men hyresintäkterna utgår och hyreskostnader tillkommer för de aktuella fastigheterna. Sammantaget beräknas det bli ett nollsummespel.

Meddelanden

§ 51

18/KS/67

Vi är några som med detta brev vill belysa den laglösa situation som råder i Östansjö. Det verkar som att lag, ordning och hänsyn inte är något som gäller här numera.

Brevet skickas till följande:

- Torbjörn Appelqvist, kommunalråd i Hallsbergs kommun, bosatt i Östansjö
- Kommunstyrelsen i Hallsbergs kommun
- Drift- och servicenämnden i Hallsbergs kommun
- Polismyndigheten i Hallsberg

Hastigheter

Det förekommer dagligen överträdelser när det gäller den hastighetsbegränsning som gäller på Hallsbergsvägen samt Vallgatan. I *Trafikförordningen kapitel 3 Bestämmelser för trafik med fordon, 15 §, punkt 1*, kan man läsa att man ska hålla tillräckligt låg hastighet inom tätbebyggt område. Detta har inte många förstått. Enligt information från en person som bor nära Hallsbergsvägen sker dagligen ett stort antal överträdelser med hastigheter högt över de 50 km/h som gäller. Det förekommer även att mopeder kör i hastigheter över säkert 80 km/h. Dessutom verkar det som att vissa personer kör rally på Östansjös gator där hastighetsbegränsningarna inte följs med fyrhjulingar, bilar och motorcyklar (främst sommartid). I *Trafikförordningen, kapitel 4, § 8*, kan man läsa att onödigt och störande körning med motordrivet fordon vid bostadsbebyggelse eller underlåtenhet att vid färd med motordrivet fordon anpassa färdväg, hastighet och färsätt så att andra inte onödigtvis störs.

Polisen

Polisen lyser oftast med sin frånvaro. Vi såg dem stå nedanför den gamla macken (som vi kommer att beröra mer längre fram i brevet) vid Hallsbergsvägen på morgonen den 23:e januari. Där hade ingen av oss sett dem på många år! Vi hoppas verkligen att det kommer att bli en vana att se polisen i Östansjö, de behöver inte göra något, bara åka förbi då och då så vi ser att de inte övergivit oss.

Buller och avgaser

När det gäller buller är det nästan värre. Ofta åker motorcykelgäng förbi på Hallsbergsvägen med resultat av mycket högt buller, vilket i och för sig inte är mycket att säga om. När det gäller buller av en annan typ är musiken som spelas i vissa bilers stereos värre än motorcyklarnas buller. I *Trafikordningen kapitel 4, § 7* står att man ska undvika onödigt buller eller onödigt utsläpp av avgaser. I *Trafikförordningen kapitel 4, § 8* står det att onödigt och störande körning med motordrivet fordon vid bostadsbebyggelse eller underlåtenhet att vid färd med motordrivet fordon anpassa färdväg, hastighet och färsätt så att andra inte onödigtvis störs.

I somras förekom någon sort bana runt om gatorna med betoning på Vallgatan i Östansjö där det åker fyrhjulingar, vuxna med småbarn i knät utan hjälmar! Dessutom en vanlig motorcykel där motorljudet får bröstbenet att vibrera. Denna motorcykel låter mer som en flygplansmotor och härrör någonstans på Laggartorggatan 7-15, den är ofta där i alla fall.

Det största problemet är dock de som håller till i verkstaden vid korsningen Hallsbergsvägen/Vallgatan. De rusar sina motorer i långa perioder. Och det rör sig både om vanliga bilar men på sommartid är det mest folktracebilar utan ljuddämpare. Avgasluften kan kännas vida omkring. Ingen hänsyn tas till de omkringboende. Det är ingen verkstad i vanlig mening utan en sort fritidsgård för unga män som gillar mullrande motorer. Det finns knappast någon timme på dygnet det är tyst, det hamras till långt in på natten och mullras med skrikande motorer på dagar och kvällar, alla veckans dagar. Ett annat stort problem i somras var att de åkte med folktracebilar på Vallgatan mellan verkstadsfastigheten och fastigheten som ligger efter dito, då de också har folktracebilar som gasas in absurdum. Enligt lagen får inte folktracebilar framföras på allmän väg. Då denna person nu flyttat får vi hoppas att det inte blir så i sommar!

Vi undrar hur det skulle vara om ett gäng personer tog över den nedlagda macken på Vingen i Hallsberg? Mullrande motorer hela dagarna, avgaser runt om de boende, höga röster som skrattar och skriker när det smäller som pistolskott i avgasrören då bilarna "baktänder". Sena överläggningar efter 12 på natten där de inte har vett att hålla rösterna i en lägre nivå än på dagtid! Skulle det kunna ske i Hallsbergs tätort? ALDRIG!!!! Men i Östansjö verkar det inte vara några problem. Kanske för att många som bor här gillar motorbuller (inte alla) eller kanske för att politikerna i Hallsberg fullkomligt skiter i hur det är i Östansjö?!

Vad finns det för regler när man hyr en verkstad som ligger så nära bebyggelse? Inga? Fastigheten byggdes väl på 1930/40-talet och då var det inte många hus i närheten. Och skulle det vara en "riktig" och seriös verkstad skulle det absolut inte vara så mycket störande ljud! Och de skulle heller inte vara där sena kvällar och nätter. Ett stort problem är att de låter sina bilar stå på tomgång väldigt länge. De kommer dit, går ut och sedan kan bilen vara igång en halvtimme. Det förekommer säkert tomgångskörning inklusive massiva gasningar ett par timmar varje dag. Det går emot det miljötänk som finns i samhället idag samt en bullerfri miljö för de som bor i närområdet.

En annan sak som är lite intressant är att alla fönster är ordentligt försatta med diverse kartonger/isolering så ingen ska kunna se in.

Som ni hör håller det på att fullkomligt gå åt helvete med Östansjö! Inget lugn, ingen avkoppling! På sommaren får många gå in för att slippa gasandet och bullret från bilar utan ljuddämpare, vilket verkar vara en trend i vissa kretsar. (Inför besiktning monterar de dit originalljuddämparen. När de blir godkända åker de hem och monterar det som gör att de hörs ett par kilometer innan de kommer.)

Vi hoppas verkligen att inte detta brev lämnas i någon dammig pärm eller papperskorg utan att det görs något aktivt för att förhindra att vanliga, hyggliga människor flyr Östansjö bara för att få lugn och ro. Det ska ju vara tvärtom att människor flyttar till Östansjö för att finna ro och vila!

Med vänliga hälsningar

/Östansjöbor som bara vill ha det lugnt och säkert

Övrigt

§ 52

Sammanträdets avslutning

§ 53